

Gemeente
Hillegom

Programmarekening 2024

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord.....	5
Leeswijzer	6
Programmaplan.....	8
Programma 1 Samenleven.....	8
Vitaliteit.....	9
Talentontwikkeling	11
Zorg voor elkaar	13
Werk en inkomen.....	16
Opgroeien en opvoeden	20
Thuis wonen.....	24
Hulp bij meedoen.....	28
Verbonden partijen	31
Beleidsindicatoren	31
Kaderstellende stukken	35
Wat heeft het gekost?	35
Programma 2 Leefomgeving	38
Openbare orde en veiligheid	39
Verkeer en Vervoer	44
Wonen.....	47
Omgevingsvisie en Omgevingsplan	52
Transitie Omgevingswet.....	53
Gebiedsontwikkeling.....	54
Openbare ruimte en duurzaamheid	56
Verbonden partijen	61
Beleidsindicatoren	61
Kaderstellende stukken	64
Wat heeft het gekost?	65
Programma 3 Bedrijvigheid	67
Lokale economie	68
Regionale economie	69
Verbonden partijen	71
Beleidsindicatoren	71
Kaderstellende stukken	71
Wat heeft het gekost?	73
Programma 4 Bestuur en ondersteuning.....	74
Dienstverlenende overheid	74
Samenwerkende overheid	79

Rechtmatige overheid.....	84
Participerende overheid	86
Verbonden partijen	87
Beleidsindicatoren	87
Kaderstellende stukken	88
Wat heeft het gekost?	88
Algemene dekkingsmiddelen.....	90
Toelichting Doel A	92
Wat heeft het gekost?	93
Overhead	94
Vennootschapsbelasting	94
Onvoorzien	94
Paragrafen	95
Paragraaf Lokale heffingen	95
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	101
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	105
Paragraaf Financiering	114
Paragraaf Bedrijfsvoering	121
Paragraaf Verbonden partijen	125
Paragraaf Grondbeleid	139
Paragraaf Open overheid	148
Wet open overheid	148
Paragraaf Opvang ontheemden	149
Financiële jaarrekening	151
Balans	152
Totaaloverzicht resultaat per programma	154
Waarderingsgrondslagen voor het opstellen van de jaarrekening	155
Toelichting op de balans	160
Toelichting op de programma's	172
Samenleven.....	173
Toelichting op de verschillen tussen de programmabegroting 2024 na wijzigingen en de rekening 2024:	175
Leefomgeving	186
Bedrijvigheid	196
Bestuur en ondersteuning.....	199
Algemene middelen	203
Overzicht van incidentele baten en lasten	205
Structureel evenwicht.....	209
Rechtmatigheidsverantwoording	210

Bijlage 1: SISA-verantwoording	212
Bijlage 2: Overzicht investeringskredieten	243
Bijlage 3: Wet Normering Topinkomens	253
Bijlage 4: Overzicht mutaties van de reserves	255
Bijlage 5: Overhevelingen	257
Bijlage 6: Risico-inventarisatie	258
Bijlage 7: Overzicht baten en lasten per taakveld	263
Bijlage 8 Monitor Rekenkameronderzoek	271

Voorwoord

In deze jaarstukken blikken we terug op 2024. De jaarstukken vormen het sluitstuk van de jaarlijkse planning en control cyclus. Ook in dit voorlaatste jaar van het coalitieakkoord is het uitvoeringsprogramma leidend voor de prioritering van onze inzet en de werkzaamheden.

Dienstverlening en Bestuur

In 2024 is de dienstverlening op peil is gebleven, terwijl we ook de paspoortenpiek goed hebben weten op te vangen en stapsgewijs onze digitale middelen hebben uitgebreid. Een belangrijke mijlpaal was de invoering van de Omgevingswet. Deze nieuwe wet vraagt niet alleen om andere procedures, maar ook om een andere manier van samenwerken. In Hillegom is de invoering goed verlopen. Initiatiefnemers pakken hun participatietaak serieus op en stemmen hun plannen af met de gemeente

Een vitaal, toegankelijk en toekomstbestendig

In 2024 is er in Hillegom een pilotwijk gekozen waar Zorg, Wonen en Welzijn bij elkaar komen. Inzet is om de sociale verbinding tussen bewoners en het naar elkaar omkijken te versterken. Een belangrijk uitgangspunt aangezien vanuit de gezondheidszorg steeds minder mensen en financiën beschikbaar zijn.

Met de Omgevingswet is er voor de overheid een verandering in het denken gekomen over een veilige en gezonde (fysieke) leefomgeving. In gebiedsontwikkelingen worden zaken zoals klimaatadaptatie, erfgoed, mobiliteit, biodiversiteit en veiligheid ook betrokken bij een integrale afweging. De ruimte in Hillegom is beperkt waarbij we ook afhankelijk zijn van de standpunten van de provincie met betrekking tot bijvoorbeeld het open gebied en de transformatie van bedrijventerreinen.

Voor de omschakeling van fossiele naar duurzame energiebronnen is veel ruimte nodig boven de grond (o.a. een nieuw onderstation in Hillegom). Ook klimaatadaptatie wordt door o.a. hittestress en stortbuien steeds belangrijker waarvoor extra ruimte nodig is (o.a. waterberging, meer groen in woonwijken). Dit zijn thema's waar we in 2024 aan hebben gewerkt en waar we in de toekomst nog meer mee te maken krijgen.

Het bouwen om het woningtekort te verminderen leidt tot zwaardere belasting van de bestaande infrastructuur en vervoersvormen. Dat betekent dat we alert moeten zijn op knelpunten in de (net)capaciteit, veiligheid en leefbaarheid.

Financiën

We sluiten 2024 financieel gezond af met een positief resultaat van € 3,8 miljoen. Na aftrek van de voorgestelde overhevelingen van budgetten naar 2025 is het resultaat; € 2,8 miljoen positief. Dit bedrag wordt toegevoegd aan de Algemene reserve. De oorspronkelijk vastgestelde begroting 2024 sloot voor 2024 af met een positief saldo van € 217.000. Bij de Tussentijdse rapportage en Slotwijziging 2024 ontstond een positief begrotingssaldo van in totaal € 2,6 miljoen.

Wij bedanken onze ambtelijke organisatie voor de bijdrage die ze hebben geleverd aan onze gemeente in 2024. Ook willen we de vele vrijwilligers die Hillegom rijk is bedanken voor hun inzet en tot slot een dankwoord aan onze inwoners voor het vertrouwen in ons als gemeentebestuur.

College van burgemeester en wethouders

Leeswijzer

Inleiding

De inrichting van de programmarekening wordt door het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) voorgeschreven en bestaat uit het programmaplan (jaarverslag) en de financiële jaarrekening.

Het beleidsgedeelte bestaat uit het programmaplan en de paragrafen. Het financiële gedeelte bestaat onder meer uit een totaalinzicht in de lasten en baten en inzicht in de financiële positie van de gemeenten.

Programmaplan

Het door de raad vastgestelde **programmaplan** geeft de volgende programma-indeling:

1. Samenleven
2. Leefomgeving
3. Bedrijvigheid
4. Bestuur en ondersteuning

Gevolgd door het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen.

Met deze indeling van de programma's en de daarbinnen opgenomen thema's ontstaat een logische clustering van beleid waarmee de integraliteit en programmasturing worden vergroot.

In elk programma wordt per thema inzicht gegeven in de te bereiken doelstellingen ("wat willen we bereiken"). Vervolgens wordt middels de activiteiten ("wat gaan we daarvoor doen") aangegeven op welke wijze we deze doelstellingen hebben bereikt. Deze activiteiten hebben in dit jaar onze speciale aandacht gehad. Reguliere, jaarlijks terugkerende taken waar geen verdere bijzonderheden over te vermelden zijn, evenals voorgaande jaar, niet meer in de rekening (en begroting) opgenomen.

In navolging van de Tussenrapportage is in deze jaarrekening ook het stoplichtenmodel doorgevoerd. De stoplicht-aanduiding maakt in één oogopslag de stand van zaken over een actiepoint zichtbaar. De legenda van de stoplicht-aanduiding is als volgt:

Legenda stoplichtmodel	
Toelichting status	Statusicoon
Afgerond/ bestaand beleid wordt gecontinueerd.	
Vertraging met financiële consequenties of kan niet worden uitgevoerd.	
Vertraging zonder financiële consequenties.	
In uitvoering/ loopt volgens planning.	

Elk thema wordt afgesloten met de verplichte beleidsindicatoren. De beleidsindicatoren zijn verplicht voorgeschreven gegevens die een trend kunnen signaleren. Deze gegevens worden voornamelijk vanuit externe bronnen verkregen. Deze informatie is ook beschikbaar op www.waarstaategemeente.nl.

Elk programma wordt afgesloten met het financiële overzicht "Wat mag het kosten?" In dit overzicht staan per taakveld de baten en lasten vermeld. Dit geldt ook voor de mutaties op de reserves. Alle lasten zijn negatief opgenomen en alle baten positief. In de tabellen waar de bedragen afgerond zijn op € 1.000 treft u mogelijk afrondingsverschillen in totaalstellingen aan. Na

de vier programma's wordt inzicht gegeven in de algemene dekkingsmiddelen, de overhead, de post onvoorzien en de vennootschapsbelasting.

Naast het programmaplan geven **de paragrafen** een totaaloverzicht van de in de diverse programma's opgenomen elementen. Zoals de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen of Verbonden partijen. Wij gebruiken in de opzet de standaardindeling van het BBV.

Financiële jaarrekening

De jaarrekening bestaat onder meer uit de grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening, een totaaloverzicht van de lasten en baten inclusief toelichting, de balans inclusief toelichting, een overzicht van de investeringen, de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen en een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde lasten en baten per taakveld.

Programmaplan

Programma 1 Samenleven

Trends en ontwikkelingen

Ook in 2024 stonden alle activiteiten in het programma Samenleven in het teken van de Maatschappelijke agenda. Het werken met de Maatschappelijke agenda betekent onder meer dat we steeds meer samen met de samenleving aan deze ambities werken en dat we zo goed mogelijk proberen te meten wat de acties bijdragen aan het realiseren van de ambities.

Maatschappelijke Agenda (MAG)

De Maatschappelijke agenda is de kapstok van waaruit we werken. Overkoepelende thema's in 2024 waren onder meer normaliseren, bestaanszekerheid, kansengelijkheid en positieve gezondheid. In september 2024 heeft de gemeenteraad de herijkte Maatschappelijke agenda vastgesteld. Die herijking was het resultaat van uitgebreide afstemming met maatschappelijke partners en initiatiefnemers. In april 2024 werd veel input opgehaald tijdens een goed bezochte MAG-avond.

Brede Welzijnsorganisatie

Een verkenning naar een brede welzijnsorganisatie voor Hillegom en Lisse leidde eind 2024 tot de keuze van beide colleges voor het scenario waarin Welzijnskompas opgaat in Welzijnswartier. Met deze stap wordt gewerkt aan een verbeterde welzijnsstructuur, die beter aansluit bij de behoeften van de inwoners van de gemeente.

Bibliotheek

Waarschijnlijk in 2025 gaat de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) in. De wet stelt dat gemeenten en provincies een gezamenlijke zorgplicht hebben voor voldoende en volwaardige bibliotheken. Hillegom heeft de bibliotheekfunctie ondergebracht bij Bibliotheek Zuid Kennemerland. De bibliotheken van Lisse en Teylingen zijn bij bibliotheek Bollenstreek ondergebracht. De Wsob was voor de gemeente Hillegom aanleiding om opdracht te geven tot een quickscan, waarin een overzicht wordt gegeven van de voor- en nadelen van het onderbrengen van de bibliotheektaken bij de stichting bibliotheek Zuid-Kennemerland of de Stichting Bibliotheek Bollenstreek.

Ambitieovereenkomst Wonen, Welzijn en Zorg

De gemeenten Teylingen, Lisse en Hillegom hebben in 2022 met samenwerkingspartners een visie op de toekomst van wonen, welzijn en zorg opgesteld. Deze visie is verder uitgewerkt in de Ambitieovereenkomst 'Betrokken, betekenisvol en vitaal ouder worden', die ondertekend is door meer dan twintig betrokken partners. Binnen pilotwijk Olympiakwartier werd een start gemaakt met community building en het vormgeven van de Zorgzame Buurt. Daarnaast werd het onderwerp Wonen, Welzijn en Zorg opgenomen in het concept Volkshuisvestingsprogramma van de gemeente.

Algemene voorziening Het Stekkie

In samenwerking met de HOZO is in 2024 de laagdrempelige ontmoetingsplek; 'Het Stekkie' geopend in Bloemswaard.

Herijking van het gemeentelijke subsidies

We willen beter kunnen sturen op de subsidies. Dat is nodig om de koppeling met de ambities uit de Maatschappelijke Agenda (MAG) door te ontwikkelen. In 2024 zijn we gestart met een verkenning wat daarvoor nodig is.

Jeugdhulp

In 2024 is de nieuwe Verordening jeugdhulp vastgesteld.

Onder meer via de aanpak Wachttijden/Collectiveren en een nieuwe buitenbudgettaire route werkten we verder aan het verminderen van de druk op de jeugdzorg.

Om fundamentele keuzes in jeugdhulp voor te bereiden was er een Bestuurlijke Taskforce. Eind 2024 was dit traject in de afrondende fase. In 2025 volgt de besluitvorming en start van de implementatie.

Onderwijskansenbeleid

Het onderwijskansenbeleid is geëvalueerd, de conclusies van het rapport zijn verwerkt tot actiepunten voor de werkgroepen van de Lokale Educatie Agenda (LEA). De LEA werkgroepen stimuleren de samenwerking tussen verschillende partijen in de gemeente en hebben als doel het versterken van het aanbod van voorschoolse educatie (VE) voor alle kinderen met een ontwikkelachterstand. Er is een nieuwe subsidieregeling peuteropvang en voorschoolse educatie vastgesteld en wordt in 2025 ingezet.

Integrale toegang: Stichting Voor ieder1

In 2024 heeft Voor ieder 1 hard gewerkt aan een oplossing voor de btw-last op de loonkosten van ingehuurd personeel. In dit proces wordt gestuurd op het minimaliseren van maatschappelijke kosten. Dit wordt begin 2025 afgerond.

Daarnaast is in 2024 gewerkt aan een duurzame inrichting van de lokale teams. Er is besloten dat Voor ieder 1 vanaf 1 juli 2025 functioneert als een zelfstandige Stichting met personeel in dienst. Na dit besluit is Voor ieder 1 gestart met de transitie en is de gemeente gestart met het opstellen van een nieuwe meerjarenovereenkomst.

Vitaliteit

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: De gezonde keuze moet de makkelijke keuze worden. We willen een fysieke en sociale omgeving die uitnodigt tot gezond gedrag.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	De brede maatschappelijke agenda sluit aan bij de begrippen 'brede welvaart' en 'Positieve Gezondheid' en staat voor een opgavegerichte en integrale aanpak.	De Brede SPUK Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) 2023-2026 is toegekend. Het plan van aanpak GALA "Healthy Hillegom" is het fundament voor de werkwijze in de periode 2024-2026.	●
A2	Met onze partners dragen we bij aan de uitvoering van het leefstijlakkoord 'Healthy Hillegom'.	Met het programma Healthy Hillegom geven wij uitvoering aan projecten die bijdragen aan een gezonde, sportieve en vitale levensstijl.	●
A3	"Iedereen doet mee" – stimuleren wij door burgerinitiatieven te ondersteunen, waar daar ruimte voor is.	Het kernteam Healthy Hillegom honoreert lokale initiatieven die bijdragen aan een gezonde, sportieve en vitale levensstijl.	●

A4	Het monitoren, sturen en rapporteren van de taken die zijn belegd bij de verschillende (uitvoerings) partners.	Per kwartaal ontvangen wij van het kernteam Healthy Hillegom een factsheet met hierin een overzicht van de activiteiten. Dit is de basis voor de inhoudelijke sturing op het jaarplan.	●
A5	Het huidige voorzieningenniveau in Hillegom willen we op peil houden, aansluitend op de behoeften van onze inwoners.	In 2024 is verder gewerkt aan de realisatie van het Masterplan 2.0: een multifunctioneel gebouw voor diverse verenigingen. De oplevering van de accommodatie is voorzien in januari 2025. Er is een succesvolle proef geweest met een verlengde openstelling van buitenzwembad De Vosse.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Onze inwoners worden gezonder ouder, zowel fysiek als mentaal, en hebben meer gezonde levensjaren door levenslang te investeren in een positieve en gezonde leefstijl.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	In de omgevingsvisie formuleren we onze doelen voor een gezonde leefomgeving, met voldoende ruimte voor sport en beweging. Dit doen we door zowel accommodaties als buitenruimte uitdagend te maken: dat nodigt uit tot bewegen.	De doelen voor een gezonde leefomgeving zijn opgenomen in de omgevingsvisie. Binnen het plan van aanpak "GALA Healthy Hillegom 2.0" is de buitenruimte uitdagender gemaakt, voortbouwend op het Rondje Hillegom.	●
B3	We gaan door met het ondersteunen en het uitrollen van "de sportieve routes" in de openbare ruimte. Hierbij betrekken wij de buurtsportcoaches, vanuit het programma Healthy Hillegom.	De routes zijn uitgezet in de gemeente. In het Burgemeester van Nispenpark en Julianapark zijn toestellen geplaatst die de sportieve routes ondersteunen en de parken met elkaar verbinden.	●
B4	We geven uitvoering aan het sport- en beweegbeleid. We voeren acties uit de sportnota Hillegom sportbeleid uit. Dit draagt integraal ook bij aan diverse andere pijlers waaronder: Talentontwikkeling, Zorg voor Elkaar, opgroeien en thuis wonen.	De activiteiten in het plan van aanpak GALA: "Healthy Hillegom" zijn uitgevoerd.	●

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Hecht Hollands Midden	Sportsupport Sportfondsen Hillegom Stichting De Zanderij Sportaanbieders Sportservice Zuid-Holland Healthy Hillegom Culturele organisaties Cultuurhistorische verenigingen Stichting Cultuurbeleving Hillegom Bibliotheek Zuid-Kennemerland Cultuureducatiegroep Kunstgebouw Kunstenaars Kunstcommissie De Hillegomse Muziekschool Welzijnskompas Welzijnswartier The Pando Network Wijksamenwerkingsverband Hillegom Provincie Zuid-Holland Gemeenten Regio Hollands Midden

Talentontwikkeling

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Talenten van inwoners worden meer benut

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Met onze partners werken we ambities uit om te komen tot een leven lang ontwikkelen en persoonlijke ontplooiing. Wij stimuleren verbindingen van de cultuursector met zorg, welzijn, onderwijs en het bedrijfsleven. Talenten van inwoners worden ingezet om de sociale cohesie te versterken.	Er zijn culturele avonden georganiseerd. Daar hebben de culturele verenigingen, cultuuraanbieders en maatschappelijke partijen vraag en aanbod met elkaar afgestemd en versterkt.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Iedereen kan lezen, schrijven, rekenen, met geld en computers omgaan.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	Wij voeren de acties uit het Taalpact uit om (digitale) laaggeletterdheid onder inwoners te verlagen en daarmee de zelfredzaamheid te verhogen.	In 2024 werkten de Bibliotheek Bollenstreek, maatschappelijke partners en de gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen, Noordwijk en Oegstgeest samen aan de acties uit het Taalpact 2024. Workshops 'Herkennen en Doorverwijzen' om laaggeletterdheid te herkennen zijn gegeven aan lokale samenwerkingspartners.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Iedereen, jong en oud, krijgt kansen en wordt gestimuleerd tot een zinvolle vrijetijdsbesteding.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	De leerlingen van de basisscholen nemen deel aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 en Verwonder om de Hoek. De leerlingen gaan actief, creatief en onderzoekend aan de slag. Het doel is cultuureducatie te verankeren in het basisonderwijs.	Alle basisscholen namen deel aan het programma Cultuureducatie met Kwaliteit 2021-2024 en Verwonder om de Hoek.	
C2	In het multifunctionele (jongeren)centrum Nexus wordt aan jongeren een veilige plek geboden om elkaar te ontmoeten en actief deel te nemen aan activiteiten. Jongeren worden gestimuleerd om op basis van interesses en talenten een bijdrage te leveren aan de samenleving. De activiteit loopt door in 2024.	Vanuit de vraag van jongeren worden in Nexus door onze partners samen met jongeren activiteiten georganiseerd om hun talenten verder te ontwikkelen.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Iedereen kan kennismaken met diverse vormen van expressie en culturele uitingen.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	Cultuurparticipatie bevorderen door: Cultureel platform, diverse culturele evenementen, Kulturele Raad, Hillegoms Muziekfeest, Harddraverijvereniging, Muziekschool,	Partijen werkten meer samen en stemden hun aanbod met elkaar af. We organiseerden hiervoor meerdere culturele avonden.	

	Bibliotheek.		
D2	Plaatsen beeldende kunst in de openbare buitenruimte.	Aan de N207/N208 plaatsten wij een beeldend kunstwerk, dat wordt gefinancierd door de provincie. Wij zijn gestart met het verplaatsen van een kunstwerk (schildersezel) naar het Julianapark en met de voorbereidingen voor het plaatsen van beeldende kunst in de nieuwe wijk Tuindorp en het Jozefpark. Deze lopen door in 2025.	●
D3	Er is een ruim en gevarieerd cultureel aanbod.	In 2024 was er een breed aanbod van diverse culturele activiteiten op het gebied van muziek, zang, dans, theater, film, cursussen en kunst geleverd.	●

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
ISD Bollenstreek GR KDB (Provalu)	Culturele organisaties Cultuurhistorische verenigingen Stichting Cultuurbeleving Hillegom Bibliotheek Zuid-Kennemerland Cultuureducatiegroep Kunstgebouw Kunstenaars Kunstcommissie De Hillegomse Muziekschool

Zorg voor elkaar

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Jong en oud voelt zich prettig en veilig in de wijk en op straat
Voor deze ambitie werken we samen met OOV.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We zetten outreachend jongerenwerk in.	Jongerenwerk doen hun werk in de leefwereld van de jongeren.	●
B2	We zetten de ervaringen uit het uitvoeringsprogramma maatschappelijke zorg 'Omzien naar elkaar' in om de leefbaarheid en veiligheid te verbeteren.	De infrastructuur van collectieve preventie is verder doorontwikkeld, zodat deze flexibel mee kan bewegen en aansluit op vragen vanuit de lokale samenleving. (krachtcirkel, ggz in de wijk, wijk ggd)	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Minder mensen voelen zich eenzaam

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We voeren het plan lokale aanpak eenzaamheid uit in samenwerking met maatschappelijke partners en werken aan de doorontwikkeling van de aanpak van eenzaamheid.	We werken aan verbinding en uitwisseling tussen bestaande initiatieven en netwerken. Buurtbankjes zijn op diverse plekken geplaatst met het doel om elkaar te ontmoeten. Activiteiten zijn gerealiseerd vanuit de buurt.	
C2	We onderzoeken, faciliteren en stimuleren mogelijkheden voor laagdrempelige ontmoeting.	In 2024 opende de laagdrempelige ontmoetingsplek Het Stekkie. Ook verleenden we subsidies aan lokale partners die laagdrempelige ontmoeting faciliteren.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: De draagkracht en draaglast van mantelzorgers zijn in balans.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We ondersteunen mantelzorgers met informatie en advies, begeleiding en hulp op maat via de Adempauzeregeling.	Welzijnskompas voert deze opdracht uit. Mantelzorg adviseurs van Welzijnskompas bieden een luisterend oor, geven informatie en advies, begeleiding en hulp op maat. Mantelzorgers kunnen als zij behoefte hebben aan een adempauze een beroep doen op de Adempauze regeling.	
D2	We werken samen met het zorgkantoor, zorgorganisaties en andere gemeenten om de mogelijkheden voor respijtzorg verder te verbeteren.	De regionale pilot 'Logeerszorg' is per 1 december 2024 uitgebreid naar drie locaties: waarvan een locatie binnen Hillegom, Lisse en Teylingen: Mariënhaven in Warmond.	
D3	We bevorderen signalering, doorverwijzing en aandacht voor mantelzorgers bij maatschappelijke partners.	Deze opdracht ligt bij de Welzijnsorganisaties. Zij brengen dit onder de aandacht in hun netwerken waar zij deel vanuit maken en andere samenwerkingspartners.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Mantelzorgers en vrijwilligers weten zich gesteund door de gemeente.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	We waarderen mantelzorgers met het mantelzorgcompliment.	We waarderen (jonge) mantelzorgers met een VVV bon of bonnen van lokale ondernemers. De mantelzorgers kunnen deze ophalen bij Welzijnskompas waarbij zij informatie krijgen en hun vragen kunnen stellen. Wanneer er behoefte is aan informatie kan er een afspraak gemaakt worden met de mantelzorg adviseur.	●
E2	We werken aan een actieve participatie van mantelzorgers bij de beleidscyclus.	Jonge mantelzorgers hebben deelgenomen aan het mantelzorgproject. Hierbij hebben zij actief hun input gegeven aan het project waarbij ondersteuningsvragen geformuleerd werden.	●
E3	We zorgen voor begeleiding naar vrijwilligerswerk en ondersteunen vrijwilligersorganisaties. We verbinden vraag en aanbod.	De hangkous is uitgereikt als waarderingsprijs aan inwoners. Deze onderscheiding is bedoeld om Hillegommers te eren die veel en langdurig iets voor de samenleving hebben gedaan. Welzijnskompas helpt bij het vinden van een vrijwilligerswerk en geeft advies.	●

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
ISD Bollenstreek GR KDB (Provalu) HECHT Hollands Midden (GGD) Holland Rijnland Regionaal Bureau Leerplicht (onderdeel van Holland Rijnland)	Onderwijsveld CJG Voorieder1 HOZO Stichting MEE 1ste lijnszorg: huisartsen, fysiotherapie, logopedisten Kinderopvang organisaties Informele organisaties: kerken, Rode Kruis, De Zonnebloem, Humanitas Bedrijfsleven Sportaanbieders, sportstichtingen, Combibrug, Welzijnswartier Stichting Present TWO Jeugdhulp en aanbieders Jeugdhulp Culturele organisaties en -verenigingen, basisscholen, Bibliotheek Bollenstreek,

	kunstenaars, kunstcommissie, Cultuureducatiegroep, Kunstgebouw, historische verenigingen
--	--

Werk en inkomen

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Zo veel mogelijk inwoners zijn in staat in hun eigen inkomen te voorzien.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	"Project Sturing en Samenwerking" staat aan de basis van de transformatie van uitvoeringsorganisatie Provalu naar een toekomstbestendig Sociaal Ontwikkelbedrijf. Met daarbij behorende dienstverlening die goed aansluit op de uitdagingen die de Participatiewet met zich meebrengt en de kansen op duurzame uitstroom van onze kwetsbaarste inwoners vergroot. Een van de belangrijkste doelen van dit project, is om een gemeenschappelijk gedragen toekomstvisie te bepalen. "sturing en Samenwerking". Dit zal ertoe leiden, dat de kwaliteit van de re-integratie verbetert. Dat vergroot de kans, dat inwoners met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt, naar een passende (betaalde) baan begeleidt kunnen worden. Wij voeren de acties uit het Taalpact uit om laaggeletterdheid onder inwoners te verlagen en daarmee de zelfredzaamheid te verhogen. Actief begeleiden van Pro/Vso jongeren naar de arbeidsmarkt in samenwerking met Provalu, het Jongerenpunt en MBO Rijnland. Provalu ontwikkelt inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt richting werk of zinvolle dagbesteding in samenwerking met ISD Bollenstreek. Daarnaast bemiddelen zij inwoners met een bijstandsuitkering naar passend werk. Voor statushouders worden aparte trajecten ontwikkeld.	Met Provalu hebben we een meerjarenvisie en implementatieplan vastgesteld. In de regio werken we aan de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur.	

	ISD Bollenstreek is de verwijzer naar Provalu voor mensen met een uitkering in de Participatiewet. En de ISD verzorgt de intake, schat het arbeidsvermogen in en vraagt indien nodig een loonwaardebepaling aan. ISD Bollenstreek informeert inwoners actief over mogelijkheden voor extra Financiële hulp (bijzondere bijstand, toeslagen, kwijtschelding) De Bibliotheek Zuid Kennemerland is een centraal punt bij bijvoorbeeld het tegengaan van analfabetisme, laaggeletterdheid en biedt samen met andere partners onder meer een belastingspreekuur aan. Dit helpt voorkomen dat mensen onnodig schulden oplopen en/of belastingteruggaven mislopen.	Bibliotheek Zuid-Kennemerland organiseerde taalcafés en taalspreekuren. Ook biedt de bibliotheek hulp aan inwoners bij het doen van belastingaangifte en het verbeteren van digitale vaardigheden.	
A2	Wij voeren de acties uit het Taalpact uit om laaggeletterdheid onder inwoners te verlagen en de zelfredzaamheid te verhogen.	In 2024 werkten de Bibliotheek Bollenstreek, maatschappelijke partners en de gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen, Noordwijk en Oegstgeest samen aan de acties uit het Taalpact 2024. Workshops 'Herkennen en Doorverwijzen' om laaggeletterdheid te herkennen zijn gegeven aan lokale samenwerkingspartners.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Inwoners zonder betaald werk kunnen meedoen en ervaren een zinvolle bijdrage aan de samenleving.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	Project Lekker Fit is de opvolger van Project Meedoen dat werd beëindigd eind 2022. Lekker FiT is een sociaal activeringstraject gericht op participatie voor inwoners met (en zonder) een participatie uitkering. In dit traject krijgen ze persoonlijke begeleiding, een cursus werknemersvaardigheden, sportieve activiteiten en hulp bij het oplossen van problemen.	Project Lekker Fit startte in Q3 2024. Daarnaast kunnen inwoners via het UWV een indicatie dagbesteding krijgen.	●

	De drie belangrijkste aanbevelingen zijn: 1. Er moet meer focus komen op het welbevinden en niet alleen op werk; 2. Er zijn meer mensen die baat kunnen hebben bij deelname aan het project; 3. Meer intensieve samenwerking met de ketenpartners kan veel waarde toevoegen voor de deelnemer. Met dit project Lekker Fit geven de Welzijnsorganisaties, de Intergemeentelijke Sociale Dienst en Provalu invulling aan deze drie aanbevelingen. Het resultaat is een sterkere en bredere benadering om inwoners van Hillegom zonder werk op de weg te helpen. Op weg naar een baan of naar een zinvolle maatschappelijke bijdrage. Daarnaast is het mogelijk om via het UWV een indicatie dagbesteding te krijgen als blijkt dat er (nog) geen sprake is van werkvermogen. Als wordt vastgesteld (ISD/Provalu) dat er (nog) geen sprake is van werkvermogen, kan op verwijzing van de ISD doorverwezen worden naar het UWV. Hier vindt toetsing plaats en kan een indicatie (arbeidsmatige) dagbesteding worden afgegeven. Deze wordt bekostigd vanuit de WMO. Er zijn diverse mogelijkheden en locaties waar mensen, al naar gelang hun competenties en vaardigheden een of meerdere dagdelen kunnen deelnemen. Vanuit dagbesteding is het ook mogelijk door te ontwikkelen naar arbeid.		
--	--	--	--

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Het gebruik van minimaregelingen verbetert.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	Wij voeren communicatieacties uit om de bekendheid van de regelingen te vergroten onder zowel inwoners als de maatschappelijke partners.	Alle inwoners zijn in 2024 per brief aangeschreven om hen te informeren over de campagne 'Allemaal Duurzaam'. Dit is een doorlopende campagne gericht op verduurzaming	

		en energiebesparing. Inwoners zijn in de brief gewezen op het volledige aanbod van minimaregelingen. Ook zijn inwoners via social media en de gemeentelijke kanalen geïnformeerd over dit aanbod. We zijn aangesloten bij de campagne van het Jeugdfonds Sport en Cultuur.	
--	--	--	--

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Het aantal inwoners met problematische schulden neemt af.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We voeren acties uit het beleidsplan Schuldhelpverlening uit. Dit betekent onder meer dat we inzetten op vroeg signalering, preventie van schulden en op bewustwording.	In 2024 is weer op vroeg signalering ingezet. Hierdoor zijn meer inwoners met betalingsachterstanden in beeld en zijn passende acties ondernomen. Het is voor inwoners mogelijk (anoniem) hulp te zoeken via de Nederlandse Schuldhulproute/Geldfit.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Inwoners met geldzorgen weten waar ze terecht kunnen voor hulp en hulp is toegankelijk en effectief.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	Door aan te sluiten bij initiatieven die zich specifiek richten op het laagdrempelig bereiken en helpen van inwoners met (problematische) geldzorgen, maken wij de hulp toegankelijker.	De Nederlandse Schuldhulproute en Geldfit hielpen inwoners met persoonlijk advies en/of tips. Inwoners zijn doorverwezen naar lokale schuldhelpverlening.	●
E2	We voeren communicatieacties uit om inwoners te informeren waar zij met hulpvragen terecht kunnen.	Via sociale media, gemeenteberichten en persoonlijke brieven zijn inwoners gewezen op de Papierwinkel. Ook sloten we aan bij de campagne van Geldfit.	●
E3	We bevorderen de samenwerking tussen (schuld)hulpverleners, vrijwilligers en maatschappelijke partners om effectief hulp te kunnen verlenen.	Vrijwilligers en verschillende partijen werkten in 2024 samen in de Papierwinkel. Inwoners met een schuldhelpvraag zijn doorverwezen. Binnen de vroegsignalering lopen vrijwilligers van Humanitas mee met de ISD.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Inwoners met geldzorgen weten waar ze terecht kunnen voor hulp en hulp is toegankelijk en effectief.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
F1	Wij nemen deel aan de Alliantie Financieel Misbruik.	De Alliantie Financieel Misbruik is aangesloten bij het netwerk van de Alliantie één tegen eenzaamheid.	✓

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Bureau Leerrecht (onderdeel van Holland Rijnland) ISD Bollenstreek GR KDB (Provalu) Hecht Hollands Midden Holland Rijnland	Onderwijsveld CJG (Centrum voor Jeugd en Gezin) Voor ieder 1 Kinderopvang organisaties Bedrijfsleven Sportaanbieders, sportstichtingen, en onderwijs Welzijnskompas Welzijnswartier Stichting Leergeld Jeugdfonds Sport & Cultuur Volwassenenfonds Sport & Cultuur Humanitas Nederlandse Schuldhulprouwe (Geldfit Schuldhulpmaatje SOZ en aanbieders Jeugdhulp Culturele organisaties en -verenigingen, basisscholen, Bibliotheek Bollenstreek, kunstenaars, kunstcommissie, Cultuureducatiegroep, Kunstgebouw, historische verenigingen PRO/VSO scholen MBO Rijnland Vluchtelingenwerk Nederland

Opgroeien en opvoeden

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Ieder kind kan zich ontwikkelen en gaat naar school, opvang/zorg of (leer)werktraject.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We kopen met de regio passende jeugdhulp in. In het inkoopbeleid vertalen we de ambities van ons beleid: normaliseren, passende onderwijsplekken en snel passende	We hebben gespecialiseerde jeugdhulp regionaal gekocht. Maatregelen om de druk op jeugdhulp aan te pakken hebben we voortgezet. Dit gaat om de aanpak Wachttijden/Collectiveren en	●

	hulp.	om een nieuwe buitenbudgettaire route. Om fundamentele keuzes in jeugdhulp voor te bereiden was er een Bestuurlijke Taskforce. Eind 2024 was dit traject in de afrondende fase. In 2025 volgt de besluitvorming en start van de implementatie.	
A2	We bevorderen (talent)ontwikkeling van jeugdigen door middel van de inzet van jongerenwerkers.	We stimuleren zinvolle vrijetijdsbesteding op basis van interesse en talenten. Zo kunnen jongeren een bijdrage leveren aan de samenleving. Het project Talent Maatschappelijke Diensttijd (MDT) ondersteunen vrijwilligers om zelfstandig activiteiten op te zetten.	●
A3	We bevorderen het sport- en beweegbeleid en werken aan Gezonde Scholen.	Met het programma Healthy Hillegom geven wij uitvoering aan projecten die bijdragen aan een gezonde, sportieve en vitale levensstijl.	●
A4	Bij de inzet van ondersteuning wordt het netwerk van kinderen en ouders betrokken voor een duurzaam resultaat.	In 2024 hebben alle medewerkers van Voor ieder 1 een training gehad in de methodiek 1 Huishouden 1 Plan. Deze methodiek ondersteunt een brede uitvraag op aanwezige problematiek en beschermende factoren en plaatst de inwoner in zijn kracht. Dit maakt het bespreken van de eigen mogelijkheden en het netwerk om een inwoner bespreekbaar.	●
A5	We continueren de inzet van de POH-GGZ jeugd (Praktijkondersteuner Huisarts Geestelijk Gezondheidszorg jeugd).	Alle huisartsen hebben de mogelijkheid om te verwijzen naar de praktijkondersteuner Jeugd (POH-J). De POH-J is 24 uur per week beschikbaar. Er wordt veel gebruik gemaakt van dit aanbod door jeugdigen in verschillende leeftijdsgroepen.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Kinderen hebben gelijke kansen, ongeachte hun herkomst of problemen van hun ouders.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We bouwen verder aan een laagdrempelige integrale toegang.	De reguliere werkprocessen binnen Voor ieder 1 zijn doorontwikkeld onder leiding van de gedragswetenschapper. Daarbij heeft de gemeente door middel van het nieuwe Elektronisch Cliëntdossier meer inzicht gekregen in	●

		wachlijsten, typen hulpvragen en processen binnen Voor ieder 1. Daarnaast is in 2024 gewerkt aan een duurzame inrichting van de lokale teams. Er is besloten dat Voor ieder 1 vanaf 1 juli 2025 functioneert als een zelfstandige Stichting met personeel in dienst. Na dit besluit is Voor ieder 1 gestart met de transitie en is de gemeente gestart met het opstellen van een nieuwe meerjarenovereenkomst. In 2024 heeft Voor ieder 1 hard gewerkt aan een oplossing voor de btw-last op de loonkosten van ingehuurd personeel. In dit proces wordt gestuurd op het minimaliseren van maatschappelijke kosten. Dit wordt begin 2025 afgerond.	
B2	We bevorderen een gezonde leefstijl via de jeugdgezondheidszorg en door het uitvoeren van het landelijk actieprogramma Kansrijke Start.	Inzet van jeugdgezondheidszorg is gecontinueerd en draagt bij aan op brede ondersteuning, waaronder de inzet op een gezonde leefstijl. De lokale coalities van Kansrijke Start zijn verbeterd en de samenwerking geïntensiveerd om (aanstaande) ouders breed te blijven ondersteunen.	●
B3	We gaan door met de zorg- en veiligheidstafels.	We zijn doorgegaan met de Zorg- en Veiligheidstafels jeugd. Voor complexe casussen hebben we individuele Zorg- en Veiligheidstafels georganiseerd. We evalueerden de samenwerking en voerden de verbeterpunten door. Veilig Thuis sloot aan bij het convenant.	●
B4	Toegangsorganisatie Voor ieder 1 werkt met een brede triage waarin alle leefgebieden worden besproken en er ruimte is voor hulpvragen op alle gebieden. Naar aanleiding van de gegeven informatie wordt een plan opgesteld waarin wordt gewerkt met goede (afwegings)kaders op het gebied van eigen kracht, inzet van het netwerk, voorliggende voorzieningen en aanpalende wetgeving.	In 2024 hebben alle medewerkers van Voor ieder 1 een training gehad in de methodiek 1 Huishouden 1 Plan. Deze methodiek ondersteunt een brede uitvraag op aanwezige problematiek en beschermende factoren en plaatst de inwoner in zijn kracht. Dit maakt het mogelijk om een goede afweging te doen welke voorziening passend is voor het vergroten van de draagkracht van de inwoner.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Zorg en ondersteuning op school is algemeen toegankelijk, ongeacht leeftijd of woonplaats.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We voeren de Regionale Educatieve Agenda uit.	De ontwikkelagenda Duin- en Bollenstreek 2024-2028 "Een sterke pedagogische basis door krachtige samenwerking in de Duin- en Bollenstreek" is vastgesteld. Via het op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) en de REA is deze agenda voorbereid. Er zijn vijf werkgroepen ingesteld voor uitwerking van de ontwikkelagenda. Thema's zijn: preventie en welbevinden, jeugdhulpverlening in de ondersteuningsstructuur van het onderwijs, doorgaande lijnen, inclusieve onderwijshuisvesting en leerlingenvervoer.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Als jongeren 18 jaar worden, is er een soepele overgang naar ondersteuning voor volwassenen als dat nodig is.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We sturen op het gebruik van het perspectiefplan bij de integrale toegang.	Het lokale toegangsteam maakt actief gebruik van het perspectiefplan. Wanneer de inschatting wordt gemaakt dat hulp nodig blijft na de achttiende verjaardag, trekken medewerkers van jeugd, maatschappelijk werk en Wmo met elkaar op om een zo volledig mogelijk perspectiefplan op te kunnen stellen.	
D2	We sturen op het gebruik van het Perspectiefplan door jeugdhulpaanbieders.	Het gebruik van het perspectiefplan staat in de contracten van de aanbieders. De Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland heeft op deze contacten gestuurd via contractmanagementgesprekken.	

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Service Organisatie Zorg Holland Rijnland ISD Bollenstreek Hecht Hollands Midden Bureau Leerrecht (onderdeel van Holland Rijnland)	Voor ieder 1 Kinderopvang/aanbieders VE (Samenwerkingsverbanden) scholen Centrum voor Jeugd en Gezin Aanbieders preventie: Villa Pinedo, Ouders Inc, Marente, Brijder, GGZ Rivierduinen Kwadraad Stichting MEE Welzijnswartier Praktijkondersteuners huisartsen Aanbieders jeugdhulp, jeugdbescherming – en reclassering Noot leerlingenvervoer Ouderklankbordgroep leerlingenvervoer Sportaanbieders en verenigingen Politie Jeugd Preventie Team Veiligheidshuis Veilig Thuis Bibliotheek Zuid Kennemerland Woningbouwcoöperatie STEK

Thuis wonen

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Inwoners nemen zelf ook de verantwoordelijkheid om zo zelfstandig mogelijk te kunnen blijven wonen, bijvoorbeeld door hun woning tijdig aan te passen.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	De uitvoering van het uitvoeringsplan Thuis Wonen krijgt in 2024 via een projectmatige aanpak gestalte samen met maatschappelijke partners en inwoners. Het betrekken van maatschappelijke partners en inwoners vindt via een participatietraject plaats.	Dit is opgenomen in het concept Volkshuisvestingsprogramma van de gemeente.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: De woonomgeving is veilig, leefbaar en nodigt uit om te ontmoeten. We werken hierop samen met Openbare Orde en Veiligheid en Ruimtelijke Ordening.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	De acties beschreven in het uitvoeringsprogramma Thuis wonen, worden samen met maatschappelijke partners en inwoners in 2024 uitgevoerd. Daarbij bestaat aandacht voor initiatieven van maatschappelijke partners en inwoners. We nemen de ervaringen vanuit het uitvoeringsprogramma Maatschappelijke Zorg 'Omzien naar Elkaar' daarin mee.	Samen met de partners die de ambitieovereenkomst Wonen, Welzijn, Zorg hebben ondertekend, én met bewoners, is in 2024 gewerkt aan Community building in de pilotwijk Olympiakwartier.	
B2	Bij het maken van het uitvoeringsprogramma Thuis wonen wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan het stimuleren en faciliteren van inwoners en organisaties om zich actief in te zetten om extra aandacht te besteden aan specifieke doelgroep als dementerenden, eenzamen, personen met een psychiatrische achtergrond.	Dit is opgenomen in het concept Volkshuisvestingsprogramma van de gemeente en in de WWZ pilotwijk.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Er is een goed integraal voorzieningen- en dienstenaanbod verspreid over de wijken/kernen (o.a. ontmoeting, vervoer, dagbesteding).

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	De acties beschreven in het uitvoeringsprogramma Thuis wonen, worden samen met maatschappelijke partners en inwoners in 2024 uitgevoerd. Daarbij bestaat aandacht voor initiatieven vanuit maatschappelijke partners en inwoners.	In het Olympiakwartier is een pilotwijk Wonen Welzijn Zorg(WWZ) gestart. De maatschappelijke partners hebben een analyse in de buurt gedaan. Er is een buurtteam met onder andere inwoners en communitybuilders van Welzijn en woningstichting Stek gevormd die gezamenlijk activiteiten organiseren. 't Stekkie is geopend. Dit is een laagdrempelige voorziening waar initiatieven zoals gezamenlijk eten en activiteiten die de saamhorigheid in de buurt bevorderen georganiseerd worden.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Voor degenen die dat nodig hebben, is er hulp bij het meedoen.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	De acties beschreven in het uitvoeringsprogramma Thuis wonen, worden samen met maatschappelijke partners en inwoners in 2024 uitgevoerd. Daarbij bestaat aandacht voor initiatieven van maatschappelijke partners en inwoners. Ook staan acties beschreven bij opgave 7 Hulp bij meedoen.	In het Olympiakwartier is een pilotwijk Wonen Welzijn Zorg(WWZ) gestart. De maatschappelijke partners hebben een analyse in de buurt gedaan. Er is een buurtteam met onder andere inwoners en communitybuilders van Welzijn en woningstichting Stek gevormd die gezamenlijk activiteiten organiseren. 't Stekkie is geopend. Dit is een laagdrempelige voorziening waar initiatieven zoals gezamenlijk eten en activiteiten die de saamhorigheid in de buurt bevorderen georganiseerd worden.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Iedereen heeft een dak boven het hoofd. Niemand wordt op straat gezet.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	Het uitvoeringsprogramma 'Omzien naar elkaar' liep tot eind 2023. Er zal een nieuw uitvoeringsprogramma gemaakt worden voor de maatschappelijke zorg in de Duin en Bollenstreek, ingangsdatum 2024. Waarin de link met het uitvoeringsprogramma 'Thuis wonen' gemaakt zal worden. Ambulantisering en zo lokaal als mogelijk zullen hierin een plek krijgen.	We startten met het herschrijven van het uitvoeringsprogramma 'Omzien naar elkaar'. We verwachten dit Q1 2025 af te hebben.	
E2	De inhoud van het convenant 'Regionale Samenwerking Maatschappelijke Opvang Holland Rijnland' en het Preventieprogramma dak en thuisloosheid worden onderdeel van het vervolg van het uitvoeringsprogramma 'Omzien naar elkaar'.	Deze punten zijn meegenomen in het herschreven uitvoeringsprogramma 'Omzien naar elkaar'.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Inwoners die een beroep doen op maatschappelijke zorg (maatschappelijke opvang en beschermd wonen) wordt passende ondersteuning geboden, bij voorkeur ambulant. De ondersteuning is gericht op het voorkomen van instroom in de maatschappelijke zorg en op herstel en uitstroom uit de maatschappelijke zorg.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
F1	2024 en verder wordt de samenwerkingsovereenkomst uitgevoerd.	De samenwerkingsovereenkomst is uitgevoerd en dit blijven we continueren.	
F2	Dit wordt gecontinueerd.		

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Bureau Leerrecht (onderdeel van Holland Rijnland) ISD Bollenstreek GR KDB (Provalu) Hecht Hollands Midden Holland Rijnland	Welzijnskompas woningbouwcoöperatie STEK WelzijnsKwartier 1ste lijn huisartsen/ fysiotherapie/ diëtisten / logopedie Voor ieder 1 Maatschappelijk middenveld / bibliotheek Zuid Kennemerland Politie Instanties Maatschappelijke Zorg/ dagbesteding Zorgaanbieders: o.m. Marente, DSV, HOZO Zorgbalans CJG Kinderopvangorganisaties Ouderenbonden / organisaties bijv. SeniorenPodium en Seniorenvereniging Tellingen . Maatschappelijke zorg zorgaanbieders: Stichting De Brug, Stichting De Binnenvest, Silhouet Coaching, Stichting Arkin, Stichting Cardea, Stichting De steenrots, Stichting Rivierduinen, Stichting 's Heeren Loo Zorggroep, Podeba BV, Stichting De Haardstee, Stichting Limor, Stichting Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg. Stichting Lumen Brijder Huisartsen Holland Rijnland Wonen Zorgkantoor Zorg en Zekerheid Politie

Hulp bij meedoen

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Inwoners weten de weg te vinden naar hulp als zij die nodig hebben.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We bouwen verder aan een laagdrempelige integrale toegang.	De reguliere werkprocessen binnen Voor ieder 1 zijn doorontwikkeld onder leiding van de gedragswetenschapper. Daarbij heeft de gemeente door middel van het nieuwe Elektronisch Cliëntdossier meer inzicht gekregen in wachtlijsten, typen hulpvragen en processen binnen Voor ieder 1. Daarnaast is in 2024 gewerkt aan een duurzame inrichting van de lokale teams. Er is besloten dat Voor ieder 1 vanaf 1 juli 2025 functioneert als een zelfstandige Stichting met personeel in dienst. Na dit besluit is Voor ieder 1 gestart met de transitie en is de gemeente gestart met het opstellen van een nieuwe meerjarenovereenkomst. In 2024 heeft Voor ieder 1 hard gewerkt aan een oplossing voor de btw-last op de loonkosten van ingehuurd personeel. In dit proces wordt gestuurd op het minimaliseren van maatschappelijke kosten. Dit wordt begin 2025 afgerond.	
A2	De sociale kaart gaat in 2024 een plek krijgen binnen de reguliere taken wonen, zorg en welzijn.	De voortgang is besproken en het bereik van de website meedoeninhillegom.nl is gemonitord en geëvalueerd.	
A3	In 2024 vindt doorontwikkeling van de digitale sociale kaart plaats.	Er zijn afspraken over het beheer gemaakt en er is aangekondigd dat er in 2025 beoordeeld wordt of de doelstellingen van de sociale kaart behaald worden.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Inwoners die het nodig hebben krijgen snel en eenvoudig de juiste hulp.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We gaan verder met het ontwikkelen van algemene en collectieve voorzieningen voor mensen met behoefte aan ondersteuning. Daarbij richten we ons in eerste instantie op onze oudere inwoners.	In samenwerking met de HOZO is in 2024 de laagdrempelige ontmoetingsplek; 'Het Stekkie' geopend in Bloemswaard.	●
B2	We bouwen verder aan goede (afwegings)kaders zodat inwoners geen onnodige of te dure hulp krijgen. Preventieve voorzieningen worden zoveel als mogelijk ingezet.	Met de beheersmaatregelen van de ISD wordt kritischer gekeken of en welke hulp nodig is. De ISD verwijst waar dat kan naar preventieve en algemene voorzieningen. Bij Voor ieder 1 doet de bureaudienst deze triage (uitvraag) en advisering. Zij worden hierin ondersteund door de gedragswetenschapper en zijn goed op de hoogte van de beschikbare voorliggende voorzieningen. Wanneer een voorziening wenselijk is, wordt gewerkt vanuit de visie 'zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig'.	●
B3	Bij de inzet van ondersteuning wordt het netwerk betrokken voor een duurzaam resultaat. Voor jeugdigen verwijzen we waar nodig naar gespecialiseerde jeugdhulp.	Voor ieder 1 probeert de inwoner altijd in de eigen kracht te plaatsen. Hierbij wordt ook gekeken naar het netwerk om de persoon heen. Bij Wmo aanvragen kijkt de ISD naar voorliggende voorzieningen, waaronder hulp uit het netwerk.	●
B4	We onderzoeken of we een deel van het huidige maatwerk naar meer algemene voorzieningen kunnen verschuiven.	Inwoners kunnen ook zonder indicatie terecht bij Het Stekkie als voorliggende algemene voorziening. De ISD verwijst waar dat kan door naar deze passende algemene voorzieningen.	●
B5	Bij het maken van het Uitvoeringsprogramma Hulp bij Meedoen overleggen we met samenwerkingspartners en maatschappelijk middenveld over algemene voorzieningen.	Bij de uitvoering van het uitvoeringsprogramma werken we samen met maatschappelijke partners en het maatschappelijk middenveld. Een mooi voorbeeld hiervan is Het Stekkie.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Inwoners die hulp nodig hebben zijn tevreden over het resultaat van de hulp.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We meten de cliënttevredenheid	De ISD voert elke twee jaar een uitgebreid klanttevredenheidsonderzoek uit. Het andere jaar wordt het verplichte cliëntervaringsonderzoek Wmo uitgevoerd. Provalu voerde in 2024 ook een klanttevredenheidsonderzoek uit. Voor ieder 1 heeft met ingang van het nieuwe elektronisch cliëntdossier een automatisch cliënttevredenheidsonderzoek ingebouwd voor alle trajecten die worden afgerond. Als nul meting is in 2024 een vragenlijst gestuurd naar de inwoners die op dat moment bekend waren bij Voor ieder 1.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Veilig kunnen leven

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	We voeren de regiovisie voor de aanpak en bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling uit.	We hebben het regionale plan voor de aanpak en bestrijding van huiselijk geweld en kindermishandeling uitgevoerd. Dit deden we op basis van de nieuwe regiovisie voor Hollands Midden voor de periode 2024-2028.	

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Bureau Leerrecht (onderdeel van Holland Rijnland) ISD Bollenstreek GR KDB (Provalu) Hecht Hollands Midden Holland Rijnland	Huisartsen Onderwijs Voor ieder 1 Maregroep Maatschappelijk middenveld Politie Instanties Maatschappelijke Zorg Maatschappelijke organisaties Samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs

Verbonden partijen

Voor informatie over de verbonden partijen wordt verwezen naar de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Beleidsindicatoren

Onderstaande beleidsindicatoren komen uit de landelijk verplichte uniforme basisset van beleidsindicatoren voor de begroting en jaarrekening (Besluit Begroting en Verantwoording).

Indicator	Eenheid	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	NL	Bron
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 74 jaar	490,1	513	A	A	2023 761,9	LISA
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	4	4	B	B	2023: 6	CBS
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolkingen t.o.v. de beroepsbevolking	74,2	75,5	C	C	2023: 73,1	CBS
Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	1	1	D	D	2023: 2	CBS
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	19	18	17	E	2024: 34	CBS
Lopende re-integratie-voorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	77,5	nb**	F	F	2022: 197,7*	CBS
Jongeren met delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1	1	G	G	2023: 1	CBS
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	17,2	17,2	14,2	H	2023: 13,9	CBS
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	0,9	0,8	0,8	0,8	2024: 0,9	CBS
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,3	0,3	J	J	2023: 0,3	CBS
Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	620	600	550	K	2024: 650	GMSD

A: In samenwerking met diverse partners binnen de arbeidsmarktregio Holland Rijnland werken we aan het snel en doeltreffend verbinden van vraag en aanbod aan elkaar.

B: Streven is ervoor te zorgen dat kinderen door de inzet van voorzieningen vanuit o.a. bijstand en minimabeleid kunnen meedoen in de samenleving.

C: Streven is het hoge niveau van arbeidsparticipatie vast te houden en verder omhoog te brengen door inwoners met en zonder arbeidsbeperking de mogelijkheid te bieden zich (door) te ontwikkelen en onbenut arbeidspotentieel in kaart te brengen en (terug) te verleiden naar werk.

D: Het jongerenpunt zet zich in tegen jeugdwerkloosheid van jongeren zonder werk en/of startkwalificatie, door goed en laagdrempelig vindbaar en toegankelijk te zijn en daarnaast deze jongeren actief te benaderen. Streven is hen naar (terug) werk en/of opleiding te begeleiden.

E: De ontwikkeling van personen in de bijstand komt mede voort uit autonome (landelijke) ontwikkelingen. Streven is deze terug te dringen door de inzet van sociale activering en zodra er sprake is van arbeidsvermogen, actieve bemiddeling naar het sociaal ontwikkelbedrijf.

F: Streven is om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt via diverse ontwikkeltrajecten toe te leiden naar de arbeidsmarkt. Het sociaal ontwikkelbedrijf bedrijf geeft hier samen met de sociale dienst en het Werkgeversservicepunt Holland Rijnland invulling aan.

G: Met de integrale zorg aan en begeleiding van jeugdigen streven we ernaar het aantal jongeren, dat na een delict voor de rechter komt, te verminderen.

H: Streven is door de inzet van preventie, normalisering, vroegsignalering en het organiseren van passende zorg het percentage jongeren met jeugdhulp terug te dringen. Vooral de huisarts verwijst veel door naar jeugdhulp, met name naar ggz. De praktijkondersteuner Jeugd huisarts (POH Jeugd ggz) is een belangrijk middel om deze doorverwijzingen te verminderen.

I: Jeugdbeschermingsmaatregelen worden opgelegd door de rechter. Streven is de voorliggende zorg en hulp en de nazorg aan gezinnen te optimaliseren, waardoor het aantal jeugdbeschermingsmaatregelen afneemt.

J: Jeugdreclasseringsmaatregelen worden opgelegd door de rechter. Streven is integrale zorg aan en begeleiding van jeugdigen, die in aanraking komen met de politie, waardoor het aantal jongeren met een jeugdreclasseringsmaatregel afneemt.

K: Samen met inwoners bekijken we welke beperkingen deze ondervindt. Met de inwoner wordt onderzocht in welke mate deze in staat is om zelf oplossingen te vinden voor die beperkingen. Dit kan door het inschakelen van het eigen netwerk (familie, vrienden, kennissen, kerk, vereniging etc.) en algemene voorzieningen die in de omgeving aanwezig zijn. Is de conclusie dat de beperkingen niet zelf op te lossen zijn, dan wordt onderzocht of een maatwerkarrangement de oplossing is.

Toelichting indicator Banen

Onder een baan wordt een vervulde positie verstaan. Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten. De indicator betreft het aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 tot en met 74 jaar.

Toelichting indicator Kinderen in uitkeringsgezin

Het percentage kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen. Bijstandshuishouden is een huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt. Onder bijstand wordt hier uitkeringen aan huishoudens op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, tot 2015) en de Participatiewet (vanaf 2015) en het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) verstaan.

Toelichting indicator Netto arbeidsparticipatie

Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de (potentiële) beroepsbevolking.

Toelichting indicator Werkloze jongeren

Personen van 16 t/m 22 jaar die als werkzoekende staan ingeschreven bij het UWV Werkbedrijf en tegelijkertijd geen baan hebben als werknemer volgens de Polisadministratie.

Toelichting indicator Personen met een bijstandsuitkering

Het aantal personen met een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB, t/m 2014) en de Participatiewet (vanaf 2015). De uitkeringen (leefgeld) aan personen in een instelling, de elders verzorgden, zijn niet inbegrepen. Ook de uitkeringen aan dak- en thuislozen zijn niet inbegrepen.

Toelichting indicator Lopende re-integratie- voorzieningen

Het aantal re-integratie-voorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

Toelichting indicator Jongeren met delict voor de rechter

Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.

Toelichting indicator Jongeren met jeugdhulp

Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar. Jeugdhulp is de hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet (2014). Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders.

Toelichting Jongeren met jeugdbescherming

Jongeren met jeugdbescherming betreft jongeren tot 18 jaar die op enig moment in de verslagperiode een maatregel door de rechter dwingend opgelegd hebben gekregen. Jeugdbescherming is een maatregel die de rechter dwingend oplegt. Dat gebeurt als een gezonde en veilige ontwikkeling van een kind of jeugdige wordt bedreigd en vrijwillige hulp niet of niet voldoende helpt. Een kind of jongere wordt dan onder toezicht gesteld of onder voogdij geplaatst. In uitzonderlijke gevallen wordt de hulp of zorg voortgezet tot de leeftijd van 23 jaar.

Toelichting indicator Jongeren met jeugdreclassering

Het percentage jongeren (12-23 jaar) met een jeugdreclasseringsmaatregel ten opzichte van alle jongeren (12-23 jaar). Jeugdreclassering is een combinatie van begeleiding en controle voor jongeren vanaf 12 jaar, die voor hun 18e verjaardag met de politie in aanraking zijn geweest en een proces-verbaal hebben gekregen. Indien de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het misdrijf is begaan daartoe aanleiding geven, bijvoorbeeld bij jongvolwassenen met een verstandelijke beperking, kan het jeugdstrafrecht eveneens worden toegepast op jongvolwassenen in de leeftijd 18 tot en met 23 jaar. De jongere krijgt op maat gesneden begeleiding van een jeugdreclasseringswerker om te voorkomen dat hij of zij opnieuw de fout ingaat. Jeugdreclassering kan worden opgelegd door kinderrechter of de officier van Justitie. Jeugdreclassering kan ook op initiatief van de Raad voor de Kinderbescherming in het vrijwillige kader worden opgestart. De begeleiding kan doorlopen tot de jongere 23 jaar wordt.

Toelichting indicator Cliënten met een maatwerk-arrangement Wmo

Aantal per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo. Voor de Wmo-gegevens geldt dat het referentiegemiddelde gebaseerd is op 327 deelnemende gemeenten.

* voorlopige cijfers

Indicator	Eenheid	Raelisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	NL	Bron
Absoluut verzuim	Aantal leerplichtigen per 1.000 dat niet staat ingeschreven op een school.	2,7	4,5	L	L	2023: 6,3	DUO
Relatief verzuim	Aantal leerplichtigen per 1.000 dat ongeoorloofd afwezig is.	14	13	L	L	2023: 27	DUO
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,1	2,3	L	L	2023: 2,4	DUO

L: Onze ambitie is in samenwerking met onderwijs, integrale toegang en jeugdhulp leerlingen optimaal te begeleiden en daarmee het aantal verzuimers en vsv'ers verder terug te dringen

Toelichting indicator Absoluut verzuim

Van absoluut verzuim is sprake als een leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht niet is ingeschreven op een school of instelling en ook niet vrijgesteld is van de inschrijvingsplicht.

Toelichting indicator Relatief verzuim

Van relatief verzuim is sprake als een op een school ingeschreven leer- of kwalificatie plichtige jongere ongeoorloofd afwezig is.

Toelichting indicator Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

Het percentage van het totaal aantal leerlingen van het VO en MBO (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

*nb: Gegevens zijn op moment van schrijven van deze programmabegroting nog niet bekend. Indien de gegevens na het schrijven bekend worden, kunt u deze vinden op:

www.waarstaatjegemeente.nl

Indicator	Eenheid	Raelisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	NL	Bron
Sporters	Percentage niet sporters	45,8	nb*	L	L	2022: 46,4	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)

* Onderzoek wordt 1 keer per 4 jaar uitgevoerd. De laatste meting is in 2020 gedaan. Het percentage in Hillegom was toen 48,8.

Toelichting indicator Niet sporters

Het percentage niet-wekelijks sporters t.o.v. bevolking van 19 jaar en ouder. Bevolking van 19 jaar en ouder dat niet minstens één keer per week aan sport doet.

Kaderstellende stukken

- [Integraal Huisvestingsplan Onderwijs \(IHP\)](#)
- [Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs](#)
- [Verordening Leerlingenvervoer](#)
- [Ontwikkelagenda onderwijs-jeugdhulp D&B](#)
- [Uitvoeringsprogramma spelen en sporten buitenruimte 2020](#)
- [Landelijke Nota Volksgezondheidbeleid](#)
- [Kadernota WMO Bollen 2015-2018](#)
- [Transformatieagenda WMO en haar omgeving \(2017-2018\)](#)
- [Regionaal beleidsplan transitie Jeugdzorg Holland Rijnland Hart voor de Jeugd](#)
- [Sturingsplan Jeugdhulp Holland Rijnland 2018-2019](#)
- [Contourennota Servicepunt Werk Duin- en Bollenstreek](#)
- [Armoedebeleid Hillegom, een stevig fundament, 2019-2022](#)
- [Doelenboom mantelzorg](#)
- [Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020](#)
- [Verordeningen Participatiewet](#)
- [Verordening Jeugdhulp 2024](#)
- [Algemene subsidieverordening Hillegom 2017](#)
- [Programmaplan Jeugdhulpaanbod vanaf 2021 Duin & Bollenstreek](#)
- [Regionaal Inkoopplan Jeugdhulp](#)
- [Maatschappelijke agenda](#)
- [Kunstwerkbeleid 2015-2019](#)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024

Thema 1. Vitaliteit

Sportbeleid en activering	714	694	723	639
Sportaccommodaties	954	799	2.207	2.151
Volksgezondheid	1.519	1.774	1.852	1.866

Thema 2. Talentontwikkeling

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	389	509	422	418
Cultureel erfgoed	90	71	112	70
Media	537	489	577	575
Onderwijshuisvesting	1.087	1.451	1.120	1.082
Openbaar basisonderwijs	122	80	110	109

Thema 3. Zorg voor elkaar

Samenkracht en burgerparticipatie	962	1.382	1.348	1.189
-----------------------------------	-----	-------	-------	-------

Thema 4. Werk en inkomen

Inkomensregelingen	6.976	6.018	7.094	6.807
WSW en beschut werk	1.856	1.951	2.082	2.077
Arbeidsparticipatie	280	333	365	358

Thema 5. Opvoeden en opgroeien

Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.251	1.013	1.272	1.277
Samenkracht en burgerparticipatie	714	713	497	509
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.303	1.360	1.634	1.588
Maatwerkdienstverlening 18-	0	68	26	0
Geëscaleerde zorg 18-	0	15	0	0
Jeugdhulp dagbesteding	882	871	1.071	1.047
Gesloten plaatsing	159	171	208	208
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.498	1.320	1.621	1.616
Jeugdhulp met verblijf overig	573	642	734	734
Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	44	15	-11	-11
Jeugdhulp behandeling	103	72	87	87
Jeugdhulp zonder verblijf overig	72	101	71	71
Pleegzorg	142	122	138	138
Gezinsgericht	208	92	109	109
Jeugdhulp begeleiding	1.332	1.319	1.510	1.423
Jeugdbescherming	235	294	303	303
Jeugdreclassering	36	36	36	36

Thema 6. Thuiswonen

Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	-1	0
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	90	95	111	96
Beschermd wonen (WMO)	303	799	359	192

Thema 7. Hulp bij meedoen

Maatwerkdienstverlening 18+	0	17	17	17
Samenkracht en burgerparticipatie	3.038	1.070	4.789	2.329
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	231	452	796	624
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	310	320	337	297
Geëscaleerde zorg 18+	0	17	0	0
Hulp bij het huishouden (WMO)	2.024	2.276	2.227	2.018
Begeleiding (WMO)	1.773	1.785	1.874	1.805
Dagbesteding (WMO)	631	662	666	645
Overige maatwerkarrangementen (WMO)	450	445	477	457
Totaal lasten	32.888	31.713	38.970	34.956
Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024

Thema 1. Vitaliteit

Sportbeleid en activering	-154	-132	-132	-147
---------------------------	------	------	------	------

Sportaccommodaties	-542	-346	-379	-377
Volksgezondheid	-266	-254	-275	-316
Thema 2. Talentontwikkeling				
Media	-21	0	-21	-21
Onderwijshuisvesting	-271	-111	-119	-128
Thema 3. Zorg voor elkaar				
Samenkracht en burgerparticipatie	-10	-13	-41	-27
Thema 4. Werk en inkomen				
Inkomensregelingen	-4.273	-4.251	-5.074	-4.979
Arbeidsparticipatie	0	0	0	-8
Thema 5. Opvoeden en opgroeien				
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-538	-250	-424	-404
Jeugdhulp begeleiding	0	0	0	-17
Thema 6. Thuiswonen				
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-82	-95	-91	-80
Beschermd wonen (WMO)	-857	-632	-124	-226
Thema 7. Hulp bij meedoen				
Samenkracht en burgerparticipatie	-3.829	-415	-2.478	-2.639
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	108	0	0	0
Totaal baten	-10.735	-6.499	-9.158	-9.369
Saldo voor resultaatbestemming	22.154	25.216	29.811	25.589
Reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024
Toevoegingen reserves	1.600	456	946	2.965
Onttrekkingen reserves	-1.499	-538	-5.030	-4.427
Totaal reserves	101	-81	-4.085	-1.462
Saldo na resultaatbestemming	22.255	25.135	25.726	24.127

Programma 2 Leefomgeving

Trends en ontwikkelingen

Schaarse ruimte

Het zoeken naar balans tussen wonen, werken, recreëren en verblijven geeft een continue spanning. En daarbij maakt de energie- en warmtetransitie ook aanspraak op de schaarse ruimte. Het is een uitdaging om de concurrerende ruimtevragen integraal af te wegen en waar mogelijk multifunctioneel gebruik te maken van ruimte. De volgende ontwikkelingen leiden tot extra ruimtevraag:

Door de krapte op de woningmarkt is het voor starters, spoedzoekers, kwetsbare groepen en huishoudens met lage en middeninkomens moeilijk om een betaalbare woning te vinden. Dit raakt zowel aan de huur- als de koopsector. Bijbouwen blijft urgent, omdat het woningtekort de komende jaren nog verder zal oplopen.

Daarnaast ontstaan er steeds meer één- en tweepersoonshuishoudens die een andere woonvraag hebben dan de traditionele gezinnen. De uitstroom uit de maatschappelijke opvang en beschermd wonen dragen bij aan deze ontwikkeling. Er is een toenemende vraag naar flexibele en tijdelijke woonruimte onder andere voor spoedzoekers. Ook de aanwezigheid van arbeidsintensieve bollenteelt leidt tot een toestroom van arbeidsmigranten met een vraag naar (kwalitatieve) huisvesting.

De Rijksoverheid neemt meer regie om de impasse op de woningmarkt te doorbreken. Met de Nationale Woon- en Bouwagenda en bijbehorende programma's stuurt zij op voldoende woningen voor iedereen, betaalbaarheid en kwaliteit.

In maart 2023 hebben rijksoverheid, provincie, gemeenten en corporaties de Regionale realisatieagenda Wonen Holland Rijnland getekend. Daarin is de ambitie opgenomen om 30.500 woningen te bouwen tot 2030, waarvan 2/3^e in het betaalbare segment (30% in de sociale huur en 35% middeldure huur en/of betaalbare koop).

Op 1 juli 2023 is de Wet goed verhuurderschap van kracht geworden. Met ingang van 1 januari 2024 heeft de gemeente het verplichte meldpunt voor klachten over ongewenst verhuurgedrag,

De vernieuwde Regionale Woonagenda Holland Rijnland is medio 2023 vastgesteld en beschrijft de afspraken over woningbouw in onze regio. Voor de subregio Noord (Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk) is de opgave 6.500-7.500 woningen.

> Met de toenemende verstedelijking neemt de behoefte aan recreatie en groen toe. Inwoners hebben behoefte aan voldoende gebieden van goede kwaliteit voor bewegen, recreëren, natuur en rust. Ook de vraag naar accommodaties en voorzieningen stijgt. De toenemende behoefte aan ruimte om te recreëren en ontspannen staat in sommige gevallen op gespannen voet met andere fysieke ruimtevragers zoals woningbouw of duurzame energieopwekking.

> De toenemende verstedelijking leidt tot zwaardere belasting van de bestaande infrastructuur en vervoersvormen. Dat betekent knelpunten in de capaciteit, veiligheid en leefbaarheid. Sterke en duurzame vormen van ontsluiting en mobiliteit vragen om extra ruimte. De coronacrisis en het thuiswerken laten zien dat de behoefte om in de nabije omgeving groene ommetjes en fijne recreatieve verbindingen te hebben groot is.

> De komende jaren zet de krimp in het aantal bedrijven in de bollensector door. Dat resulteert in verdergaande schaalvergroting en specialisatie binnen de sector, met aandacht voor duurzaam bodembeheer.

> Voor de omschakeling van fossiele naar duurzame energiebronnen is veel ruimte nodig zowel boven de grond (o.a. zonneweides en windturbines) als ondergronds (warmtesystemen). Ook voor het klimaatbestendig inrichten is extra ruimte nodig (o.a. waterberging, meer groen in woonwijken).

Klimaat

Veranderingen in het klimaat worden meer en meer zichtbaar en voelbaar. De zeespiegel stijgt en het bodempeil daalt verder. De extreme situaties ten aanzien van zowel neerslag als droogte zullen

toenemen. Beschermen tegen hoogwater, verzilting en zorgen voor voldoende zoetwater zijn de centrale opgaven. Onze regio moet klimaatbestendig worden.

Daarnaast is het een opgave om verdere klimaatverandering af te remmen of te stoppen door middel van het mondiaal terugdringen van CO₂-emmissies. In het Interbestuurlijk Programma (IBP) zijn het Rijk en de decentrale overheden overeengekomen om gezamenlijk te streven naar het realiseren van de doelstelling tot het behalen van een CO₂-reductie van 49 % in 2030. Het Klimaatakkoord bevat concrete maatregelen om deze doelstelling te halen. De komende jaren betekent dit dat we allerlei duurzame veranderingen moeten inpassen in de leefomgeving. Denk hierbij aan het verduurzamen van de gebouwde omgeving en de omschakeling naar duurzame energie. Op lokaal niveau zijn de beleidskaders hiervoor, vormgegeven in de Lokale Energiestrategie (LES) en de Transitievisie Warmte (TVW), reeds vastgesteld. Om tot uitvoer te komen worden door het Rijk additionele financiële middelen beschikbaar gesteld. Deze ontwikkelingen vergen actieve betrokkenheid van vele organisaties, bedrijven en inwoners.

Meer integraal werken

De komst van de Omgevingswet, die ingegaan is per 1 januari 2024, betekent voor de overheid een verandering in het denken over een veilige en gezonde (fysieke) leefomgeving. Een belangrijk verschil tussen de Omgevingswet en de 'oude manier van werken' is dat niet langer allerlei sectoraal beleid op elkaar wordt gestapeld (zoals parkeernormen, structuurvisies, detailhandelsbeleid en woonbeleid) maar dat wordt uitgegaan van integrale gebiedsontwikkeling. In deze gebiedsontwikkelingen worden zaken zoals klimaatadaptatie, erfgoed, mobiliteit, biodiversiteit en veiligheid ook betrokken bij een integrale afweging. De invoering van de omgevingswet blijkt ondanks de lange voorbereidingstijd complexer dan verwacht.

Openbare orde en veiligheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Een veilige woon- en leefomgeving voor onze inwoners.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Het opstellen van het Veiligheidsjaarplan (VJP) op basis van het nieuwe Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) 2024 - 2027, waarin de concrete maatregelen integraal afgestemd zijn en de doelstellingen van het IVB geborgd.	In december 2023 heeft de raad het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) 2024-2027 vastgesteld. De prioriteiten voor deze periode zijn Jeugd en veiligheid, georganiseerde ondermijnende criminaliteit, zorg en veiligheid en digitale veiligheid. Het afgelopen jaar is ingezet op alle prioriteiten. Een uitgebreide evaluatie hiervan volgt in maart 2025 bij de vaststelling van het Veiligheidsjaarplan (VJP) 2025.	●
A2	Hillegom maakt gebruik van mobiel cameratoezicht. Cameratoezicht wordt ingezet om overlast tegen te gaan en de openbare orde te herstellen.	Mobiel cameratoezicht is in 2024 enkele keren ingezet. Het cameratoezicht wordt ingezet om de openbare orde te herstellen en heeft een preventieve werking.	●
A3	Om de sociale veiligheid te versterken zet Hillegom onder andere in op mediation tussen buurtbewoners; buurtbemiddeling. Na een succesvolle pilot zijn de werkafspraken tussen de woningcorporatie, wijkagent en de mediator bestendig.	Buurtbemiddeling Bollenstreek is verantwoordelijk voor het uitvoeren van buurtbemiddeling. Diverse partners kunnen inwoners hiervoor aanmelden. Buurtbemiddeling Bollenstreek is in 2024 ingezet om conflicten tussen burens op te lossen. Dit wordt voortgezet.	●

A4	De Algemeen Plaatselijke Verordening wordt juridisch/technisch aangepast, indien noodzakelijk.	De Algemeen Plaatselijke Verordening is in 2024 niet aangepast, omdat er geen aanleiding was voor noodzakelijke aanpassingen.	
A5	Het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) wordt geactualiseerd. Bij ondernemers wordt nagegaan of zij samen met de gemeente en de politie zich willen inzetten om het winkelgebied van Hillegom veiliger te maken en de veiligheidsbeleving te vergroten.	Er is in 2024 geen inzet geweest op het actualiseren van het KVO.	
A6	Continuering van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Dit vindt o.a. plaats door de samenwerking te continueren in de gezamenlijke crisisorganisatie in de Duin- en Bollenstreek. Er is blijvende aandacht voor risico's en inzet daarop zodat de risico's beheersbaar zijn en blijven.	Rampenbestrijding en crisisbeheersing betreft een wettelijke taak die continu uitgevoerd wordt.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Multiproblematiek aanpakken door veiligheid en zorg te combineren.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	De Zorg- en Veiligheidstafel Jeugd is na een succesvolle pilot bestendigd en daarmee een vast onderdeel in de zorg en veiligheid van de jeugd. De Zorg- en veiligheidstafels Jeugd worden voorgezeten door twee gemeentelijke procesregisseurs. Vanuit de Zorg- en Veiligheidstafels is oog voor preventie en wordt een integrale aanpak opgezet met de betrokken partners. Er wordt daarnaast deelgenomen aan verschillende overlegvormen, waaronder het Zorgnetwerkoverleg en overleggen van uit het Zorg- en Veiligheidshuis. Focus hierbij ligt zowel op het veiligheids- als het zorgaspect, waarbij de interne samenwerking tussen het sociaal domein en Openbare Orde en Veiligheid wordt opgezocht.	De Zorg- en Veiligheidstafel Jeugd wordt doorlopend uitgevoerd. Het werkproces is in de eerste helft van 2024 aangepast. De samenwerking tussen Maatschappelijke Ontwikkeling en Openbare Orde, Veiligheid en Crisisbeheersing loopt goed. Er is afstemming over casuïstiek die zowel zorg als veiligheid raakt.	
B2	Er wordt efficiënt ingezet op zorg en veiligheid wanneer er integraal wordt samengewerkt. Derhalve wordt er	Er is intensief samengewerkt tussen Maatschappelijke Ontwikkeling en Openbare Orde, Veiligheid en	

	zoveel mogelijk ontschot op casusniveau. De procesregisseur van het sociaal domein heeft hier een belangrijke rol in. Interne samenwerking tussen diverse domeinen is van belang en wordt veelvuldig toegepast.	Crisisbeheersing om multiproblematiek aan te pakken. Wanneer inwoners in beeld kwamen vanwege veiligheidsproblematiek is ook gekeken naar een mogelijke zorgbehoefte.	
B3	De samenwerking tussen het jongerenwerk, politie en boa's is van belang in het voorkomen van jeugdoverlast. Het jongerenwerk is zowel in het jongerencentrum als op straat actief. Het jongerencentrum vormt een centrale plek voor veel Hillegomse jongeren. Zorgen omtrent jeugdigen worden onder samenwerkingspartners gedeeld, wat kan leiden tot een individuele Zorg en Veiligheidstafel wanneer een integrale aanpak noodzakelijk is.	Om jeugdoverlast tegen te gaan is er door boa's, politie en jongerenwerk actief samengewerkt. Daarnaast hebben enkele boa's de opleiding tot jeugdboa afgerond. Jongerenwerk is doorlopend ingezet, zowel in de buitenruimte, als op het jongerencentrum Nexus en op het Fioretti College Hillegom.	●
B4	Deelname aan het Zorgnetwerkoverleg met onder andere woonconsulent Stek, wijkagenten en zorgpartners over bijvoorbeeld zwaardere woonoverlast zaken. Elke partner is vanuit zijn eigen keten verantwoordelijk voor een deel van de aanpak om de problematiek te verminderen. De gemeente heeft regie op dit proces.	Het Zorgnetwerkoverleg heeft doorlopend plaatsgevonden. Hier is (zwaardere) woonoverlastcasuïstiek besproken, alsmede de zorg rondom zorgmijders. De gemeente voert de regie binnen het Zorgnetwerkoverleg.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Het signaleren, voorkomen en aanpakken van (georganiseerde) ondermijnende criminaliteit.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	Signaleren: - Het uitvoeren van preventief toezicht en integrale controles. - Het blijvend investeren in awareness intern en extern door middel van trainingen en publiekscampagnes. - Het in samenwerking met het RIEC actualiseren van ons Ondermijningsbeeld om goed zicht te hebben op de problematiek.	- In 2024 zijn in Hillegom 3 integrale controles uitgevoerd. - Om zicht te krijgen op de effectiviteit van onze publiekscampagnes hebben we in het tweede kwartaal van 2024 een online enquête uitgevoerd onder inwoners en ondernemers. Dit onderzoek toonde aan dat onze campagnes goed gezien worden maar dat er nog kansen liggen om de doeltreffendheid ervan te vergroten. Naar aanleiding van de enquête	●

		overwogen we om aansluiting te zoeken bij de campagnes van Meld Misdaad Anoniem (MMA) omdat deze qua vormgeving beter aansluiten bij de behoeften van onze inwoners en ondernemers en daarnaast meer landelijke bekendheid genieten. Om aandacht te vragen voor dit specifieke thema maar ook om ervaring op te kunnen doen met MMA, hebben we ons in het vierde kwartaal van 2024 aangesloten bij de regio brede MMA campagne gericht op ondermijnende criminaliteit op en rond bedrijventerreinen. Om het bewustzijn rond het thema Ondermijning bij zowel medewerkers als bestuurders (blijvend) te vergroten, hebben we de e-learning gecontinueerd. Deze is standaard aangeboden aan nieuwe medewerkers. Tevens hebben we met grote regelmaat berichtgeving rond het thema Ondermijning op intranet geplaatst om het onderwerp structureel onder de aandacht te brengen. - In het derde kwartaal van 2024 hebben we samen met het RIEC het dashboard op basis waarvan het Ondermijningsbeeld opgesteld wordt, geactualiseerd.	
C2	Voorkomen: - Wanneer voorzien is in de benodigde randvoorwaarden: het inzetten op preventie van jonge aanwas via de implementatie van het project Dealbreakers. - Het verder versterken van een weerbare samenleving via het houden van publiekscampagnes. - Het verder versterken van een weerbare organisatie via onder andere de inzet van trainingen (algemeen en op maat gemaakt). - Het vergaren van meer kennis rond	- In de tweede helft van 2024 hebben we in samenspraak met het RIEC voorbereidende werkzaamheden verricht voor de implementatie van het project Dealbreakers. - Voor de stand van zaken rond het verder versterken van een weerbare samenleving via het houden van publiekscampagnes verwijzen wij u naar het tweede onderdeel bij activiteit C1. - Om het bewustzijn rond het thema Ondermijning bij zowel medewerkers als bestuurders (blijvend) te vergroten, hebben we de e-learning	●

	het thema Vastgoed om hier in de toekomst meer op in te kunnen zetten.	gecontinueerd. Deze is standaard aangeboden aan nieuwe medewerkers. Ook is via intranet aandacht gevraagd voor ondermijning. Een aantal teams heeft een op maat gemaakte training ontvangen waarin specifiek ingegaan is op situaties dan wel signalen die voor het desbetreffende team relevant kunnen zijn als het gaat om ondermijning. Voor een aantal teams is onderzocht hoe zij meer betrokken kunnen worden bij dit onderwerp, waaronder team Burgerzaken en de BOA's. - Waar mogelijk en aan de orde hebben we ons laten informeren over dit thema en de mogelijkheden om dit in de toekomst nadrukkelijker op te pakken.	
C3	Aanpakken: - Het lokaal oppakken van signalen en het uitlopen van casuïstiek. - Het waar nodig opwerken van signalen tot een (regionale) RIEC casus. - Wanneer voorzien is in de benodigde randvoorwaarden: het geven van uitvoering aan het samen met partners opgestelde plan van aanpak drugscriminaliteit (inclusief de verbreding van casuïstiek).	- Signalen zijn opgepakt en uitgewerkt en lopende casuïstiek is gecontinueerd. De meeste signalen waren drugsgerelateerd. - In 2024 zijn in Hillegom 3 casussen in RIEC verband opgepakt. Daarnaast is een zgn. handhavingsknelpunt opgestart, gericht op het in kaart brengen van drugsproblematiek en mogelijk passende (preventieve en repressieve) interventies. - Eind 2024 is het gelukt om aan de benodigde randvoorwaarden te voldoen, waardoor het plan van aanpak drugscriminaliteit ter hand kan worden genomen.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Veilig en legaal bouwen en voorkomen van gebruik in strijd met de Omgevingsvisie Heerlijk Hillegom.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	Uitvoering Handhavingsbeleid 2019-2022 o.b.v. handhavingsprogramma's (o.a. prioriteiten APV en BWT-toezicht en handhaving). Wij gaan in 2024 aan de slag met het opstellen van het nieuwe Handhavingsbeleid 2024-2027.	Het Vergunningen- Toezicht en Handhavingsbeleid 2024-2027 (VTH) is vastgesteld.	●

D2	Vorbereiden veranderingen VTH-taken als gevolg van de wet Kwaliteitsborging voor het bouwen en invoering Omgevingswet.	Sinds 1 januari 2024 is de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen (voor gevolgklasse 1 nieuwbouw) van kracht. Werkprocessen en -documenten zijn aangepast aan de nieuwe wetgeving (OW en WKB). BWT zal echter blijven anticiperen op ontwikkelingen en ervaringen (wetswijzigingen/efficiency)	●
D3	Uitvoering project Handhaving Buitengebied Intensief oppakken van toezicht en handhaving illegale bouw en gebruik in het buitengebied ten behoeve van behoud bollengebied (teeltareaal).	Conform het Handhavinguitvoeringsprogramma 2024 is aan het project handhaving buitengebied uitvoering gegeven. De evaluatie hiervan wordt opgenomen in de evaluatie van het HUP 2024 (vaststelling 2025).	●

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Veiligheidsregio Holland Midden (VRHM) Regeling omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	Politie GHOR CJG/JGT Zorg- Veiligheidshuis Hollands Midden Brijder Halt Welzijnswartier OM Jeugdbescherming West Onderwijs RIEC

Verkeer en Vervoer

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Continue verbetering en monitoring van auto-, fiets- en OV-bereikbaarheid.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Vaststellen en uitvoeren van het uitvoeringsprogramma mobiliteit als een onderdeel van het Mobiliteitsplan dat wordt ingepast in de beleidscyclus van de Omgevingswet. In het uitvoeringsprogramma worden	Een eerste evaluatie van het uitvoeringsprogramma is voor de zomer naar de raad verstuurd. In de tweede helft van 2024 is de uitvoering van de volgende maatregelen opgestart:	●

	maatregelen voorgesteld voor 2022 en verder.	- Herinrichting Wilhelminalaan; - Herinrichting 2e Loosterweg; - Leidsestrook/Olympiaweg; - Plan van aanpak verbinding N207/N207; - Deelname aan regionaal project Doorfietsroutes; De voorbereiding voor de Ongevallenanalyse is opgestart. Met Rijkswaterstaat wordt gewerkt aan een maatregelpakket voor de werkzaamheden op de A44 die naar verwachting in 2026 van start zullen gaan.	
A2	Actualiseren van de verkeers- en parkeertellingen in het najaar van 2024 (tweejaarlijkse actualisatie).	De verkeers- en parkeertellingen zijn in 2023 uitgevoerd. Actualisatie is voorzien voor 2025	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Continue verbetering en monitoring van verkeersveiligheid en vermindering ongevallen langzaam verkeer.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	Voortzetten van de lopende verkeerseducatie-acties voor jongeren met VVN, alle scholen en Holland Rijnland voor jongeren. We faciliteren bij de landelijke acties en stimuleren en faciliteren de verkeersbrigadiers bij lagere scholen. Regionaal en/of landelijk worden nieuwe educatieve en/of voorlichtingscampagnes ontwikkeld.	Dit is een doorlopende activiteit, die in 2024 conform planning is uitgevoerd.	●
B2	Met het uitvoeringsprogramma mobiliteit hebben we nadrukkelijk aandacht voor verkeersonveilige situaties. We nemen maatregelen op in het uitvoeringsprogramma om deze onveilige situaties te verminderen en/of voorkomen. We zoeken hiervoor cofinanciering in de vorm van rijks- en/ of provinciebijdrage).	In het mobiliteitsplan is een lijst met knelpunten op het gebied van verkeersveiligheid opgenomen. Deze lijst bestaat uit knelpunten die door bewoners zijn aangedragen en knelpunten die uit eerdere verkeersveiligheidsanalyses naar voren kwamen. Een groot aantal knelpunten uit deze lijst is reeds opgepakt. Andere knelpunten behoeven nader onderzoek of worden meegenomen bij toekomstige projecten (Meerlaan en	●

		Weerlaan). De gemeenteraad is medio 2024 geïnformeerd over de voortgang.	
--	--	--	--

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Continue verduurzaming en monitoring van de verduurzaming van mobiliteit.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	Versnellen van de plaatsingsprocedure voor laadpalen door het beleid Laadinfrastructuur uit te voeren.	In 2024 is voor 49 locaties voor laadpalen een exploitant aangewezen. In twee gevallen ging het om vervanging van een bestaande laadpaal. Per saldo zijn er in 2024 dus 47 locaties voor laadpalen bijgekomen.	●
C2	Met het uitvoeringsprogramma mobiliteit hebben we nadrukkelijk aandacht voor het stimuleren van duurzame mobiliteit, bij de start zullen we de raad informeren over de acties.	In 2024 heeft de nadruk met betrekking tot duurzame mobiliteit gelegen op de realisatie van meer laadpalen.	●
C3	Het stimuleren van duurzame mobiliteit maakt onderdeel uit van de campagne energietransitie.	Dit is een doorlopende activiteit.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Betere ontsluiting van de Greenport Duin- en Bollenstreek.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	Wij zorgen dat de gemeentelijke belangen goed ingebracht worden in de verschillende processen en projecten die spelen rondom het verbeteren van de bereikbaarheid van de noordelijke bollenstreek, zodat er tot een evenwichtig maatregelenpakket voor de korte en middellange termijn besloten kan worden en de uitvoering voorbereid kan worden.	In het kader van het project Mobiliteit Noordelijke Duin- en Bollenstreek en Haarlemmermeer (MNDBSH) is een pakket aan maatregelen samengesteld om de bereikbaarheid van de regio te verbeteren. Hillegom is samen met Noordwijk opdrachtgever voor een onderzoek naar een nieuwe verbinding tussen de N207 en de N206. In 2024 is gestart met dit onderzoek. Daarnaast wordt onder leiding van Holland Rijnland onderzoek gedaan naar doorfietsroutes.	●
D2	Actief uitvoering geven aan de Regionale Strategie Mobiliteit.	In het kader van het project MNDBSH wordt uitvoering gegeven aan de Regionale Strategie Mobiliteit.	●

D3	Samen met de regio zoeken we naar oplossingen om de doorgaande wegen door Hillegom te ontlasten van vrachtverkeer. Hierdoor wordt door de gemeente Hillegom de mogelijkheid van een randweg langs Hillegom verkend.	Dit maakt onderdeel uit van het project MNDBSH	
----	---	--	---

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Holland Rijnland	Regiogemeenten / gemeente Haarlemmermeer Burgers, bedrijfsleven en belanghebbenden Provincies Noord en Zuid-Holland VVN / Fietzersbond Vervoerregio Amsterdam Arriva /Qbuzz/ NS ProRail

Wonen

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Voorzien in de lokale en (boven)regionale woningbehoefte (kwantitatief en kwalitatief).

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Jaarlijks - Uitvoeren en monitoren van het meerjarig woningbouwprogramma Hillegom, om tijdig bij te kunnen sturen.	Er is actief gestuurd op het versneld toevoegen van woningen in het o.a. het betaalbare segment vanwege de grote vraag. Dit zijn sociale huurwoningen, midden huurwoningen en betaalbare koopwoningen tot de betaalbaarheidsgrens (€ 390.000 VON, prijspeil 2024) en in Hillegom specifieke goedkope koop (€270.555 VON, prijspeil 2024). In 2024 zijn in totaal 36 betaalbare nieuwbouwwoningen opgeleverd. De uitkomsten van het onderzoek en woningbouwontwikkelingen 'Wonen, nu en in de toekomst' worden ingezet als basis voor het actualiseren van het Omgevingsbeleid, het nieuwe Woonprogramma/ Volkshuisvestingsprogramma, de planvorming van woningbouwontwikkelingen en overleggen met partners en initiatiefnemers. Het nieuwbouwprogramma voor de	

		korte, middellange en lange termijn is geactualiseerd (Woningbouwkalender). Met Stek zijn in 2024 de onderhandelingen over het pand Casa Nova gestart.	
A2	Jaarlijks stemmen we de programmering en fasering van de woningbouwproductie regionaal af, om in de regio het gewenste woningbouwprogramma te realiseren.	De Regionale Woonagenda (2023) is het raamwerk voor het woningbouwprogramma dat Holland Rijnland jaarlijks (in samenwerking met alle gemeenten in Holland Rijnland) opstelt. Subregionaal (Noord: Hillegom, Lisse, Noordwijk en Teylingen) is de opgave 6.500 -7.500 woningen tot 2030. De gemeente Hillegom neemt circa 1/6e van deze opgave voor haar rekening. In maart 2024 heeft Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland het regionale woningbouwprogramma goedgekeurd. Sinds oktober 2023 is de Regionale Versnellingstafel in het leven geroepen. Deze Versnellingstafel helpt door kansen voor versnelling van woningbouw te benutten en knelpunten op te lossen.	
A3	Binnen de kaders van het woonprogramma inzetten op een mix van woningen voor starters, gezinnen en senioren, om voor alle inwoners een passende woning te realiseren. Daarbij houden we ook andere doelgroepen in het oog, waaronder de wettelijke aandachtsgroepen. We maken gebruik van (toekomstige) wettelijke mogelijkheden om bij woningtoewijzing voorrang te geven aan Hillegommers.	Wij sturen op een specifieke segmentering bij nieuwe woningbouwprojecten. Zo hebben we, om in de woonvraag voor de starter te voorzien, binnen het middensegment onderscheid gemaakt tussen betaalbare koop (max. €390.000 VON) en goedkope koop (max. €270.555 VON). Een aantal projecten is al vastgesteld waarin het segment goedkope koopwoningen wordt ontwikkeld. De afweging om Hillegommers en specifieke doelgroepen voorrang te geven bij woningtoewijzing wordt meegenomen in het programmatische deel van het volkshuisvestingsprogramma.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Beschikken over actueel woonbeleid in samenwerking met betrokken partners.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We voeren het woonprogramma 2020-2024: 'naar een duurzaam evenwicht' uit. Het	In 2024 zijn stappen gezet die bijdragen aan de ambities die zijn beschreven in het woonprogramma.	

	Woonprogramma sluit aan op de Omgevingsvisie en geeft inzicht in de ambities, doelstellingen en prioriteiten.	Denk hierbij aan het inzetten op de realisatie van woningen waar zorg of ondersteuning in de buurt geleverd kan worden, zoals Elzenhof in de woonzorgzone Elsbroek-Zuid en Olympia (voormalige Savioschool). Een andere ambitie is de starter beter in positie te brengen om te starten op de woonmarkt. In 2024 zijn 49 startersleningen verleend. Daarnaast is ook uitvoering gegeven aan de afspraken uit de Regionale Woonagenda Holland Rijnland, bijvoorbeeld door het standaard eisen van 2/3e betaalbaar bij woningbouwprojecten en langere instandhoudingstermijnen voor deze betaalbare segmenten.	
B2	We actualiseren het Woonprogramma 2020-2024 in lijn met de nationale Woon- en Bouwagenda, de Regionale Woonagenda en nieuwe wetgeving zoals de Wet versterking regie volkshuisvesting en Wet goed verhuurderschap om daarmee in te spelen op de meest actuele ontwikkelingen op de woningmarkt. De actualisatie van het Woonprogramma sluit aan bij de beleidscyclus van de te actualiseren bestaande omgevingsvisie 'Heerlijk Hillegom, duurzame (proef)tuin van Holland'.	De Wet versterking regie volkshuisvesting verandert het woonbeleid in een programma onder de omgevingsvisie; het volkshuisvestingsprogramma. Het volkshuisvestingsprogramma is een praktische uitwerking van deze visie. Eind 2024 zijn we gestart met het opstellen van een volkshuisvestings-programma. Het programma beschrijft de omvang en samenstelling van de woningvoorraad, actuele en verwachte woonbehoefte en woonbehoefte van aandachtsgroepen en ouderen. Het programma bevat beleid voor plannen en locaties voor nieuwbouw, aantallen te realiseren woningen, maatregelen om in de woonbehoefte te voorzien, ontwikkeling van bestaande voorraad, leefbaarheid, sociale samenhang, kwaliteit van de ruimte en bereikbaarheid en woongerelateerde zorg- en ondersteuningsbehoefte.	●
B3	Jaarlijks - In lijn met de Omgevingsvisie en het Woonprogramma sluiten, uitvoeren en monitoren van meerjarige prestatieafspraken met Stek en Huurdersbelangenvereniging Bollenstreek over betaalbaarheid, voldoende woningen voor diverse doelgroepen, duurzame woningen, wonen met zorg en de huisvesting van	Samenwerking met de corporatie en de huurdersbelangenorganisatie is essentieel voor het behalen van de volkshuisvestelijke doelen. Hiertoe zijn in 2024 prestatieafspraken gemaakt voor het jaar 2025 die in 2025 worden uitgevoerd. In 2024 zijn de prestatieafspraken 2024 gemonitord en een start gemaakt met de evaluatie van prestatieafspraken 2024.	●

	bijzondere doelgroepen.		
B4	We implementeren nieuwe taken volgend uit de nationale Woon- en Bouwagenda en de Regionale Woonagenda. In 2024 werken wij aan de verdere implementatie van de wet Goed Verhuurderschap, de Wet versterking regie volkshuisvesting en de Huisvestingswet.	We geven uitvoering aan de uitvoeringsafspraken zoals vastgelegd in de Regionale Woonagenda. Het verplichte meldpunt vanuit de Wet Goed Verhuurderschap bestaat zodat huurders ongewenst verhuurgedrag kunnen melden. De gemeente kan indien nodig handhavend optreden. Er is gestart met het opstellen van een volkshuisvestingsprogramma in lijn met de Wet versterking regie op de volkshuisvesting. In lijn met de wet betaalbare huur en het dwingend worden van het WWS-puntenstelsel baseren wij onze prijsgrenzen voor nieuwe woningen op deze maximaal te vragen huurprijzen voor middensegment huur (liberalisatiegrens) en sociale huur (DEAB-grens). En kunnen huurders een melding doen bij de gemeente als de huurprijs niet passend is bij hun woning (bij nieuwe huurcontracten).	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Een meer passend woningaanbod voor alle doelgroepen.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	We implementeren in 2024 de Regionale Huisvestingsverordening Holland Rijnland zodat er een transparant woonruimteverdeelsysteem is dat inspeelt op de huidige sociale woningmarkt.	De regionale huisvestingsverordening is vastgesteld en per 1 januari 2024 van kracht. Vanwege gewijzigde wetgeving is in 2024 gestart met de actualisatie van de regionale verordening. Inwerkingtreding is voorzien 2026.	
C2	Jaarlijks - Bevorderen van initiatieven en faciliteren van de woonzorgopgave, zodat ouderen langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Hiervoor is het van belang dat dit wordt afgestemd met de partners in programma 1 uit het sociaal domein en dat er voldoende plekken zijn voor de eigen behoefte maar er geen regionale overcapaciteit wordt gecreëerd.	Eind april 2024 is een omgevingsvergunning verleend voor de bouw van een 'woongebouw met een plus' op de voormalige schoollocatie Savio. Stek gaat daar samen met zorgorganisatie Marente 39 toekomstbestendige huurwoningen met ontmoetingsruimten voor senioren realiseren binnen het project Olympia. 22 woningen zijn bestemd voor cliënten van Marente met de indicatie 'volledig pakket	

		thuis'(vpt) vanuit de Wet langdurige zorg (Wlz). We beoordelen initiatieven op basis van demografische samenstelling en aanwezigheid van voorzieningen voor ouderen.	
C3	Jaarlijks - Bevorderen van initiatieven en faciliteren van de woonopgave als gevolg van transitie en transformatie maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Zo anticiperen we op de toekomstige woonvraag.	Clënten die klaar zijn voor de stap naar zelfstandig wonen met begeleiding, kunnen uitstromen via zogenoemde contingentplekken. Het aantal contingentplekken in Holland Rijnland is dit jaar verhoogd naar 250 per jaar, waarvan 50 voor ambulante cliënten.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Een meer toekomstbestendige woningvoorraad.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	Inzetten op het realiseren van woningen volgens de GPR-streefwaarden uit de omgevingsvisie 'Heerlijk Hillegom' bij nieuwbouwprojecten i.p.v. de BENG-norm, zodat nieuwbouw zo duurzaam mogelijk is. We zullen de partijen uitdagen om dit streven uit te voeren.	Wij hanteren bij nieuwbouwprojecten de volgende GPR-streefwaarden: 1. DuurzaamheidsPrestatie Gebouwen (DPG, combinatie van milieu en energie) minimaal een 8. 2. Gezondheid en gebruikskwaliteit minimaal een 8. 3. Toekomstwaarde minimaal een 7. Dat leggen we vast in anterieure overeenkomsten. Voor nieuwbouw sociale huur maken wij afspraken met Stek op gebied van duurzaamheid en circulariteit van de nieuwbouwwoningen.	●
D2	We zetten in op verduurzaming van de bestaande woningvoorraad volgens het uitvoeringsprogramma Energietransitie, zodat de woonvoorraad toekomstbestendig wordt.	Met Stek maken we afspraken over het verder verduurzamen van hun woningbezit. Woningeigenaren stimuleren we hun woning te verduurzamen door het aanbieden van subsidies en aantrekkelijke leningen. Een belangrijke manier om klimaatverandering tegen te gaan is CO2-uitstoot zo klein mogelijk te maken. Het verstrekken van duurzaamheidsleningen aan inwoners draagt bij aan de ambitie om in 2050 energieneutraal te zijn. In 2024 zijn 22 duurzaamheidsleningen verstrekt.	●

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Holland Rijnland	Woningcorporatie Stek Huurdersbelangenvereniging Bollenstreek (nu Huurdershart) Huurders Holland Rijnland Zorgaanbieders Duurzaam Bouwloket De Groene Uitdaging

Omgevingsvisie en Omgevingsplan

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Via de instrumenten van de Omgevingswet werken we aan een veiligere en gezondere fysieke leefomgeving, waarbij duurzaamheid voorop staat.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Het in procedure brengen van een omgevingsplan voor het totale grondgebied van Hillegom. Het omgevingsplan Buitengebied en de Zanderij is daarbij de basis. Het ontwerp kan pas in procedure na inwerkingtreding van de Omgevingswet.	De structuur hoe het permanente deel van het omgevingsplan eruit komt te zien is bepaald en getest. De eerste wijziging van het omgevingsplan is doorgevoerd op 5 juni 2024. Dit betrof het technisch in beheer nemen van de Bruidsschat. De komende tijd wordt gewerkt aan het omzetten van de juridische regels die gaan over bouwen. Ook de bouwregels uit de Bruidsschat worden meegenomen naar het permanente deel van het omgevingsplan.	
A2	Actualisatie van de Omgevingsvisie Heerlijk Hillegom.	Voorbereiden van de technische actualisatie van de omgevingsvisie in 2024, welke voor vaststelling verschoven is naar 2025.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Optimale dienstverlening.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
------------	-------------------------	------------------------------	--------

B1	Kaders ontwikkelen hoe we (overheids-) participatie onder de Omgevingswet verder doorontwikkelen en vormgeven met een leidraad, toolkit en evaluatie (zie programma 4 Participatie).	Het beleidskader en de leidraad zijn raadpleegbaar via de gemeentelijke website. Voor de ambtenaren zijn een toolbox en diverse participatieinstrumenten te gebruiken voor het organiseren van participatie. Het borgen en ontwikkelen van participatiebeleid blijft een continu proces.	
B2	Uitvoeren van het communicatieplan om inwoners en initiatiefnemers mee te nemen in deze nieuwe manier van werken.	We voeren het communicatie/participatieplan uit en maken hiervoor gebruik van de gemeentelijke kanalen.	
B3	Het vertalen van de juridische regels uit het omgevingsplan naar digitaal toegankelijke regels voor de burgers gebeurt aan de hand van toepasbare regels.	De toepasbare regels stellen wij op bij de nieuwe juridische regels van het omgevingsplan.	

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Holland Rijnland Omgevingsdienst West-Holland GGD Veiligheidsregio Hollands Midden	Ministerie van Binnenlandse zaken VNG Omgevingswet Livinglab Zuid Holland (Hogeschool Leiden) Provincie Zuid-Holland Hoogheemraadschap van Rijnland Omliggende gemeenten Inwoners en initiatiefnemers

Transitie Omgevingswet

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Regisseren en borgen van de onvoorziene nieuwe werkzaamheden die volgen na inwerkingtreding van de wet. Regisseren van de transitieperiode die volgt na inwerkingtreding van de Omgevingswet.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Regisseren van de transitieperiode die volgt na inwerkingtreding van de omgevingswet. Het ondersteunen van de organisatie tijdens de eerste overgangsfase na inwerkingtreding van de wet	Het eerste jaar van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is ondersteund door de transitie-regisseur. Het transitieteam bleef regelmatig in contact en onvoorziene omstandigheden werden voortvarend opgepakt. Tegelijkertijd kwam in beeld waar de	

	Het managen van eventuele onvoorziene omstandigheden en effecten als gevolg van de inwerkingtreding.	organisatie komende jaren op moet inzetten voor de transitieperiode tot 2032.	
A2	Integraal procesgericht werken onder de omgevingswet doorontwikkelen en verantwoordelijkheden, beheer, integraliteit en kwaliteit van de hoofdprocessen Omgevingswet borgen in de (lijn)organisatie. De hoofdprocessen van de Omgevingswet zijn: - Verkennen en begeleiden initiatief - Behandelen melding / vergunning - Toezicht en Handhaving - Wijzigen Omgevingsplan, incl. toepasbare regels	Het werken volgens de hoofdprocessen van de Omgevingswet wordt in de betreffende teams gedaan, voor de doorontwikkeling was in 2024 onvoldoende gelegenheid.	●
A3	Integraliteit van het beleid voor de fysieke leefomgeving doorontwikkelen en borgen en daarnaast de Ja mits houding procesmatig uitwerken. We stellen een eenduidige werkwijze op, hoe om te gaan met nieuwe initiatieven en beleidsontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. Zo zullen alle verordeningen. en met raakvlak in de fysieke leefomgeving integraal onderdeel gaan uitmaken van het omgevingsplan.	In het Ontwikkelplan is het verbeteren van de ketensamenwerking opgenomen. Het borgen van de beleidsontwikkelingen in de instrumenten van de Omgevingswet moet verder ontwikkeld worden. In 2024 was de wet actief en hebben we ervaren wat de consequenties waren voor de organisatie en bestuur. We hebben tot 2032 om de huidige bestemmingplannen en verordeningen op te nemen in het omgevingsplan.	●

Gebiedsontwikkeling

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Gebiedsontwikkeling in lijn met de Omgevingsvisie Hillegom, waarbij het uitgangspunt is een gezonde en veilige fysieke leefomgeving.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Stimuleren en faciliteren van initiatieven en plannen die bijdragen aan de koers van de Omgevingsvisie, welke worden gemonitord en geëvalueerd in het kader van de beleidscyclus van de Omgevingswet.	* Voor de gebiedsontwikkeling HD-Plein is een gebiedsvisie vastgesteld op basis waarvan de planvorming plaatsvindt. * De transformatie van het bedrijventerrein Hillegom Noord naar	●

		een woon/werkgebied was lange tijd in afwachting van een goedgekeurde Regionale Bedrijvenstrategie Holland Rijnland door GS van Zuid-Holland, die in december 2024 heeft plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat er een tekort aan bedrijventerreinen is in de regio en mede op basis van het gewijzigde provinciale omgevingsbeleid wordt ingezet op het beter benutten met een kwaliteitsslag van de huidige bedrijventerreinen. In Hillegom zijn door de provincie geen bedrijventerreinen aangewezen voor transformatie naar wonen/werken. Wel zijn we hierover in gesprek met PZH. * Voor de transformatie van het bedrijventerrein Draka naar wonen zijn we in gesprek met PZH, waarbij compensatie van het bedrijventerrein naar elders in de regio eveneens een rol speelt.	
A2	Invullen van eigen grondposities, zoals SIZO, SAVIO en Leerwinkel. Duurzaamheid en/of betaalbaarheid staan hierbij voorop. We maken afspraken over de voortgang, en doorlopen processen zo vlot mogelijk.	* Voor de locatie SIZO zijn het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning onherroepelijk geworden, waarbij aan de duurzaamheidseisen en betaalbaarheid wordt voldaan. Eind 2024 is het terrein bouwrijp gemaakt ter voorbereiding van de start bouw van fase 1 en 2 in februari 2025. * De bouw van de toekomstbestendige appartementen voor 55-plussers op de locatie van de SAVIO-school is gestart. * De voorbereidingen voor nieuwbouw van een appartementencomplex en betaalbare koopwoningen op de locaties van de voormalige scholen Leerwinkel en Smurfenbos zijn in volle gang.	

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
	Woningbouwcorporaties Projectontwikkelaars Bedrijven

	Particuliere initiatiefnemers
--	-------------------------------

Openbare ruimte en duurzaamheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Een aangename, gezonde, veilige en toekomstbestendige woon- en leefomgeving voor alle inwoners.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We zorgen voor gerichte communicatie aan de inwoners over hun eigen invloed op de leefomgeving (bijvoorbeeld over de trias energetica, milieuvervuiling, geluidsoverlast en vergroening ten behoeve van waterberging).	Bewoners worden via diverse media regelmatig gewezen op de mogelijkheden voor subsidies en ondersteuning bij isoleren en energie besparen. Daarnaast houden we bewoners op de hoogte van de ontwikkelingen rond een regionaal warmtenet.	●
A2	In 2024 gaan we verder met het optimaliseren beheer en onderhoud van maatschappelijk vastgoed.	Dit betreft een continue proces a.g.v. wetgeving worden MJOP's aangepast.	●
A4	In 2023 is het beheerplan Groen c.q. uitvoeringsprogramma besproken in de raad. In 2024 starten we met de uitvoering van het geactualiseerde beheerplan Groen. We integreren de volgende onderdelen: Vitaliteit en gezondheid van inwoners door doelstellingen op te nemen voor het verminderen van o.a. hittestress. Het inzetten van groen om de gevolgen van klimaatverandering te verminderen (klimaatadaptatie). Droogtebestendige groeiplaatsen en boom en plantensoorten waar nodig. Maatregelen voor toename in biodiversiteit.	In de periode juli en augustus is er een groeninspectie uitgevoerd. Uit deze inspectie bleek dat het overgrote deel van het groen in goede staat is. Van de totale oppervlakte aan groen had circa 8% een schade die binnen nu en vijf jaar moet worden aangepakt. Hierbij gaat het om ongeveer 46.500 m2 wat de komende jaren vervangen/ hersteld gaat worden.	●
A5	We voeren het nieuwe beleid c.q. uitvoeringsprogramma 'Spelen, Sport en Bewegen in de buitenruimte' voor jong en oud uit.	We voeren het beleid. Binnen dit beleid worden een aantal speelterreinen omgevormd naar groen en anderen vervangen. Dit loopt op schema.	●
A7	We laten in samenwerking met verbonden gemeenten en partijen in 2024 een haalbaarheidsstudie	Er is een verkenning uitgevoerd voor het aanleggen van een Ecologische Verbindingszone (EVZ) in en langs de	✓

	uitvoeren voor het aanleggen van een ecologische verbindingzone langs en in de Trekvaart. In 2025 wordt met de samenwerkingspartijen in kaart gebracht of er een Voorlopig ontwerp opgesteld zal worden, indien dit het geval is zal dit resulteren in een Definitief ontwerp.	Haarlemmertrekvaart. Uit de verkenning blijkt dat voor de gemeente Hillegom er geen opgave is. Met de reeds aangebrachte ecologische zone (plasberm) op de Noorder Leidsevaart voldoet de gemeente aan zijn inspanning. In 2024 is voor het laatste deel van de EVZ bij de Maandagse Wetering (Noordwijk) een adviesbureau geselecteerd voor het maken van ontwerp en begeleiden van de aanbesteding. Gemeente Hillegom is voor de EVZ penvoerder en heeft deze inkoop begeleidt.	
A8	We actualiseren het beleidsplan civiele kunstwerken 2020-2024 tot een beheerplan civiele kunstwerken 2025-2029. Deze zal door het college worden vastgesteld. Daarbij verkennen we de opties in veiligheid en materiaalgebruik: zo milieuvriendelijk mogelijk, met als uitgangspunt circulariteit, duurzame productie en productengebruik en lage CO2 voetafdruk. Uw raad wordt hierover met een raadsbrief geïnformeerd.	De 5 jaarlijkse inspectie is uitgevoerd en deze vormt de basis voor het nieuwe beheerplan. Doordat er geen assetmanager is staat het voor nu stil. De nieuw aan te trekken assetmanager zal het beheerplan CK 2025-2026 verder vorm geven.	●
A9	Uitvoering geven aan het regionaal groenprogramma (RIF) van Holland Rijnland.	De evaluatie van het Groenprogramma is afgerond en is vastgesteld. Een aantal projecten binnen het programma lopen door.	✓
A10	We optimaliseren de samenwerking met de Omgevingsdienst West-Holland bij het invullen van de (milieu) taken.	Om meer grip en inzage te krijgen in de uren worden afspraken gemaakt over de periodieke rapportages om meer te kunnen sturen.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Het stimuleren van een circulaire economie.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We borgen en waar nodig passen we het nieuwe grondstoffen (VANG = Van Afval Naar Grondstof) beleid aan. Met specifieke aandacht voor de ontwikkelingen van de milieudoelen van de nieuwe VANG doelstellingen welke door de landelijke overheid worden ontwikkeld.	Evaluatie is gedaan en met raad gedeeld, beleid kan Q2 vastgesteld worden.	●

B3	We gaan het VAB-terrein herinrichten.	In oktober 2024 heeft Meerlanden tijdens de informatiebijeenkomst voor omwonenden het Voorlopig Ontwerp (VO) gepresenteerd. Met onder andere de input van die avond en met input vanuit de klankbordgroep omwonenden is Meerlanden aan de slag om een Definitief Ontwerp uit te werken (DO). Dit traject loopt nog. Het DO wordt ook gepresenteerd en gedeeld met de klankbordgroep alvorens Meerlanden de vergunningsaanvraag indient.	●
B4	We onderzoeken de mogelijkheden om met ondernemers afspraken te maken over een "Afvalbeleid voor ondernemers". Specifiek voor de ondernemers in het winkelgebied.	Om een oplossing te bedenken voor het aanbieden van Bedrijfsafval heeft Meerlanden Bedrijven een voorstel en offerte uitgegeven aan Ondernemend Hillegom. De gemeente heeft hierin haar faciliterende rol gepakt.	●
B5	We werken aan het integreren van circulariteit in onze aanbestedingstrajecten. Hierin verwerken we als uitgangspunt het principe 'Maatschappelijk verantwoord inkopen'.	Een nieuw Actieplan Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen (MVOI) is opgeleverd en in uitvoering. Meerdere verbeteringen zijn gemaakt. MVOI wordt steeds vaker toegepast op nieuwe inkopen en opdrachten.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Openbare ruimte is klimaatbestendig.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C4	We maken de gevolgen, risico's en kansen van de komst van de WNB (wet natuurbescherming) inzichtelijk. We verkennen de haalbaarheid van het organisatorisch en juridisch implementeren van noodzakelijke aanpassingen om aan de wet te voldoen.	In 2023 is er een rapport opgesteld waarin de gevolgen, risico's en kansen van de WNB inzichtelijk zijn gemaakt. De haalbaarheid van het implementeren is verkend. De vervolgstappen hierop moeten nog genomen worden.	✓
C5	Vanuit de Omgevingsvisie, het Programma Duurzaamheid en het Programma Water en Klimaatadaptatie wordt bij aanpassingen en renovatie van de openbare ruimte rekening gehouden met klimaatverandering en klimaatadaptatie.	Het Programma Water en Klimaatadaptatie (PWKA) is door de raad vastgesteld. In 2024 zijn alle beschoeiingen en duikers geïnspecteerd en gedigitaliseerd. Eind 2024 zijn de voorbereidingen gestart voor de inkoop c.q. aanbesteding van de beschoeiing. Ook het concept beheerplan duikers is opgeleverd.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: 159 TJ (38%) duurzame elektriciteit opwekken in 2030 (LES).

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
D1	Stimuleren van de ontwikkeling van zonnepanelen op daken. In het uitvoeringsplan nemen we concrete projecten op om invulling te geven aan deze activiteit.	Het stimuleren van zonnepanelen is meegenomen in de isolatieacties voor inwoners uit het Uitvoeringsprogramma Energietransitie. Ook is onderzoek gedaan naar de toename van zon op dak in de gemeente(n) en onderzoek gestart naar de resterende potentie op grote daken.	
D2	Nader onderzoek doen naar de opwekking van elektriciteit in de eigen gemeente. In het uitvoeringsplan nemen we concrete projecten op om invulling te geven aan deze activiteit.	De gemeenteraad is eind 2024 geïnformeerd over de ontwikkelingen rond grootschalige opwek van elektriciteit. Er is aangegeven dat de ontwikkelingen van de provincie Zuid-Holland rondom windenergie gevolgd worden. De provincie onderzoekt waar windenergie in de regio Holland Rijnland het beste kan worden gerealiseerd. Medio 2025 worden de resultaten verwacht.	
D3	Deelname aan bijeenkomsten in Holland Rijnland en uitvoering geven aan het Energieprogramma.	Samenwerkende partijen in de RES Holland Rijnland werken vanuit het Energieprogramma aan de uitvoering van de ambities uit de RES m.b.t. het bredere regionale energiesysteem. HLTsamen is aangesloten op de diverse werk/themasessies voortkomend uit dit programma.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: 10% energiebesparing in 2025 en 15% energiebesparing in 2030, in de gebouwde omgeving ten opzichte van 2014 (TVW)

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
E1	Uitvoering geven aan het thema energie besparen vanuit het Uitvoeringsprogramma Energietransitie 2022-2026.	Projecten en activiteiten uit het uitvoeringsprogramma worden uitgevoerd. Vanuit het Rijk is een specifieke uitkering ontvangen om woningeigenaren met lage energielabels en lage WOZ-waarde te ondersteunen bij het isoleren van hun woning. Deze activiteit is aanvullend opgenomen binnen dit thema.	

E2	Voor 2030 inzichtelijk hebben hoe kansrijk en wenselijk een warmtenet is in Hillegom. Vanuit een gezamenlijke strategie met Hillegom, Lisse en Noordwijk worden de mogelijkheden in kaart gebracht.	Met de intentieovereenkomst Duurzaam Warmtenet Bollenstreek worden de mogelijkheden van een duurzaam warmtenet (in eerste instantie gevoed door aardwarmte) gezamenlijk met gemeenten Lisse, Noordwijk en Teylingen, de woningcorporaties en de initiatiefnemers van Aardwarmte Rijnland onderzocht. Resultaten hiervan zullen bepalend zijn voor de haalbaarheid van een warmtenet in Hillegom.	●
E3	Voor 2030 inzichtelijk maken waar inwoners ook na 2050 gebruik kunnen blijven maken van het gasnet (voor het gebruik van duurzame gassen). Dit hangt zowel af van het verwachte aanbod van duurzame gassen als de betaalbaarheid van andere duurzame warmteoplossingen in het landelijk gebied.	Het aardgasnet is gesocialiseerd. Dit betekent dat kosten voor de landelijke gebieden verevend worden. Wanneer de gebouwde omgeving overgaat op een duurzaam alternatief, is het de vraag of een duurzaam gasnet in het landelijk gebied nog rendabel is. Daarnaast is het mogelijk dat ook in het landelijk gebied een warmtenet een optie zou kunnen zijn wanneer er sprake is van zakelijke afnemers. Vanuit de verkenning Duurzaam warmtenet Bollenstreek verwachten we meer inzichten om de uitkomst voor het landelijk gebied te duiden.	●
E4	Komende jaren slim in kunnen spelen op de nieuwste inzichten en technieken.	Via diverse kanalen (NPLW, NPRES, RES Holland Rijnland, samenwerking Duin- & Bollenstreek en verder) houdt HLTsamen het kennisniveau op pijl. Hierbij worden nieuwe inzichten gereflecteerd op huidige inzet.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Een planmatige en toetsbare agenda 2023-2026 om aan duurzame ontwikkeling te werken.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
F1	Op basis van de evaluatie uitvoeringsprogramma duurzaamheid 2018-2021, opstellen en uitvoeren van een nieuw uitvoeringsprogramma Duurzame ontwikkeling 2022-2026. We evalueren het huidige programma en de wijze waarop duurzame ontwikkeling nu in de HLT- organisatie is belegd en onderzoeken de waarde	Evaluatie is uitgevoerd en een nieuw Programma Duurzaamheid is ingericht. Naast de verdere uitwerking van de al gestelde duurzame kaders in diverse documenten, werkt het programma aan randvoorwaarde als eenduidige communicatie en nader onderzoek naar instrumenten tbv monitoring.	●

	van het gebruik van de Sustainable Development Goals (SDG's).		
--	---	--	--

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Holland Rijnland Omgevingsdienst West-Holland Liander Meerlanden N.V. Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek Veiligheidsregio Hollands Midden Greenport Ontwikkelingsmaatschappij B.V. Woningcorporatie STEK Gemeente Noordwijk (convenant Collectieve Warmte)	Hoogheemraadschap Rijnland Provincie Zuid-Holland Burgemeenten Inwoners Bedrijven Aardwarmte Rijnland Firan

Verbonden partijen

Voor informatie over de verbonden partijen wordt verwezen naar de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024	NL	Bron
Gemiddelde WOZ waarde	per duizend euro	€ 402	€ 403	nb*	2023: € 368	CBS
Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	15,8	10,5	nb*	2023: 9,1	Basis-registratie adressen en gebouwen
Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar (%)	71,5	70,3	70,3	2024: 70,4	CBS
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	Gemiddeld totaalbedrag in euro's	€ 952	€ 1.048	€ 1.048	2024: € 911	COELO
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Gemiddeld totaalbedrag in euro's	€ 1.011	€ 1.113	€ 1.113	2024: € 994	COELO

Toelichting indicator Gemiddelde WOZ waarde

De gemiddelde WOZ waarde van woningen.

Toelichting indicator Nieuwgebouwde woningen

Het aantal nieuwgebouwde woningen, exclusief overige toevoegingen zoals transformaties.

Toelichting indicator Demografische druk

De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.

Toelichting indicator Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een éénpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Toelichting indicator Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.

Indicator	Eenheid	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	NL	Bron
Omvang huishoudelijk restafval	Hoeveelheid restafval per bewoner in kilo's (incl. grof huishoudelijk restafval)	100	102	nb*	nb*	2023: 150	CBS
Hernieuwbare elektriciteit	Percentage elektriciteit opgewekt uit o.a. wind, waterkracht, zon of biomassa	8,4	nb*	nb*	nb*	2022 : 14,7	RWS

Toelichting indicator Omvang huishoudelijk restafval

Niet gescheiden ingezameld restafval dat te groot of te zwaar is om op dezelfde wijze als het huishoudelijk restafval te worden aangeboden.

Toelichting indicator Hernieuwde elektriciteit

Het % hernieuwbare energie, ook wel duurzame of groene energie genoemd. Dit is energie afkomstig van natuurlijke bronnen die constant worden aangevuld zoals uit wind, waterkracht, zon, bodem, buitenluchtwarmte en biomassa.

Indicator	Eenheid	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	NL	Bron
Verwijzingen Halt	Aantal per 1.000 jongeren (in de leeftijd 12 - 17 jaar)	10	10	10	nb*	2024: nb*	Bureau Halt
Winkeldiefstallen	Aantal per 10.000 inwoners	7,2	18,3	10	8,8	2024; 21,7	CBS
Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	3,1	2,7	2,5	2,6	2024: 4,2	CBS
Diefstallen uit woning	Aantal per 10.000 inwoners	13	12,9	13	9,6	2024: 12,8	CBS
Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte)	Aantal per 10.000 inwoners	26	37,4	30	38	2024: 43	CBS

Toelichting indicator Verwijzingen Halt

Het aantal verwijzingen Halt per 1.000 inwoners van 12 tot 18 jaar. Jongeren van 12 tot 18 jaar die een licht strafbaar vergrijp plegen, worden door de politie of leerplichtambtenaren naar Bureau Halt verwezen voor een passende Halt-straf. Zij krijgen leeropdrachten en er volgen gesprekken met de jongere en de ouders. Op deze manier kunnen jongeren rechtzetten wat zij fout hebben gedaan, zonder dat zij in aanraking komen met het Openbaar Ministerie.

Toelichting indicator Winkeldiefstallen

Het aantal winkeldiefstallen per 10.000 inwoners.

Toelichting indicator Geweldsmisdrijven

Het aantal geweldsmisdrijven. Voorbeelden van geweldsmisdrijven zijn seksuele misdrijven, levensdelicten zoals moord en doodslag en dood en lichamelijk letsel door schuld (bedreiging, mishandeling, etc.).

Toelichting indicator Diefstallen uit woning

Het aantal diefstallen uit woningen, per 10.000 inwoners.

Toelichting indicator Vernieling en beschadiging (in de openbare ruimte)

Hieronder vallen brandstichting, alle vormen van vernieling en misdrijven tegen de openbare orde en het openbaar gezag. Voorbeelden van misdrijven tegen de openbare orde en tegen het openbaar gezag zijn opruiing, huis-, computer- en lokaalvredebreuk, deelneming aan een criminele of terroristische organisatie, openlijke geweldpleging, godslastering, discriminatie en het doen van een valse aangifte. Omdat het delict mensenhandel vaak onder dezelfde feitcode geregistreerd wordt als het delict mensensmokkel worden deze twee delicten samengeteld en weergegeven bij de gewelds- en seksuele misdrijven.

nb: Gegevens zijn op moment van schrijven van deze programmabegroting nog niet bekend. Indien de gegevens na het schrijven bekend worden, kunt u deze vinden op:

www.waarstaatjegemeente.nl

Kaderstellende stukken

- [Wet veiligheidsregio's](#)
- [Regionaal Crisisplan](#)
- [Algemene Plaatselijke Verordening Hillegom](#)
- [Drank- en horecaverordening 2014](#)
- [Integraal veiligheidsbeleid 2020-2023 Hillegom 'Samen houden we Hillegom veilig'](#)
- [Handhavingssuitvoeringsprogramma Hillegom 2022](#)
- [Nationale Omgevingsvisie \(NOVI\) 2050, 2020](#)
- [Nationale wetgeving voor de fysieke leefomgeving](#)
- [Omgevingsbeleid, -programma en -verordening provincie Zuid-Holland, 2020](#)
- [Nationaal Park Hollandse Duinen, 2020](#)
- [Coalitieakkoord Hoogheemraadschap van Rijnland, Rijnland op peil, 2023-2027](#)
- [Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst West-Holland](#)
- [Regionale Nota Bodembeheer 2023-2033](#)
- [Gemeenschappelijke Regeling Holland Rijnland](#)
- [Regionale Omgevingsagenda Holland Rijnland 2040, 2021](#)
- [Regionale Energiestrategie \(RES 1.0\) Holland Rijnland, 2021](#)
- [Regionale Strategie Mobiliteit \(RSM\) Holland Rijnland, 2021](#)
- [Regionale Investeringsagenda Holland Rijnland](#)
- [Regionale Woonagenda Holland Rijnland 2023](#)
- [Energieakkoord Holland Rijnland 2017-2025](#)
- [Strategische Agenda Ruimte Duin- en Bollenstreek 2040, 2021](#)
- [Economische visie 2030 Duin- en Bollenstreek](#)
- [Intergemeentelijke Structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek 2016](#)
- [Omgevingsvisie 'Heerlijk Hillegom'](#)
- [Woonprogramma Hillegom 2020-2024](#)
- [Prestatieafspraken Wonen Hillegom](#)
- [Mobiliteitsplan 2022](#)
- [Beleidsplan wegen 2020-2024](#)
- [Nota Parkeernormen](#)
- [Beleid Laadinfrastructuur](#)
- [Centrumplannen](#)
- [Nota Grondbeleid Hillegom 2022-2026](#)
- [Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid Hillegom 2018-2022](#)
- [Lokale Energiestrategie Hillegom 2021 \(LES\)](#)
- [Transitie Visie Warmte 2021 \(TVW\)](#)
- [Erfgoedverordening gemeente Hillegom 2024](#)
- [Groenbeleidsplan 2023-2032](#)
- [RioolBeheerPlan en BasisRioolPlan 2021-2025](#)
- [Programma Water en Klimaatadaptatie 2024 -2028](#)
- [Gemeentelijke afvalstoffenverordening en uitvoeringsbesluit](#)
- [VANG \(Van Afval Naar Grondstof\)](#)
- [Afvalbeleid 2020-2024](#)
- [Landelijk afvalbeheersplan \(LAP2\)](#)
- [Dienstverleningsovereenkomst met De Meerlanden \(niet openbaar\)](#)
- [Beleidsplan Openbare Verlichting 2019-2023](#)
- [Healthy Hillegom](#)
- [Programma Water en Klimaatadaptatie 2024- 2028](#)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024

Thema Gebiedsontwikkeling

Ruimtelijke ordening	1.451	854	952	1.403
----------------------	-------	-----	-----	-------

Thema Openbare orde en veiligheid

Crisisbeheersing en brandweer	1.421	1.634	1.704	1.619
Openbare orde en veiligheid	984	980	1.016	969

Thema Openbare ruimte en duurzaamheid

Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.437	2.580	2.864	2.972
Milieubeheer	1.355	1.240	2.321	2.303
Afval	3.369	3.566	3.983	3.790
Riolering	1.854	1.730	1.788	1.788
Begraafplaatsen en crematoria	179	126	126	144

Thema Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer	3.917	3.972	4.872	4.320
Parkeren	114	349	130	132
Recreatieve havens	33	142	34	34

Thema Wonen

Wonen en bouwen	1.067	879	1.328	1.253
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.537	17	8.870	11.743

Totaal lasten	19.718	18.069	29.988	32.470
----------------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024

Thema Gebiedsontwikkeling

Ruimtelijke ordening	-283	-103	-151	-371
----------------------	------	------	------	------

Thema Openbare orde en veiligheid

Crisisbeheersing en brandweer	-48	-46	-104	-104
Openbare orde en veiligheid	-30	-9	-9	-7

Thema Openbare ruimte en duurzaamheid

Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-10	-5	-5	-11
Milieubeheer	-156	0	-805	-1.070
Afval	-3.685	-4.684	-4.674	-4.496
Riolering	-2.434	-2.527	-2.527	-2.432
Begraafplaatsen en crematoria	-112	-87	-87	-103

Thema Verkeer en vervoer				
Verkeer en vervoer	-469	-73	-264	-344
Parkeren	-11	-3	-3	-12
Recreatieve havens	-4	-12	-12	-9
Thema Wonen				
Wonen en bouwen	-496	-476	-1.193	-1.182
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-2.092	0	-4.420	-5.551
Totaal baten	-9.830	-8.025	-14.254	-15.692
Saldo voor resultaatbestemming	9.887	10.045	15.731	16.778
Reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024
Toevoegingen reserves	1.225	1.960	4.125	1.836
Onttrekkingen reserves	-2.442	-3.226	-10.411	-8.813
Totaal reserves	-1.217	-1.266	-6.286	-6.977
Saldo na resultaatbestemming	8.670	8.779	9.445	9.801

Programma 3 Bedrijvigheid

Trends en ontwikkelingen

Economie

In het Interbestuurlijk Programma (IBP) wordt gesproken over regionale economie als versneller. Hiermee wordt de ambitie 'werken aan regionale economische structuurversterking' uitgesproken. De economische agenda Duin- en Bollenstreek heeft een vergelijkbare doelstelling: het versterken van de regionale economie zonder dat het ten koste gaat van de woonaantrekkelijkheid. In 2018 is de Economic Board Duin- en Bollenstreek geïnstalleerd om genoemde doelstellingen te realiseren. Het jaar 2023 en deels 2024 waren transitiejaren voor de Economic Board. Een nieuwe Economic Board is inmiddels geïnstalleerd.

Bollensector

De komende jaren zet de schaalvergroting in combinatie met de krimp van het aantal bedrijven in de bollensector door. Veel bedrijven gaan steeds meer specialiseren. Daarnaast zet de focus op duurzaam bodembeheer de komende jaren door. Door meer rotatie van gewassen ontstaat meer vraag naar areaal dat geschikt is voor bloembollen. Deze ontwikkelingen leggen een (nog) grotere druk op het ruimtegebruik in de streek. Met de oprichting van Greenport Ontwikkelingsmaatschappij (GOM) is in 2009 gestart met het optimaal inrichten van de beschikbare ruimte in de streek. Desondanks zien we de afgelopen jaren een trend dat telers meer en meer hectares in andere gebieden opzoeken voor hun teelt. Om de economische positie van de Greenport te versterken is in 2019 de stichting Greenport Duin- en Bollenstreek opgericht. Binnen deze stichting werken onderwijs, overheid en ondernemers samen. De sector ziet de Bollenstreek nog altijd als haar bakermat vanwege de aanwezigheid van kennispartners (KAVB, BKD, Hobaho e.a.), toeleveranciers, de band met Keukenhof en de nabijheid van kennisinstituten (Leiden, Delft, Amsterdam) en onderwijsinstellingen (Wellant, Hogeschool Leiden, Hogeschool Inholland).

Arbeidsmigranten

De arbeidsintensieve agrarische bedrijfstak (bollenteelt) en andere sectoren zoals logistiek, horeca en distributie, leiden tot een nog steeds toenemende toestroom van arbeidsmigranten. Op het gebied van handhaving is de afgelopen periode in samenwerking met de brandweer een aanpak ontwikkeld om de panden waar arbeidsmigranten worden gehuisvest regelmatig te checken (veilig wonen).

Daarnaast is er tijd en energie gestoken om te komen tot een meer integrale (regionale) aanpak. Van inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP) tot het actualiseren van diverse beleidsregels op het gebied van de ruimtelijke ordening.

Ook zijn de contacten met de diverse huisvesters/uitzenders onderhouden zodat men elkaar weet te vinden wanneer noodzakelijk.

Detailhandel en bedrijventerreinen

De lokale economie in het algemeen en de detailhandel in het bijzonder, staan onder druk. Structurele ontwikkelingen, zoals de opkomst van online winkelen en verdere internationalisering van productieprocessen, hebben gevolgen voor de lokale economie. We zien dat terug in een vermindering van het aantal winkels en leegstaande panden op bedrijventerreinen. Het gevolg van de coronacrisis was dat de lokale economie extra onder druk heeft gestaan. Ten aanzien van de bedrijventerreinen zien we weer meer vraag ontstaan, waarbij de kwaliteit van de bedrijventerreinen een punt van aandacht is.

We onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor transformatie van bedrijventerreinen naar gecombineerde woon-werkterreinen. Daarbij streven we er naar om gewenste vormen van bedrijvigheid te combineren met gewilde woonmilieus. Hierover worden ook gesprekken met de provincie gevoerd.

Lokale economie

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: In nauwe en constructieve samenwerking met stakeholders inzetten op duurzame ontwikkeling van ons centrum.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Indien er wordt besloten om op initiatief van Ondernemend Hillegom een Ondernemersfonds in te stellen, wordt dat gefaciliteerd.	Ondernemend Hillegom heeft nog geen verzoek ingediend om medewerking aan een Ondernemersfonds. Ondertussen wordt gewerkt aan een Convenant met Ondernemend Hillegom.	
A2	Initiatieven vanuit de ondernemers die bijdragen aan kwaliteitsverbetering van het centrum worden waar mogelijk ondersteund.	Er zijn verschillende initiatieven in het centrum ondersteund om het centrum levendig te houden. Denk hierbij aan evenementen i.h.k.v van ontmoeten, recreatie en toerisme & cultuur. Initiatieven die bijdrage aan het promoten van Hillegom. Initiatieven die bijdragen aan het vergroenen van het centrum en initiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid en veiligheid van het centrum.	
A3	Nadenken over hoe we multifunctionaliteit kunnen inzetten om leegstand tegen te gaan.	Er zijn gesprekken met stakeholders en initiatiefnemers geweest n.a.v. principe verzoeken. Leegstand was beperkt en er is geen pro-actief beleid op gevoerd.	
A4	Op basis van de in 2019 afgesloten intentieovereenkomst 'Heerlijk Hillegom op weg naar de toekomst' wordt samengewerkt op verschillende thema's met de betrokken stakeholders.	De intentieovereenkomst is onderdeel van de gesprekken met Ondernemend Hillegom.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Verder vergroten van aantrekkelijkheid van Hillegom.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	Wij dragen hieraan bij door Ondernemend Hillegom te ondersteunen in hun promotie en marketing doeleinden.	Ondernemend Hillegom heeft een bijdrage ontvangen om hun promotie en marketing taken te kunnen uitvoeren.	

B2	Aan de hand van het Handboek reclame, uitstallingen en gevelwijzigingen wordt gewerkt naar een meer uniforme uitstraling van het centrum.	Het handboek wordt meegenomen in het opstellen van het omgevingsplan.	●
----	---	---	---

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Voldoende en duurzame bedrijventerreinen.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	Toekomstbestendig maken van bestaande bedrijventerreinen in lijn met de Omgevingsvisie Hillegom 2030 en op basis van de regionale bedrijventerreinenstrategie.	Zowel de Bedrijventerreinenstrategie van de Bollenstreek als de Bedrijventerreinenstrategie van Holland Rijnland zijn vastgesteld.	●
C2	In samenwerking met Teylingen, Noordwijk en Lisse wordt verder gewerkt aan een regionale bedrijventerreinenstrategie. Invulling geven aan het ontwikkelen van nieuwe bedrijfslocaties kan plaatsvinden na vaststelling van de regionale bedrijventerreinenstrategie.	Zowel de Bedrijventerreinenstrategie van de Bollenstreek als de Bedrijventerreinenstrategie van Holland Rijnland zijn vastgesteld. In de strategieën zijn potentiële locaties voor nieuwe bedrijventerreinen aangewezen.	●

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Holland Rijnland	Economic Board Duin- en Bollenstreek Stichting Greenport DBS Stichting Monumentenbezit Regiogemeenten Toeristische ondernemers Promotie- / marketingorganisaties Inwoners Vastgoedeigenaren Provincie Zuid-Holland

Regionale economie

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Versterken economische positie van Duin- en Bollenstreek.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We ondersteunen het nieuwe uitvoeringsprogramma economie en brede welvaart van de Economic Board	De Economic Board heeft een uitvoeringsprogramma opgesteld. De gemeenten zijn continue in gesprek	●

	Duin en Bollenstreek, welke is ingericht op basis van een triple helix organisatie. Uitvoering van de activiteit is afhankelijk van beschikbare capaciteit en/of financiële middelen.	met de Board over de inhoud van dat programma.	
A2	Verkennen strategische samenwerking met omliggende gemeenten en regio's.	Deels zijn de eerste contacten gelegd.	●
A3	Ondersteunen van de activiteiten van de stichting Greenport Duin- en Bollenstreek, binnen de bestaande activiteiten.	De Greenport is ondersteund bij de verkenning van een fusie met de Economic Board.	●
A4	Stakeholders analyse ontwikkelen van arrangement denken.	Dit is meegenomen in het werkprogramma van een nieuwe medewerker van het cluster Economie, Recreatie, Toerisme en Erfgoed die op 1 december is gestart.	●
A5	Het ontwikkelen van een regiobrand Duin- en Bollenstreek. Hiervoor moet de samenwerking tussen Stichting Hillegom Marketing en de regiopartners worden versterkt.	De Economic Board is gestart met het verder invulling geven aan de Regiobrand.	●
A6	We verbinden onze kennisintensieve sectoren. Uitvoering van de activiteit is afhankelijk van beschikbare capaciteit en/of financiële middelen.	De Economic Board geeft hier invulling aan. Binnen de Regionale InvesteringsAgenda van Holland Rijnland wordt ook gewerkt aan verbinding tussen kennisintensieve sectoren.	●
A7	Aan de slag met de Uitvoeringsagenda Verblijfsrecreatie.	Dit is meegenomen in het werkprogramma van een nieuwe medewerker van het cluster Economie, Recreatie, Toerisme en Erfgoed die op 1 december is gestart.	●
A8	Uitvoeren uitvoeringsagenda van de strategische agenda Duin- en Bollenstreek.	Het economische deel van Strategische Agenda is belegd bij de Economic Board.	●

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Holland Rijnland Greenport Ontwikkelingsmaatschappij B.V.	Economic Board Duin- en Bollenstreek Omliggende gemeenten Stichting Greenport Duin- en Bollenstreek Provincie Zuid-Holland Provincie Noord-Holland Metropoolregio Amsterdam

Verbonden partijen

Voor informatie over de verbonden partijen wordt verwezen naar de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	NL	Bron
Funcziemenging	Index die verhoudingswaarde aangeeft tussen banen en woningen	45,1%	46%	44%	nb*	2023: 55,8 %	LISA
Vestigingen van (bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar	179,6	191,5	160	nb*	2023: 197,1	LISA

Toelichting indicator Functievermenging

De functiemenging index (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Toelichting indicator Vestigingen van (bedrijven)

Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-65 jaar.

nb: Gegevens zijn op moment van schrijven van deze programmabegroting nog niet bekend. Indien de gegevens na het schrijven bekend worden, kunt u deze vinden op:

www.waarstaatjegemeente.nl

Kaderstellende stukken

- [Economische agenda Duin- en Bollenstreek, visie 2030 en uitvoeringsprogramma](#)
- [Visie Greenport Duin- en Bollenstreek](#)
- [Intergemeentelijke structuurvisie Greenport Duin- en Bollenstreek 2016](#)
- [Bedrijventerreinenstrategie Holland Rijnland](#)

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024

Thema Lokale economie

Economische promotie	253	225	267	251
Economische havens en waterwegen	10	10	10	12

Thema Regionale economie

Economische ontwikkeling	421	398	609	657
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	136	107	112	101

Totaal lasten	820	740	998	1.021
----------------------	------------	------------	------------	--------------

Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024

Thema Lokale economie

Economische promotie	-3	-3	-3	-3
----------------------	----	----	----	----

Thema Regionale economie

Economische ontwikkeling	0	-22	-22	-74
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-13	-13	-13	-2

Totaal baten	-16	-38	-38	-79
---------------------	------------	------------	------------	------------

Saldo voor resultaatbestemming	804	702	960	942
---------------------------------------	------------	------------	------------	------------

Reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024

Toevoegingen reserves	0	0	0	0
-----------------------	---	---	---	---

Onttrekkingen reserves	-237	-237	-278	-175
------------------------	------	------	------	------

Totaal reserves	-237	-237	-278	-175
------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Saldo na resultaatbestemming	567	465	682	767
-------------------------------------	------------	------------	------------	------------

Programma 4 Bestuur en ondersteuning

Dienstverlenende overheid

De waardering van inwoners in de overheid wordt in belangrijke mate bepaald door de wijze waarop we als gemeente onze basis dienstverlening uitvoeren. We hebben in 2024 weten te bereiken dat de dienstverlening op peil is gebleven, terwijl we ook de paspoortenpiek goed hebben weten op te vangen en stapsgewijs onze digitale middelen hebben weten uit te breiden. De telefonische bereikbaarheid moet beter. Daarin zien we een grote spanning tussen de werkdruk binnen de organisatie en het opnemen en terugbellen. In de visie op dienstverlening krijgt dit dan ook bijzondere aandacht.

Samenwerkende overheid

Een gemeente kan niet alleen alle grote maatschappelijke opgaven aan. Daarvoor is samenwerking nodig met ketenpartners. Denk aan Wonen, welzijn en zorg, vraagstuk arbeidsmigranten en de bestuurlijke opdrachten waarvoor we samenwerking in de Duin & Bollenstreek en in Holland Rijnland. Wat we met regionale samenwerking onder andere hebben bereikt voor onze lokale gemeenschap is de regiodeal, ondersteuning op de energietransitie, impuls aan economische samenwerking en ontwikkeling en de noordelijke ontsluiting Duin- en Bollenstreek.

'De gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen werken samen op de bedrijfsvoering en de personele inzet voor de wettelijke en maatschappelijke taken. In 2024 is hard gewerkt aan de nieuwe Lange termijn opdrachten HLTsamen. Hierover is ook gesproken met de raden en colleges'.

Rechtmatige overheid

Het investeren op privacy en informatieveiligheid heeft ertoe geleid dat de gemeente beschermt is en voldoende bewust omgaat met de gegevens van inwoners, ondernemers en instellingen. We hebben niet alleen aandacht voor beleid en plannen, maar voeren acties in de praktijk uit. Hiermee hebben we bereikt dat we adequaat kunnen reageren op aanvallen en van te voren goed nadenken of een informatievraag geen inbreuk doet aan de privacy. Natuurlijk valt er ook nog genoeg te leren en moeten we blijven op technologische ontwikkelingen.

De rechtmatigheidsverantwoording was nieuw en is op een goede manier doorlopen. Het risicospel dat is ontwikkeld draagt actief bij aan risicobewustzijn binnen de organisatie.

Participatie

De kadernota Participatie is door de raad vastgesteld en met lokale initiatieven als slagen we erin om participatie van het papier te krijgen. 2024 was ook het jaar van de invoering van de Omgevingswet en de participatievereiste die daarin is geborgd. Wat we hebben bereikt is dat de invoering goed is verlopen en initiatiefnemers de participatietaak serieus oppakken en hierover afstemmen met de gemeente.

Dienstverlenende overheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: We leveren service op maat:

- Toegankelijk: één-loket, omni-channel, dienstverlening en serviceformules
- Begrijpelijk: Onze informatie en communicatie is voor iedereen te interpreteren
- Snel: Digitaal waar dat kan, persoonlijk waar dat nog nodig is

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We investeren in de onze digitale dienstverlening. We breiden de mogelijkheden van de Chat-bot (GEM)	Op de gemeentewebsite beantwoordt een chatbot vragen van inwoners. Wanneer de chatbot het antwoord niet	

	en de functionaliteiten van het Omgevingsloket verder uit.	kan formuleren, neemt een medewerker het over in een 'live-chat'. Er zijn in 2024 13 releases geweest met nieuwe antwoorden en verbeteringen voor de chatbot, waaronder antwoorden over de Omgevingswet. Daarnaast is er een proef gestart in het herkennen van taal, zodat GEM en de Live chat op termijn klanten ook in vreemde taal kan bedienen. De functionaliteiten van het Omgevingsloket (DSO) worden ook doorlopend ontwikkeld.	
A2	We voeren een nieuw klanttevredenheidsonderzoek uit over diverse kanalen (telefonie, e-mail, balie, website, sociale media, gemeentepagina, etc.).	Doorlopend wordt de klanttevredenheid van de website gemeten. Op basis van de resultaten is de website in 2024 regelmatig verbeterd. In de tweede helft van het jaar is de klanttevredenheid op het gebied van telefonie gemeten. Uit de resultaten blijkt dat inwoners tevreden zijn over dat deel van de gemeentelijke dienstverlening. In 2025 worden alle kanalen onderzocht, de resultaten worden meegenomen voor de visie op dienstverlening.	
A3	We verbeteren de begrijpelijkheid van taal/tekst door de kwaliteit ervan te meten en medewerkers te trainen op het gebruik van begrijpelijke taal conform het door drie gemeenten ondertekende Taalpact en toolkit beschikbaar te maken.	De afgelopen jaren zijn meerdere initiatieven genomen om begrijpelijk schrijven actief onder de aandacht te brengen en het belang ervan voorop te stellen. We merken dat dit onderwerp extra inzet nodig heeft onder bestaande en nieuwe collega's en we nieuwe afspraken moeten maken in de HLT-organisatie om deze kwaliteitseis beter te borgen. Het is niet gelukt dit in 2024 op te pakken. In het eerste kwartaal van 2025 maken we een plan van aanpak om op dit onderwerp verdere ontwikkelstappen te maken.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: In lijn met de wetgeving optimaliseren we de digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid door informatie actueel en openbaar toegankelijk te maken binnen de kaders van de Wet open overheid (Woo) en werkprocessen te moderniseren en digitaliseren in lijn met de eisen van de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv).

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We richten een portaal in waarop Woo-documenten actief openbaar worden gemaakt.	Er is in samenwerking met een externe leverancier een portaal ingericht waarop Woo-documenten actief openbaar worden gemaakt. Alle Woo-verzoeken vanaf 1 januari 2024 worden gepubliceerd.	●
B2	We richten e-diensten in voor producten en diensten die onder de Wet Modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) vallen.	In 2024 zijn wij van start gegaan met de voorbereidingen voor de implementatie van de Wmebv. Alle officiële berichten waarvoor een digitaal kanaal aangewezen moet worden zijn geïnventariseerd. De gemeente heeft al een groot aantal e-diensten ontwikkeld, wat de implementatie bevordert. De voorbereiding loopt door in 2025, dit heeft te maken met het uitstel van de wet naar 1 januari 2026.	●
B3	In het kader van de digitale toegankelijkheid en doorzoekbaarheid werken we aan het verder op orde brengen van de informatiehuishouding. Dataclassificatie is daarbij een belangrijk thema.	Er is een blauwdruk gemaakt die wordt omgezet naar een functioneel ontwerp, dat als basis voor de moderne digitale werkplek dient. Er is een strategie ontwikkeld voor het opruimen van de G-schijf en huidige 'MS Teams' omgeving. Hierbij wordt een opruimtool ingezet om het menselijk handelen en de doorlooptijd van het opruimwerk zo veel mogelijk te verkleinen.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Met continuering van datagedreven werken en sturen zorgen we voor een betere focus op richten en inrichten van beleid, verbetering van efficiency en verhoging van de kwaliteit van dienstverlening.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	Volgens bestaande planning werken we aan beheer, doorontwikkeling van bestaande en inrichten van nieuwe instrumenten en databases.	In 2024 is een datateam samengesteld. Het team maakt onderdeel uit van de afdeling Bedrijfsinformatie & Compliance (BIC). Het datateam heeft het werk vanuit het programma overgenomen en pakt tegelijk nieuwe verzoeken en ontwikkelingen op.	●

<i>Effectindicatoren (incl. bron)</i>	<i>Laatste meting</i>	<i>Begroting 2024</i>	<i>Streefwaarde 2027</i>
Tevredenheid inwoners over publieke dienstverlening via alle kanalen (www.waarstaatjegemeente.nl)	6.86 (2022)	7.0	7.5
Tevredenheid ondernemers over publieke dienstverlening via alle kanalen (www.waarstaatjegemeente.nl)	6.5 (2022)	6.7	7.2
Tevredenheid inwoners over communicatie en voorlichting (www.waarstaatjegemeente.nl)	6.64 (2022)	7.0	7.5

HOE GAAN WE DAT METEN?

<i>Prestatie indicatoren (incl. bron)</i>	<i>Laatste meting</i>	<i>Begroting 2024</i>	<i>Streefwaarde 2027</i>
Balie burgerzaken:			
• Wachtijd balie minder dan 5 minuten	2024	90%	90%
• Klanten zonder afspraak geholpen		Max 5%	Max 5%
• Selfservice producten binnen 7 werkdagen geleverd		Min 90%	Min 90%
• Selfservice producten binnen 10 minuten afgehandeld		Min 90%	Min 90%
Telefonie:			
• Oproepen op het centrale nummer wordt opgenomen	2024	Min 90%	Min 90%
• Terugbelnotities worden adequaat afgehandeld	2024	Min 70%	Min 70%
• Percentage oproepen dat via het centrale nummer direct wordt afgehandeld		< 2 werkd Min 50%	< 2 werkd Min 50%
Post/mail:			
• Percentage eenvoudige vragen < 5 werkdagen beantwoord		Min 90%	Min 90%
• Termijn beantwoording overige vragen		< 6 weken	< 6 weken
Website:			
• Min 90% van de live chats wordt direct beantwoord		Min 90%	Min 90%
Voldoen aan norm digitale toegankelijkheid		Status B	Status B
Gaan voldoen aan de opdracht en kaders van de Wet Open Overheid: alle categorieën informatie van de gemeente actueel, openbaar en toegankelijk kunnen ontsluiten.	wordt nog uitgevoerd		

De resultaten van een aantal bovenstaande kpi's worden jaarlijks gemeten, de resultaten zijn hieronder terug te zien, de resultaten zijn voor de HLT gemeenten gezamenlijk, tenzij specifiek benoemd.

Percentages	KPI	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Baliebezoek Burgerzaken Hillegom (aantallen)		8.316	6.708	9.081	8.915	6.894	11.451
% binnen 5 minuten geholpen aan de balie	90	89	80	92	93	91	92

Beantwoorde telefoongesprekken		53.220	54.373	51.467	46.354*	40.155	40.517
% opgenomen telefoongesprekken	90	98	95	95	91	95	96
% terugbellen binnen 2 werkdagen HLT- organisatie	80	57	63	62	56	56	49
Facebookberichten			11.677	9.620	4.091	2.771	2.341
Twitterberichten			658	306	115	99	18
Chatbot						4.239	4.509
Ontvangen Chats			8.600	8.433	1.509*	1.188*	1.251*

*Beantwoorde tel. gesprekken: door veel technische problemen zijn er in 2022 ruim 2000 meer gesprekken geannuleerd door bellers zelf, dan voorgaande jaren.

*Chats: er heeft een wijziging in monitoren plaatsgevonden (met terugwerkende kracht tot en met 2022). Hierdoor bestaat chats uit conversaties. Dit zijn gesprekken die bestaan uit meerdere reacties. De reacties worden niet meer opgenomen enkel het aantal conversaties (Uniform aan de Chatbot).

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
	VNG VDP Kenniskring serviceformules Stichting Lezen en Schrijven Taalhuis van de bibliotheek Bollenstreek Holland Rijnland

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

1. actualisatie greenport (en gezamenlijke keuzes hernieuwbare energiebronnen),
2. ontwikkelen van ene regiobrand,
3. verbinden kennisintensieve sectoren (deze drie topprioriteiten vormen de economische agenda Duin- en Bollenstreek),
4. realisatie van de woningbouwopgave,
5. maatregelenpakket 'ontsluiting Noordelijke Bollenstreek',
6. Corridorstudie mobiliteit/ruimte Leiden-Katwijk-Noordwijk. In het kader van de uitvoering van dit programma is er een intergemeentelijk programmteam ingesteld.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

De vijf samenwerkende gemeenten in de Duin en Bollenstreek hebben rondom de implementatie van de uitvoeringsagenda de krachten gebundeld en een gezamenlijk kernteam gevormd samengesteld uit een programmamanager, programmasecretaris, projectondersteuner en een communicatieadviseur onder leiding van een extern ingehuurd kwartiermaker. Het kernteam voorziet incidentele kosten die gemaakt zullen worden rondom het organiseren van collegeconferenties, radenbijeenkomsten, stakeholdersbijeenkomsten, en het ontwikkelen van interne en externe communicatie- en rapportagemiddelen.

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	Mobiliteitsmaatregelen Noordelijke Duin en Bollenstreek en Haarlemmermeer (afkorting MNDBSH), waarin negen partijen dit jaar toewerken naar een startnotitie.	In april 2024 besloot het Algemeen Bestuur van Holland Rijnland het project op te nemen in de Regionale Investeringsagenda (RIA). Het project bestaat uit drie deelprojecten waarvoor de volgende stappen zijn gezet: Juli 2024: Prov. ZH start initiatieffase project Verbinding N208-A44. Sep 2024: Colleges Hillegom en Noordwijk stellen bestuursopdracht vast over verbinding N206-N207, met aftakking station Hillegom. Nov 2024: Besluit Regionale mobiliteitsteam over plan van aanpak fietsmaatregelen MNDBSH. Zie ook programma 2: Leefomgeving - verkeer en vervoer.	
B2	'Corridorstudie Zuidelijke Duin- en Bollenstreek', waarin het realiseren van een Zuidelijke ontsluiting wordt onderzocht.	In 2024 is een bestuurlijke stuurgroep is opgericht. In april 2024 besloot het AB van Holland Rijnland het project op te nemen in de regionale Investeringsagenda (RIA). In december 2024 is het Plan van Aanpak van de Corridorstudie Ruimte en Mobiliteit in de Zuidelijke DBS vastgesteld door het Dagelijks Bestuur van Holland Rijnland. Zie ook programma 2: Leefomgeving - verkeer en vervoer.	
B3	Via de bestuurlijke tafel sturing en richting aan topprioriteit 'Hernieuwbare energiebronnen'.	Collectieve warmtevoorziening wordt vanuit de RES Holland Rijnland gezamenlijk uitgewerkt. Een bestuursopdracht op DBS-niveau is daarom niet meer aan de orde. Wel	

		informerende DBS-gemeenten elkaar over de voortgang op de bestuurlijke tafel. Zie ook programma 2 leefomgeving - openbare ruimte en duurzaamheid.	
B4	Uitvoering van het gebiedsprogramma 'B(l)oeiende Bollenstreek'.	In mei 2024 is de evaluatie van het gebiedsprogramma opgeleverd aan de raden. Enkele projecten van het programma zijn nog in uitvoering. We zijn in bestuurlijk overleg over het vervolg.	✓
B5	De greenportregio's Aalsmeer, Boskoop en Duin- en Bollenstreek werken samen aan een Regio Deal. In de Regio Deal wordt met een coalitie van Rijksoverheid, ondernemers, onderwijsinstellingen en inwoners gewerkt aan het realiseren van een weerbare en vitale regio, met een toekomstbestendige arbeidsmarkt en een duurzaam en circulair sierteeltcluster. De governance en uitvoeringskosten die de projecten van uit de regiodeal met zich meebrengen worden voor 50% gedekt vanuit het Rijk en voor 50% vanuit de publiek/private coalitie uit de regio. De definitieve financiële kaders van de regiodeal zijn nog niet bekend gemaakt door het Rijk. De inschatting is dat dit € 250.000 per jaar vraagt vanuit de DBS-gemeenten vanaf 2024. De regiodeal aanvraag wordt 15 november ingediend bij het Rijk.	Een nieuwe aanvraag Regio Deal is op 31 oktober 2024 ingediend bij het ministerie van VRO. De ministerraad heeft in februari 2025 de aanvraag (ten dele) geselecteerd voor verdere uitwerking, hiervoor is een bedrag van maximaal 10 miljoen euro vanuit het Rijk gereserveerd. We zijn in bestuurlijk overleg over het vervolg.	✓
B6	Herijking ISG binnen het Programma Duurzame Greenport.	De herijking ISG wordt in samenhang met het Programma Landelijk Gebied en Duurzame Greenport opgepakt. In opdracht van de Duin- en Bollenstreek gemeenten hebben de bureaus KuiperCompagnons en Necker verschillende participatierondes doorlopen met onze colleges, gemeenteraden, inwoners en stakeholders.	●

		De eerste ronde vond plaats in mei en juni 2024. Daarbij zijn meningen en gevoelens over te maken keuzes in het landelijk gebied opgehaald. De bevindingen zijn in een tweede participatieronde (sept/okt) met dezelfde partijen besproken. Samen is verkend welk model bestuurlijk en maatschappelijk gedragen wordt als toekomstperspectief voor de ruimtelijke en programmatische ontwikkelingen in het landelijk gebied. De opbrengst van de participatiebijeenkomsten wordt verwerkt in een synergiemodel die de basis is voor het Ontwerp Programma Landelijk Gebied en Duurzame Greenport Duin- en Bollenstreek.	
B7	Ontwikkelen en inpassen van de doelen van het Programma Duurzame Greenport in het Programma Landelijk Gebied van de provincie (ZH-PLG). Hierin wordt gebiedsgericht gewerkt aan opgaven rondom natuurherstel, waterkwaliteit en klimaat voor landbouw en landgebruik. (Het Programma Duurzame Greenport en het ZH-PLG worden zoveel mogelijk is elkaars verlengde opgesteld.)	In 2024 is geïnvesteerd in het ambtelijk en bestuurlijk contact met de provincie ZH in het kader van het Programma Landelijk Gebied en Duurzame Greenport. Zie ook B6. Op 3 december is tijdens een bezoek van het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Zuid-Holland aan de DBS afgesproken de processen beter op elkaar af te stemmen en te zwaluwstaarten waar mogelijk. PZH is ambtelijk en bestuurlijk aangehaakt bij de stuurgroep Programma Duurzame Greenport / Landelijk gebied van de DBS.	●
B8	We werken de drie topprioriteiten zoals opgenomen in het Advies Uitvoeringsprogramma en Organisatie Economic Board Duin- en Bollenstreek (EBDB) 2023-2026 uit in de Uitvoeringsagenda DBS. (Ontwikkelen van een 'regiobrand', duurzame Greenport en verbinden van kennisintensieve sectoren.)	Op 1 september 2024 is een nieuwe programmadirecteur begonnen bij de EBDB. In afstemming met de gemeenten is een Uitvoeringsprogramma EBDB opgesteld. Hierin staan concrete projecten die de topprioriteiten ondersteunen. Opdracht is in gang gezet om de Greenport DBS te integreren met de EBDB.	●
B9	Op de bestuurlijke tafel 'Rood' wordt in relatie tot Holland Rijnland afgestemd over wonen en werken.	De regionale commissie Wonen van Holland Rijnland is in 2024 bestuurlijk voorbesproken in het BO Rood om	

	Onder meer op woonuitdagingen rondom specifieke doelgroepen. Het verbinden van kennisintensieve sectoren met andere sectoren in de regio wordt in samenwerking met de EBDB vormgegeven. De EBDB heeft in de aanbesteding de opdracht heeft gekregen deze topprioriteit tot uitvoering te brengen.	afstemming te vinden op Duin- en Bollenstreekniveau. Zie ook B8.	
B10	De vijf samenwerkende gemeenten in de Duin en Bollenstreek hebben rondom de implementatie van de uitvoeringsagenda de krachten gebundeld en een gezamenlijk kernteam gevormd samengesteld uit een programmamanager, programmasecretaris, projectondersteuner en een communicatieadviseur onder leiding van een extern ingehuurde kwartiermaker. Het kernteam voorziet incidentele kosten die gemaakt zullen worden rondom het organiseren van collegeconferenties, radenbijeenkomsten, stakeholdersbijeenkomsten, en het ontwikkelen van interne en externe communicatie- en rapportagemiddelen. Verder worden de kosten van de kwartiermaker toegerekend aan de laten van het kernteam.	In 2024 is een programmadirecteur aangesteld als ambtelijk opdrachtgever van het samenwerkingsprogramma DBS, ondersteund door genoemd kernteam. Naast de sturing op de projecten heeft het kernteam in 2024 onder meer: - De DBS overlegstructuur verder vormgegeven. - De regiodeal aanvraag mede opgeleverd. - De samenwerking in de triple helix aangejaagd. - Een bezoek van de gedeputeerde staten Provincie Zuid-Holland aan de Duin- en Bollenstreek georganiseerd. - Radenbijeenkomsten georganiseerd en met de griffiers onderzocht hoe de raden beter in positie te brengen.	

Indicatoren

- De verschillende gemeenschappelijke regelingen zijn tijdig geactualiseerd
- Voordat zienswijzen op de kadernota's van verbonden partijen begroting 2027 moeten worden gegeven is het afwegingskader van de verbonden partijen ISD, Provalu, Holland Rijnland en HLTsamen vastgelegd.

HOE GAAN WE DAT METEN?

<i>Prestatie indicatoren (incl. bron)</i>	<i>Laatste meting</i>	<i>Begroting 2024</i>	<i>Streefwaarde 2027</i>
In het huidige meetinstrumentarium bestaat voor dit thema (nog) geen geschikte informatie om passende prestatie indicatoren te definiëren en te meten.			

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
HLTsamen Holland Rijnland Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Werkvoorzieningschap Kust-, Duin en Bollenstreek /Provalu Regionale dienst openbare gezondheidszorg Hecht Hollands Midden Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM) Regeling Omgevingsdienst West Holland (ODWH) Vuilvervoerbedrijf Duin en Bollenstreek (VAB) Cocensus Serviceorgansatie Zorg Holland Rijnland Greenport Ontwikkelingsmaatschappij B.V. (GOM) Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) Duin- en waterbedrijf Zuid-Holland (Dunea) Alliander N.V.	

Rechtmatige overheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: De informatie(bronnen) voldoet aan de wet- en regelgeving.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We stellen een beleidsplan privacy- en informatieveiligheid vast, tactisch plan voor inrichten processen en systemen.	In 2024 is er een Strategisch beleid Privacy en Informatieveiligheid opgeleverd en vastgesteld. In het najaar 2024 is ook een tactisch beleidsstuk Privacy Informatieveiligheid vastgesteld.	✓
A2	De kwaliteit van de BRP verbeteren door o.a. door meer focus op adreskwaliteit en het houden van huisbezoeken.	In 2024 is gestart met de signalen die binnenkomen via de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) met de daarbij behorende huisbezoeken. Per 1 oktober 2024 is er 55 uur toegekend aan de formatie Burgerzaken omdat de controle op de adresgegevens in de BRP een continu proces is.	●
A3	Inzageverzoeken rondom privacy worden tijdig en adequaat afgehandeld.	Er zijn in 2024 zes inzageverzoeken ontvangen. Alle verzoeken zijn tijdig en adequaat afgehandeld. *	✓

*Totaal aantal verzoeken heeft betrekking op HLT, Hillegom, Lisse en Teylingen.

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Het college van burgemeester en wethouders beschikt over voldoende kwalitatieve en kwantitatieve informatie zodat rechtmatigheidsverantwoordingen kunnen worden afgegeven.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We stellen een Plan van aanpak Rechtmatigheid op met acties om de beheershandelingen van het college rechtmatig te kunnen laten plaatsvinden en om de rechtmatigheidsverantwoording op te kunnen stellen. We keuren het Plan van aanpak goed en passen het in de organisatie toe.	Aan de hand van het plan van aanpak 2024 is ingezet op het verbeteren van de rechtmatigheidsverantwoording op teamniveau. We voeren hierover gesprekken en verbeteren hiermee de kennis en bewustwording.	✓
B2	We toetsen uitgaven op staatssteun en leggen hierover verantwoording af.	Er is in 2024 bij de uitvraag voor de rechtmatigheidsverantwoording tegelijkertijd geïnventariseerd of er sprake was van staatssteun 2024. Hierop zijn geen reacties geweest, dus er hoefde dit jaar geen opgave te worden gedaan.	✓
B3	Samenhangend met rechtmatigheid: We bevorderen het risicobewust handelen en stellen de kadernota Risicomanagement vast.	Voor wat betreft het risicobewust handelen hebben we een risicospel ontwikkeld en de eerste sessies met de teams hebben plaatsgevonden. De kadernota risicomanagement wordt in 2025 opgesteld.	●
B4	We voeren doelmatig- & doeltreffendheids-onderzoeken (213a Gemeentewet) uit.	In het 4e kwartaal is gestart met de voorbereiding van het onderzoek afhandelen klantvragen. Hierover is in januari 2025 een raadsbrief verzonden.	●

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: We zorgen voor het rechtmatig en ordentelijk verloop van het verkiezingsproces.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
C1	De Europese Verkiezingen worden georganiseerd. Op de verkiezingsdagen worden medewerkers vrijgesteld van werk om zich hiervoor in te zetten.	De Europese verkiezingen zijn goed verlopen. De medewerkers waren op de verkiezingsdagen vrijgesteld voor het verrichten van werkzaamheden.	✓

Participerende overheid

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Bestuurders en medewerkers zijn omgevingsbewust en staan 'vanuit de bedoeling' in contact met de samenleving (werkend vanuit de ambitie publieke waarde toe te voegen).

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	We ondersteunen inwoners, ondernemers en verenigingen in participatietrajecten in en buiten de Omgevingswet. We zetten daarom structureel in op ondersteuning van de inwoner en begeleiding van onze eigen medewerkers op het gebied van participatie en communicatie. Het geformuleerde beleidskader participatie en het op basis daarvan bestaande instrumentarium (leidraad en toolkit) zal jaarlijks op basis van 'plan-do-check-act' worden verbeterd.	Er is een vaste werkwijze vormgegeven om initiatiefnemers vooraf te informeren hoe zij hun participatieproces kunnen inrichten. Er zijn webpagina's ingericht m.b.t. participatie voor inwoners over de Omgevingswet en participatie in het algemeen met de leidraad en het beleidskader. Er wordt nader bekeken hoe verdere invulling hieraan wordt gegeven.	
A2	Bij het betrekken van de samenleving bij beleidsontwikkelingen en projecten zetten we methoden in om het stille midden te bereiken (bijvoorbeeld zandloperpeilingen en burgerberaad).	We gebruiken verschillende methodieken om het sentiment in de samenleving te peilen. We volgen hierbij het beleidskader participatie.	

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Een integrale aanpak van grote maatschappelijke vraagstukken, waarbij we oplossingen zoeken in samenwerking met relevante maatschappelijke partners.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
B1	We richten ons bestuurlijk en ambtelijk zodanig in dat we de ambitie zoals geformuleerd in de doelstelling nog beter waar kunnen maken.	Werkorganisatie HLTsamen is in 2024 in structuur en langs aansturingslijnen aangepast, waarbij duidelijke rolverdelingen tussen opdrachtgever en opdrachtnemer, de organisatie van dialoog en zicht op processen en duidelijk gedefinieerde rollen leidend zijn geweest aan doorgevoerde doorontwikkelingen.	

HOE GAAN WE DAT METEN?

<i>Prestatie indicatoren (incl. bron)</i>	<i>Laatste meting</i>	<i>Begroting 2024</i>	<i>Streefwaarde 2027</i>
In het huidige meetinstrumentarium bestaat voor dit thema (nog) geen geschikte informatie om passende prestatie indicatoren te definiëren en te meten. Het aantal participatietrajecten is moeilijk voorspelbaar.			

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
	Inwoners Ondernemers Verenigingen

Verbonden partijen

Voor informatie over de verbonden partijen wordt verwezen naar de [paragraaf Verbonden partijen](#).

Beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024	Realisatie 2024	Bron
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Zie rekening GR HLTsamen	Zie rekening GR HLTsamen	Zie begroting GR HLTsamen	Zie begroting GR HLTsamen	*
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners					
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen					
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 319	€ 327	€ 366	€ 346	*
Overhead	% van de totale lasten	13 %	10%	13 %	9 %	*

* Eigen gegevens

Toelichting indicator Formatie

Het gaat hier om de toegestane formatie in fte van het ambtelijk apparaat van de organisatie op peildatum 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste aanstelling, een tijdelijke aanstelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is het equivalent van een 36-urige werkweek.

Toelichting indicator Bezetting

Het gaat hier om het werkelijk aantal fte dat werkzaam is, dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan. Terugkijkend naar een begrotingsjaar wordt de werkelijke bezetting berekend. Conform de definitie van Vensters voor Bedrijfsvoering is berekend de gemiddelde bezetting in dat begrotingsjaar door het gemiddelde te nemen van de werkelijke bezetting op 1 januari en op 31 december.

Toelichting indicator Externe inhuur

Onder externe inhuur wordt verstaan: het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winst oogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar

een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt.

Toelichting indicator Apparaatskosten

Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.

Toelichting indicator Overhead

Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Dit zijn de kosten voor pfofach (leidinggevende, informatievoorziening, juridische zaken, bestuurszaken en bestuursondersteuning, financiën, automatisering, inkoop, communicatie en huisvesting).

Kaderstellende stukken

- [Overheidsbrede dienstverlening \(Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties\)](#)
- [klantinfocus](#)
- [operatiebrp](#)
- [Reglement van orde voor de raad](#)
- [Coalitie akkoord: Met trots vooruit 2022-2026](#)
- [Verordening op de raadscommissie](#)
- [omgevingswet](#)
- [HLT Samen Sterker!](#) (Bedrijfsplan werkorganisatie HLT Samen)
- De raadsbesluiten van Hillegom, Lisse en Teylingen over de ambtelijke samenwerking

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024

Thema Bestuur en Regionale samenwerking

Bestuur	1.891	1.985	1.978	2.715
---------	-------	-------	-------	-------

Thema Dienstverlening

Burgerzaken	713	670	843	889
Beheer overige gebouwen en gronden	271	251	224	270

Totaal lasten	2.875	2.906	3.045	3.874
----------------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024

Thema Bestuur en Regionale samenwerking

Bestuur	-267	-28	-28	-84
---------	------	-----	-----	-----

Thema Dienstverlening				
Burgerzaken	-261	-290	-398	-486
Beheer overige gebouwen en gronden	-106	-58	-69	-191
Totaal baten	-634	-376	-495	-761
Saldo voor resultaatbestemming	2.240	2.530	2.551	3.113
Reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	-57	-22	-22	0
Totaal reserves	-57	-22	-22	0
Saldo na resultaatbestemming	2.183	2.508	2.529	3.113

Algemene dekkingsmiddelen

Het beleid om een degelijk en transparant financieel beleid te voeren is doorgezet. Structurele uitgaven worden betaald uit structurele inkomsten.

Op basis van de beschikbare middelen is het uitgangspunt gehanteerd dat de tarieven voor de OZB slechts met het jaarlijkse inflatiepercentage is gestegen. Voor wat betreft de tarieven voor de riool- en afvalstoffenheffing en die voor leges: deze moeten in principe 100 % kostendekkend zijn. Wij heffen geen hondenbelasting, parkeerbelasting, heffing BedrijfsInvesteringsZone (BIZ) en verblijfsbelasting. Het huidige kwijtscheldingsbeleid is voortgezet.

Actiepunten

- Gelijkblijvende (woon)lasten voor onze inwoners.
- Huidig financieel beleid voortzetten.
- Meeruitgaven van decentralisaties, indien noodzakelijk, structureel opnemen.

Raakvlakken

- Financiën heeft met alle programma's raakvlakken.

VERPLICHTE ONDERDELEN BESLUIT BEGROTING EN VERANTWOORDING

Alle lasten en baten die samenhangen met de programma's zijn direct op het desbetreffende programma geboekt. De baten in algemene middelen bestaan uit doeluitkeringen, specifieke rijksvergoedingen, huuropbrengsten en dergelijke.

In algemene dekkingsmiddelen staan de volgende onderwerpen:

- Lokale heffingen.
- Algemene uitkering uit het Gemeentefonds.
- Dividenden.
- Saldo financieringsfunctie.
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

Verder heeft de gemeente diverse inkomsten waarvan de besteding niet gebonden is. Dit zijn de zogenaamde algemene dekkingsmiddelen. Deze baten zijn niet aan een concreet programma toe te rekenen. Artikel 8 van het BBV schrijft voor dat, naast de begroting van lasten en baten per programma, ook een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen en de post onvoorzien is opgenomen.

LOKALE HEFFINGEN

Dit zijn gemeentelijke belastingen die geen directe relatie hebben met een bepaalde gemeentelijke taak, de besteding is niet geoormerkt. De onroerendezaakbelasting en de precariobelasting vallen hieronder. De rioolrechten, afvalstoffenheffing, leges, en marktgelden vallen hier niet onder. Deze zijn op de desbetreffende programma's verantwoord en geoormerkt voor deze lasten. We verwijzen naar de paragraaf Lokale heffingen voor een uitgebreidere toelichting. In de paragraaf Weerstandsvermogen is een berekening opgenomen over de dekkingspercentages in relatie tot het weerstandsvermogen.

ALGEMENE UITKERING UIT HET GEMEENTEFONDS

In de Programmabegroting 2024 is rekening gehouden met de effecten van de Meicirculaire 2024. De circulaires hebben de effecten van het beleid en de financiële ontwikkelingen van het Rijk weergegeven.

In 2024 zijn er verrekeningen ontvangen over de jaren 2022 (€ 48.767,80) en 2023 (-/- € 29.835,75) totaal € 18.932,05. De verrekeningen ontstaan voornamelijk door het vaststellen van de WOZ-waarden van de betreffende jaren.

DIVIDENDEN

We ontvangen dividend van Alliander, Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG) en De Meerlanden NV naar rato van het bedrijfsresultaat over het voorgaande jaar 2023 (dividenduitkeringen zijn ontvangen in 2024).

Algemene uitkering	Begroting 24	Tussenrap- portage (sept+dec23)	Mei- circulaire 24	September- circulaire 24	December- circulaire 24	Rekening 24
Maatstaven	30.707.499	31.644.743	31.735.893	31.617.286	31.802.495	31.638.979
Uitkeringsfactor	1,395	1,395	1,414	1,420	1,420	1,420
	42.836.961	44.144.417	44.874.552	44.896.546	45.159.543	44.927.350
Kortingen OZB	-4.512.307	-4.679.614	-4.633.662	-4.633.662	-4.749.650	-4.749.650
Suppletie-uitkering Lage inkomens						232.193
Algemene uitkering totaal	38.324.654	39.464.802	40.240.890	40.262.884	40.409.893	40.409.893
Decentralisatie uitkeringen						
Dec.prov.taken vergunningverl toez en hand	37.455	37.455	37.455	37.455	37.455	37.455
Voorschoolse voorziening peuters	30.878	30.878	30.701	30.701	30.701	30.701
Armoedebestrijding kinderen	65.939	65.939	65.939	65.939	65.939	65.939
Versterking omgevingsveiligheid	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Impulsgelden Weerbaar Bestuur		7.062	7.062	7.062	7.062	7.062
Einde lening inburgeringsplicht			1.159	3.058	3.058	3.058
Extra capaciteit BOA's	3.152	32.471	32.471	32.471	32.471	32.471
Invoeringskosten Omgevingswet			92.348	92.348	92.348	92.348
Wet kwaliteitsborging bouw	13.039	13.039	13.039	13.039	13.039	13.039
Antidiscriminatie voorzieningen			3.152	3.152	3.152	3.152
Landelijke aanpak Adreskwaliteit				4.771	4.771	4.771
Meerkosten Oekraïne sociaal domein					50.190	50.190
Wet betaalbare huur				23.961	26.170	26.170
Taal voor ontheemden uit Oekraïne				36.280	36.280	36.280
Register externe veiligheidsrisico					10.000	10.000
Spreidingswet					31.897	31.897
Vangnetregeling energietoelage					23.736	23.736
Integratie uitkering						
Participatie	1.815.234	1.839.462	2.001.444	2.001.444	2.001.444	2.001.444
Totaal uitkeringen	1.968.697	2.029.306	2.287.770	2.354.681	2.472.713	2.472.713
Totaal Algemene uitkering 2024	40.293.351	41.494.108	42.528.660	42.617.565	42.882.606	42.882.606
Verschil met vorig rekenmoment		1.200.757	1.034.552	88.905	265.041	0

Bedragen x € 1.000

Dividend	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024
Alliander	302	373	640	640
Bank Nederlandse Gemeenten	124	113	113	107
Meerlanden	45	95	95	0
	471	581	848	747

SALDO FINANCIERINGSFUNCTIE

In de vernieuwde BBV zijn de regels over rentetoerekening gewijzigd. De notitie Rente van de Commissie BBV geeft in een stellige uitspraak aan, dat er niet meer rente mag worden toegerekend dan de werkelijke rentelasten. Er is geadviseerd geen rente meer toe te rekenen aan eigen vermogen (voorheen bespaarde rente). We berekenen in Hillegom geen rente over investeringen.

Onze gemeente heeft in 2020 een geldlening afgesloten van € 12 miljoen. De rente wordt positief beïnvloed door de ontvangen rente, de werkelijke rentelasten zijn minimaal. In tegenstelling tot de verwachtingen is, door achterblijven van de investeringen, er geen nieuwe (langdurige) vaste geldlening afgesloten. Overschotten op de financiering worden overeenkomstig het schatkistbankieren 'gestald' bij het Rijk. Door de rentestand is in 2024 ook hier zo'n € 480.000 rente over ontvangen. De overhead wordt verantwoord in prestatieveld bedrijfsvoering en de directe bedrijfskosten worden rechtstreeks toegerekend aan de producten en activiteiten. De overhead wordt wel meegenomen in de berekening van de kostendeekkende tarieven.

MUTATIES RESERVES

Per programma is vermeld wat de mutaties op de reserves zijn. Een aantal mutaties is niet toe te wijzen aan een programma en worden daarom hier verantwoord.

Toelichting Doel A

WAT WILDEN WIJ BEREIKEN?

Doel: Een transparant financieel beleid.

WAT HEBBEN WIJ DAARVOOR GEDAAN?

Activiteit	Activiteit omschrijving	Stand van zaken jaarrekening	Status
A1	Een solide financiële huishouding voeren.	Aan het doel, structurele uitgaven betalen uit structurele inkomsten wordt voldaan. Het transparante financieel beleid komt ten uitdrukking in de behandelde Bestuursrapportage en deze jaarrekening. Activiteiten De uitgaven van de decentralisaties in de diverse gemeenschappelijke regelingen zijn opgenomen in deze jaarrekening. Met het gevoerde beleid behoudt de gemeente Hillegom zijn solide financiële huishouding.	

SAMENWERKINGSPARTNERS

Verbonden partijen	Overige samenwerkingspartners
Bank Nederlandse gemeenten (BNG) Duin- en waterbedrijf Zuid-Holland (Dunea) Alliander N.V. Cocensus	

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

Lasten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024

Thema Algemene middelen

Overhead	7.339	8.263	8.257	7.890
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	5	0
Belastingen overig	261	275	275	278
Treasury	43	134	70	57
Overige baten en lasten	-45	650	28	8
Totaal lasten	7.598	9.322	8.635	8.233

Baten	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024

Thema Algemene middelen

Overhead	-15	-13	-16	-16
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-39.816	-40.323	-42.618	-42.902
Belastingen overig	-45	-43	-89	-102
Treasury	-1.027	-658	-1.386	-1.332
OZB niet-woningen	-1.400	-1.398	-1.458	-1.478
OZB woningen	-3.774	-3.991	-4.011	-3.999
Overige baten en lasten	-2	0	0	0
Totaal baten	-46.079	-46.426	-49.578	-49.829
Saldo voor resultaatbestemming	-38.481	-37.104	-40.943	-41.594

Reserves	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024
Toevoegingen reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0
Totaal reserves	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestemming	-38.481	-37.104	-40.943	-41.594

Overhead

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten het uitgangspunt. Daarom is er door de wetgever voor gekozen om de kosten van overhead op één taakveld te laten registreren en op één centrale plaats in de begroting te vermelden. Door deze nieuwe systematiek gaan gemeenten op dezelfde wijze om met kostentoe rekening, waardoor de vergelijking van kosten van producten/diensten volgens de wetgever ook zuiverder is. Om dit effect te versterken is er een uniforme definitie van overhead gegeven in de [Notitie overhead](#).

Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Dit zijn de kosten voor piofach (leidinggevende, informatievoorziening, juridische zaken, bestuurszaken en bestuursondersteuning, financiën, automatisering, inkoop, communicatie en huisvesting). De direct toe te rekenen kosten worden verantwoord op de taakvelden.

De centrale presentatie heeft als neveneffect dat het zicht op de integrale kostprijs in de programma's verloren gaat. Het opnemen van het totaalbedrag aan ondersteunende activiteiten zegt daarnaast weinig zonder de relatie met het primaire proces te leggen/kennen. Daarom houden wij conform de financiële beheersverordening extra comptabel ook nog zicht op de integrale kostprijs zodat daarop sturing kan plaatsvinden.

In 2024 was het totaal aan overhead afgerond € 8.696.000, dit is 13 % van de totale uitgaven in 2024. Voor de doorberekening van de overhead in de jaarrekening van 2024 bij de kostendekkendheid, wordt het berekende tarief van de begroting 2024 gebruikt.

De overhead bestaat uit:

bedragen x € 1.000				
Onderdeel	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024
Bijdrage HLTtsamen-overhead deel	6.021	7.124	6.824	6.671
Huisvesting	341	206	347	253
Overige overhead (zoals bijdrage VNG)	977	933	1.086	1.096
Totaal	7.339	8.263	8.257	8.020
Overheadpercentage	11,00	12,65	9,27	12,02

Vennootschapsbelasting

Overheidsondernemingen zijn wettelijk verplicht om vennootschapsbelasting af te dragen over winstgevende activiteiten. Gemeenten zijn in principe vennootschapsbelasting-belastingplichtig voor alle werkzaamheden, die als een ondernemingsactiviteit kunnen worden aangemerkt. De gemeente Hillegom heeft geen onder de vennootschapsbelasting vallende activiteiten.

Onvoorzien

Van Onvoorzien is in het rekeningjaar niet gebruikt gemaakt.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

ALGEMEEN

De lokale heffingen zijn te verdelen in belastingen en rechten. In de paragraaf Lokale heffingen wordt aangegeven wat daadwerkelijk aan opbrengsten van belastingen rechten is ontvangen. De gemeentewet geeft een limitatieve opsomming van de belastingen die een gemeente mag heffen. De gemeente Hillegom maakt geen gebruik van de wettelijke mogelijkheid om hondenbelasting, toeristenbelasting, forensenbelasting, heffing BedrijfsInvesteringsZone (BIZ) en baatbelasting te heffen.

BELASTINGEN

Tegenover een belasting staat geen rechtstreekse individuele tegenprestatie van de overheid. De opbrengsten dienen als algemeen dekkingsmiddel. Onze gemeente heft de volgende belastingen: onroerende zaakbelastingen (OZB) en precariobelasting.

RECHTEN

Rechten zijn betalingen voor een geleverde of een bewezen dienst. Hiervan zijn de tarieven in principe volledig kostendekkend. Het is niet toegestaan een meer dan kostendekkend tarief te hanteren. In Hillegom worden afvalstoffenheffing, rioolheffing, leges en marktgeld als rechten geheven.

OVERZICHT LOKALE HEFFINGEN

Bedragen x € 1.000				
Lokale heffingen	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024
Onroerende zaak belasting	5.174	5.389	5.469	5.476
Precariobelasting	13	11	57	71
Overige baten (dwangbevelen)	30	32	32	30
Totaal niet bestedingsgebonden	5.217	5.432	5.558	5.577
Reinigingsheffingen	3.398	4.339	4.339	4.128
Rioolheffing	2.434	2.527	2.527	2.422
Secretarieleges	293	313	427	504
Leges bouwvergunningen	496	474	1.100	1.157
Begrafnisrechten	65	81	81	98
Rechten en Marktgelden	13	13	13	14
Totaal gebonden aan bestedingen	6.698	7.747	8.487	8.323
Totaal	11.915	13.179	14.046	13.901

ONROEREND ZAAKBELASTINGEN

De tarieven zijn bij de vaststelling aangepast aan de gemiddelde daling of stijging van de WOZ-waarde. De hertaxatie van alle WOZ-objecten vindt jaarlijks plaats. Voor 2024 geldt de waarde van de objecten naar het prijspeil van 1 januari 2023. De opbrengsten van de OZB voor zowel woningen als niet-woningen (eigenaren en gebruikers) zijn in 2024 verhoogd met het inflatiecijfer 9%. De opbrengsten zijn vrijwel gelijk aan de geraamde inkomsten. De opbrengsten zijn positief beïnvloed door de toename van nieuwbouw en de stijgende WOZ-waarde na vaststelling van het tarief. De stijgende trend van de waarden van de woningen zet zich door.

PRECARIOBELASTING

Precariobelasting wordt geheven voor het innemen of gebruiken van de openbare grond. De precariotarieven zijn verhoogd met het inflatiecijfer 9%. In de totale opbrengsten van 2024 is een bedrag van € 45.000 opgenomen voor belastingen uit voorgaande jaren.

OVERIGE BATEN

Bij de inning van de belastingen en rechten zijn wettelijke aanmanings- en dwangbevelkosten in rekening gebracht.

LEGES EN RECHTEN

Kostendekkendheid

Voor het bepalen van de kostendekkendheid van leges en rechten mogen extra comptabel de volgende zaken worden meegerekend:

- De directe lasten van personeel HLTsamen zijn verantwoord op het taakveld. De overhead, de kosten voor Leidinggevend Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting (piofach), zijn gerelateerd aan de totale lasten van de bedrijfsvoering.
- De lasten in het prestatieveld zijn exclusief BTW. Omdat het BTW-compensatiefonds (bcf) wordt gevoed uit het Gemeentefonds, is toerekening van de BTW geoorloofd.
- Bij de berekening van de baten wordt een derde van de kosten van het taakveld Straatreiniging toegerekend aan de heffing afvalstoffenheffing en het rioolrecht. De kosten van straatreiniging worden mede gemaakt om het zwerfvuil te verminderen en om verstoppingen in het rioolstelsel te voorkomen.
- Het is geoorloofd om het bedrag aan gegeven kwijtscheldingen te compenseren in het tarief van de rechten waar dit mogelijk is.

REINIGINGSHEFFINGEN

Reinigingsheffingen bestaan uit de afvalstoffenheffing voor huisgezinnen en overige reinigingsrechten. De overige reinigingsrechten heffingen worden betaald voor het inzamelen en verwerken van afvalstoffen onder meer op de gemeentewerkplaats. De afvalstoffenheffing is voor de huisgezinnen. De tarieven zijn maximaal kostendekkend, de afvalstoffenheffing aangepast aan het nieuwe afvalbeleid, "De volgende stap van Afval naar Grondstof".

(Bedragen x € 1.000)					
Berekening kostendekking Reinigingsheffingen					
Taakveld	Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024
Afval	Kosten van taakveld	3.420	3.566	3.983	3.790
	Baten van taakveld	174	345	107	369
	Netto kosten	3.246	3.222	3.876	3.422
	<i>Toe te rekenen kosten</i>				
a.	Overhead	124	175	175	175
b.	BTW	743	726	726	822
c.	Afvoeren veegafval	117	106	106	124
d.	Kwijtschelding	108	110	110	133
	Totale kosten	4.337	4.339	4.993	4.675
	Opbrengsten heffingen	3.398	4.339	4.339	4.128
Kostendeckingspercentage		78%	100%	87%	88%

Toelichting

De ramingen zijn in de Tussenrapportage aangepast aan de verwachte kosten.

RIOOLHEFFING

De rioolheffing wordt geheven ter bestrijding van de kosten van de gemeentelijke watertaken (afvalwater, hemelwater en grondwater). De opbrengst van de rioolheffing is gebaseerd op 100 % dekking van de geraamde kosten.

(Bedragen x € 1.000)					
Berekening kostendekking Riolering					
Taak-veld	Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024
Riolering	Kosten van taakveld	1.854	1.727	1.788	1.793
	Baten van taakveld	0	0	0	14
	Netto kosten	1.854	1.727	1.788	1.779
	<i>Toe te rekenen kosten</i>				
a.	Overhead	169	226	226	227
b.	BTW	230	364	364	239
c.	Afvoeren veegafval	117	130	126	124
d.	Kwijtschelding	71	80	80	65
	Totale kosten	2.434	2.527	2.585	2.434
	Opbrengsten heffingen	2.434	2.527	2.527	2.434
Kostendekkingspercentage		100%	100%	98%	100%

Toelichting

Er wordt meer in de onderhoudsvoorziening riool gestort dan geraamd omdat er minder uitgaven zijn gemaakt voor regulier onderhoud. Door de lagere onderhoudskosten zijn er minder doorberekening van overhead en BTW. De voorziening wordt ingezet voor de investeringen in het riool.

LEGES

In overeenstemming met de beleidsuitgangspunten zijn de leges waar nodig verhoogd met 9 %. De tarieven voor rijbewijzen en identiteitsbewijzen zijn aangepast aan de wettelijke toegestane prijzen.

(Bedragen x € 1.000)					
Berekening kostendekking Leges					
Taak-veld	Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024
Leges	Kosten van taakveld	704	670	843	854
	Baten van taakveld	0	0	0	0
	Netto kosten	704	670	843	854
	<i>Toe te rekenen kosten</i>				
a.	Overhead	94	88	107	114
b.	BTW	133	120	120	141
	Totale kosten	931	878	1.070	1.109
	Opbrengsten heffingen	293	289	427	504
Kostendekkingspercentage		31%	33%	40%	45%

Toelichting

Onder de leges vallen de kosten van burgerlijke stand, reisdocumenten, rijbewijzen en vergunning verlening APV.

LEGES BOUW

In overeenstemming met de beleidsuitgangspunten zijn de leges waar nodig verhoogd met 9 %.

(Bedragen x € 1.000)					
Berekening kostendekking Wonen en bouwen					
Taak-veld	Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024
Wonen	Kosten van taakveld	401	375	431	463
en	Baten van taakveld	0	0	0	0
bouwen	Netto kosten	401	375	431	463
	<i>Toe te rekenen kosten</i>				
a.	Overhead	53	49	49	59
b.	BTW	84	79	79	97
	Totale kosten	539	503	559	619
	Opbrengsten heffingen	496	474	1.001	1.157
Kostendekkingspercentage		92%	96%	197%	187%

Toelichting

De omgevingsvergunningen zijn ondergebracht in het taakveld Wonen en bouwen. De opbrengsten zijn de leges voor omgevingsvergunningen en welzijnstoetsing en zijn vrijwel overeenkomstig de begroting na raming. Van de totale heffingen opbrengst genereren een zestal vergunningen een opbrengst van zo'n € 820.000. Het dekkingspercentage geeft daarom een vertekend beeld.

GRAFRECHTEN

In overeenstemming met de beleidsuitgangspunten zijn rechten verhoogd met 9 %.

(Bedragen x € 1.000)					
Berekening kostendekking Grafrechten					
Taak-veld	Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024
Begraaf-	Kosten van taakveld	179	126	126	149
plaats	Baten van taakveld	48	6	6	4
	Netto kosten	131	120	120	145
	<i>Toe te rekenen kosten</i>				
a.	Overhead	17	15	15	18
b.	BTW	35	27	27	31
	Totale kosten	184	162	162	194
	Opbrengsten heffingen	65	81	81	99
Kostendekkingspercentage		35%	50%	50%	55%

Toelichting

De kosten en lasten worden verantwoord in het Taakveld Begraafplaatsen en crematoria.

MARKTGELDEN

In overeenstemming met de beleidsuitgangspunten zijn de marktgelden verhoogd met 9 %.

(Bedragen x € 1.000)

Berekening kostendekking Marktgelden					
Taak-veld	Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024
Bedrijven	Kosten van taakveld	52	38	43	28
loket en	Baten van taakveld	0	0	0	0
regeling	Netto kosten	52	38	43	28
	<i>Toe te rekenen kosten</i>				
a.	Overhead	7	5	5	3
b.	BTW	11	8	9	6
	Totale kosten	70	50	57	37
	Opbrengsten heffingen	13	13	13	14
Kostendekkingspercentage		18%	26%	23%	37%

Toelichting

De kosten zijn overeenkomstig de ramingen na wijziging en worden verantwoord in het Thema Regionale Economie, Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen onderdeel Markt. Er zijn verder geen bijzonderheden.

KWIJTSCHELDINGEN

Aan degenen die niet in staat zijn om de een belastingaanslag te betalen, kan (op grond van de Invorderingswet 1990) gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. De ministeriële regeling Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 geeft regels over de uitvoering. Deze regeling geldt ook voor de gemeentelijke heffingen (art. 255 Gemeentewet). De gemeenteraad heeft een beperkt aantal keuzen waaronder de criteria voor de kosten van bestaan. De kwijtscheldingsnorm is bepaald op 100 % van de geldende bijstandsnorm en wordt jaarlijks met de belastingverordeningen bevestigd.

(Bedragen x € 1.000)

Kwijtscheldingen lokale heffingen					
Taak-veld	Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024
	Kwijtscheldingen Rioolheffing	70	80	80	71
	Kwijtscheldingen Afvalstoffenheffing	108	110	110	132
	Kwijtschelding OZB				0
Totaal kwijtscheldingen		178	190	190	203

WOONLASTEN REGIOGEMEENTEN

Onder de gemeentelijke woonlasten verstaan we het gemiddelde bedrag dat een huishouden in een bepaalde gemeente betaalt aan OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing. De OZB is gebaseerd op de gemiddelde waarde van een woning per gemeente en een meerpersoonshuishouden. In onderstaand overzicht staan de woonlasten van Hillegom en een aantal regio- en omliggende gemeenten van het afgelopen begrotingsjaar.

Woonlasten 2024 (bron Coelo)

Gemeente	OZB woningen	OZB niet woningen	Reinigings- heffing	Rioolheffing	Woonlasten huurder (afval en riool)	Woonlasten eigenaar OZB riool en afval
Haarlemmermeer	0,0723%	0,5903%	€ 445	€ 156	€ 601	€ 993
Teylingen	0,0851%	0,3969%	€ 437	€ 177	€ 614	€ 1.051
Katwijk	0,1080%	0,7063%	€ 372	€ 164	€ 536	€ 1.080
Hillegom	0,0921%	0,3633%	€ 430	€ 235	€ 665	€ 1.102
Noordwijk	0,0853%	0,3584%	€ 449	€ 201	€ 650	€ 1.148
Lisse	0,1055%	0,5072%	€ 513	€ 178	€ 691	€ 1.193
Leiden	0,1131%	1,1677%	€ 476	€ 254	€ 730	€ 1.324
Heemstede	0,0793%	0,5289%	€ 409	€ 276	€ 685	€ 1.334
Oegstgeest	0,1267%	0,7066%	€ 447	€ 237	€ 684	€ 1.502
Bloemendaal	0,1078%	0,6361%	€ 522	€ 288	€ 810	€ 1.988

Verplichte tabel kengetallen Woonlasten

Woonlasten	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
A OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	421	448	448
B Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	235	235	235
C Afvalstoffenheffing voor een gezin	355	430	430
D Eventuele heffingskorting	0	0	0
E Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	1.011	1.113	1.113
F Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	904	944	994
Woonlasten t.o.v. landelijke gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	112%	117,9%	112,0%

Paragraaf Weerstandsvormogen en risicobeheersing

Deze paragraaf schept inzicht in de actuele risico's en het vermogen om deze risico's op te kunnen vangen. De grondslag van deze paragraaf is vastgelegd in artikel 11 van het BBV.

Inleiding en Achtergrond

Hillegom omschrijft een risico als een onzekere gebeurtenis die effect heeft op het kunnen behalen van een doelstelling. Een risico onderscheidt zich van een probleem omdat een probleem een zekerheid is. Risico's kunnen zowel intern als extern zijn.

Door te sturen op risico's in relatie tot doelstellingen is Hillegom beter in staat om haar doelen te verwezenlijken met de beschikbare middelen. Bij het aangaan van risico's worden onderstaande vier vragen in acht genomen:

- Wat willen wij bereiken?
- Wat is daarbij onzeker (voor wie)?
- Wat ga wij doen (voor wie)?
- Hoeveel risico is aanvaardbaar*?

**Ten aanzien van de hoeveelheid aanvaardbaar risico is het voorlopige uitgangspunt gekozen dat de (netto) kans maal (netto) impact van de risico's per programma totaal niet groter mogen zijn dan 5% van het programmabudget (gecorrigeerd voor uitgaven aan verbonden partijen) tenzij hier een door het college goedgekeurde onderbouwing aan ten grondslag ligt. D*

Het beperken van risico is geen doel op zich. Zonder risico's te nemen kan Hillegom geen invulling geven aan haar maatschappelijke missie. Volledige controle vereist immers oneindig budget. De kern van bovengenoemde vragen is om een gedegen afweging te maken tussen effectiviteit en efficiency.

Omvang Risico en Weerstandscapaciteit

De omvang van het risico is berekend door per programma inzichtelijk te maken wat de belangrijkste strategische risico's (zie inleiding en achtergrond) zijn, hoe groot de kans wordt ingeschat dat het risico zich door de jaren heen zal voordoen en hoe groot de impact (in euro) naar

inschatting zal zijn wanneer dit plaatsvindt. De kans maal de impact is het risicobedrag dat wordt toegevoegd aan het benodigde weerstandsvermogen.

Bij het inschatten van kans en impact wordt rekening gehouden met de beheersmaatregelen die zijn getroffen (of worden getroffen) om het risico en/of de impact te verkleinen, bijvoorbeeld een verzekering om de schade na een brand te beperken. Op deze manier wordt het netto risicobedrag berekend.

De risico's zijn geïnventariseerd door de managers die sturen op beheersing van het risico en de daarmee verbonden doelstellingen. Bij het inschatten van kans en impact hebben zij kunnen kiezen tussen het gebruik een standaard tabel voor kans en impact of het maken van eigen beoordeling.

Op basis van bovengenoemde risico-inventarisatie is gebleken dat de omvang van het netto risico van Hillegom € 3.339.000 bedraagt. Dit bedrag zal als ondergrens worden gehanteerd voor de omvang van de incidentele weerstandscapaciteit.

Omvang risico Hillegom

Per 31-12-2024	
Strategisch netto risico (nieuw + oud beleid) <i>-Zie uitsplitsing hieronder</i>	€ 3.708.000
% risico i.r.t. programmabudgetten	<5%
Netto risico Financiering	€ 313.000
Netto risico Overkoepelend risico	€ 910.000
Netto risico Verbonden Partijen	€ 1.270.000
Netto risico Leefomgeving	€ 861.000
Netto risico Samenleven	€ 304.000
Netto risico Bestuur en ondersteuning	€ 50.000

Omvang incidentele weerstandscapaciteit Hillegom

	2024
Algemene reserve	32.284.000
Stille reserve	0
Vastgestelde buffer	-6.000.000
<i>Totaal</i>	26.284.000

Omvang structurele weerstandscapaciteit Hillegom

Onbenutte capaciteit:	2024
OZB	3.057.916
Hondenbelasting	70.000
Toeristenbelasting	15.000
Onvoorzien	25.000
Afvalstoffenheffing	547.000
<i>Totaal</i>	3.714.916

De incidentele weerstandscapaciteit kan worden ingezet om niet geraamde (onvoorziene) lasten van substantiële aard mee te dekken. De structurele weerstandscapaciteit geeft de omvang van de maximale ruimte om de belastingen te verhogen om structurele lasten mee te dragen.

Conclusies en Kengetallen

De risico's waarvan de impact incidenteel en structureel zijn kunnen worden opgevangen binnen de beschikbare weerstandscapaciteit.

Kengetallen Hillegom

	Rekening 2023	Begroting 2024	Rekening 2024
Netto schuldquote	-6,5 %	61,8 %	-4,6 %
- <i>Gecorrigeerd voor verstrekte leningen</i>	-24,8 %	43,4 %	-23,0 %
Solvabiliteit	73,0 %	56,7 %	69,8 %
Grondexploitatie	-3,1 %	-0,3 %	-7,1 %
Structurele exploitatieruimte	5,2 %	0,3 %	2,8 %
Woonlasten - <i>t.o.v. landelijk gemiddelde</i>	120,5 %	117,9 %	112,0 %
Ratio weerstandsvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit * omvang risico)	11,1	7,5	8,1

De kengetallen geven het volgende aan:

Netto schuld quote:

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Overigens hanteert de VNG een signaalwaarde van 100%, waarboven waakzaamheid is geboden. Een netto schuldquote van hoger dan 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. Hillegom zit hier aanzienlijk onder. De berekening is uitgewerkt in de paragraaf financiering

Netto schuldpositie gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het bezit op de balans gefinancierd is door het eigen vermogen en in hoeverre de gemeente aan de financiële verplichtingen kan voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het eventuele resultaat uit het overzicht baten en lasten. Met een solvabiliteit van 69,4 % steekt Hillegom gunstig af in vergelijking met de gemiddelde gemeente.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Het is dus belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. De voorraden bouwgrond (inclusief bouwgrond in exploitatie en overige voorraden) kunnen als een aandeel van de inkomsten worden uitgedrukt. Dat levert het kengetal de **voorraadquote** op.

Structurele exploitatieruimte:

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder

de rente en aflossing van een lening) te dekken. De relevantie van dit kengetal voor de beoordeling van de financiële positie schuilt erin dat het van belang is om te weten welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.

Woonlasten: De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan het landelijk gemiddelde. In de paragraaf lokale lasten zijn de woonlasten van de diverse heffingen weergegeven.

Ratio weerstandsvermogen: Wij maken gebruik van de waarderingstabel opgesteld door het Nederlands Adviesbureau voor risicomanagement. De minimale ratio is $1,4 < x < 2$. Hoe hoger de ratio, hoe beter de gemeente in staat is om risico's op te kunnen vangen.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente beheert een groot deel van de openbare ruimte. Hierin vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Daarbij maken we gebruik van kapitaalgoederen die in de openbare ruimte aanwezig zijn:

- infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken, openbare verlichting)
- voorzieningen (groen, sportfaciliteiten)
- gebouwen.

Deze paragraaf behandelt, conform artikel 12 uit het BBV, de belangrijkste kapitaalgoederen die de gemeente in eigendom en/of beheer heeft. De middelen die beschikbaar worden gesteld worden ingezet om het door de raad vastgestelde beleid in uitvoering te realiseren.

De inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte hebben een directe relatie met elkaar. Daarbij zal in eerste instantie zorg gedragen moeten worden voor de technische staat van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Door goed onderhoud kan een technische staat behouden blijven en blijven de kapitaalgoederen bruikbaar voor de gebruikers van de openbare ruimte. In programma 2 - leefomgeving, openbare ruimte en duurzaamheid' is weergegeven welke doelstellingen en activiteiten er zijn rondom het onderhoud aan kapitaalgoederen. Dit wordt vertaald in diverse beleids- en beheerplannen.

Welke ontwikkelingen spelen er?

- Net als voorgaande jaren wordt er gewerkt aan klimaatadaptieve leefomgeving:
 - We bouwen verder op eerder gemaakte afspraken, zoals de in 2022 vastgesteld ambitie tbv klimaatadaptatie.
 - in 2023 is in samenwerking met diverse partners het programma water en klimaatadaptatie verder vormgegeven. Hierin neemt de gemeente een actieve rol in.
- Integraliteit wordt gezocht in de aanpak van onderhoud van kapitaalgoederen, hierbij zijn een aantal dingen goed om te weten:
 - In veel gevallen kan (over)last wordt verminderd worden, zo hoeft een straat minder vaak open voor diverse werkzaamheden.
 - Waar mogelijk worden kosten bespaard
 - Door breder te kijken kunnen meerdere problemen tegelijkertijd aangepakt worden
 - Soms is het niet mogelijk om integraal te werken, doordat verschillende kapitaalgoederen verschillende afschrijvingstermijnen hebben.
 - Samenwerking met (en tussen) derden (zoals netbeheerders of telecomaانبieders) is mede afhankelijk van de 'goodwill' van deze derde partijen. Door te investeren in goede relaties kan er vaker en pro-actiever oplossingen gevonden worden voor uitdagingen in de openbare ruimte.
- De arbeidsmarkt voor professionals en specialisten die zorg dragen voor het onderhoud van kapitaalgoederen is flink in beweging. Dit is ook te merken bij de gemeente en de partners van de gemeente. Dit heeft in 2024 als gevolg dat een aantal zaken niet uitgevoerd konden worden of vertraging hebben opgelopen. Dit geldt voor verschillende kapitaalgoederen. Uiteraard is de veiligheid in de openbare ruimte niet in het geding gekomen. Ook voor de komende jaren zijn de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt belangrijk om in het oog te houden en dit vraagt soms om een andere wijze van kijken of omgaan met de ambities en doelen van de gemeente.
- Biodiversiteit neemt een meer prominente rol in bij het onderhoud van allerlei kapitaalgoederen. In de basis is dit biodiversiteit niet meer als los onderwerp te zien. Dit is terug te zien in de wijze waarop onderhoud in watergangen gedaan wordt, maar ook bij civiele kunstwerken moet rekening gehouden worden met 'gebruikers' anders dan mensen. Ook kunnen invasieve diersoorten een negatief effect hebben op de huidige staat van de openbare ruimte, als gemeente moeten we hierop adequaat kunnen reageren.

Wat wilden we bereiken?

Door de kapitaalgoederen goed te onderhouden dragen we zorg voor een prettige leefomgeving, waar ruimte is voor diverse gebruikers. De kwaliteitsniveaus zijn vastgesteld in diverse beleidsplannen. Het onderhoud van kapitaalgoederen neemt in de jaarrekening in financiële zin een forse plek in. Daarbij is het goed om te beseffen dat het gaat om veel verschillende elementen in de openbare ruimte en dat de afschrijvingstermijnen/levensduur van deze kapitaalgoederen lang zijn. Ter illustratie: een weg gaat ongeveer 25 jaar mee, een brug kan een levensduur van 100 jaar hebben. Om grote wisselingen in de exploitatie te voorkomen werken we onder andere met onderhoudsvoorzieningen. Daaraan voegen we jaarlijks een vast bedrag toe. De uitname kan per jaar verschillen.

Straatmeubilair, bebording en wegbewijzing	
Naam beleidsplan	Niet aanwezig
Vastgesteld	-
Looptijd	-
Actualisatie	2024
Vastgesteld kwaliteitsniveau	B (basis)
Naam beheer- en onderhoudsplannen	Niet aanwezig
Looptijd	-
Actualisatie	2025
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee

Onderwerp		
(x € 1.000)	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Exploitatiebedrag kosten onderhoud	36	4

Uitvoering in 2024 (omschrijving activiteit)

Verschillende werkzaamheden m.b.t. straatmeubilair.

Gemeentelijke vastgoedportefeuille

Medio 2024 zijn de geactualiseerde meerjaren onderhoudsplannen samen met de Vastgoednota vastgesteld. In deze Vastgoednota zijn de beleidskaders en spelregels opgenomen waaraan de gemeente zich houdt om haar vastgoed op een transparante en verantwoorde wijze te managen. Met betrekking tot het beheer en onderhoud is daarin onder andere het gewenste onderhoudsniveau op basis van de NEN2767 norm (conditiescore 3) voor onze gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Hiermee is het Beleidsplan beheer gemeentelijke gebouwen Hillegom 2021-2024 komen te vervallen.

Heractivering onderhoudsvoorziening Sportaccommodaties

Eind 2024 is het meerjaren onderhoudsplan voor sportcomplex de Vosse geactualiseerd. Op basis hiervan kon de groot onderhoudsvoorziening voor deze locatie weer worden geactiveerd. De kosten voor de door Sportfondsen in 2024 uitgevoerde groot onderhoudswerkzaamheden zijn voor 2024 nog gedekt vanuit het daarvoor aanwezige exploitatiebudget. Vanaf 2025 komen de stortingen en uitgaven weer ten laste van de onderhoudsvoorziening.

Gemeentelijke gebouwen	
Naam beleidsplan	Vastgoednota; "Kaders voor professioneel vastgoedmanagement"
Vastgesteld	2024

Looptijd	4 jaar
Actualisatie	2024
Vastgesteld kwaliteitsniveau	Conditie score 3
Naam beheer- en onderhoudsplannen	Meerjaren Onderhoudsplan 2025-2034
Looptijd	2025-2040
Actualisatie	2024
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee
Naam voorziening/reserve	Voorziening gemeentelijke gebouwen Hillegom

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

(x € 1.000)	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Stand per 1 januari	1.287	1.287
Storting	168	168
Uitname	256	68
Stand per 31 december	1.199	1.388

Uitvoering in 2024

Gemeentehuis vervangen verdeelinrichting

Gemeentehuis gedeeltelijk vervangen airco's

Kulturele Raad vervangen CV

Voorziening Sportcomplex de Vosse

Heractivering december 2024

(x € 1.000)	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Stand per 1 januari		0
Storting		1.400
Uitname		0
Stand per 31 december		1.400

Riolering

Naam beleidsplan	Gemeentelijk rioleringsplan Hillegom
Vastgesteld	2021
Looptijd	2021 - 2025
Actualisatie	2025
Vastgesteld kwaliteitsniveau	n.v.t.
Naam beheer- en onderhoudsplannen	Operationeel plan
Looptijd	2021 - 2025
Actualisatie	2025
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee
Naam voorziening/reserve	Voorziening vervanging riolering

Onderwerp

(x € 1.000)	Begroot	Werkelijk
-------------	---------	-----------

	2024	2024
Investerings 2024*	780	0
Investerings oude jaren*	1.340	148
Bedragen t.l.v. exploitatie	643	564
Bedragen t.l.v. voorziening	780	148

* Investerings worden onttrokken uit de voorziening

Voorziening vervanging riolering		
(x € 1.000)	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Stand per 1 januari	1.054	1.480
Storting	317	534
Uitname	780	125
Stand per 31 december	591	1.889

Uitvoering in 2024 (omschrijving activiteit)

Vorbereiding riolrenovaties door middel van reling door heel Hillegom.

Toelichting:

Het beheer en onderhoud van de riolering is uitgevoerd op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2021-2025. Het rioleringsplan omvat het gemeentelijk beleid ten aanzien van stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Op basis van de financiële consequenties van het plan wordt de hoogte van de riolheffing bepaald.

Groen	
Naam beleidsplan	Groenbeleidsplan 2015-2024
Vastgesteld	2015
Looptijd	10 jaar
Actualisatie	2024 (groenbeleidsplan zal opgaan in de omgevingsvisie)
Vastgesteld kwaliteitsniveau	Voor het centrumgebied en de beheergroep vaste planten kwaliteitsniveau A en voor de overige gebieden B.
Naam beheer- en onderhoudsplannen	Groenbeheerplan 2023-2032
Looptijd	10 jaar
Actualisatie	2032
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	nee
Naam voorziening/reserve	N.v.t.

Onderwerp		
(x € 1.000)	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Investerings 2024	428	165
Bedragen t.l.v. exploitatie	1.866	2.104

Uitvoering in 2024 (omschrijving activiteit)

Bomen

- Boomveiligheidscontrole (Elsbroek) geïnspecteerd 3.588 incl. jaarlijkse inspectie.
- Jaarlijkse inspectie gehele gemeente 347.
- Totaal bomen geveld 69.
- Totaal bomen aangeplant 83.

Toelichting:**Onderhoud**

Voor het onderhoud werken we met een driejarige cyclus. Alle bomen beoordelen we ten minste eens per drie jaar op veiligheid en onderhoud. Hillegom is opgesplitst in drie vergelijkbare delen. Elk jaar beoordelen we één deel en aansluitend worden waar nodig maatregelen uitgevoerd. Inspanningen en kosten verdelen we zo gelijkmatig over de jaren. In 2024 is de boomveiligheidscontrole in Elsbroek uitgevoerd.

Ziekte en plagen:

Het aantal bomen met eikenprocessierups is in 2024 ook stabiel gebleven. De verwachte toename is uitgebleven. Het creëren van meer leefruimte en voedsel voor natuurlijke vijanden (meer biodiversiteit), door veranderingen in beheer en inrichting en plaatsen van nestkasten, begint zijn vruchten af te werpen.

Vervanging

De komende jaren worden de uitgestelde vervangingen verder ingelopen en wordt het bomenbestand in Hillegom uitgebreid. Bij de soortkeuze gaan we uit van inheemse soorten en letten we op diversiteit, zo min mogelijk overlast in de toekomst (juiste boom op de juiste plek) en klimaatbestendigheid. Dit jaar zijn 69 bomen geveld en zijn er 83 bomen aangeplant.

Groen

- Groeninspectie
- Groenvervanging Arthur van Schendelplein
- Groenvervanging Ockenburg
- Bestrijding Japanse Duizendknoop (varkens) Elsbroekpark.

Toelichting

Vervanging of renovatie is het uitgelezen moment om het sortiment én de groeiplaats duurzamer te maken. Nieuw ingerichte groenvakken worden zo aangelegd dat het regenwater makkelijk in de vakken kan stromen. Dit ontlast het riool en helpt grondwaterstandverlaging voorkomen. Het sortiment divers maken levert net als bij bomen veel voordelen op. Het beperkt de risico's van uitval door bijvoorbeeld ziekten en plagen en is goed voor insecten zoals bijen en vlinders. Ook wordt de plantkeuze afgestemd op meer biodiversiteit. Zo worden er meer vruchtdragende bomen en heesters aangeplant. Maar ook waar mogelijk prikkelsruiken, zodat bijvoorbeeld egels er kunnen schuilen en overwinteren of vogels er een nest kunnen maken. Een van de manieren om de groene oppervlakte te vergroten is het vervangen van verharding door groen. Net als bij het renoveren van groenvakken is omvorming binnen een project het ideale moment om de buitenruimte klimaatbestendiger te maken.

Participatie/bewoners

In 2024 is de campagne 'Alle tuinen groen' in samenwerking met de IVN en De Groene Uitdaging voortgezet. In 2023 is de bewustwording en het vergroenen van je eigen tuin verder doorgepakt, door onder andere de acties, Fiets zoekt Groen, actie tegels eruit, NK tegelwippen en Groendoenplein in Hillegom.

Wegen	
Naam beleidsplan	Beleidsplan Wegen 2020-2024
Vastgesteld	2020
Looptijd	2020-2024
Actualisatie	2025
Vastgesteld kwaliteitsniveau	-
Naam beheer- en onderhoudsplannen	N.v.t.
Looptijd	N.v.t.
Actualisatie	2025

Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee
Naam voorziening/reserve	N.v.t.

Onderwerp		
(x € 1.000)	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Investerings 2024	658	0
Investerings oude jaren	2.433	3
Bedragen t.l.v. exploitatie	699	782

Uitvoering in 2024 (omschrijving activiteit)

Toezicht en directievoering Asfalteren 1e Loosterweg
Groot onderhoud elementenverhardingen op diverse locaties

Toelichting

Het beheer en onderhoud van de wegen is uitgevoerd op basis van het Beleidsplan Wegen 2020-2024. Het wegenbeleidsplan omvat het gemeentelijk wegenbeleid. In dit plan is gekozen om voor alle wegtypes het kwaliteitsniveau B te kiezen. Deze richtlijn komt overeen met het basisniveau van verantwoord wegbeheer. Alleen voor de fietspaden, de verhardingen in winkelcentra en de voetpaden/trottoirs rond zorgcentra is gekozen voor het hogere kwaliteitsniveau A. Bij het kwaliteitsniveau A wordt een strengere richtlijn gehanteerd waardoor de kwaliteit van de verhardingen op een hoger niveau blijft.

Afgelopen jaar is in diverse straten het straatwerk aangepakt. Daarnaast is er op diverse locaties klein onderhoud uitgevoerd aan de asfaltverhardingen. De belijningen en markeringen zijn daar waar nodig onderhouden.

Op basis van het beleidsplan en de weg inspectie die begin 2025 wordt uitgevoerd wordt een beheerplan voor de aankomende vijf jaar opgesteld. Dit plan wordt vervolgens jaarlijks geactualiseerd.

Speelplaatsen	
Naam Beleidsplan	Uitvoeringsprogramma spelen en sporten buitenruimte Hillegom 2020
Vastgesteld	2020
Looptijd	10 jaar
Actualisatie	2030
Vastgesteld kwaliteitsniveau	B (basis)
Naam Beheers- en onderhoudsplannen	Vervangingsplan spelen
Looptijd	Geen eind datum
Actualisatie	Het plan wordt jaarlijks geactualiseerd
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee

Onderwerp		
(x € 1.000)	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Investerings 2024	95	0
Investerings oude jaren	148	97
Exploitatiebedrag Kosten onderhoud	106	83

Uitvoering in 2024 (omschrijving activiteit)

De jaarlijks hoofdinspectie is uitgevoerd.
Het vervangingsplan is geactualiseerd. Ouderdom en slijtage bepalen welke plek wanneer heringericht wordt. Als er

integraal gewerkt kan worden doen we dat.

De kaart met speelplekken is geactualiseerd. Deze is te vinden via www.hillegom.nl/spelen

In 2024 is samen met de buurt gestart om 2 speelplekken te vernieuwen, deze zijn in 2025 gereed

Openbare verlichting

Naam beleidsplan	Beleidsplan openbare verlichting 2019-2023
Vastgesteld	2019
Looptijd	2019-2023
Actualisatie	2025
Vastgesteld kwaliteitsniveau	Veiligheid: Voldoen aan de Nederlandse Praktijk Richtlijn NPR13201. Duurzaamheid: openbare verlichting 100% verled in 2030
Naam beheers- en onderhoudsplannen	Beheer- en uitvoeringsplan Openbare verlichting
Looptijd	2019-2023
Actualisatie	2025
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Het achterstallig onderhoud is in 2024 ingelopen en de openbare verlichting is op niveau.
Naam voorziening/reserve	N.v.t.

Onderwerp

(x € 1.000)	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Investerings 2024	204	128
Investerings oude jaren	162	65
Bedragen t.l.v. exploitatie	80	98

Uitvoering in 2024 (omschrijving activiteit)

Op basis van het beleidsplan wordt ieder jaar een deel van de openbare verlichting vervangen door led-verlichting. Het doel dat eind 2024 er geen achterstallig onderhoud meer is gehaald en 75% van de openbare verlichting is verled.

Civiele kunstwerken

Naam beleidsplan	Beheerbeidsplan civiele kunstwerken 2020-2024
Vastgesteld	2020
Looptijd	2020-2024
Vastgesteld kwaliteitsniveau	B
Naam beheer- en onderhoudsplannen	Beheerbeidsplan civiele kunstwerken 2020-2024
Looptijd	2020-2024
Actualisatie	2025 (beheerplan is in voorbereiding. Verwachting dat dit in Q1/Q2 is afgerond)
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	Nee
Naam voorziening/reserve	N.v.t.

(x € 1.000)	Begroot 2024	Werkelijk 2024
-------------	-----------------	-------------------

Investerings 2024	195	0
Investerings oude jaren	141	0
Bedragen t.l.v. voorziening	12	25
Bedragen t.l.v. exploitatie	105	80

Voorziening civiele kunstwerken		
(x € 1.000)	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Stand per 1 januari	65	76
Storting	52	52
Uitname	12	25
Stand per 31 december	105	103

Uitvoering in 2024 (omschrijving activiteit)

In het beheerbeleidsplan civiele kunstwerken 2020-2024 is een programma voor onderhoud en de vervanging van de civiele kunstwerken opgenomen en de financiële gevolgen daarvan. Eenzelfde programma voor onderhoud en vervanging zal worden opgenomen in het beheerplan voor 2025-2029.

Groot onderhoud:

Er wordt een onderzoek uitgevoerd naar de betonconstructie van de **Hillinenbrug** omdat er schades zijn geconstateerd aan de opleggingen. Over de uitkomst van dit onderzoek zal waarschijnlijk een rapportage volgen die, indien nodig, wordt gedeeld. Oplevering rapportage 1e helft 2025.

Vervangingen:

Fiets- en voetgangersbruggen HI 037, HI 039, HI 050 en HI 051;

Deze bruggen zijn aanbesteed en zullen in de 2e helft van 2025 worden vervangen.

Brug Zuider Leidsevaart vervangen door een duiker

Aanbesteding heeft plaatsgevonden. Echter vanuit het Cultuur Historisch Genootschap Duin- en Bollenstreek en bollenbedrijven is vanwege cultuurhistorische waarde bezwaar ingediend tegen de sloop. Er is daarom onderzoek gedaan naar de cultuurhistorische waarde. Naar aanleiding hiervan wordt onderzocht of het mogelijk is de brug te restaureren en wat de kosten hiervan zijn. Uitvoering 2025.

Brug Noorderlaan

De realisatie is afhankelijk van RO- en mobiliteitsontwikkelingen en dient afhankelijk daarvan te worden verbreed. De weg en de brug liggen op grond van verschillende perceeleigenaren. Doordat de gemeente jaren geleden is begonnen met het onderhouden van de weg en brug is het beheer en onderhoud naar de gemeente gegaan. Het betreffen hier een openbaar toegankelijke brug en weg. Het college heeft besloten (2-5-2023) om de benodigde grond van verschillende perceeleigenaren te verwerven voor het vervangen en verbreden van de brug en weg en heeft besloten een toekomstbestendige brug te ontwerpen.

Echter gebleken is dat de grondeigenaren geen grond beschikbaar willen stellen voor verbreding van de brug. Om deze reden en de slechte staat van de brug is besloten de nieuwe brug niet te verbreden maar bij de aanleg van de nieuwe brug wel rekening te houden met een mogelijke verbreding in de toekomst. Uitvoering 2025.

Baggeren

Naam beleidsplan	Baggerplan en -programma wordt PWKA 2024-2028
Vastgesteld	oktober 2023
Looptijd	2024-2028

Actualisatie	baggeren is onderdeel van het Programma Water en Klimaatadaptatie (PWKA) 2024-2028
Vastgesteld kwaliteitsniveau	Voldoen aan de dwarsprofielen die zijn opgenomen in de legger (diepte en talud onder water) Hoogheemraadschap
Naam beheer- en onderhoudsplannen	Baggerplan en -programma wordt PWKA 2024-2028
Looptijd	2024-20208
Actualisatie	2028
Is er sprake van achterstallig onderhoud? (zo ja, toelichting opnemen in paragraaf)	-
Naam voorziening/reserve	Voorziening Baggeren

Onderwerp

(x € 1.000)	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Investeringen 2024*	430	44
Bedragen t.l.v. exploitatie	61	116
Bedragen t.l.v. voorziening	780	51

* Investerings worden onttrokken uit de voorziening

Voorziening vervanging riolering

(x € 1.000)	Begroot 2024	Werkelijk 2024
Stand per 1 januari	0	0
Storting	126	148
Uitname	126	51
Stand per 31 december	0	97

Uitvoering in 2024 (omschrijving activiteit)

De aangewezen watergangen onder andere in de Heemtuin zijn in 2024 gebaggerd in Hillegom.

Voor het Programma Water en Klimaatadaptatie 2024-2028 zijn de voorbereidingen voor de aanbesteding gestart, de gemeente heeft de wens een meerjarige contract af te sluiten voor het vervangen van beschoeiingen en aanleg natuurvriendelijke oevers in de gemeente. Dit moet naar verwachting een inkoopvoordeel geven. In 2024 zijn er diverse gesprekken geweest voor het invullen van de 2 formatie plaatsen, de gesprekken hebben nog niet tot een aanstelling geleidt.

Paragraaf Financiering

Inleiding

De financieringsfunctie dient uitsluitend de publieke taak. Het beleid valt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Transparantie en risicobeheersing staan centraal in deze wet. Om inzicht te geven in de manier waarop de gemeente dit doet en een beeld te geven van de stand van zaken, gaan we in deze paragraaf in op de ontwikkelingen rond de gemeentelijke financiering, het te voeren beleid op dit gebied en de risico's die we daarbij lopen.

Algemeen

Het door de raad in 2014 vastgestelde Treasurystatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken. Hierbij wordt benadrukt dat de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat een prudent beleid wordt gevoerd binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido).

Welke ontwikkelingen speelden er?

Rente-ontwikkelingen

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft in maart 2016 de herfinancieringsrente verlaagd naar 0,00%. Tot en met september 2023 is deze rente in 6 stappen verhoogd naar 4,5%. Gedurende 2024 is deze in 4 stappen verlaagd naar 3,15%. Momenteel (februari 2025) bedraagt de geldmarktrente voor aan te trekken driemaands kasgeldleningen 2,52%. De vergoedingen bij het Schatkistbankieren staan op 2,66%. De kapitaalmarktrente voor aan te trekken leningen voor looptijden van 5 en 10 jaar zonder renteherziening bedraagt momenteel resp. 2,34% en 2,45%.

Gemeentelijke ontwikkelingen

In 2024 zijn er geen langlopende leningen afgesloten.

Liquiditeitsprognoses

Wekelijks stellen we globale liquiditeitsprognoses voor de korte termijn op om tijdig in te spelen op schommelingen in de liquiditeit. Jaarlijks stellen we een liquiditeitsprognose op met een horizon van minimaal vier jaar. In 2022 is gestart met treasury-kwartaalrapportages.

Garantiestelling leningen en verstrekken van leningen

Ons beleid is leningen of garanties uit hoofde van de publieke taak alleen te verstrekken aan partijen die de gemeenteraad heeft goedgekeurd. Daarbij winnen we vooraf informatie in over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij. Indien een andere voorziening beschikbaar is, verstrekt de gemeente uitsluitend aanvullend een lening of garantie.

Risicobeheer

Het risicobeheer is gericht op het beperken van financiële risico's. In het Financieringsstatuut zijn richtlijnen en limieten opgenomen, die de basis vormen voor alle transacties op dit gebied. Ons beleid is uitsluitend gebruik te maken van veilige en inzichtelijke financiële instrumenten.

De Wet Fido geeft normen voor het beperken van risico's. De belangrijkste risicocategorie is het renterisico, waarvan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm belangrijke richtlijnen zijn ter beperking van renterisico's.

De kasgeldlimiet heeft betrekking op leningen met een rentetypische looptijd tot één jaar. Het totaal van deze leningen mag niet meer bedragen dan 8,5% van de totale lasten op de begroting.

De renterisiconorm heeft betrekking op leningen met een rentetypische looptijd vanaf één jaar.

De verplichte aflossingen en renteherzieningen op deze leningen mogen niet meer bedragen dan 20% van de totale lasten op de begroting. Het doel van deze normen is om financiële problemen te beperken wanneer bij herfinanciering van leningen een rentestijging optreedt.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het wettelijke maximum aan leningen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar. De kasgeldlimiet stond toe om in 2024 de financieringsbehoefte tot een bedrag van € 5.531.000,- te dekken met kortlopende leningen. Zodra wij deze limiet voor een langere periode (meer dan een half jaar) dreigen te overschrijden, trekken wij een langlopende lening aan of vragen wij (onderbouwd) toestemming aan de provincie om gedurende een bepaalde periode de limiet te mogen overschrijden.

Gelet op de te verwachte relatief lage rente voor kort krediet maken we zoveel mogelijk gebruik van de toegestane norm, tenzij we sterke rentestijgingen verwachten op de kapitaalmarkt.

Kasgeldlimiet		2024
(bedragen x € 1.000)		
1	Begrotingstotaal lasten	65.074
2	Maximaal toegestane kasgeldlimiet (8,5% van begrotingstotaal lasten)	5.531
3	Gemiddeld saldo vlottende korte schuld en vlottende middelen	13.685
4	Ruimte onder kasgeldlimiet	-8.154

Ruimte kasgeldlimiet per kwartaal		1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
(bedragen x € 1.000)					
1	Begrotingstotaal lasten	65.074	65.074	65.074	65.074
2	Kasgeldlimiet (Begroting 2024)	5.531	5.531	5.531	5.531
3	Gemiddelde netto vlottende schuld (+), danwel gemiddelde overschot vlottende middelen (-)	13.179	13.027	14.623	13.912
4	Ruimte onder kasgeldlimiet	-7.648	-7.496	-9.092	-8.381

Renterisiconorm

Renterisiconorm		2024
(bedragen x € 1.000)		
1	Renteherziening op langlopende schuld o/g	0
2	Te betalen aflossingen	400
3	Renterisico (1 en 2)	400
4	Renterisiconorm	13.015
5a	Ruimte onder risiconorm	12.615
5b	Overschrijding risiconorm	
4a	Begrotingstotaal lasten	65.074
4	Renterisiconorm 20% van begrotingstotaal	13.015

De verwachting is dat we voor de komende jaren onder de renterisiconorm blijven.

Financieringsbehoefte

Per 1 januari 2024 bedroeg het financieringstekort € 12.889.000,-. Dit is een globale berekening van het verschil tussen het totaal van de vaste activa en voorraden grond enerzijds en de vaste financieringsmiddelen anderzijds (reserves, voorzieningen, langlopende leningen). Het werkelijke

liquiditeitstekort per 1 januari 2024 kan afwijken ten gevolge van debiteuren- en crediteurensaldi en vooruit ontvangen en vooruitbetaalde bedragen.

Financieringsbehoefte (x € 1.000)	Begroting 1-1-2024	Rekening 1-1-2024
1 Reserves en voorzieningen	60.687	79.534
2 Langlopende leningen	22.135	10.600
3 Totaal vaste financieringsmiddelen	82.822	90.134
4 Boekw. investeringen, incl. voorraden grond	88.080	77.245
Financieringstekort/overschot (3 – 4)	-5.258	12.889

Schuldpositie en solvabiliteit

Het BBV schrijft een aantal kengetallen voor ter opname in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicomanagement. Omdat een aantal van deze kengetallen verband houdt met de financiering, zijn deze ook hier opgenomen.

Recapitulatie kengetallen	rek. 2023	begr. 2024	rek. 2024
Netto schuldquote	-6,5%	61,8%	-4,6%
Netto schuldquote gecorr. voor verstr. leningen	-24,8%	43,4%	-23,0%
Solvabiliteitsratio	73,0%	56,7%	69,8%

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Overigens hanteert de VNG een signaalwaarde van 100%, waarboven waakzaamheid is geboden. Een netto schuldquote van hoger dan 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. Hillegom zit daar aanzienlijk onder.

Netto schuldquote (bedragen x € 1.000)		rek. 2023	rek. 2024
Vaste schulden	+	10.621	10.221
Netto vlottende schuld	+	3.361	3.388
Overlopende passiva	+	7.173	7.400
Fin. activa (uitsluitend art. 36, d, e, f)*	-	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	-	22.536	22.032
Liquide middelen	-	294	296
Overlopende activa	-	2.679	2.202
Totaal		-4.355	-3.521

Totale baten, excl. mutaties reserves		67.294	75.727
Netto schuldquote (netto schuld/baten)		-6,4%	-4,6%

* Betreft art. 36 BBV

- d. uitzettingen in de schatkist van het Rijk met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier, rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast. De wijze waarop de netto schuldquote, gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend, is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen.

Netto schuldquote gecorr. voor verstrekte leningen (bedragen x € 1.000)		rek. 2023	rek. 2024
Vaste schulden	+	10.621	10.221
Netto vlottende schuld	+	3.361	3.388
Overlopende passiva	+	7.173	7.400
Fin. activa (uitsluitend art. 36, b,c,d,e,f)*	-	12.334	13.868
Uitzettingen < 1 jaar	-	22.536	22.032
Liquide middelen	-	294	296
Overlopende activa	-	2.679	2.202
Totaal		-16.689	-17.389
Totale baten, excl. mutaties reserves		67.294	75.727
Netto schuldquote (netto schuld/baten)		-24,8%	-23,0%

* Betreft art. 36 BBV

b. leningen aan:

1. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, a, van de Wet fido;
 2. woningbouwcorporaties;
 3. deelnemingen;
 4. overige verbonden partijen;
- c. overige langlopende leningen;
 - d. uitzettingen in de schatkist van het Rijk met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
 - e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier, rentetypische looptijd van één jaar of langer;
 - f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin het bezit op de balans gefinancierd is door het eigen vermogen en in hoeverre de gemeente aan de financiële verplichtingen kan voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal.

Onder het eigen vermogen verstaan we de algemene reserve en de overige bestemmingsreserves en het eventuele resultaat uit het overzicht baten en lasten.

De gemiddelde gemeente heeft een solvabiliteitsratio van 32%. Met een solvabiliteit van 69,4% steekt Hillegom gunstig af in vergelijking met de gemiddelde gemeente.

Solvabiliteitsratio (bedragen x € 1.000)	rek. 2023	rek. 2024
Eigen vermogen	73.511	68.682
Balanstotaal	100.689	98.415
Solvabiliteit (eigen vermogen/balanstotaal)	73,0%	69,8%

Verstrekte leningen

Ons beleid is leningen en garanties alleen te verstrekken aan partijen die de gemeenteraad heeft goedgekeurd uit hoofde van de 'publieke taak'. Wij gaan hier terughoudend mee om, waarbij garantieverlening de voorkeur heeft.

verstrekte leningen per einde dienstjaar	rek. 2023	rek. 2024
Leningen aan overige verbonden partijen		
Alliander	2.233.637	2.233.637
	2.233.637	2.233.637
Overige verstrekte langlopende leningen		
Verstrekte startersleningen SVn	1.870.886	3.200.337
Verstrekte duurzaamheidsleningen SVn	904.464	982.117
Rekening-courant SVn	1.355.160	1.484.604
Lening Zanderij	5.960.000	5.960.000
Lening ovk anti speculatiebeding	9.533	7.133
	10.100.043	11.634.191
Totaal verstrekte leningen	12.333.680	13.867.828

Rentemethodiek

In het vernieuwde BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begroting en jaarrekening naast de beleidsvoornemens en het gerealiseerde beleid ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille ook verplicht inzicht moet geven in:

- de rentelasten uit externe financiering
- het renteresultaat
- de wijze van rentetoerekening.

Door onderstaand overzicht en toelichting in de paragraaf financiering op te nemen wordt invulling gegeven aan deze verplichting.

Renteomslag		1-1-2024
Restant korte financiering		0
Restant lange financiering		10.600.000
Totaal externe financiering		10.600.000
Gewogen gemiddeld rentepercentage externe financiering		-6,03%
a1. De externe rentelasten over de korte financiering	+	0
a2. De externe rentelasten over de lange financiering	+	57.475
b. De externe rentebaten	-	696.903
<i>Totaal door te rekenen externe rente</i>		-639.428
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-	
c2. De rentelasten van projectfinanciering	-	0
c3. De rentebaten van doorverstrekte leningen (projectfinanciering)	+	
<i>Saldo door te rekenen externe rente</i>		-639.428
d1. Rente over eigen vermogen	+	0
d2. Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	+	0
<i>De aan taakvelden toe te rekenen rente</i>		-639.428
e. De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-	0
<i>f. Renteresultaat op het taakveld treasury</i>		-639.428
Boekwaarde activa, excl. verstrekte leningen (1-1-2024)		64.911.342
Omslagrenteberekening		-0,01
Afronden naar		0,00

Alle rente loopt via het taakveld 0.5 Treasury. Alle rentelasten en -baten worden direct op dit taakveld geboekt. Voor de inzet van immateriële, materiële en financiële activa (exclusief verstrekte leningen) wordt de rente voor de financiering van deze activa omgeslagen over de betreffende taakvelden (lasten). De reserves worden aangewend als intern financieringsmiddel. Hierdoor hoeft er minder geld geleend te worden op de kapitaalmarkt. Conform het advies van de commissie BBV wordt er geen rente over de reserves berekend. De afschrijvingen worden direct ten laste gebracht van de diverse taakvelden, waarop de af te schrijven activa betrekking hebben.

EMU-saldo en de Wet HOF

De Wet HOF (Houdbare Overheidsfinanciën) bevat een richtlijn over de tekortnorm voor de decentrale overheden. Dit houdt in dat aan de kasstroom van de lagere overheden gezamenlijk (EMU-saldo) een maximum is gesteld. EMU staat voor Economische en Monetaire Unie. Hiervan afgeleid heeft iedere gemeente een zogenaamde referentiewaarde (fictief aandeel).

Overzicht EMU-saldo

Sinds 2006 zijn gemeenten verplicht een raming van de eigen 'bijdrage' aan het EMU-saldo op te nemen. Aanleiding hiervoor was de overschrijding van de norm van het EMU-tekort van 3% waar Nederland in het verleden mee werd geconfronteerd. Om de cijfers tussen verschillende landen goed te vergelijken zijn in de Europese Unie afspraken gemaakt over de wijze van berekening van het EMU-saldo.

Het EMU-saldo wordt berekend op kasbasis, dus de feitelijke geldstromen die in een jaar plaatsvinden. Een negatief EMU-saldo wil niet zeggen dat de gemeente onmiddellijk een probleem heeft, omdat de gemeente werkt met het baten- en lastenstelsel. De prognose van het EMU-saldo van de gemeente Hillegom ziet er als volgt uit:

EMU saldo Jaarrekening (x € 1.000)		2024
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	+	5.491
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-	-1.689
3. Mutatie voorzieningen	+	2.701
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	-3.281
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	-	0
Berekend EMU-saldo		-1.101

Paragraaf Bedrijfsvoering

Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid

Op 20 juni 2019 heeft uw raad de verordening doelmatigheid en doeltreffendheid gemeente Hillegom 2019 vastgesteld. Hierin is bepaald dat het college de doelmatigheid onderzoekt en de doeltreffendheid toetst.

Voor 2024 stond het 213a onderzoek Afhandelen klantvragen gepland. Het onderzoek is later gestart dan verwacht door vacatures en wordt voor het zomerreces afgerond.

Rechtmatigheidsverantwoording

Het college legt in de jaarrekening 2024 verantwoording af over de rechtmatige besteding van middelen met een rechtmatigheidsverantwoording (RMV).

Waar voorgaande jaren de accountant een uitspraak deed over de rechtmatige besteding van middelen doet sinds de jaarrekening 2023 het college, zelf deze uitspraak. De accountant controleert de getrouwheid van de RMV. Met andere woorden; is hetgeen in de RMV opgenomen juist en volledig?

Wat is een rechtmatigheidsverantwoording?

De rechtmatigheidsverantwoording gaat over de rechtmatigheid van financiële beheershandelingen. Denk aan inkopen, aanbestedingen, legesinkomsten en subsidies. De verantwoordingsgrens is 1% van de lasten inclusief de dotaties aan de reserves, zijnde € 856.403. Dit is bepaald in de financiële verordening. Het betekent dat als het totaalbedrag van de onrechtmatigheden de grens overstijgt dit moet worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Rechtmatigheid gaat om drie specifieke criteria:

1. Voorwaarden criterium: is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Begrotings criterium: is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie en investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen de financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen;
3. M&O-criterium: is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.

Toelichting rechtmatigheidsverantwoording 2024

De rechtmatigheidsverantwoording staat in paragraaf 5.8 Rechtmatigheidsverantwoording in deze jaarrekening. Het is het tweede jaar dat het college zelf deze rechtmatigheidsverantwoording opstelt.

De begrotingsonrechtmatigheid betreft voor € 4.115.958 een overschrijding van de lasten en voor € 238.000 een overschrijding van de investeringsbudgetten. De overschrijdingen passen binnen het vooraf vastgestelde beleid (financiële verordening artikel 12 Begrotingscriterium) en zijn daarmee vooraf als acceptabel geëvalueerd.

Volgens artikel 12 lid 5 worden begrotingsonrechtmatigheden die als acceptabel worden aangemerkt, opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden). Deze worden toegelicht in de jaarrekening, maar niet nader toegelicht in de rechtmatigheidsverantwoording en paragraaf bedrijfsvoering.

Voor het M&O criterium zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Voor het voorwaarden criterium is een onrechtmatigheid geconstateerd van € 99.095. Deze onrechtmatigheid is opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording en wordt hieronder toegelicht.

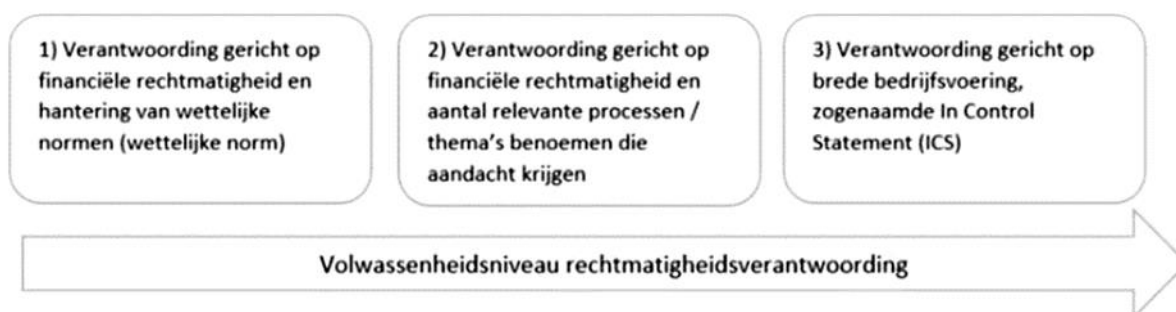
Onrechtmatigheden groter dan € 100.000,-

Volgens de financiële verordening van de gemeente artikel 10 lid 3 moeten geconstateerde afwijkingen groter dan € 100.000,- in de paragraaf bedrijfsvoering worden toegelicht. Bij de jaarrekening 2024 is hier geen sprake van.

Totstandkoming rechtmatigheidsverantwoording (RMV)

De context waarin gemeenten moeten werken als het gaat om de systeemwereld van wet- en regelgeving is complex en ingrijpend. De opgave om daar in de bedrijfsvoering op te zijn ingericht wordt steeds groter. De basis op orde is daarmee een continue opgave geworden aangezien die basis niet stilstaat maar de lat steeds hoger wordt gelegd. Naast de toenemende eisen op het vlak van informatie (privacy, informatiebeveiliging, wet open overheid en de nieuwe archiefwet) nemen de eisen toe op het vlak van financiën en (externe) verslaggeving. Denk aan fiscaliteit, (volwassenheid van de) rechtmatigheidsverantwoording en duurzaamheid.

We hebben in 2024 onze ambitie om door te groeien naar het kunnen afleggen van een In control Statement (zie figuur hieronder) bekrachtigd. Hiervoor is een aantal uren vanuit bedrijfsvoering voor HR-control, JZ-control en I-control geplaatst bij Audit en control. Niet als functie, maar wel als rol bij een bestaande functie.

Mede vanuit het programma Grip op Geld is vanaf 2023 de basis gelegd om de rechtmatigheidsverantwoording op te kunnen stellen. Het onderwerp rechtmatigheid is op de kaart gezet en dit is in 2024 verder voortgezet. Teams hebben verantwoording afgelegd met het formulier TeamVerantwoordingRechtmatigheid (TVR). De TVR is een formulier waarmee de teammanager aan het college verantwoording aflegt over het rechtmatig handelen binnen een proces. 'Rechtmatig handelen' heeft betrekking op de drie rechtmatigheidscriteria. Ook fraude, staatssteun en verbonden partijen zijn in de TVR meegenomen. Met name de aanpak per team voor een TVR heeft gezorgd voor een grotere betrokkenheid in de organisatie. Ook is er een frauderisicoanalyse gemaakt.

Interne beheersing rechtmatigheid; hoe staat het ermee?

Hieronder is per onderwerp aangegeven hoe het staat met de interne beheersing.

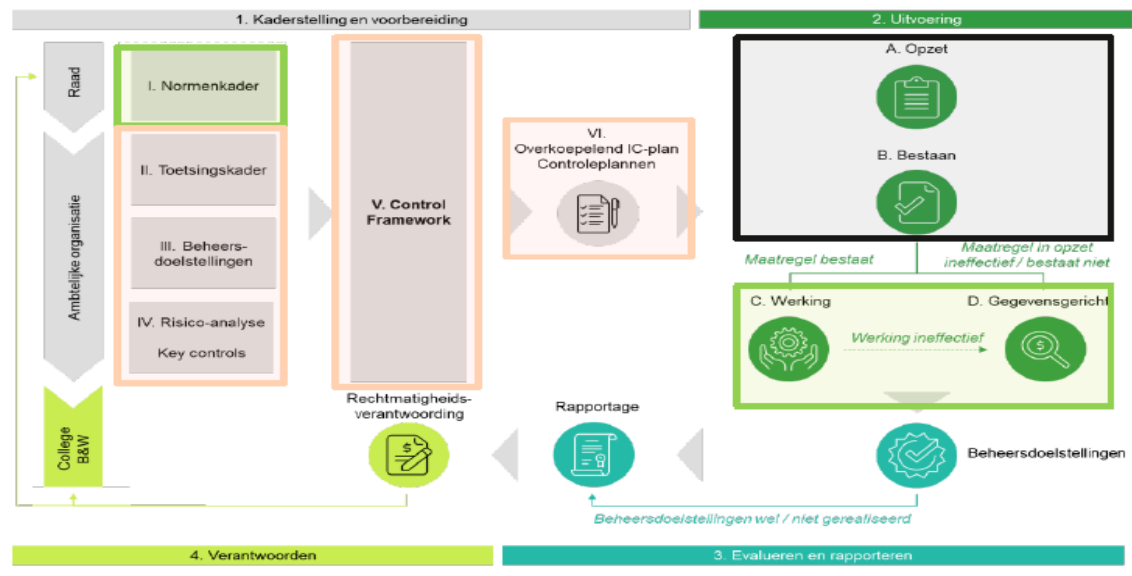
Processen

De externe accountant heeft in zijn managementletter over 2024 geen significante tekortkomingen geconstateerd. De belangrijkste aandachtspunten hebben betrekking op het inkoopproces. We hebben ten opzichte van vorig jaar opnieuw verbeteringen laten zien en bevindingen opgevolgd. In 2024 is gestart met de implementatie voor de verplichtingenadministratie met als doel om gedurende 2025 de verplichtingenadministratie volledig ingevoerd te hebben. De nieuwe Regeling Budgetbeheer is in 2024 vastgesteld. Hierin is het vier ogenprincipe opgenomen, evenals het vastleggen van verplichtingen en het vastleggen van de prestatieverantwoording.

In Control Framework

Een Control framework (CFW) is een manier waarmee de organisatie (t.a.v. rechtmatigheid/

getrouwheid/bedrijfsvoering algemeen) de interne beheersing kan duiden. De beheersmaatregelen vormen het Control framework en worden uitgevoerd door three lines. We hebben nog stappen te zetten met het uitwerken en structureel implementeren van het organisatie-brede control framework gezamenlijk met eerste en tweede lijn.

Risicomanagement

In 2024 is gestart met het bevorderen van het risicobewustzijn en is een risicospel ontwikkeld. Dit is in 2024 gespeeld met vijf teams. Met de resterende teams zal in 2025 het risicospel worden gespeeld. Ook zal in 2025 een kadernota risicomanagement worden opgesteld.

Het M&O-beleid (Misbruik en Oneigenlijk gebruik)

M&O-beleid is extern gericht. Het beoogt te voorkomen dat de inwoner, instelling of organisatie, die via de gemeente gebruik maakt van overheidsregelingen, ten onrechte uitkeringen of voorzieningen verkrijgt of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen betaalt;

- door het opzettelijk verstrekken van onjuiste/onvolledige gegevens (misbruik);
- door handelingen in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan (oneigenlijk gebruik).

Interne regelingen vallen hier niet onder. Deze vallen wat betreft eventueel misbruik of oneigenlijk gebruik onder het gemeentelijke fraude- en integriteitsbeleid. Binnen HLTsamen is in 2024 geen Misbruik en Oneigenlijk gebruik onder het gemeentelijke fraude- en integriteitsbeleid geconstateerd.

Misbruik & Oneigenlijk gebruik-beleid (M&O) is met name relevant bij het domein Maatschappelijke Ondersteuning maar ook bij het opleggen van gemeentelijke belastingen, heffingen en leges. De uitvoering van het M&O-beleid is grotendeels belegd bij verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen). Deze taken vallen niet binnen de begroting van HLTsamen.

Fraude

Fraude is een verzamelnaam voor allerlei verwijtbaar en niet toegestaan gedrag door een persoon met als doel het bevoordelen van zichzelf of een ander door opzettelijk wederrechtelijk te handelen. De kans dat fraude plaats vindt hangt onder andere af van drie factoren:

- Gelegenheid (hoe makkelijk is het om te frauderen)?
- Druk (interne of externe druk die er toe leidt dat iemand fraudeert, bijvoorbeeld privé (geld)problemen of druk vanuit het management)
- Rationalisatie (cultuur en voorbeeldgedrag)

In het kader van fraudepreventie hebben we een fraudepreventieprotocol. Ook is er een frauderisicoanalyse gemaakt en is bij het risicospel aandacht gegeven aan fraude. In 2024 zijn geen fraudemeldingen binnengekomen.

Staatssteun

De organisatie heeft samen met de TVR ook uitvraag gedaan naar staatssteun. Er zijn geen signalen ontvangen om te vermoeden dat staatssteun is verleend.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Verbonden partijen zijn samenwerkingspartners waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft en medeverantwoordelijkheid draagt (mede-eigenaarschap). Van een financieel belang is sprake indien de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in het geval van faillissement van de verbonden partij en/of als de financiële problemen bij de verbonden partij verhaald kunnen worden op de gemeente.

Van bestuurlijk belang is sprake als de gemeente (in de persoon van een wethouder, raadslid of ambtenaar) zeggenschap kan uitoefenen via een zetel in het bestuur of stemrecht.

Verbonden partijen kunnen zowel publiekrechtelijke (gemeenschappelijke regelingen) als privaatrechtelijke (stichtingen, verenigingen, NV's en BV's) organisaties zijn. Vanwege de risico's die de gemeente in verband met dat mede-eigenaarschap loopt, geldt voor deze partijen een bijzonder sturings- en beheersingssysteem (*governance*). Vanwege de gemeentelijke belangen in de verbonden partijen hebben deze een bijzondere status.

Deze paragraaf behandelt, conform artikel 15 uit het BBV, de algemene visie over het inschakelen van een verbonden partij, de ontwikkelingen die er spelen en de voorgeschreven lijst van verbonden partijen.

Uitgangspunt van de nota Verbonden Partijen, is dat tot oprichting van en deelneming in stichtingen, verenigingen et cetera, wordt besloten indien dat noodzakelijk is voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang en de doelmatigheid daarmee wordt bevorderd.

Welke ontwikkelingen spelen er?

Stand van zaken wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Met ingang van 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Deze wijziging heeft als doel de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen en de kaderstellende en controlerende rol van gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen in relatie tot gemeenschappelijke regelingen te versterken. Om de kaderstellende en controlerende rol van de volksvertegenwoordiging beter in te kunnen vullen en de democratische legitimatie te verbeteren wordt met deze wetswijziging een aantal aanpassingen en aanvullingen geïntroduceerd op de al bestaande wettelijke bevoegdheden en instrumenten.

De wijzigingen van de Wgr zijn onder te verdelen in drie categorieën:

1. De versterking van de positie van gemeenteraden bij besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen.
2. De introductie van aanvullende controle-instrumenten voor gemeenteraden.
3. Het verbeteren van de positie van gemeenteraden met betrekking tot het functioneren van de regeling.

De meeste wijzigingen vragen om een vertaling binnen elke gemeenschappelijke regeling. De gemeente heeft twee jaar de tijd om hierin te voorzien (uiterlijk 1 juli 2024).). In de loop van 2024 worden voorstellen voorgelegd voor het actualiseren van de diverse gemeenschappelijke regelingen. Via een zienswijzeprocedure wordt de raad hierbij betrokken. Daarnaast zal ook de in 2018 vastgestelde Nota verbonden partijen worden geactualiseerd en aan de raad worden voorgelegd. Op basis van deze nota wordt onder andere een beleidskader vastgesteld over het beleggen van gemeentelijke taken bij verbonden partijen en een instrumentarium aangereikt.

Overzicht met verbonden partijen

De lijst van verbonden partijen bevat de informatie zoals is aangegeven in artikel 15 van het BBV, waarbij deze zijn onderverdeeld in de vier categorieën: gemeenschappelijke regelingen; vennootschappen en coöperaties; stichtingen en verenigingen, en overige verbonden partijen;

Per verbonden partij wordt duidelijk gemaakt wat het belang is dat de gemeente heeft, maar ook welk openbaar belang daarmee wordt gediend en hoe groot dat belang is. Daarbij vermeldt deze lijst de financiële informatie over de verbonden partijen en eventuele risico's voor de gemeente.

De paragraaf is niet gericht op het gemeentelijk mede-opdrachtgeverschap dat zich richt op de prestaties van de verbonden partij, als bijdrage aan de maatschappelijke doelstellingen van de gemeente. Die rol wordt vormgegeven vanuit de reguliere begrotingsprogramma's, net zoals dat gebeurt voor de andere samenwerkingspartners, niet zijnde verbonden partijen.

Het onderstaande overzicht bevat de geprognosticeerde cijfers 2024 voor zover deze bekend zijn op het moment van schrijven. In regionaal verband is afgesproken dat de gemeenschappelijke regelingen bij een gelijkblijvend takenpakket de lasten met maximaal 3,7 % voor de loonkosten mogen indexeren en voor de materiële kosten een indexering van 2,5 % mogen toepassen.

Totaal overzicht bijdragen aan verbonden partijen

Naam	Begroot 2024	Realisatie 2024
1. Gemeenschappelijke regelingen		
HLTsamen	€ 15.097.470	€ 14.938.891
Holland Rijnland	€ 530.202	€ 616.053
Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Bollenstreek	€ 12.761.327	€ 12.453.789
Werkvoorzieningschap Kust, Duin- en Bollenstreek / Provalu	€ 2.256.000	€ 2.383.884
Regionale dienst openbare gezondheidszorg Hecht Hollands Midden	€ 1.533.000	€ 1.633.820
Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	€ 1.491.054	€ 1.286.112
Service Organisatie Zorg Holland Rijnland	€ 4.868.571	€ 4.911.196
Cocensus	€ 380.000	€ 374.000
Regeling omgevingsdienst West-Holland (ODWH)	€ 871.000	€ 867.864
Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB)	€ 724.211	€ 696.388
2. Vennootschappen en coöperaties		
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	€ 0	€ 0
Duin- en waterbedrijf Zuid-Holland (Dunea)	€ 0	€ 0
Alliander N.V.	€ 0	€ 0
De Meerlanden N.V.	€ 6.166.660	€ 6.496.918
Greenport Ontwikkelingsmaatschappij B.V. (GOM)		
3. Stichtingen en verenigingen		
Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK)	€ 156.200	€ 156.099
4. Overige verbonden partijen		
Totaal	€ 46.835.695	€ 46.815.014

1. Gemeenschappelijke regelingen

HLTsamen			
Vestigingsplaats	Hillegom		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	Daarmee biedt de werkorganisatie een kwalitatief, hoogwaardige, efficiënte en innovatieve dienstverlening aan de 'klanten' van de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen.		
Bestuurlijk belang	Het bestuur bestaat uit zes leden van de drie gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen. Het ene lid is een wethouder en het andere lid is de burgemeester per gemeente.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage volgens in het bedrijfsplan opgenomen verdeelsleutel.		
Financieel belang	Een eventueel nadelig saldo van de gemeenschappelijke regeling wordt gedekt door aanvullende bijdragen op basis van deze verdeelsleutel.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	919	2.843
	Vreemd vermogen	8.490	9.795
	Resultaat	1.815	541
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Uitvoering geven aan het bedrijfsplan vastgesteld in de raden van de aangesloten gemeenten. Focus ligt op het gebied van Kwaliteit, Kostenreductie, Kwetsbaarheid en de verbeterde Strategische positie.		

Holland Rijnland	
Vestigingsplaats	Leiden
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen
Doelstelling/publiek belang	Holland Rijnland is een samenwerking van en voor dertien gemeenten in het hart van de Randstad. Deze gemeenten werken vanuit een gezamenlijke strategische visie op de verdere ontwikkeling van de regio om de kwaliteit van wonen, werken, ondernemen en recreëren van burgers, bedrijven en instellingen in het gebied te bevorderen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers in het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling. Het Algemeen Bestuur bestaat uit 33 leden waarvan 3 leden afkomstig uit de gemeente Hillegom. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 8 leden waarvan 1 lid afkomstig uit de gemeente Hillegom.
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van aantal inwoners.
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.

Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 2.093	€ 2.093
	Vreemd vermogen	€ 14.038	€ 14.038
	Resultaat		
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Vanaf 2020 werkt Holland Rijnland met een nieuwe Regionale agenda 2019-2023. Hierin staan gezamenlijk gedragen ambities op de beleidsterreinen Ruimte (o.a. wonen, mobiliteit, biodiversiteit), Regionale Energie Strategie, het Sociaal Domein en de strategische positionering van de regio.		

Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Bollenstreek			
Vestigingsplaats	Lisse		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	Individuele voorzieningen op het gebied van werk, inkomen en zorg.		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit 2 wethouders per deelnemende gemeente en het dagelijks bestuur uit één wethouder per deelnemende gemeente.		
Jaarlijkse bijdrage	De jaarlijkse bijdrage is grotendeels gebaseerd op werkelijke verstrekkingen. Voor de Participatiewet geldt voor een groot deel het solidariteitsbeginsel, de kosten van Participatiewet en Loonkostensubsidie worden naar rato van de BUIG budgetten toegerekend aan de gemeenten Hillegom, Lisse, Teylingen en Noordwijk.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 0	€ 0
	Vreemd vermogen	€ 0	€ 0
	Resultaat		-€71.357
Risico's	Een risico voor de gemeenten is enerzijds de bijdrage van de gemeenten in de exploitatielasten van de ISD, en anderzijds de uitvoering van een open einderegeling door de ISD, waar de gemeenten de financiële lasten van dragen.		
Ontwikkelingen	Er vinden aanbestedingen plaats voor hulp bij het huishouden, hulpmiddelen, woningaanpassingen en trapliften. De belangrijkste onzekerheid in de begroting 2025 zijn de financiële consequenties van deze aanbestedingen. Op basis van het programma Frontin Buig is de verwachting dat het aantal uitkeringsgerechtigden in 2025 afneemt. Wel is de verwachting dat het aantal loonkostensubsidies stijgt, wat een		

	positief signaal is.
--	----------------------

Werkvoorzieningschap Kust, Duin- en Bollenstreek / Provalu			
Vestigingsplaats	Voorhout		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	Provalu verzorgt de plaatsing van mensen met een WSW-indicatie Provalu verzorgt de interne en externe gesubsidieerde arbeid door uitstromers.		
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit 1 wethouder en het dagelijks bestuur uit één wethouder.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van aantal inwoners.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 4.736	€ 5.261
	Vreemd vermogen	€ 2.595	€ 5.219
	Resultaat		-€ 75
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waarvoor maatregelen getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Binnen het werknemersbestand is een gelijkmatige terugloop van het aantal werknemers dat werkt binnen de Wet Sociale werkvoorziening en gelijktijdig groeit het aantal mensen dat binnen de regeling Beschut werk aan de slag is. De afgelopen jaren is een meerjarenvisie opgesteld en een hieruit voortkomend implementatieplan. Beiden geven richting aan de opdracht om de uitvoering sterker te richten op ontwikkeling, bemiddeling naar en plaatsing op de arbeidsmarkt van de groep mensen waarvoor werk niet zonder deze ondersteuning haalbaar lijkt. Hiermee wordt de balans tussen het bieden van werk onder beschutte omstandigheden en de ontwikkel- en re-integratietaken van Provalu in de gewenste richting bijgesteld. In december 2024 is dit implementatieplan bestuurlijk vastgesteld.		

Regionale dienst openbare gezondheidszorg Hecht Hollands Midden	
Vestigingsplaats	Leiden
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen

Doelstelling/publiek belang	De Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg (Hecht) Hollands Midden, met als uitvoerende eenheden de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) Hollands Midden, Zorg- en veiligheidshuis Hollands Midden (ZVH) en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV) Hollands Midden, heeft ten doel de belangen te behartigen van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten op het terrein van de openbare gezondheidszorg, de volksgezondheid en de ambulancezorg. Hecht Hollands Midden bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid en het welbevinden van de burgers in de regio Hollands Midden in zowel reguliere als crisissomstandigheden.		
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit de portefeuillehouders volksgezondheid van de 18 deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur bestaat uit 7 leden waarvan 1 afkomstig uit de gemeente Hillegom.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van aantal inwoners.		
Financieel belang	De kosten van HECHT Hollands Midden worden gedragen door de deelnemende gemeenten.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 648	€ 89
	Vreemd vermogen	€ 40.514	€ 51.483
	Resultaat	€ - 3.902	€179
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waarvoor maatregelen getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	In 2025 zal de GHOR conform besluit van de beide AB's zijn overgegaan van Hecht naar de Veiligheidsregio Hollands Midden. Het jaar 2024 is gebruikt voor de ontvlechting uitgaande van een kostenneutrale overgang. Verder is er door de rijksoverheid een extra taak toegewezen aan de jeugdgezondheidszorg die loopt via het gemeentefonds, te weten de maternale kinkhoest vaccinatie. Daarnaast zijn er ontwikkelingen plaatsvinden op de beleidsterreinen van: pandemische paraatheid, GALA en IZA, de ontheemden uit Oekraïne, forensische geneeskunde, de MKV-vaccinatie en de Gezondheidsadviseurs gevaarlijke stoffen (GAGS).		

Veiligheidsregio Hollands Midden (VRHM)	
Vestigingsplaats	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen
Doelstelling/publiek belang	In de Veiligheidsregio Hollands Midden werken hulpverleningsdiensten en gemeenten samen aan de veiligheid. Ze bereiden zich voor op rampen en ernstige ongelukken. Daarnaast nemen ze maatregelen om toenemende risico's beter te

	beheersen.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers in het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling. De 18 burgemeesters uit de regio Hollands Midden vormen samen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse deelnemersbijdrage op basis van diverse criteria. (De Cebeon-norm speelt hierin een belangrijke rol.)		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 6.065	€ 5.574
	Vreemd vermogen	€ 68.320	€ 79.692
	Resultaat	€ -341	€ 936
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Nieuw Regionaal Risicoprofiel VRHM volgt, Beleidsplan 2024-2027 en Crisisplan: In maart 2024 is het nieuwe beleidsplan vastgesteld door het bestuur van de veiligheidsregio. Dit strategisch beleidsplan geeft richting aan de inspanningen door de veiligheidsregio en beschrijft de te behalen prestaties. Het beleidsplan dient mede gebaseerd te zijn op een door het bestuur van de veiligheidsregio vastgesteld risicoprofiel. Het risicoprofiel geeft niet alleen inzicht in waarschijnlijkheid en impact van risico's, maar ook de rol in het bijbehorende netwerk en inzicht in (risico- en crisis) beheersmaatregelen. Het risicoprofiel vormt de basis en de twee plannen dienen ter input voor het op te stellen crisisplan (crisisbeheersingsorganisatie). In het crisisplan worden de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de hulpverleningsdiensten vastgelegd voor de bestrijding van rampen en crisis.		

Serviceorganisatie Zorg Holland Rijnland	
Vestigingsplaats	Leiden
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen
Doelstelling/publiek belang	Het doel van de gemeenschappelijke regeling is het behartigen van de belangen van de gemeenten op het terrein van uitvoering van inkooptaken op taakonderdelen binnen het sociaal domein.

Bestuurlijk belang	Alle jeugdhulp wethouders van de deelnemende gemeenten zitten in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling.		
Jaarlijkse bijdrage	Kostenverdeling gemeenten na rato gebruik jeugdzorg.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 162,6	nmb
	Vreemd vermogen	€6.871	€ 0
	Resultaat		
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	In 2024 is de gemeente Voorschoten aangesloten bij de GR. Daarmee komt het aantal deelnemende gemeenten vanaf 2024 op 13. De dienstverlening voor de gemeente Kaag en Braassem is uitgebreid. In 2024 lag de focus van de Serviceorganisatie Zorg op: - Bijdragen aan versterken zorglandschap door i.s.m. beleid, bestuur en verwijzers inhoudelijke keuzes te maken bij de budgetverdeling 2025; - Implementatie nieuwe BuitenBudgettaire Routes, waarbij zorgvragen zo mogelijk toegeleid worden naar gecontracteerde aanbieders; - Versterken samenwerking met toegangorganisaties; - Verbeteren interne financieel-administratieve processen, o.a. door aanbesteding nieuwe applicatie berichtenverkeer. Ook heeft de Serviceorganisatie Zorg een ondersteunende rol gehad in het traject om tot fundamentele keuzes in de jeugdhulp te komen.		

Cocensus			
Vestigingsplaats	Hoofddorp		
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	Cocensus verricht voor 14 gemeenten de uitvoeringswerkzaamheden van de gemeentelijke belastingen wet WOZ, aanslagoplegging, invordering, kwijschelding en bezwaarschriften.		
Bestuurlijk belang	Algemeen bestuur: 1 wethouder Dagelijks bestuur: geen		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse deelnemersbijdrage.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	224	177

	Vreemd vermogen	11.720	11.085
	Resultaat	0	-11
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Er zijn geen beleidsmatige ontwikkelingen op het gebied van samenwerking belastingen.		

Regeling omgevingsdienst West-Holland (ODWH)			
Vestigingsplaats			
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen		
Doelstelling/publiek belang	Uitvoering van de VTH-A taken (Vergunningverlening, Toezicht&Handhaving en Advies) volgens de Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming en Besluit Bodemkwaliteit.		
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordigers in het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling. De stemverhouding wordt jaarlijks vastgesteld door het AB en is afhankelijk van de gemeente bijdrage in versus totale begroting. Het dagelijks bestuur bestaat uit 5 leden waarvan geen afkomstig uit de gemeente Hillegom. Het algemeen bestuur bestaat uit 26 leden waarvan 2 bestuursleden afkomstig uit de gemeenten Hillegom.		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse bijdrage op basis van uren.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 2.206	€ 1.702
	Vreemd vermogen	€ 14.140	€ 13.140
	Resultaat		
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Na de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt de gemeente bevoegd gezag bodem. Deze bevoegdheid ligt nu bij de provincie. De ODWH voert bodemtaken uit namens de provincie. In 2025 gaan gemeente en provincie toewerken naar de overdracht van de bodemtaken. Ook wordt onderzocht (in overleg met de ODWH) welke taken en rollen er bij de ODWH worden neergelegd.		

Vuilafvoerbedrijf Duin- en Bollenstreek (VAB)	
Vestigingsplaats	Voorhout
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regelingen
Doelstelling/publiek belang	De VAB verzorgt voor de bollen5 gemeenten de overslag en afvoer van verbrandbaar en composteerbaar/vergistbaar afval.

Bestuurlijk belang	Algemeen bestuur: 1 wethouder Dagelijks bestuur: geen		
Jaarlijkse bijdrage	Jaarlijkse deelnemersbijdrage.		
Financieel belang	Een eventueel nadelig saldo van de gemeenschappelijke regeling wordt gedekt door aanvullende bijdragen op basis van een verdeelsleutel.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 206	€ 274
	Vreemd vermogen	€ 53	€ 3.389
	Resultaat	€ 68	€ 99
Risico's	Er wordt een nieuwe locatie gebouwd op het huidige VAB terrein. Hiervoor dienen ook langlopende overeenkomsten met omliggende partijen (NS) gemaakt te worden. Deze zitten in de afrondende fase.		
Ontwikkelingen	Het overslagstation van het VAB aan de 's Gravendamseweg 75 in Voorhout wordt compleet vervangen en vernieuwd. De besluitvorming in de raad met betrekking tot budget is al genomen evenals het besluit om met de Meerlanden een gezamenlijke BV op te richten voor de vervanging en exploitatie.		

2. Vennootschappen en coöperaties

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)			
Vestigingsplaats	Den Haag		
Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties		
Doelstelling/publiek belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.		
Bestuurlijk belang	De gemeente is voor 0,62% aandeelhouder. De raad van bestuur en de directie bestaan beiden uit 3 leden waarvan geen leden afkomstig uit de gemeenten.		
Jaarlijkse bijdrage	Er zijn geen jaarlijkse kosten aan deelname verbonden.		
Financieel belang	Jaarlijks wordt dividend verstrekt over de in het bezit zijnde aandelen. De BNG is een NV. De aandeelhouders zijn niet aansprakelijk voor eventuele tekorten bij de BNG.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 4.721.000	€ 4.777.000
	Vreemd vermogen	€ 110.819.000	€ 123.614.000
	Resultaat		
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		

Ontwikkelingen	BNG Bank is betrokken partner voor een duurzamer Nederland. De bank ondersteunt overheidsbeleid door op basis van haar excellente kredietwaardigheid financiering tegen gunstige voorwaarden te verstrekken ten behoeve van gemeenten, woningcorporaties, zorg- en onderwijsinstellingen, projectfinanciering en andere instellingen met een maatschappelijk belang. Met een balans van EUR 140 miljard is BNG Bank de vierde bank van Nederland.
----------------	---

Duin- en waterbedrijf Zuid-Holland (Dunea)			
Vestigingsplaats	Zoetermeer		
Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties		
Doelstelling/publiek belang			
Bestuurlijk belang	Dunea produceert en levert aan circa 1,2 miljoen klanten lekker en betrouwbaar drinkwater in het westelijk deel van Zuid-Holland.		
Jaarlijkse bijdrage	Aandeelhouder. Het bestuur bestaat uit 1 lid welke niet afkomstig uit de gemeente Hillegom.		
Financieel belang	Er zijn geen jaarlijkse kosten aan deelname verbonden.		
	De gemeente heeft 66.226 aandelen (1,66%) tegen een nominale waarde van € 5. Als aandeelhouder is de gemeente niet aansprakelijk voor eventuele verliezen van de nv. Dunea keert geen dividend uit.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 258.451	nb
	Vreemd vermogen	€ 300.858	nb
	Resultaat		
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	Dunea voert vaak innovatieve projecten uit om in te spelen op nieuwe ontwikkelingen en eisen, of om processen verder te optimaliseren zoals schone maaswaterketen, uitbreiding waterzuivering, samenwerking waterketen en verbinding aan greenport.		

Alliander N.V.	
Vestigingsplaats	Arnhem
Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties
Doelstelling/publiek belang	Via energienetwerken zorgt Alliander voor de distributie van gas en elektriciteit in een groot deel van Nederland. Alliander brengt een open en duurzame energiemarkt dichterbij.
Bestuurlijk belang	
Jaarlijkse bijdrage	Er zijn geen jaarlijkse kosten aan deelname verbonden.

Financieel belang	Jaarlijks keert Alliander 45% van het resultaat uit in dividend aan de aandeelhouders. Als aandeelhouder is de gemeente niet aansprakelijk voor eventuele verliezen van de N.V.		
Kerncijfers	(Bedragen x € miljoen)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	4.749	6.038
	Vreemd vermogen	5.296	6.092
	Resultaat	267	976
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden.		
Ontwikkelingen	De economische groei is een uitdaging en de overgang naar een duurzaam energiesysteem komt steeds meer opstoom. Alliander bevindt zich in een uitdagende periode om dit met alle stakeholders te realiseren. Samen slimme oplossingen bedenken zodat de energievoorziening betrouwbaar, betaalbaar en bereikbaar blijft voor iedereen.		

De Meerlanden N.V.			
Vestigingsplaats	Hoofddorp		
Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties		
Doelstelling/publiek belang	De Meerlanden werkt samen met een aantal gemeenten aan een schone en duurzame leef- en werkomgeving. Dit doen zij door de gemeenten schoon, heel en veilig te houden en door afval innovatief in te zamelen en te verwerken.		
Bestuurlijk belang	Algemeen bestuur: 1 wethouder Dagelijks bestuur: geen		
Jaarlijkse bijdrage	Gemeente betaalt de Meerlanden voor de diensten die worden afgenomen.		
Financieel belang	De gemeente Hillegom bezit 10.053 aandelen (~6%) van de totale 183.480 aandelen.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 33.276	€ 33.017
	Vreemd vermogen	€ 28.853	€ 40.697
	Resultaat	€ 0	€ 0
Risico's	De (uniforme) tarieven zijn gebaseerd op (werkelijke) kostenallocatie. Dat betekent dat meer-/minderkosten doorberekend worden naar de aangesloten gemeenten.		
Ontwikkelingen	Meerlanden, als gezamenlijk overheidsbedrijf, verzorgt zijn diensten steeds meer op basis van uniforme tarieven. Dit betekent dat de aangesloten gemeenten evenredig belast worden met de kosten. Daarnaast investeert Meerlanden (in beleid en uitvoering) in een verdere ontwikkeling naar een circulaire economie.		

Greenport Ontwikkelingsmaatschappij B.V. (GOM)			
Vestigingsplaats	Hillegom		
Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties		
Doelstelling/publiek belang	GOM is een uitvoeringsorganisatie zonder publiekrechtelijke taken. Bij GOM zijn vijf Duin- en Bollenstreekgemeenten betrokken. De regio Holland Rijnland en meer in het bijzonder het gebied van de Duin- en Bollenstreek heeft een sterke internationale concurrentiepositie in de tuinbouwsector waar het gaat om bloemen, bollen en vaste planten. Partijen willen deze internationale concurrentiepositie behouden, uitbouwen en versterken door een integrale gebiedsontwikkeling waarbij vorm en inhoud wordt gegeven aan een integrale ruimtelijke herstructurering van het gebied van de Duin- en Bollenstreek. De herstructurering van de Greenport vraagt een integrale en bovenlokale aanpak.		
Bestuurlijk belang	Lid van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders: 1 wethouder per deelnemende gemeente.		
Jaarlijkse bijdrage	Er is geen sprake van een jaarlijks bijdrage.		
Financieel belang	De gemeente heeft zich (evenals de andere vier deelnemende gemeenten) garant gesteld voor een bedrag van 7 miljoen.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2024	31-12-2024
	Eigen vermogen	€ 325	€ 325
	Vreemd vermogen	€ 17.650	€ 14.166
	Resultaat	€ 0	€ 0
Risico's	Met inachtneming van de kapitaalinbreng van de gemeenten (€ 325.000), de € 10 miljoen bijdrage van Holland Rijnland uit het regionale investeringsfonds (RIF) voor de Greenport en een nader te bepalen deel van de € 20 miljoen uit het RIF voor de regionale groenstructuur, de toegekende FES-gelden, eventuele provinciale- en rijksbijdragen, eventuele andere subsidies en de opbrengst uit de verkoop van gronden en woningbouwtitels is het uitgangspunt van de GOM een budgettair neutraal eindresultaat. De gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen hebben zich - ieder afzonderlijk evenals de andere twee deelnemende gemeenten - garant gesteld voor een bedrag van € 7 miljoen.		
Ontwikkelingen	In 2024 is uitvoering gegeven aan het Meerjarenprogramma 2024-2028.		

3. Stichtingen en verenigingen

Stichting Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland (RIJK)	
Vestigingsplaats	Heemstede
Rechtsvorm	Stichtingen en verenigingen

Doelstelling/publiek belang	Stichting RIJK is een samenwerkingsorganisatie tussen gemeenten om financiële, kwalitatieve en procesmatige voordelen voor haar leden te halen. Daarnaast wordt inkoop als strategisch en tactisch instrument ingezet ter ondersteuning van de beleidsdoelstellingen van de gemeente.		
Bestuurlijk belang	Gemeentesecretaris in het Algemeen bestuur.		
Jaarlijkse bijdrage	De jaarlijkse bijdrage is gebaseerd op het aantal ingekochte uren advies en ondersteuning en wordt jaarlijks afgestemd.		
Financieel belang	Deelnemers zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten.		
Kerncijfers	(Bedragen x € 1.000)	1-1-2023	31-12-2023
	Eigen vermogen	€ 1.084	€ 1084
	Vreemd vermogen	€ 897	€ 897
	Resultaat		
Risico's	Er zijn geen materiële risico's waar maatregelen voor getroffen moeten worden. De stichting kent een eigen weerstandvermogen die jaarlijks beoordeeld wordt.		
Ontwikkelingen	De speerpunten zijn transparantie, meer maatwerk, in nauwe verbinding met de aangesloten gemeenten en met focus op collectieve inkoop en MVOI. Voor de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen wordt er over 2023 een spendanalyse uitgevoerd.		
Overige informatie	https://www.stichtingrijk.nl/		

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Grondbeleid bevindt zich op het snijvlak tussen omgevingsbeleid en financiën. Grondbeleid is daarbij geen doel op zich maar een essentieel middel om mede uitvoering te geven aan gemeentelijke beleidsdoeleinden op het gebied van wonen, werken, duurzaamheid, energietransitie, klimaatadaptatie, welzijn, infrastructuur, recreatie, cultuur, milieu en natuur/landschapsontwikkeling. Het beleid moet passen binnen de financiële mogelijkheden en doelstellingen van de gemeente. Met grondbeleid wordt bepaald of en hoe instrumenten, zoals bijvoorbeeld onteigening of kostenverhaal, worden ingezet om de gestelde doelen te realiseren.

Naast de ontwikkelingen en de visie op grondbeleid zoomt de paragraaf grondbeleid in op de uitgangspunten en kaders waarbinnen het grondbeleid wordt uitgevoerd.

De gemeente Hillegom heeft als standpunt geen zuiver actief grondbeleid uit te oefenen. Echter ook niet per definitie een passief grondbeleid. Er is voor een tussenvorm gekozen. Dat houdt in dat er per situatie gekeken wordt naar de mogelijkheden en naar om het maatschappelijke doel te bereiken belang.

Ontwikkelingen

De gemeente heeft een groot aantal ambities vervat in de Omgevingsvisie Hillegom 2030. De beschreven ambities geven richting aan het omgevingsbeleid dat de komende jaren gevoerd moet worden, en zijn verder uitgewerkt in diverse uitvoeringsprogramma's. In de nabije toekomst zijn er in Hillegom (en de regio) majeure opgaven op het gebied van woningbouw, energietransitie, klimaatadaptatie, economie en mobiliteit. Grondbeleid is in financieel- economische zin dienstbaar aan het realiseren van doelstellingen op deze terreinen. De uitvoering van het grondbeleid, via de inzet van instrumenten van grondbeleid, wordt daar mede door bepaald.

VISIE OP GRONDBELEID

In Hillegom is het de beleidslijn dat een situationeel grondbeleid wordt gevoerd. De ruimtelijke opgaven vragen om een grondbeleid met mogelijkheden om sturing te geven en de regie te nemen door bijvoorbeeld zelf actief gronden te verwerven. Bij de te volgen strategie staan per project de maatschappelijke doelen en ruimtelijke ambities centraal. Dat betekent dat de keuze voor een meer actieve rol dan wel een facilitaire benadering per project of locatie is af te wegen.

Daar waar door de gemeente gewenste ontwikkelingen niet door de markt worden opgepakt ligt een actievare overheidsopstelling meer voor de hand en komt de regie bij de gemeente te liggen. In een dergelijk geval wordt een grondexploitatie gevoerd.

Uitgangspunten en kaders (de belangrijkste)

- Besluit Begroting Verantwoording (BBV) / Renteomslag
- Vennootschapsbelasting
- Notitie Grondbeleid (commissie BBV)
- Nota Grondbeleid
- Financiële positie in relatie tot reserves en voorzieningen
- Grondbeleid en risico's

Vennootschapsbelasting (VPB)

Sinds 1 januari 2016 geldt voor gemeenten de VPB-plicht, indien handelingen beschouwd worden als ondernemersactiviteit. De winst die wordt gemaakt met het uitvoeren van (actief) grondbeleid (bouwgrond in exploitatie) is in beginsel belastbaar voor VPB. Jaarlijks wordt met een fiscaal deskundige bekeken of VPB moet worden afgedragen. De actieve grondexploitatie Vossepolder is vanaf 2016 VPB-plichtig en ook de actieve grondexploitaties Woonzorgzone fase 3 en SIZO

(voorheen Hillegom-Noord) zijn VPB-plichtig. In 2024 is de Grex Henri Dunantplein geactiveerd. Op dit moment wordt bekeken of het complex in de belastingplicht kan worden betrokken. Indien dit mogelijk is dan bestaat, door het verlieslatende karakter van het project, de mogelijkheid dat Hillegom voor dit jaar en komende jaren geen vennootschapsbelasting is verschuldigd.

Nota grondbeleid (Hillegom)

Het beleidsuitgangspunt van de nota is dat het volledige arsenaal van grondbeleidsinstrumenten wordt ingezet. Bij voorkeur wordt gebruik gemaakt van privaatrechtelijke instrumenten, indien nodig kan echter ook gebruik worden gemaakt van de publiekrechtelijke instrumenten (voorkeursrecht, onteigening, kostenverhaal via omgevingsplan). Grondaankopen worden aangegaan onder het voorbehoud van toestemming door college en raad en worden via de reguliere weg op grond van het budgetrecht ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. De raad heeft de beleidsuitgangspunten en kaders bij het behandelen van de nota Grondbeleid vastgesteld. In deze nota wordt o.m. aandacht besteed aan de in de verordening artikel 212 Gemeentewet (GW) opgenomen onderdelen genoemd in artikel 23, lid 2:

- De strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente,
- De wijze van autorisatie van grondexploitatiebudgetten en de jaarlijkse actualisatie daarvan,
- Uitgangspunten voor de looptijd en grootte van de grondexploitatie in verhouding tot het bestemmingsplan,
- Gedragsregels over de vervaardigingskosten van niet in exploitatie genomen gronden en de hoogte van de in acht ter nemen marktwaarde,
- Een uitwerking van de afweging tussen voorzichtigheid en realisatiebeginsel met betrekking tot het tussentijds winstnemen,

Grondbeleid en risico's

Ruimtelijke projecten zoals grondexploitaties en infrastructurele werken zijn altijd omgeven met risico's. Risico's van operationele aard, strategische risico's maar zeker ook systeemrisico's, zoals economische ontwikkelingen, die door de gemeente niet of nauwelijks te beïnvloeden zijn. Jaarlijks worden de ramingen van de nog te realiseren inkomsten en uitgaven van deze projecten geactualiseerd om een solide basis voor de projectbegrotingen te verkrijgen. Maar projecten verlopen soms anders dan op voorhand wordt verondersteld.

Risico's die optreden kunnen het financiële beeld ten opzichte van die basis aanmerkelijk beïnvloeden. Daarom worden regelmatig risicoanalyses uitgevoerd om risico's te identificeren, te beoordelen en beheersmaatregelen te treffen.

- De risico's die zich voordoen binnen de grondexploitaties worden, indien mogelijk, binnen het exploitatieresultaat opgevangen. Dit gaat ten koste het geprognosticeerd resultaat waardoor er minder winst overblijft. Dit heeft gevolgen voor de toekomstige mutaties van de reserve algemene investeringen, maar heeft geen gevolgen voor het actuele weerstandsvermogen.
- Risico's die niet binnen het exploitatieresultaat van grondexploitaties kunnen worden opgevangen, worden meegenomen in de bepaling van het actuele weerstandsvermogen.

Categorieën projecten Grondbeleid

In het BBV wordt onderscheid gemaakt in verschillende soorten gronden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gronden die in bezit zijn van de gemeente en gronden die in bezit zijn van derden. Ook is van belang of de gronden een vaste of te veranderen bestemming hebben en met welk doel deze gronden zijn verworven. In lijn met het BBV wordt in Hillegom onderscheid gemaakt in de volgende soorten gronden en projecten:

- Bouwgrond In Exploitatie (BIE)
- Faciliterende projecten
- Warme gronden (niet aanwezig)

- Materiële Vaste Activa (MVA)

Bouwgrond In Exploitatie (BIE)

Definitie: gronden welke in eigendom van de gemeente zijn en waarvoor door de gemeenteraad een grondexploitatie-complex met een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld.

Het startpunt van bouwgrond in exploitatie (BIE) is het raadsbesluit met de vaststelling van het grondexploitatiecomplex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de BIE geopend en kunnen kosten worden geactiveerd en bijgeschreven op de voorraadpositie bij onderhanden werk (bouwgronden in exploitatie) op de balans.

Om de risico's die samenhangen met zeer lang lopende projecten te beperken is het uitgangspunt dat de looptijd van een grondexploitatie in beginsel maximaal 10 jaar bedraagt.

Afspraken met de raad over de wijze waarop met afwijkingen ten opzichte van de jaarschijf wordt omgegaan zijn vastgelegd in de financiële verordening. Hierin is vastgelegd of afwijkingen ten opzichte van de jaarschijf direct moeten worden gemeld bij de raad of alleen indien en voor zover deze afwijkingen niet passen binnen het totale vastgestelde grondexploitatiecomplex. In dit laatste geval wordt de afwijking meegenomen in de jaarlijkse actualisatie van het grondexploitatiecomplex en daaropvolgende begrotingswijziging. De afspraken kunnen ook een bepaalde bandbreedte behelzen waarbinnen afwijkingen niet direct hoeven te worden gemeld aan de raad.

Relevante onderwerpen

- Onderbouwing tussentijdse winstneming

Het voorzichtigheidsbeginsel leidt ertoe dat realisatie van winst moet worden uitgesteld tot daarover voldoende zekerheid bestaat. Dit betekent echter niet dat pas winst moet worden genomen bij het afsluiten van het grondexploitatiecomplex. Volgens het realisatiebeginsel dient in de situatie dat voldoende zekerheid is over de winst, de winst te worden genomen. Hierbij dient het percentage of completion (POC) methode te worden gevolgd. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie genomen).

- Vastgestelde en gehanteerde parameters

In de grondexploitatie wordt voor de jaarlijkse kostenstijging rekening gehouden met een gemiddeld langjarig inflatiecijfer. Voor de actuele grondexploitaties betreft dat een percentage van 3% (2024) en 2% vanaf 2025.. Met een jaarlijkse opbrengstenstijging wordt alleen rekening gehouden bij de nieuwe grondexploitatie Henri Dunantplein (2% vanaf 2024).

De rentetoerekening aan de grondexploitatie is door de commissie BBV gemaximeerd tot het gewogen gemiddelde van het werkelijke rentepercentage van de externe financieringen. Omdat de gemeente Hillegom nauwelijks externe financieringen heeft, betekent dit dat de gemeente Hillegom maximaal 0% rente (dus geen) mag toerekenen aan grondexploitaties.

Tegelijk is de te hanteren discontovoet door de commissie BBV voor alle gemeenten vastgesteld op 2,0%. Met de discontovoet wordt de eindwaarde (eindresultaat) van de kasstroom teruggerekend naar de actuele netto contante waarde. De vaste discontovoet is vastgesteld met het doel de grondexploitaties van alle gemeenten beter te vergelijken.

- Risico's

Binnen de projecten welke worden uitgevoerd onder het Grondbeleid kan sprake zijn van verschillende onzekerheden en risico's die het begrote financiële eindresultaat van de grondexploitatie bemoeilijken. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds risico's met betrekking tot de kosten en opbrengsten die specifiek binnen een grondexploitatie-complex kunnen worden onderkend en anderzijds risico's die voor de grondexploitatieportefeuille als geheel gelden.

Risico's project specifiek:

Deze zijn van belang bij de tussentijdse winstneming.

Risico's portefeuille:

De risico's voor de portefeuille als geheel gaan in zijn algemeenheid over de verwachtingen ten aanzien van markt- en conjunctuurinvloeden, waardoor prijzen en afzetmogelijkheden over de gehele linie kunnen veranderen ten opzichte van de planning. Hiertoe worden doorgaans scenarioberekeningen gemaakt, met daarbij bandbreedtes voor minimum en maximum invloed op de geprognosticeerde resultaten van de grondexploitatieportefeuille.

De vastgestelde en berekende project specifieke- en portefeuillerisico's zijn van invloed op het weerstandsvermogen van de gemeente en moeten in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing worden opgenomen.

De projecten

SIZO

In 2013 is door de gemeenteraad het Masterplan Hillegom Noord vastgesteld. In dat plan is op hoofdlijnen de begrenzing van het plangebied aangegeven en zijn de mogelijkheden voor een transformatie van het gebied verkend.

De sportvelden van voetbalvereniging SIZO zijn door verplaatsing vrijgekomen. De voormalige sportvelden betreffen een gebied van circa 57.700 m². Door de verplaatsing kan de transformatie van de sportvelden naar woningbouw in gang worden gezet. In 2024 is het bestemmingsplan onherroepelijk geworden. De overdracht van de grond van de gemeente aan de ontwikkelaar heeft in 2024 plaatsgevonden. De nodige voorbereidende werkzaamheden zijn eind 2024 gestart en het gebied wordt bouwrijp gemaakt. De bouw van de woningen start in 2025. De verkoop en bouw zullen in verschillende fases plaatsvinden. Oplevering van de openbare ruimte is voorzien in 2028. Zowel het bouwrijp maken als het woonrijp maken (inrichting openbare ruimte) wordt uitgevoerd door de ontwikkelaar.

Winstneming

De winstneming bedraagt € 0,44 mln.

Boekwaarde verloop gedurende het boekjaar		
1-1-2024	644.119	N
kosten	67.440	N
winstneming	440.372	N
opbrengsten	-2.155.000	V
31-12-2024	-1.003.069	V

Verwacht verloop boekwaarde		
1-1-2025	-1.003.069	V
nog te realiseren kosten	657.074	N

nog te realiseren opbrengsten	-90.000	V
eindwaarde saldo 31-12-2028	-435.995	V
netto contante waarde 01-01-2025	-402.791	V

Woonzorgzone Elsbroek fase 3

Fase 3 van de Woonzorgzone Elsbroek is de laatste fase in het project Woonzorgzone in de wijk Elsbroek. Dit betreft een plangebied van circa 21.000 m². Als gemeente bezaten we tot medio 2020 ongeveer 70% van het gebied. Eind 2018 hebben Stek en gemeente een grondruilovereenkomst getekend, waarin is vastgelegd dat Stek en gemeente hun grondposities, respectievelijk de locaties Woonzorgzone en de Saviolocatie, over en weer aan elkaar leveren. Deze grondruil heeft begin juli 2020 plaatsgevonden. In 2019 is via een aanbesteding AM geselecteerd als ontwikkelaar voor fase 3 van de woonzorgzone. De gesloten reserveringsovereenkomst is in 2020 vervangen door een koop- en realisatieovereenkomst. De afspraken uit deze overeenkomst zijn verwerkt in de grondexploitatie. Het eerste deel van het project is opgeleverd: 45 grondgebonden woningen. De grond van het appartementencomplex en het zorggebouw is in de eerste helft van 2023 geleverd. De bouw hiervan is inmiddels afgerond.

Winstneming

Op basis van

de percentage of completion methode wordt jaarlijks de winstneming bepaald op GREXén. Door een verlaging van het PoC-percentage ten opzichte van 2023 en de verslechtering van het eindresultaat heeft er een aanpassing plaats gevonden van de winstneming van € 71.000. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere plankosten, woonrijp maken en diverse andere kostenposten.

Boekwaarde verloop gedurende het boekjaar		
1-1-2024	-217.862	V
kosten	95.203	N
Winstneming	-71.281	V
opbrengsten	0	
31-12-2024	-193.940	V

Verwacht verloop boekwaarde		
1-1-2025	-193.940	V
nog te realiseren kosten	158.372	N
nog te realiseren opbrengsten	0	V
eindwaarde saldo 31-12-2025	-35.568	V
netto contante waarde 01-01-2025	-34.188	V

Vossepolder

De manegewoning is door de gemeente in 2024 doorverkocht aan de ontwikkelaar (BPD). Inclusief deze woning zijn in het laatste deel nu 48 woningen gerealiseerd en opgeleverd. Het woonrijp maken is in volle gang en is naar verwachting in 2025 afgerond. Extra kosten worden verwacht voor bruggen, een speeltuin, toezichthouder en een damwand t.b.v. waterwoningen.

Winstneming

Het totale resultaat op de GREX is bijgesteld van € 5 miljoen naar € 4,2 miljoen. Ten opzichte van de prognose in 2022 is dit een verslechtering van € 800.000. Dit wordt met name veroorzaakt door onverwachte extra kosten voor bruggen, speeltuin en damwand waterwoningen. De winstneming moet dit jaar daarom gecorrigeerd worden met ruim € 0,5 mln.

Boekwaarde verloop gedurende het boekjaar		
01-01-2024	-2.494.725	V
kosten	858.154	N
winstneming	-531.556	V
opbrengsten	-656.303	V
31-12-2024	-2.824.430	V

Verwacht verloop boekwaarde		
01-01-2025	-2.824.430	V
nog te realiseren kosten	2.336.389	N
nog te realiseren opbrengsten	0	
eindwaarde saldo 31-12-2025	-488.041	V
netto contante waarde 01-01-2025	-469.089	V

Henri Dunantplein e.o.

Met de verwerving van Dunantstaete versterkt de gemeente haar regierol in de voorgenomen herontwikkeling van het Henri Dunantplein. Het beoogde effect is dat dit leidt tot concrete en uitvoerbare planontwikkelingen op diverse locaties op en rond het Henri Dunantplein. Daarbij komen concreet de eerder verworven Java-locatie en de Dunantstaete-locatie in beeld om op korte termijn ontwikkeld te worden. Ook mogelijke aanpassingen aan de parkeergarage van de gemeente naast de Albert Heijn en de herinrichting van de openbare ruimte maken onderdeel uit van de herontwikkeling.

Omdat de gemeente met de aankoop van Dunantstaete en de eerdere aankoop van de Java-locatie ervoor kiest een actieve rol in te nemen bij de gebiedsontwikkeling, is op 30 mei 2024 een grondexploitatie vastgesteld waarin de kosten en opbrengsten van de herontwikkeling zijn opgenomen en waarmee de raad budgetten beschikbaar heeft gesteld voor de herontwikkeling van het Henri Dunantplein en omgeving. Met de aankoop van Hoofdstraat 134/136 is dit perceel toegevoegd aan de grondexploitatie, waarneer het plangebied en (meer specifiek) de ontwikkellocatie van het voormalige plan Dunantstaete iets groter is geworden en daarmee betere ontwikkelmogelijkheden biedt.

Risico's

De herontwikkeling van het Henri Dunantplein bevindt zich in een vroeg stadium. Omdat de plannen nog niet tot in detail zijn uitgewerkt, zijn de kosten en opbrengsten globaal ingeschat op basis van marktconforme kengetallen. De bandbreedte van de geschatte kosten en opbrengsten kan daarmee sterk fluctueren, maar de gemeente heeft ook nog relatief veel mogelijkheden om bij te sturen op het moment dat risico's zich voordoen. De risico's zijn ook niet louter negatief; het is mogelijk dat bij nadere uitwerking van de plannen zich kansen voordoen die het financiële resultaat in positieve zin beïnvloeden. De belangrijkste projectspecifieke risico's voor de grondexploitatie Henri Dunantplein zijn:

- Het risico dat vanwege overbelasting van het stroomnet nieuwe woningen later dan verwacht een aansluiting krijgen op het stroomnet of dat in dit kader mitigerende maatregelen moeten worden genomen.
- Het risico dat bezwaar tegen bouwplannen leidt tot vertraging.

Wanneer bij nadere uitwerking van de plannen ook de verwachtingen omtrent kosten en opbrengsten worden aangescherpt, worden de risico's bij volgende actualisaties van de grondexploitatie Henri Dunantplein niet alleen kwalitatief, maar ook financieel inzichtelijk gemaakt.

Grondexploitatie		
Boekwaarde verloop gedurende het boekjaar	Bedrag	
30-5-2024	1.726.935	N

correctie boekwaarde	-1.827	V
kosten	2.954.033	N
opbrengsten	0	V
31-12-2024	4.679.142	N
Verwacht verloop boekwaarde		
1-1-2025	Bedrag	
nog te realiseren kosten	4.679.142	N
nog te realiseren opbrengsten	2.951.234	N
eindwaarde saldo 31-12-2029	-1.626.452	V
	6.003.923	N

Voor deze grondexploitatie is een verliesvoorziening getroffen van € 6.004.000

Samenvatting bouwgronden in exploitatie (x € 1.000)

Project	voorraad m2 uitgeefbaar	Boekwaarde 1-1-2024	Kosten 2024	Winstneming 2024	Opbrengsten 2024	Boekwaarde 31-12-2024	V/N
SIZO	20.200	644.119	67.440	440.372	-2.155.000	-1.003.069	V
Woonzorgzone fase 3	10.000	-217.862	95.203	-71.281	0	-193.940	V
Vossepolder	46.500	-2.494.725	858.154	-531.556	-656.303	-2.824.430	V
HD-plein	3.431	0	4.679.142	0	0	4.679.142	
totaal	80.131	-2.068.468	5.699.939	-162.465	-2.811.303	657.703	N

Project	Boekwaarde 31-12-2024	Nog te realiseren		Eind waarde	Contante waarde	Getroffen voorziening	V/N
		kosten	opbrengsten				
SIZO	-1.003.069	657.074	-90.000	-435.995	-402.791		V
Woonzorgzone fase 3	-193.940	158.372	0	-35.568	-34.188		V
Vossepolder	-2.824.430	2.336.389	0	-488.041	-469.089		V
HD-plein	4.679.142	2.951.234	-1.626.452	6.003.923	5.437.938	6.004.000	N
totaal	657.703	6.103.069	-1.716.452	5.044.319	4.531.870	6.004.000	N

N = nadelig saldo; meer kosten dan opbrengsten

V = voordelig saldo; meer opbrengsten dan kosten

Winstneming

Op basis van de inzichten en de herziening van de grondexploitaties per 1 januari 2024 is het mogelijk om de verwachte winstneming per project in beeld te brengen. Op grond van budgetgesprekken met projectleiders worden deze inzichten regelmatig bijgesteld.

Project	Jaren				Totaal	V/N
	t/m 2022	2023	2024	2025 e.v.		
BIE						
winstneming Vossepolder	3.625.678	630.468	-531.556	488.040	4.212.630	V
winstneming Woonzorgzone fase 3	632.508	-56.416	-71.281	35.569	540.380	V
winstneming SIZO	0	0	440.372	435.994	876.366	V
winstneming HD-plein	nvt	nvt	0	0	0	
vennootschapsbelasting grexen	0	0	0	0	0	
Totalen	4.258.186	574.052	-162.465	959.603	5.629.376	V

Faciliterend Grondbeleid

Definitie: Bij faciliterend grondbeleid heeft de gemeente zelf geen grond in haar bezit en voert niet zelf de grondexploitatie, maar gebeurt dit door een private ontwikkelaar. De kosten die de gemeente maakt worden in dat geval verhaald op de private partijen. Er is dus geen sprake van een bouwgrond in exploitatie of een voorraad grond in bezit van de gemeente, maar van een vordering op een derde partij. Feitelijk schiet de gemeente kosten voor die op basis van een overeenkomst worden teruggevorderd bij een derde partij, dan wel op basis van het exploitatieplan mogelijk in de toekomst kunnen worden teruggevorderd van een derde partij.

Relevante onderwerpen

- Risico's en verliezen
 1. op basis van de wetgeving zijn niet alle te maken kosten via de plankostenscan verhaalbaar;
 2. er worden kosten gemaakt welke bij het opstellen van de plankostenscan niet voorzien waren;
 3. uiteindelijk wordt er geen overeenkomst gesloten en/of gaat het project niet door.

Daar waar de niet verhaalbare kosten en/of verliezen zeker zijn worden deze direct ten laste van de algemene middelen van de gemeente gebracht. Daar waar nog sprake is van een inschatting van risico's worden deze risico's meegenomen in het weerstandsvermogen van de gemeente.

Naast de Facilitaire projecten, waarbij gewerkt wordt aan het opstellen en uiteindelijk ondertekenen van een overeenkomst kan er sprake zijn van Faciliterende projecten in de initiatief- of onderzoeksfase. Hierbij worden verkennende gesprekken gevoerd en mogelijkheden onderzocht. Deze projecten worden in deze paragraaf niet inhoudelijk toegelicht.

Facilitaire projecten; uitvoeringsfase

In 2024 bevonden zich 13 projecten in de uitvoeringsfase. Hierbij dient te worden opgemerkt dat een aantal projecten in financiële zin al zijn afgerond maar waarbij het openbare gebied nog moet worden overgedragen. Wanneer dit heeft plaatsgevonden dan worden deze projecten ook administratief afgesloten. Het boekwaardeverloop over 2024 is als volgt:

Boekwaarde 1-1-2024	-105.577	V
- kosten	185.587	N
- opbrengsten	0	N
- vrijval	-100.791	
Boekwaarde 31-12-2024	-20.780	V

Facilitaire projecten; initiatief- of onderzoeksfase

Bij deze projecten wordt toegewerkt naar een anterieure overeenkomst. De projectleiding heeft aangegeven de kosten in dit stadium al inzichtelijk te willen maken. Wanneer het tot een overeenkomst komt worden deze kosten verrekend met de ontwikkelaar. Niet verrekenbare kosten worden afgeboekt t.l.v. het rekeningresultaat. Het totaal t/m 2024 uitgegeven bedrag is ruim € 176.000 en wordt vooralsnog aangemerkt als risico.

Reserves en voorzieningen

Definitie reserves: deze worden aangehouden als buffer voor risico's, om lasten te egaliseren en om te sparen voor toekomstige uitgaven.

Definitie voorziening: er is een bedrag apart gezet voor toekomstige uitgaven die onvermijdelijk zijn, maar waarvan tijdstip en omvang niet exact bekend is.

Het meest essentiële verschil tussen een reserve en een voorziening is dat bij een reserve de Raad de bestemming ervan kan wijzigen. Er is sprake van vrije besteedbaarheid. Bij een voorziening kan dat niet, er is sprake van verplichte bestedingsrichting.

Voorzieningen

Er is in de voorziening facilitaire projecten een verwacht verlies opgenomen voor de 1^e Loosterweg, €58.000.

Paragraaf Open overheid

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel de overheid transparanter en toegankelijker voor de buitenwereld te maken. De wet bevat verplichtingen, die op drie focusgebieden zijn gericht, namelijk de passieve openbaarmaking in de vorm van het behandelen van Woo-verzoeken, de actieve openbaarmaking waarbij besluiten binnen twee weken gepubliceerd dienen te worden en het op orde brengen van de informatiehuishouding. Deze laatste is door de wetgever als randvoorwaardelijk bepaald om tijdig aan de door de wet bepaalde termijnen te kunnen voldoen.

Het Rijk heeft de eerste vijf informatiecategorieën per 1 november 2024 verplicht gesteld. Deze vijf hadden weinig impact op onze organisatie. De verwachting is dat de volgende informatiecategorieën per tranche de komende twee jaar verplicht actief openbaar moeten worden. Aangezien we in de pas van de wet willen lopen, is er een implementatieplan Woo in voorbereiding. Dit plan vraagt om elk focusgebied dat de wet kent, als een project te zien en daarvoor een projectleider aan te stellen. Een deel van het op orde brengen van de informatiehuishouding, namelijk het opschonen van de netwerkschijven en het inrichten van SharePoint online, valt onder het project Samen Digitaal Transparant. Waar het overige deel van dit focusgebied wordt ondergebracht, moet nog worden bepaald.

Gemeente Hillegom maakt alle Woo-verzoeken en bijhorende documenten (vanaf 1 januari 2024) openbaar via open.hillegom.nl. Het aantal Woo-verzoeken is in 2024 verder toegenomen. Van 18 verzoeken in 2023 naar 23 verzoeken in 2024. Dit is een toename van 33.3%

Om de Woo-verzoeken ook in de toekomst te kunnen blijven afhandelen, is de capaciteit in HLTsamen uitgebreid. Daarnaast is het proces rondom de afhandeling van Woo-verzoeken aangepast, met name als het gaat om de communicatie naar de behandelaar toe.

Voor de bekostiging van de implementatie van de Wet open overheid ontvangen we voorlopig jaarlijks incidentele en structurele gelden van het Rijk.

Paragraaf Opvang ontheemden

In februari 2022 begon de oorlog in Oekraïne, waarmee een grote vluchtelingestroom richting de rest van Europa en dus ook Nederland op gang kwam. De HLT-gemeentes stonden daardoor acuut voor de uitdaging om Oekraïense ontheemden op te vangen en hebben nadrukkelijk de verantwoordelijke genomen bij deze humanitaire ramp. Omdat het hier om crisisopvang gaat, ligt de bevoegdheid bij de burgemeester, aangestuurd door het Veiligheidsberaad (landelijk) en de Veiligheidsregio (regionaal).

Hillegom heeft in 2024 gemiddeld 128 gemeentelijke opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne gerealiseerd. Daarnaast zijn er over 2024 gemiddeld 27 ontheemden bij particulieren in de gemeente Hillegom gehuisvest.

Voor alle ontheemden die de gemeente Hillegom in 2024 heeft opgevangen, is – naast bovengenoemde huisvesting – gezorgd voor zorg, onderwijs, welzijn, toegang tot werk en leefgeld en een veilige leefomgeving. De opgave heeft veel gevraagd van HLTsamen en doet dat nog steeds. Zo is er voor de uitvoering veel gebruikt gemaakt van inhuur bij externe partijen. Per kwartaal wordt binnen HLTsamen een financiële monitor opgesteld. Deze financiële monitor geeft weer welke kosten we tot nu toe hebben gemaakt, welke inkomsten er zijn en wat de verwachtingen zijn voor in de toekomst. Met behulp van deze monitor worden de knelpunten en risico's in kaart gebracht. De informatie in deze paragraaf is gebaseerd op financiële monitor over 2024.

Voor het bepalen van de inkomsten en uitgaven zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

1. Alle direct aan een gemeente toe te rekenen kosten, worden direct verantwoord in de administratie van de desbetreffende gemeente.
2. Het aantal opvangdagen dat er beschikbaar was in de gemeente. Dat is ook de basis van de declaratie naar het Rijk.
3. De kosten van HLTsamen (met name interne uren, inhuur, welzijn e.d.) worden naar rato van het aantal opvangdagen toegerekend aan de gemeente.
4. Het financiële kader is het Rijksbudget, hier zijn we binnen gebleven. Gezien de onzekerheid wat er nog op ons afkomt, stellen wij voor om dezelfde beleidslijn te volgen als vorige jaar op basis waarvan het nog resterende saldo van 2024 wordt overgeheveld naar 2025.

Inkomsten

A. Gemeentelijke Opvang Oekraïne

De regeling gemeentelijke opvang Oekraïne (GOO) is per 4 juni 2022 in werking getreden en betreft de compensatie voor gemeenten voor de realisatie van noodopvangplekken en verstrekkingen aan ontheemden. Gemeenten ontvangen in 2024 volgens deze regeling een normbedrag van €61 per dag per gerealiseerde gemeentelijke opvangplek. Onder dit normbedrag vallen alle kosten die direct gerelateerd zijn aan de opvang. Dit zijn bijvoorbeeld kosten die gemaakt worden voor huur, energie, schoonmaak etc.

Naast dit norm bedrag ontvangen met ingang van 2024 compensatie voor het uitgekeerde leefgeld. In 2023 was dit een onderdeel van het normbedrag.

Over 2024 hebben we € 2.976.090 aan compensatie te ontvangen vanuit het Rijk voor de realisatie van de gemeentelijke opvang

B. Particuliere Opvang Oekraïne

Waar de meeste ontheemden in gemeentelijke opvanglocaties worden opgevangen, kan een gasthuishouden ook tijdelijk onderdak aanbieden. Echter, ontvangt het gasthuishouden geen financiële vergoeding. Hiervoor geldt de regeling particuliere opvang Oekraïne (POO) die ook per 4 juni 2022 in werking is getreden. Na registratie in een gemeente, krijgen de ontheemden leefgeld uitgekeerd. Het uitgekeerde leefgeld wordt volledig vergoed door het Rijk. Gemeenten krijgen daarnaast voor de ondersteuning van de particuliere opvang € 91 per maand per ontheemde.

Met behulp van het aantal beschikbare plekken per locatie, het totaal aantal dagen waarop deze plekken beschikbaar waren en het normbedrag, zijn de inkomsten berekend. De inkomsten zijn gesplitst in perioden waarin verschillende regelingen van pas waren.. Voor particuliere opvang hebben we in 2024 € 29.484 aan compensatie ontvangen.

Uitgaven

Voor de kosten die de gemeente maakt, wordt onderscheid gemaakt in drie categorieën: kosten van leefgeld, kosten van de locatie(s) (huur, beveiliging, klein onderhoud), inzet van personeel van HLTsamen (zowel eigen personeel als inhuur) en overige kosten. Bij de overige kosten kan gedacht worden aan de kosten voor de internationale schakelklas, welzijn, catering, tandarts en fysiotherapie. Bij de kosten is geen onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke of particuliere opvang, maar zijn deze als het totaal van de opvang in de gemeentegepresenteerd. Samenvattend kan financieel de volgende stand van zaken gepresenteerd worden:

Overzicht Financien Crisis Noodopvang Oekraïne	
Inkomsten	
Gemeentelijke opvang	€ 2.976.090
Particuliere opvang	€ 29.484
Subtotaal inkomsten	€ 3.005.574
Uitgaven	
Leefgeld	€ 112.096
Kosten locatie	€ 1.149.383
Inzet personeel en externe inhuur	€ 744.218
Overige kosten	€ 46.404
Subtotaal uitgaven	€ 2.052.101
Verschil inkomsten en uitgaven	€ 953.473

Bij de bestemming van het jaarrekeningresultaat van 2024 stellen we voor om een bedrag van € 953.473 naar 2025 over te hevelen gezien alle onzekerheden rondom de opvang van ontheemden.

Financiële jaarrekening

Wettelijk kader

De Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten scheppen het wettelijk kader voor de financiën van gemeenten.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn eisen gesteld aan de specifieke informatie die moet zijn opgenomen in de financiële begroting. De bedoeling hiervan is om de transparantie van de gemeentelijke begroting te verhogen. Deze verplichte onderwerpen zijn de uitgangspunten voor de structuur van de programmabegroting.

- Het overzicht van baten en lasten in de begroting.
- De uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en de kadernota rechtmatigheid. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid het voorwaarden criterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat. Hier gaan we uit van de op 29 juni 2023 vastgestelde Financiële verordening gemeente Hillegom 2023 en het op 12 december 2024 in de vastgestelde slotwijziging opgenomen normenkader.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 1 % van de totale lasten, inclusief de dotaties aan de reserves is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 100.000,- is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen

Provinciaal toezicht

De provincie heeft de taak toezicht te houden op de gemeenten. Om in aanmerking te komen voor de meest lichte vorm van toezicht (repressief toezicht) hebben Gedeputeerde Staten de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- De begroting 2025 moet in evenwicht zijn of, als dat niet het geval is, moet de meerjarenraming aannemelijk maken dat dit evenwicht in de eerstvolgende jaren tot stand wordt gebracht.
- De jaarrekening 2024 moet in evenwicht zijn; als de jaarrekening niet in evenwicht is, kan dat, afhankelijk van de aard en/of omvang van het tekort, van invloed zijn bij de bepaling van het toezichtregime.
- De vastgestelde jaarrekening 2024 en de begroting 2026 moeten tijdig, respectievelijk vóór 15 juli 2025 en 15 november 2025, aan de provincie zijn toegezonden.

Met het hiervoor genoemde evenwicht wordt 'materieel evenwicht' bedoeld. Dit houdt in dat structurele lasten moeten worden gedekt door structurele baten.

Door vaststelling van de jaarrekening in de vergadering van 26 juni 2025, tijdige inzending en het materiële evenwicht van de jaarrekeningen wordt aan de eisen voldaan.

Balans

Balans

Bedragen € x 1.000

ACTIVA	31-12-2024	31-12-2023
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa		
• Kosten van agio en disagio	-	-
• Kosten onderzoek en ontwikkeling	-	-
• Bijdragen aan activa in eigendom van derden	3.836	1.722
	<u>3.836</u>	<u>1.722</u>
Materiële vaste activa		
• Investerings met een economisch nut		
<i>Bedrijfsgebouwen</i>	24.272	24.680
<i>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</i>	1.547	1.635
<i>Gronden en terreinen</i>	4.184	4.711
<i>Machines, apparaten en installaties</i>	794	960
<i>Overig</i>	1.473	1.717
<i>Woonruimten</i>	-	504
• Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		
<i>Grond- weg- en waterbouwkundige werken</i>	9.572	10.036
• Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut		
<i>Grond-, weg- en waterbouwkundige werken</i>	17.882	17.171
	<u>59.725</u>	<u>61.414</u>
Financiële vaste activa		
• Kapitaalverstrekkingen aan:		
<i>Deelnemingen</i>	1.802	1.775
• Leningen aan:		
<i>Overige verbonden partijen</i>	2.234	2.234
<i>Woningbouwcorporaties</i>	-	-
• Overige langlopende leningen	11.634	10.100
	<u>15.670</u>	<u>14.109</u>
TOTAAL VASTE ACTIVA	79.232	77.245
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden		
• Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	-5.346	-2.066
	<u>-5.346</u>	<u>-2.066</u>
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
• Vorderingen op openbare lichamen	7.388	6.408
• Rekening-courantverhouding met het Rijk	13.960	15.684
• Overige vorderingen	685	444
	<u>22.032</u>	<u>22.536</u>
Liquide middelen		
• Liquide middelen (kas- en banksaldi)	296	294
	<u>296</u>	<u>294</u>
Overlopende activa		
• Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van:		
<i>Het Rijk</i>	47	110
<i>Overige Nederlandse overheidslichamen</i>	87	77
• Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.068	2.492
	<u>2.202</u>	<u>2.679</u>
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	19.184	23.444
TOTAAL ACTIVA	98.415	100.689

Balans

Bedragen € x 1.000

PASSIVA	31-12-2024	31-12-2023
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen		
• Algemene reserves	32.284	39.062
• Bestemmingsreserves	32.613	29.645
• Nog te bestemmen resultaat	3.785	4.804
	68.682	73.511
Voorzieningen		
• Egalisatievoorzieningen	3.037	1.417
• Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	3.797	3.125
• Van derden verkregen midd. die spec. besteed moeten worden	1.890	1.481
• Overige voorzieningen	-	-
	8.724	6.023
Vaste schulden		
• Onderhandse leningen van: <i>Binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>	10.200	10.600
• Waarborgsommen	21	21
	10.221	10.621
TOTAAL VASTE PASSIVA	87.627	90.155
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden		
• Overige vlottende schulden	3.388	3.361
	3.388	3.361
Overlopende passiva		
• Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.916	1.952
• Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van: <i>Het Rijk</i>	4.144	3.631
<i>Overige Nederlandse overheidslichamen</i>	1.173	1.437
• Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen.	166	153
	7.400	7.173
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	10.788	10.534
TOTAAL PASSIVA	98.415	100.689
<i>Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen</i>	37.293	33.250

Totaaloverzicht resultaat per programma

In onderstaand overzicht treft u voor de programmarekening 2024, in één totaaloverzicht, de baten en lasten en de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves per programma, inclusief de algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien, aan.

Bedragen x € 1.000

		Rekening	Begroting	Begroting na wijziging	Rekening
		2023	2024	2024	2024
Programma 1. Samenleven	Lasten	32.890	31.715	38.972	34.957
	Baten	-10.734	-6.500	-9.159	-9.368
Saldo		22.155	25.217	29.812	25.587
Programma 2. Leefomgeving	Lasten	19.717	18.069	29.988	32.469
	Baten	-9.830	-8.025	-14.256	-15.691
Saldo		9.888	10.044	15.731	16.779
Programma 3. Bedrijvigheid	Lasten	819	740	998	1.022
	Baten	-16	-38	-38	-79
Saldo		804	703	961	943
Programma 4. Bestuur en ondersteuning	Lasten	2.875	2.907	3.045	3.874
	Baten	-634	-376	-494	-761
Saldo		2.240	2.530	2.551	3.113
Saldo programma's		35.087	38.494	49.055	46.422

Algemene dekkingsmiddelen:

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Saldo	-39.816	-40.323	-42.613	-42.902
Belastingen overig	Saldo	216	232	186	176
Overhead	Saldo	7.324	8.250	8.241	7.874
Overige baten en lasten	Saldo	-47	650	28	9
OZB niet-woningen	Saldo	-1.400	-1.398	-1.458	-1.478
OZB woningen	Saldo	-3.774	-3.991	-4.011	-3.999
Treasury	Saldo	-984	-524	-1.316	-1.274
Saldo algemene dekkingsmiddelen		-38.481	-37.104	-40.943	-41.594

Saldo voor resultaatbestemming	-3.393	1.390	8.113	4.828
---------------------------------------	---------------	--------------	--------------	--------------

Stortingen in reserves

1. Samenleven	Lasten	1.600	456	946	2.965
2. Leefomgeving	Lasten	1.225	1.960	4.125	1.836
3. Bedrijvigheid	Lasten	0	0	0	0
4. Bestuur en ondersteuning	Lasten	0	0	0	0

Totaal stortingen in reserves		2.825	2.416	5.071	4.801
Onttrekkingen reserves					
1. Samenleven	Baten	-1.499	-538	-5.030	-4.427
2. Leefomgeving	Baten	-2.442	-3.226	-10.411	-8.813
3. Bedrijvigheid	Baten	-237	-237	-278	-175
4. Bestuur en ondersteuning	Baten	-57	-22	-22	0
Totaal onttrekkingen uit reserves		-4.235	-4.023	-15.741	-13.415
Resultaat na bestemming		-4.803	-216	-2.558	-3.786

Waarderingsgrondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke. Personele kosten worden niet geactiveerd. Dus voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.

- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

Waardering en afschrijving materiële vaste activa

- De Materiële vaste activa wordt gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (is gelijk aan Historische kostprijs).
- Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
- Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000,- worden in beginsel niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd.
- Bij de waardering van de vaste activa worden bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
- Investerings worden lineair afgeschreven.
- Afschrijven van een investering beginnen in het jaar volgend op het jaar waarin het actief wordt opgeleverd.
- Aan een investering wordt rente toegerekend over de boekwaarde op de eerste dag van het jaar. De rente wordt berekend met het omslagpercentage. Voor 2024 is dit 0%.
- Bij het bepalen van de afschrijvingen wordt de componentenbenadering gehanteerd. De componentenbenadering houdt in dat verschillende samenstellende delen van een materieel vast actief afzonderlijk worden afgeschreven op basis van het individuele waard verloop van die delen. Per samenstellend deel kunnen de economische gebruiksduren namelijk verschillen.
- Afschrijvingsbeleid materiële vaste activa met economisch nut:
 - 40 jaar: (ver)nieuwbouw woonruimten, schoolgebouwen, kantoren en bedrijfsgebouwen en parkeergarage
 - 10 jaar: Tijdelijke gebouwen/ noodlokalen/ loodsen/ opslagplaatsen
 - 25 jaar: Renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, schoolgebouwen, kantoren en bedrijfsgebouwen en parkeergarage
 - 15 jaar: Technische installaties in schoolgebouwen, kantoren en bedrijfsgebouwen
 - 10 jaar: Inventaris schoolmeubilair en veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen
 - 15 jaar: Inrichting schoollokaal
 - 40 jaar: begraafplaats
 - 25 jaar: uitbreiding begraafplaats
 - 40 jaar: Vrijvervalriolering
 - 15 jaar: Mechanische riolering
 - 25 jaar: Huisaansluitingen
 - 40 jaar: Overige rioleringsobjecten

Het college kan in bijzondere gevallen beargumenteerd afwijken van de bovenstaande afschrijvingstermijnen. Overige niet genoemde investeringen worden zo veel mogelijk volgens bovenstaande richtlijnen geactiveerd.

Warme gronden

Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als 'warme gronden'. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019) worden deze verantwoord onder materiele vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verwervingskosten. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

In de bepaling of er bij deze 'warme gronden' sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde visie of masterplan voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid;
- de visie / het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en/of rijk;
- er is een betrokkenheid bij de gebiedsontwikkeling van provincie of rijksoverheid;
- het mag alleen gaan om gebiedsontwikkeling voor de bouw van woningen en niet voor bedrijfsterreinen;
- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige woningbouwbestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen en overige verbonden partijen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs- of vervaardigingsprijs.

Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Voorraden onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief

grondexploitatie-begroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De onderhanden werken grondexploitatie zijn opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord of wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs worden daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. De grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. De kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op de netto contante waarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende posten

De liquide middelen en overlopende posten worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

In het Besluit Begroting en Verantwoording worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Onderscheid tussen reserves en voorzieningen

In het Besluit Begroting en Verantwoording is een onderscheid gemaakt tussen reserves en voorzieningen. *Algemene reserve:* alle reserves, niet zijnde een bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve: een reserve waaraan het bestuur een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Voorziening: een voorziening is een deel van het vermogen dat afgezonderd is wegens

1. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs ingeschat kunnen worden;
2. op de balansdatum bestaande risico's m.b.t. bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs ingeschat kan worden;
3. kosten die in een volgend jaar zullen worden gemaakt mits het maken van de kosten zijn oorsprong mede vindt in het (lopende) jaar of in een voorafgaand jaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal jaren.

Van een voorziening is dus sprake als het gaat om te kwantificeren financiële verplichtingen of risico's. Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie ultimo balansdatum verslagjaar geen negatieve stand hebben.

Elke voorziening moet de omvang hebben van de betreffende verplichting of het betreffende risico. Het gaat bij voorzieningen om min of meer onzekere verplichtingen die te zijner tijd tot schulden kunnen worden, zoals bijvoorbeeld wachtgeld- en belastingverplichtingen, pensioenverplichtingen, garantieverplichtingen en dergelijke. Ook kunnen voorzieningen betrekking hebben op verplichtingen, samenhangend met het in de tijd onregelmatig gespreid zijn van bepaalde kosten, zoals bijvoorbeeld groot onderhoud. Indien de financiële verplichtingen of risico's niet te kwantificeren zijn dan dienen deze zaken vermeld te worden in de risicoparagraaf.

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Pensioenen en andere lange termijn-personeelsbeloningen

Het pensioenfonds waarbij de gemeente Hillegom is aangesloten (ABP) geeft aan dat zij geen waardering conform Richtlijn voor de Jaarrekening 271 kan maken, aangezien zij geen

betrouwbare en consistente splitsing kan maken van de fondsbeleggingen en pensioenverplichtingen tegenover deelnemers, ex-deelnemers en slapers van de diverse bij het fonds aangesloten werkgevers. De gemeente heeft bij eventuele tekorten in het pensioenfonds geen verplichting tot aanvullende bijdragen anders dan toekomstige premieverhogingen.

Gebruik van schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het bestuur, in overeenstemming met de algemeen aanvaarde grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die mede bepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen afwijken van deze schattingen.

Rentetoerekening aan reserves en voorzieningen

Aan reserves en voorzieningen wordt geen rente toegerekend.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met betaalde aflossingen. Vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Toelichting op de balans Activa

A. Vaste Activa

Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Termijn van afschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Des- investerings	Bijdragen van derden	afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024
Immateriële vaste activa							
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	10-40	1.722	2.149	-	1	34	3.836
TOTAAL		1.722	2.149	-	1	34	3.836

- Bijdrage aan activa in eigendom van derden

De bijdragen aan activa in eigendom van derden mogen volgens de BBV-voorschriften geactiveerd worden als aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Er dient sprake te zijn van een investering door een derde.
- de investering dient bij te dragen aan de publieke taak.
- de derde dient zich verplicht te hebben tot investeren en de bijdrage kan worden teruggevorderd indien de derde in gebreke blijft.

Op grond hiervan is de bijdrage aan de parkeergarage Henri Dunantplein, Masterplan 3.0 SDO en het pand van de Stichting voedselbank Hillegom, opgenomen onder deze categorie.

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Termijn van afschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Des- investerings	Bijdragen van derden	afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024
Materiële vaste activa economisch nut							
Bedrijfsgebouwen	10-40	24.680	908	349	85	883	24.272
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5-40	1.635	261			349	1.547
Gronden en terreinen		4.711	-	527	-	-	4.184
Machines, apparaten en installaties		960	1			167	794
Overig		1.717				243	1.473
Woonruimten		504			504		-
TOTAAL		34.207	1.169	875	588	1.642	32.271

Een toelichting van de belangrijkste mutaties in de Materiële vaste activa met economisch nut per activumsoort wordt hierna gegeven:

- Gronden en terreinen

De desinvestering in 2024 betreft de inbreng van de Endelaan 50/52 in de Grondexploitatie Dunant Staete.

- Woonruimten

In 2023 is er geïnvesteerd in opvang voor ontheemden, in 2024 is een deel van de ontvangen normbijdrage van het rijk als bijdrage derden in mindering gebracht op de investering.

- Bedrijfsgebouwen

In 2024 is er geïnvesteerd in het verduurzamen van de Brandweer kazerne en het zwembad. Op de Stationsweg is het Schuillokaal voor de Meerlanden verplaatst en vernieuwd.

- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

In 2024 is een voetbal-/grasveld vervangen.

- Machines, apparaten en installaties en overige

€ 1.000 zijn de laatste kosten voor de vervanging van 5 evenementenkasten.

- Overige

Geen mutaties in 2024

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Termijn van afschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Des-investeringen	Bijdragen van derden	afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024
Materiële vaste activa economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kst een heffing kan worden geheven							
Grond- weg- en waterbouwkundige werken	15-50	10.036	23			487	9.572
TOTAAL		<u>10.036</u>	<u>23</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>487</u>	<u>9.572</u>

Een toelichting van de belangrijkste mutaties in de materiële vaste activa met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven wordt hierna gegeven:

- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

In 2024 is er op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan voor 23.000 geïnvesteerd in Riolering. Ter dekking van de investering is een deel van de kostprijsdekkende Rioolheffing uit de voorziening gebruikt.

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Termijn van afschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Investerings	Des-investeringen	Bijdragen van derden	afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024
Materiële vaste activa maatschappelijk nut							
Grond- weg- en waterbouwkundige werken		17.171	3.116	850	584	971	17.882
TOTAAL		<u>17.171</u>	<u>3.116</u>	<u>850</u>	<u>584</u>	<u>971</u>	<u>17.882</u>

Een toelichting van de belangrijkste mutaties In de materiële vaste activa met maatschappelijk nut wordt hierna gegeven:

- Grond-, weg- en waterbouwkundige werken

De vermeerderingen in 2024 hebben betrekking op park Rozendaal € 596.000, Persleiding Park Rozendaal € 453.000, Ronde Vosselaan-Weerlaan € 693.000 Jozefpark € 35.000, Reconstructies wegen € 357.000, Openbare verlichting € 193.000, Groenprojecten € 166.000, een aantal speelplaatsen € 97.000, aanpassing openbare ruimte centrum (Coalitieakkoord) € 122.000, Cerespark € 248.000, Beltpark € 101.000 en diverse kleine investeringen € 55.000. Bijdrage van derden betreft: Subsidie van de provincie Noord Holland voor project Park Rozendaal € 113.000, Bijdrage van het Hoogheemraadschap voor de persleidingen Park Rozendaal € 453.000 en overige bijdragen € 18.000. De desinvestering in 2024 betreft de inbreng van de Tijdelijke parkeervoorziening in de Grondexploitatie Dunant Staete.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Verstrekte leningen	Aflossing	Overige	Boekwaarde 31-12-2024
Financiële vaste activa					
Kapitaalverstrekkingen aan:					
Deelnemingen	1.775	27			1.802
Leningen aan:					
Overige verbonden partijen	2.234				2.234
Overige langlopende leningen	10.100	1.820	416	129	11.634
TOTAAL	14.109	1.848	416	129	15.670

- Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Aantal aandelen	Boekwaarde 1-1-2024	Aantal aandelen	Boekwaarde 31-12-2024
Deelnemingen				
Dunea NV	66.228	0	66.228	0
Liander NV	0	1	0	1
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	49.686	113	49.686	113
Gemeenschappelijke Regeling Mare Groep NV	1	1	1	1
Greenport ontwikkelingsmaatschappij (GOM)	1	66	1	66
Meerlanden NV	6.282	841	6.282	841
Meerlanden NV 2021	3.608	719	3.608	719
Meerlanden NV 2023	163	35	163	35
Meerlanden NV 2024	-	-	121	27
TOTAAL		1.775		1.802

In 2021 is de kapitaalstructuur van de Meerlanden aangepast. Er heeft een herschikking van de aandelen plaatsgevonden. In 2021 zijn er 3622 aandelen gekocht tegen een prijs van € 199,37 Met de herijking van het aantal aandelen zijn in 2022 14 aandelen verkocht aan de Meerlanden tegen een intrinsieke waarde van € 206,05. In 2023 zijn er 163 aandelen Meerlanden gekocht met een intrinsieke waarde van € 215,92. In 2024 zijn er 121 aandelen Meerlanden gekocht met een intrinsieke waarde van € 226,20.

- Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Verstrekte leningen	Aflossing	Overige	Boekwaarde 31-12-2024
Overige verbonden partijen					
Alliander	2.234				2.234
TOTAAL	<u>2.234</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.234</u>

In 2021 heeft Alliander haar aandeelhouders om een financiële bijdrage gevraagd om daarmee het eigen vermogen te versterken. De raad heeft besloten om hieraan deel te nemen en hiervoor is in 2021 een leningsovereenkomst afgesloten.

- Langlopende leningen

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Verstrekte leningen	Aflossing	Overige	Boekwaarde 31-12-2024
Overige langlopende leningen					
Diverse:					
Lening Zanderij	5.960				5.960
Leining ovk anti speculatiebeding	10		2		7
SVn:					
Rekening-courant	1.355			129	1.485
SVn Startersleningen	1.871	1.569	239		3.200
SVn Duurzaamheidsleningen	904	252	174		982
TOTAAL	<u>10.100</u>	<u>1.820</u>	<u>416</u>	<u>129</u>	<u>11.634</u>

Met de opbrengst van de verkoop van het aandelenpakket Bouwfonds is deelgenomen in de Stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn). De doelstelling van dit fonds is om de kwaliteit van de volkshuisvesting en de bebouwde omgeving duurzaam te verbeteren. In 2010 heeft de raad besloten om geld beschikbaar te stellen voor startersleningen vanuit dit fonds. In 2023 is er een aanvullen bedrag van € 2.000.000 beschikbaar gesteld. Hiervan is € 1.000.000 gestort op de rekening van de SVn in 2024.

In 2016 heeft de raad besloten om geld beschikbaar te stellen voor duurzaamheidsleningen. In 2024 is er een aanvullend budget beschikbaar gesteld van € 500.000.

Het restant van de gelden, inclusief ontvangen rente en betaalde kosten € 1485.000 staat in de rekening-courant bij de SVn. In 2018 is er een stellige uitspraak gedaan waardoor de gelden niet onder de liquide middelen op de balans moeten staan maar bij de Financiële vaste activa.

B. Vlottende activa

Voorraad gronden

Het verloop van de voorraad gronden kan als volgt worden weergegeven:

Omschrijving	Vorraad m2 uitgeefbaar	Boekwaarde 1-1-2024	Uitgaven 2024	Inkomsten 2024	Winstneming	Boekwaarde 31-12-2024
In exploitatie genomen gronden						
SIZO	57.000	646	65	2.155	440	-1.003
Woonzorgzone fase 3	5.325	-217	95	-	-71	-194
Vossepolder	10.002	-2.495	858	656	-532	-2.824
Dunant Staete	3.431		4.679			4.679
TOTAAL		-2.066	5.697	2.811	-162	658
Voorziening Grondexploitatie						6.004
						-5.346

Omschrijving	Boekwaarde Per m2	Boekwaarde 31-12-2024	Nog te realiseren kosten	Nog te realiseren opbrengsten	Verwacht resultaat
In exploitatie genomen gronden					
SIZO	-17,60	-1.003	657	90	-436
Woonzorgzone fase 3	-36,34	-194	158		-35
Vossepolder	-282,39	-2.824	2.336		-488
Dunant Staete	1363,78	4.679	2.951	1.626	6.004
TOTAAL		658	6.103	1.716	5.045

- SIZO Hillegom Noord
De uitgaven betreft Voorbereiding en toezicht € 65.000. De inkomsten hebben betrekking op de verkoop grond project Tuindorp.
- Woonzorgzone fase 3
De gemaakte kosten in 2024 hebben voor € 30.000 betrekking op bouwrijp maken en € 65.000 voorbereiding en toezicht. Er is een correctie op de winstneming van vorig jaar € 71.000.
- Vossepolder
De gemaakte kosten in 2024 hebben voor € 855.000 betrekking op bouwrijp maken, € 102.000, Voorbereiding en toezicht. De inkomsten € 657.000 heeft betrekking op de verkoop grond Oude Weerlaan. Er is een correctie op de winstneming van € 532.000.
- Voorziening grondexploitatie
In 2024 is er een voorziening getroffen voor het verwachte verlies op Dunant Staete.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar

De waardering van de onder de diverse balansrubrieken opgenomen vorderingen geschiedt tegen het nominale bedrag.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd <1 jaar		31-12-2024	31-12-2023
a.	Vorderingen op openbare lichamen	7.388	6.408
e.	Rekening-courantverhouding met het Rijk	13.960	15.684
h.	Overige vorderingen	685	444
		<u>22.032</u>	<u>22.536</u>

- Vorderingen op openbare lichamen

De vorderingen op openbare lichamen hebben betrekking op het Rijk, inzake het BTW compensatiefonds € 7.091.000. Daarnaast zijn er overige vorderingen op onder andere gemeenten, provincies, ministeries en samenwerkingsorganen, totaal € 297.000.

- Rekening-courantverhouding met het Rijk

In 2013 is het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren in werking getreden. Gemeenten, provincies en waterschappen moeten vanaf 16 december 2013 het overgrote deel van hun overtollige liquide middelen en beleggingen onderbrengen bij het ministerie van Financiën. Deze maatregel levert een significante bijdrage aan de EMU-schuldverlaging en vermindert daarnaast het financieel risico voor decentrale overheden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
		Verslagjaar			
(1)	Drempelbedrag	1301,48			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	236	268	240	239
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.065	1.033	1.061	1.062
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	65.074			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	65.074			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat				
(1) = (4b)*0,02 + (4c)*0,002 met een minimum van €1.000.000 als het begrotingstotaal kleiner of gelijk is aan 500 mln. En als begrotingstotaal groter dan € 500 miljoen is is het drempelbedrag gelijk aan € 10 miljoen, vermeerderd met 0,2% van het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat.	Drempelbedrag	1301,48			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	21.519	24.426	22.112	21.997
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	236	268	240	239

- Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen staat de openstaande debiteuren € 356.000 en de belasting debiteuren € 398.000.

Alle openstaande posten zijn eind 2024 beoordeeld op inbaarheid. Het saldo van de voorziening is vastgesteld op € 70.000.

Liquide middelen

Bedragen € x 1.000

Liquide middelen	31-12-2024	31-12-2023
a. Liquide middelen (kas- en banksaldi)	296	294
	296	294

Overlopende activa

Bedragen € x 1.000

Overlopende activa	31-12-2024	31-12-2023
a. Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van:		
<i>Het Rijk</i>	47	110
<i>Overige Nederlandse overheidslichamen</i>	87	77
b. Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	2.068	2.492
	2.202	2.679

Overlopende activa artikel 40a 1a BBV

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.	Beginsaldo 1-1-2024	Toevoegingen 2024	Ontvangen 2024	Eindsaldo 31-12-2024
SISa A16 Normkosten GOO	110		110	
SISA SPUK B2 restant 2024 naar 2025		12		12
SISA SPUK G10 Terug te vorderen subsidie VW		35		35
				-
Subtotaal het Rijk	110	47	110	47
Teylingen Beschermd Wonen inkomensoverdracht	77		77	
HR, NTO subsidie Park Rozendaal RIF		87		87
				-
				-
Subtotaal overige Nederlandse overheidslichamen	77	87	77	87
TOTAAL	188	134	188	134

a. In het overzicht wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van de nog te ontvangen voorschotbedragen vermeld. Het bedrag bij de toevoegingen betreft het gedeelte van de ontvangst waarvoor geen betaling is ontvangen gedurende het jaar. De ontvangsten betreft het gedeelte van het beginsaldo waarvoor een betaling is ontvangen gedurende het jaar.

Voor een detailoverzicht overzicht van alle ontvangsten en uitgaven wordt verwezen naar de SISA bijlage.

b. De nog te ontvangen bedragen betreft onder andere de nog te verhalen bedragen van de facilitaire projecten in de initiatief fase € 300.000, de nog te verhalen bedragen van de facilitaire projecten in uitvoering € 37.000, Nog te ontvangen bedragen Nedvang € 72.000 en de nog te ontvangen rente schatkist € 105.000, afrekening Meerlanden € 309.000, Afrekening ISD € 390.000, Vooruitbetaalde bedragen uitvoering Nationaal Isolatieprogramma € 246.000, Holland Rijnland rente baten RIF en overige nog te ontvangen bedragen € 117.000. De overige vooruitbetaalde facturen € 20.000 zijn facturen 2025 die in 2024 zijn betaald.

Passiva

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Stortingen	Onttrekkingen	Vermindering door afschrijving	Boekwaarde 31-12-2024
Algemene reserve	39.062	5.558	12.335	-	32.285
Subtotaal Algemene reserves	39.062	5.558	12.335	-	32.285
Reserve onderwijshuisvesting	5.159	95	97	-	5.157
Reserve aankoop / onderhoud kunstvoorwerpen	146	-	-	-	146
Reserve sociaal domein	29	-	-	-	29
Reserve nog uit te voeren werken (grondexpl.)	448	-	-	-	448
Reserve RIF 2018 - 2024	622	74	237	-	459
Reserve Duurzaamheid	655	-	101	-	554
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen programma 1	7.350	2.677	-	24	10.003
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen programma 2	10.511	1.276	-	794	10.993
Reserve eenzaamheidsfonds	94	-	-	-	94
Reserve Sociale woningbouw	4.000	-	-	-	4.000
Reserve Maatschappelijke zorg	631	100	-	-	731
Subtotaal Bestemmingsreserves	29.645	4.221	436	818	32.612
Resultaat boekjaar	4.804	3.103	4.804	-	3.103
TOTAAL	73.511	12.882	17.575	818	68.000

A. Eigen vermogen

Het verloop van het in de balans opgenomen eigen vermogen blijkt uit het onderstaande overzicht:

Beleid reserves en voorzieningen

Om sneller in te spelen op ontwikkelingen is in de financiële verordening vastgelegd, dat het reserve- en voorzieningenbeleid in een apart onderdeel wordt behandeld in de jaarrekening en begroting.

Per reserve en voorziening geven wij informatie over:

- Vorming en besteding
- Toerekening van rente
- Specifiek doel
- Voeding
- Maximale hoogte
- Maximale looptijd

Voor informatie over de verwerking van rente over reserves en voorzieningen, verwijzen wij u naar het hoofdstuk saldo financieringsfunctie van de algemene dekkingsmiddelen van de programmabegroting.

• Algemene reserves

Algemene reserve

Aan deze algemene reserve is geen specifieke bestemming gegeven en dient om risico's in de algemene zin op te vangen. De minimumomvang van deze reserve is hiervoor bepaald op € 6.000.000. Het overige deel is vrij besteedbaar. In 2024 is het batig saldo van de jaarrekening 2023 in deze reserve gestort. De niet uitgegeven budgetten uit 2023 waarvan is besloten bij de vaststelling om deze nog te dekken uit het resultaat zijn uit de reserve onttrokken.

• Bestemmingsreserves

Reserve RIF 2018 - 2024

In kadernota 2018 is besloten de kosten voor het Regionaal InvesteringsFonds te dekken uit deze gevormde reserve. Het bedrag voor 2024 is uit de reserve gehaald.

Reserve Duurzaamheid

De reserve is ingesteld om het Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid 2018-2022 te bekostigen. Het restant zal de komende jaren worden ingezet voor de verdere duurzaamheid en energie transitie. .

Reserve onderwijshuisvesting

Deze reserve dient voor de realisatie van onderwijsgebouwen. Via het gemeentefonds ontvangt de gemeente een bijdrage in de kosten van huisvestingsvoorzieningen onderwijs. Het saldo op de rekening onderwijs wordt aan deze reserve toegevoegd dan wel onttrokken.

Reserve aankoop / onderhoud kunstvoorwerpen

Geen mutaties

Reserve Sociaal Domein

Bij vaststelling van de jaarrekening 2007 is een Wmo reserve ingesteld. In de motie van 12 juni 2014 gaf de raad aan deze reserve niet alleen als achtervang voor de decentralisatie van de Wmo te willen inzetten, maar ook voor de decentralisatie van participatie en jeugd. Naar aanleiding van deze motie is de reserve Wmo omgevormd tot de reserve sociaal domein. Deze reserve dient aangegane meerjarige verplichtingen op te vangen van de decentralisatie.

Reserve nog uit te voeren werken (grondexploitatie)

De reserve is bestemd voor de werkzaamheden die na het afsluiten van complex grondexploitatie nog plaatsvinden. Hierbij valt te denken aan de herbestrating die na enkele jaren plaatsvindt.

Reserve Sociaal Woningbouw

In 2021 is in de Raad besloten om een reserve te vormen voor ondersteuning van sociale woningbouw. Vanuit deze reserve kan door middel van begrotingssubsidies bijgedragen worden aan sociale woningbouwprojecten.

Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen

Aan deze reserve worden de kapitaallasten onttrokken gedurende de afschrijvingstermijn van diverse investeringen. In 2024 zijn onder andere de investering park Rozendaal, rotonde Vosselaan-Weerlaan en masterplan SDO toegevoegd.

Reserve maatschappelijke zorg.

Deze reserve is gevormd voor uitvoeren van de maatschappelijke zorgtaken. Ontvangen gelden die niet benut zijn in het jaar worden toegevoegd aan deze reserve.

B. Voorzieningen

Hierna volgt een overzicht van het verloop van de voorzieningen in 2024.

Bedragen € x 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2024	Stortingen	aanwending	Vrijval	Boekwaarde 31-12-2024
Voorziening groot onderhoud sportacc. de Vosse	-	1.400	-	-	1.400
Voorziening gemeentelijke gebouwen Hillegom	1.340	168	72	-	1.436
Voorziening Civiele kunstwerken	76	52	25	-	103
Voorziening Beschoeiingen	-	15	7	-	8
Voorziening Baggeren	-	133	44	-	89
Subtotaal Egalisatievoorzieningen	1.416	1.768	148	-	3.036
Voorziening vervanging riolering	666	317	126	-	857
Egalisatievoorziening riolering	815	217	-	-	1.032
Subtotaal Van derden verkregen midd. die specifiek besteed moeten worden	1.481	534	126	-	1.889
Voorziening pensioenen wethouders	3.068	712	40	-	3.740
Verliesvoorziening facilitaire projecten	58	-	-	-	58
Subtotaal Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen, risico's	3.126	712	40	-	3.798
TOTAAL	6.023	3.014	314	-	8.723

Voorziening groot onderhoud sportaccommodatie de Vosse

Voor groot onderhoud zwembad is een voorziening gevormd, die contractueel is overeengekomen met Sportfondsen Nederland (SFN). Werkzaamheden worden uitgevoerd conform het meerjarig onderhoudsplan de Vosse.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

De voorziening groot onderhoud gebouwen wordt gevoed door een jaarlijkse storting gebaseerd op het meerjarig onderhoudsplan gebouwen. Voor een specificatie van de werkzaamheden wordt verwezen naar de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening civiele kunstwerken

In 2020 is deze voorziening ingesteld om de exploitatiekosten voor groot onderhoud gelijkmatig op de exploitatie te laten drukken. De voorziening wordt gevoed door een jaarlijkse storting gebaseerd op basis van het beheersplan civiele kunstwerken.

Voorziening baggeren

De voorziening baggeren is ingesteld vanuit het programma Water en Klimaatadaptatie. Deze is door de raad ingesteld vanaf 2024. Om het jaar worden er bagger werkzaamheden uitgevoerd in de gemeente. Het doel van deze voorziening is het kunnen bekostigen van deze onderhoudswerkzaamheden, daarbij wordt vanuit de exploitatie een jaarlijkse storting gedaan in deze voorziening.

Voorziening vervanging riolering en de Egalisatievoorziening riolering

De voorziening groot onderhoud riolering wordt gevoed door een jaarlijkse storting gebaseerd op het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Voor een toelichting over de werkzaamheden wordt verwezen naar de paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.

Voorziening pensioenen wethouders

Voor de pensioenaanspraken van de wethouders is een voorziening gevormd. De jaarlijkse actuariële berekeningen vormen de grondslag voor deze voorziening. Deze voorziening wordt gevoed door een jaarlijkse bijdrage van vanuit de exploitatie en stortingen van deelnemers. De voorziening wethouderspensioen wordt aangehouden voor de verplichtingen die bestaan uit de opgebouwde pensioenrechten van wethouders per einde boekjaar. De voorziening wordt actuariëel berekend op basis van een rekenrente van 2,325% en de sterftetafel GBM/GBV 2017-2022 met leeftijdsterugstellingen en heeft geresulteerd in een storting.

Verliesvoorziening facilitaire projecten

Er is een voorziening in 2024 gevormd voor een anterieure overeenkomst waar we een verlies op verwachten.

C. Vaste schulden

Bedragen € x 1.000

Vaste schulden		Beginsaldo 1-1-2024	aflossing 2024	rente 2024	Eindsaldo 31-12-2024
b.	Onderhandse leningen van:				
1.	Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	10.600	-400	57	10.200
d.	Waarborgsommen	21	-	-	21
		<u>10.621</u>	<u>-400</u>	<u>57</u>	<u>10.221</u>

D. Vlottende passiva

Netto vlottende schulden

Bedragen € x 1.000

Netto vlottende schulden		31-12-2024	31-12-2023
d.	Overige vlottende schulden	3.388	3.361
		<u>3.388</u>	<u>3.361</u>

d. Overige schulden

De overige schulden zijn de openstaande crediteuren en nog af te dragen Loonheffingen en dergelijke.

Overlopende passiva

Bedragen € x 1.000

Overlopende passiva		31-12-2024	31-12-2023
a.	Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.916	1.952
b.	Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:		
	<i>Het Rijk</i>	4.144	3.631
	<i>Overige Nederlandse overheidslichamen</i>	1.173	1.437
c.	Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van het volgende begrotingsjaar komen.	166	153
		<u>7.400</u>	<u>7.173</u>

a. Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen bestaan onder andere uit nog te ontvangen facturen voor doorbelastingen en afrekening HLTsamen, Meerlanden

b. Specifieke uitkeringen

In onderstaand overzicht zijn de mutaties voor de diverse specifieke uitkeringen weergegeven.

Overlopende passiva artikel 49b BBV

Bedragen € x 1.000

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	Beginsaldo 1-1-2024	Ontvangen 2024	Vrijgevallen 2024	Eindsaldo 31-12-2024
Sanering verkeerslawaaï	22			22
SiSa D8 Onderwijs Achterstanden Beleid 2022	591		298	293
SiSa D8 Onderwijs Achterstanden Beleid 2023	41			41
SiSa D8 Onderwijs Achterstanden Beleid 2024		67		67
SISa H4 Specifieke uitkeringen stimulering sport 2019	51			51
SISa H4 Specifieke uitkeringen stimulering sport 2022	2			2
SISa H4 Spuk sport realisatie 2023 naar 2024				
SISa H4 Spuk sport realisatie 2023 naar 2024		1		1
SISa G4 Restant TOZO bedrijfskap 2023	83		67	15
SISA G4 TOZO 2023	12		12	
SISA G4 TOZO 2024		51		51
SISa B2 Toeslagen problematiek SPUK KOT	5		5	
SISa G12 Toeslagen problematiek publieke schulden	4		4	
SISa G13Onderwijsroute 2023	24	20	2	42
SISa H 21 Cliëntenondersteuning 2022	25		25	
SISa SPUK G10 inburgering	260	463	150	574
SiSa C55 Aanpak energiearmoede 2022	147		147	
SiSa C55 Aanpak energiearmoede 2023	109		109	
SiSa C55 Aanpak energiearmoede 2024		248		248
SiSa H30 Brede SPUK regeling 2023	77		77	
SiSa H30 Brede SPUK regeling 2024		78		78
Subsidie start bouwimpuls (SBI), project Goed wonen F2	775			775
Subsidie start bouwimpuls (SBI), project Savio-locatie	488			488
SISA D14 restant 2023 naar 2024 NPO	92		59	33
SPUK C94 Lokale Aanpak Isolatie LAI23-03537871	416	102	185	333
SPUK C94 Lokale Aanpak Isolatie 2024 LAI24-03727553		814	19	794
Sisa F28 CDOKE 2023	275		275	
Sisa F28 CDOKE 2024		159		159
SISA E44B subsidie Park Rozendaal	131		66	65
afrekening voorschot J&V POO&GOO 2024		11		11
Subtotaal het Rijk	3.631	2.016	1.502	4.144

Overlopende passiva artikel 49b BBV

Bedragen € x 1.000

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	Beginsaldo 1-1-2024	Ontvangen 2024	Vrijgevallen 2024	Eindsaldo 31-12-2024
Ontsluiting NS station	85			85
Herstructurering Graaf Janlaan PZH-2021-783088638	390			390
Project Savioschool Huurwoningen PZH-2021-776710540	140			140
Subsidie Patriomonium PZH-2022-811737704	38		38	
Hoog heemrsch. Persleiding Park Rozendaal	457		317	140
ISD Rest investeringsfonds 2022 naar 2024	70		70	
Subsidie Woonzorg F3 Deel 1 PZH-2023-830717005	200		200	
Subsidie De witte Tulp Deel 1 PZH-2023-826413410	20		20	
Subsidie Patrimonium Deel 1 PZH-2022-811737704	38		38	
MaZo		405		405
Subsidie RIW PZH-2024/00653_010		14		14
Subtotaal overige Nederlandse overheidslichamen	1.437	419	683	1.173
TOTAAL	5.068	2.434	2.185	5.318

In het overzicht wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van de ontvangen voorschotbedragen vermeld. Het ontvangen voorschotbedrag dat in het overzicht is opgenomen, is het gedeelte dat niet in dit boekjaar is besteed, maar wordt ingezet ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. De vrijgevallen bedragen of terugbetalingen, is het gedeelte dat is vrijgevallen of terugbetaald is gedurende het jaar.

Voor een detailoverzicht overzicht van alle ontvangsten en uitgaven wordt verwezen naar de SISA bijlage.

c. De overige vooruit ontvangen bedragen zijn ontvangen bedragen met betrekking tot onder andere facilitaire projecten in uitvoering.

Overige niet in de balans opgenomen lichteningen

Bedragen € x
1.000

Naam leverancier	Aard dienstverlening	Jaarlijkse contractwaarde	Restant verplichting	Looptijd contract t/m
Holland Rijnland	Regionale investeringsagenda	90	180	2027
Baker Tilly	Accountantscontrole	63	251	2029
Meerlanden	Afvalinzameling	3.600	21.600	2030

Gewaarborgde geldleningen

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de gewaarborgde geldleningen. De gemeente voert een terughoudend beleid in het verstrekken van gemeentegaranties.

Bedragen € x 1.000

	Restantbedrag geldlening per 01-01-2024		Bedrag nieuw gewaarborgde geldleningen 2024	Bedrag aflossingen 2024	Restantbedrag geldlening per 31-12-2024	
	Totaal	Waarvan door de gemeente gewaarborgd	Totaal	Totaal	Totaal	Waarvan door de gemeente gewaarborgd
Direct gegarandeerde leningen						
Gemeente garantie	268	209	60	-298	30	30
Deelname Waarborgfonds Soc. Woningbouw	119.620	33.041	164.060	-119.620	164.060	37.263
Totaal gewaarborgde geldleningen	119.888	33.250	164.120	-119.918	164.090	37.293

Direct gegarandeerde leningen

Greenport Ontwikkeling maatschappij (GOM) Oorspronkelijk mocht GOM 42 miljoen lenen bij de BNG. 6 Gemeenten staan garant voor elk 7 miljoen. Sinds de fusie Noordwijk/Noordwijkerhout staan 5 gemeenten voor elk 7 miljoen garant, totaal 35 miljoen. Op dit moment heeft de GOM geen geldleningen waar Hillegom voor garant staat.

Deelname Waarborgfonds sociale Woningbouw

De gemeente heeft een achtervangfunctie bij leningen die door woningstichting Stek zijn aangegaan. Deze leningen worden gewaarborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). De achtervangfunctie houdt in dat gemeenten en rijk (50%/50%) renteloze leningen verstrekken als het WSW in financiële problemen geraakt. Het risico voor gemeenten is zeer gering en de woningstichting kan goedkoper lenen. Dit houdt sociale woningbouw beter betaalbaar. Het maximum dat Stek kan lenen (met een achtervang van de gemeente Hillegom) heeft een relatie met de WOZ-waarde van de woningen in Hillegom die in eigendom zijn van Stek en met de financiële situatie waarin Stek verkeert. Het WSW beoordeelt Stek als voldoende kredietwaardig.

Toelichting op de programma's

In de financiële toelichting per programma worden afwijkingen tussen de begroting 2024 en de rekening 2024 toegelicht. Conform het BBV, artikel 21, treft u een overzicht met de belangrijkste verschillen aan.

Samenleven

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Rekening	Vershil
	2024 na wijziging	2024	2024
Thema 1. Vitaliteit			
Sportbeleid en activering	723	639	-84
Sportaccommodaties	2.207	2.151	-56
Volksgezondheid	1.852	1.866	14
1. Vitaliteit	4.782	4.656	-126
Thema 2. Talentontwikkeling			
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	422	418	-4
Cultureel erfgoed	112	70	-42
Media	577	575	-2
Onderwijshuisvesting	1.120	1.082	-38
Openbaar basisonderwijs	110	109	-1
2. Talentontwikkeling	2.341	2.254	-87
Thema 3. Zorg voor elkaar			
Samenkracht en burgerparticipatie	1.348	1.189	-159
3. Zorg voor elkaar	1.348	1.189	-159
Thema 4. Werk en inkomen			
Inkomensregelingen	7.094	6.807	-287
WSW en beschut werk	2.082	2.077	-5
Arbeidsparticipatie	365	358	-7
4. Werk en inkomen	9.541	9.242	-299
Thema 5. Opvoeden en opgroeien			
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.272	1.277	5
Samenkracht en burgerparticipatie	497	509	12
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.634	1.588	-46
Maatwerkdienstverlening 18-	26	0	-26
Jeugdhulp dagbesteding	1.071	1.047	-24
Jeugdhulp behandeling	87	87	0
Jeugdhulp begeleiding	1.510	1.423	-87
Gesloten plaatsing	208	208	0
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.621	1.616	-5
Jeugdhulp met verblijf overig	734	734	0
Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-11	-11	0

Jeugdhulp zonder verblijf overig	71	71	0
Pleegzorg	138	138	0
Gezinsgericht	109	109	0
Jeugdbescherming	303	303	0
Jeugdreclassering	36	36	0
5. Opvoeden en opgroeien	9.306	9.135	-171

Thema 6. Thuiswonen

Samenkracht en burgerparticipatie	-1	0	1
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	111	96	-15
Beschermd wonen (WMO)	359	192	-167
6. Thuiswonen	469	288	-181

Thema 7. Hulp bij meedoen

Samenkracht en burgerparticipatie	4.789	2.329	-2.460
Maatwerkdienstverlening 18+	17	17	0
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	796	624	-172
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	337	297	-40
Begeleiding (WMO)	1.874	1.805	-69
Dagbesteding (WMO)	666	645	-21
Overige maatwerkarrangementen (WMO)	477	457	-20
Hulp bij het huishouden (WMO)	2.227	2.018	-209
7. Hulp bij meedoen	11.183	8.192	-2.991
Totaal lasten	38.970	34.956	-4.014

Baten	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024

Thema 1. Vitaliteit

Sportbeleid en activering	-132	-147	-15
Sportaccommodaties	-379	-377	2
Volksgesondheid	-275	-316	-41
1. Vitaliteit	-786	-840	-54

Thema 2. Talentontwikkeling

Media	-21	-21	0
Onderwijshuisvesting	-119	-128	-9
2. Talentontwikkeling	-140	-149	-9

Thema 3. Zorg voor elkaar

Samenkracht en burgerparticipatie	-41	-27	14
3. Zorg voor elkaar	-41	-27	14

Thema 4. Werk en inkomen

Inkomensregelingen	-5.074	-4.979	95
Arbeidsparticipatie	0	-8	-8
4. Werk en inkomen	-5.074	-4.987	87
Thema 5. Opvoeden en opgroeien			
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-424	-404	20
Jeugdhulp begeleiding	0	-17	-17
5. Opvoeden en opgroeien	-424	-421	3
Thema 6. Thuiswonen			
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-91	-80	11
Beschermd wonen (WMO)	-124	-226	-102
6. Thuiswonen	-215	-306	-91
Thema 7. Hulp bij meedoen			
Samenkracht en burgerparticipatie	-2.478	-2.639	-161
7. Hulp bij meedoen	-2.478	-2.639	-161
Totaal baten	-9.158	-9.369	-211
Saldo voor resultaatbestemming	29.812	25.587	-4.225

Reserves	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024
Toevoegingen reserves	946	2.965	2.019
Onttrekkingen reserves	-5.030	-4.427	603
Totaal reserves	-4.085	-1.462	2.623
Saldo na resultaatbestemming	25.728	24.126	-1.602

Toelichting op de verschillen tussen de programmabegroting 2024 na wijzigingen en de rekening 2024:

Samenleven

Bedragen x € 1.000

Lasten	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Thema 1. Vitaliteit				
Sportbeleid en activering	84		Vanuit het rijk zijn extra middelen beschikbaar gesteld vanuit de GALA middelen. Voor wat betreft sport is dit de Brede regeling. Niet alle middelen zijn volledig ingezet, waardoor er sprake is van een onderschrijding.	43
			In 2023 is de Brede SPUK regeling gestart welke ook in 2024 doorloopt. Een deel van de activiteiten die	37

			vallen onder sportbeleid zijn nu onder de Brede regeling verantwoord. Hierdoor is een onderschrijding op sportbeleid ontstaan.	
			Overige verschillen.	4
			<u>Subtotaal</u>	<u>84</u>
Sportaccommodaties	56		De Vosse heeft voor 44K inventaris aangeschaft, waardoor er per saldo een nadeel is ontstaan.	-32
			Dit jaar zijn er aan diverse verenigingen waarderingssubsidies verleend. Deze waarderingssubsidies zijn niet om de begroting opgenomen, waardoor er sprake is van een nadeel.	-31
			onderhoudscontracten	132
			Overige verschillen.	-13
			<u>Subtotaal</u>	<u>56</u>
Volksgezondheid		-14	De GHOR was onderdeel van Hecht, maar is nu onderbracht bij de Veiligheidsregio Hollands Midden. De begroting is structureel budgetneutraal overgezet naar het taakveld crisisbeheersing (programma 2) in 2024, terwijl de realisatie is blijven staan. Per saldo resulteert dat in een nadeel op dit taakveld.	-69
			Vanuit het rijk zijn extra middelen beschikbaar gesteld vanuit de GALA middelen. Niet alle beschikbare middelen zijn volledig ingezet, waardoor er sprake is van een onderschrijding.	63
			Overige verschillen.	-8
			<u>Subtotaal</u>	<u>-14</u>
1. Vitaliteit	126			126
Thema 2. Talentontwikkeling				
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	4		Overige verschillen.	4
Cultureel erfgoed	42		Dit betreft een incidenteel budget die in de overhevelingen is meegenomen.	29
			Niet het gehele budget voor bijdragen/adviezen derden is besteed, waardoor er sprake is van een voordeel.	16
			Overige verschillen.	-3
			<u>Subtotaal</u>	<u>42</u>
Media	2		Overige verschillen.	2
Onderwijshuisvesting	38		Er is dit jaar geen bijdrage aan internationale schakelklassen gegeven.	22

			Overige verschillen.	16
			<u>Subtotaal</u>	<u>38</u>
Openbaar basisonderwijs	1		Overige verschillen.	1
2. Talentontwikkeling	87			87
Thema 3. Zorg voor elkaar				
Samenkracht en burgerparticipatie	159		De kosten voor de inzet van de Adviesraden zijn lager dan begroot. De reden hiervoor is dat er minder gebruik van is gemaakt.	11
			Voor de waardering mantelzorgers zijn minder aanvragen geweest, daardoor zijn de kosten lager.	17
			Voor de indexeringen uit de begroting is een restant overgebleven op de stelpost.	114
			Overige verschillen.	17
			<u>Subtotaal</u>	<u>159</u>
3. Zorg voor elkaar	159			159
Thema 4. Werk en inkomen				
Inkomensregelingen	287		Na het verwerken van de afrekening van de ISD is de realisatie van de lasten binnen het taakveld inkomensregelingen hoger uitgevallen dan begroot. Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere uitkeringen (€ 273k) hogere loonkostensubsidie(50K) en aan inkomensondersteunende voorzieningen(€ 60 k) er is minder uitgegeven aan exploitatiekosten (-€ 94k). Een deel hiervan wordt gecompenseerd door een bijdrage van het rijk uit de septembercirculaire van 2023 (-€ 46k)om een stapeling van sociale en maatschappelijke problemen als gevolg van de hoge inflatie te voorkomen.	-244
			Het Rijk heeft een de specifieke uitkering verleend voor de aanpak energiearmoede ten behoeve van energiebesparende maatregelen. In 2024 zijn hier beperkt uitgaven voor geweest, de regeling loopt tot 2025. De regeling is per saldo budgetneutraal.	248
			In 2023 is een bedrag overgeheveld voor de betaling van de energietoeslag in 2024. Deels waren deze kosten echter al in 2023 door de ISD besteed. (350K) In 2024 is meer uitgegeven aan energietoeslag dan vooraf verwacht. (€ 19k)	331
			Voor de SPUK kinderopvang toeslagen affaire is er meer uitgegeven dan begroot. Hiervoor zijn ook meer baten ontvangen. De regeling is per saldo budgetneutraal.	-29

			Er is een overschrijding op het armoedebudget door extra uitgaven op de toegankelijkheid van minimaregelingen.	-13
			Overige verschillen.	-6
			<u>Subtotaal</u>	<u>287</u>
Arbeidsparticipatie	7		Overige verschillen.	7
WSW en beschut werk	5		Overige verschillen.	5
4. Werk en inkomen	299			299
Thema 5. Opvoeden en opgroeien				
Onderwijsbeleid en leerlingzaken		-5	Overige verschillen.	-5
Samenkracht en burgerparticipatie		-12	Overige verschillen.	-12
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	46		Er is minder huur betaald dan beraamd voor het pand waar het CJG gehuisvest is.	36
			Overige verschillen.	10
			<u>Subtotaal</u>	<u>46</u>
Jeugdhulp dagbesteding	24		Na het verwerken van de afrekening van de ISD is de realisatie van de lasten binnen het taakveld jeugdhulp dagbesteding lager uitgevallen dan begroot.	34
			Overige verschillen	-10
			<u>Subtotaal</u>	<u>24</u>
Gesloten plaatsing	0		In de eerste en tweede prognose is geconstateerd dat er een overschrijding op jeugdhulp verwacht wordt. Dit is verwerkt in een begrotingswijziging. De extra lasten welke zijn geconstateerd na de begrotingswijziging zijn verantwoord onder het taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf.	0
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	5		In de eerste en tweede prognose is geconstateerd dat er een overschrijding op jeugdhulp verwacht wordt. Dit is verwerkt in een begrotingswijziging. De extra lasten welke zijn geconstateerd na de begrotingswijziging zijn verantwoord onder dit taakveld. Het betreft hier voornamelijk personeelskosten van inzetten ten behoeven van de regio welke nog niet verdeeld waren.	5
Jeugdhulp met verblijf overig	0		In de eerste en tweede prognose is geconstateerd dat er een overschrijding op jeugdhulp verwacht wordt. Dit is verwerkt in een begrotingswijziging. De extra lasten welke zijn geconstateerd na de begrotingswijziging zijn verantwoord onder het taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf.	0

Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	0	In de eerste en tweede prognose is geconstateerd dat er een overschrijding op jeugdhulp verwacht wordt. Dit is verwerkt in een begrotingswijziging. De extra lasten welke zijn geconstateerd na de begrotingswijziging zijn verantwoord onder het taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf.	0
Jeugdhulp behandeling	0	In de eerste en tweede prognose is geconstateerd dat er een overschrijding op jeugdhulp verwacht wordt. Dit is verwerkt in een begrotingswijziging. De extra lasten welke zijn geconstateerd na de begrotingswijziging zijn verantwoord onder het taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf.	0
Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	In de eerste en tweede prognose is geconstateerd dat er een overschrijding op jeugdhulp verwacht wordt. Dit is verwerkt in een begrotingswijziging. De extra lasten welke zijn geconstateerd na de begrotingswijziging zijn verantwoord onder het taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf.	0
Pleegzorg	0	In de eerste en tweede prognose is geconstateerd dat er een overschrijding op jeugdhulp verwacht wordt. Dit is verwerkt in een begrotingswijziging. De extra lasten welke zijn geconstateerd na de begrotingswijziging zijn verantwoord onder het taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf.	0
Gezinsgericht	0	In de eerste en tweede prognose is geconstateerd dat er een overschrijding op jeugdhulp verwacht wordt. Dit is verwerkt in een begrotingswijziging. De extra lasten welke zijn geconstateerd na de begrotingswijziging zijn verantwoord onder het taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf.	0
Jeugdhulp begeleiding	87	In de eerste en tweede prognose is geconstateerd dat er een overschrijding op jeugdhulp verwacht wordt. Dit is verwerkt in een begrotingswijziging. De extra lasten welke zijn geconstateerd na de begrotingswijziging zijn verantwoord onder het taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf.	0
		Na het verwerken van de afrekening van de ISD is de realisatie van de lasten binnen het taakveld lager uitgevallen dan begroot.	87
		<u>Subtotaal</u>	<u>87</u>
Jeugdbescherming	0	In de eerste en tweede prognose is geconstateerd dat er een overschrijding op jeugdhulp verwacht wordt. Dit is verwerkt in een begrotingswijziging. De extra lasten welke zijn geconstateerd na de begrotingswijziging zijn verantwoord onder het taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf.	0
Jeugdreclassering	0	In de eerste en tweede prognose is geconstateerd dat er een overschrijding op jeugdhulp verwacht wordt. Dit is verwerkt in een begrotingswijziging. De	0

			extra lasten welke zijn geconstateerd na de begrotingswijziging zijn verantwoord onder het taakveld Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf.	
Maatwerkdienstverlening 18-	26		In de algemene uitkering is er een bedrag beschikbaar gekomen specifiek voor jeugdhulp-zorgvervoer. Dit is in de begroting opgenomen op dit oude taakveld. De lasten zijn daadwerkelijk geboekt op het nieuwe taakveld.	26
5. Opvoeden en opgroeien	171			171
Thema 6. Thuiswonen				
Samenkracht en burgerparticipatie		-1	Overige verschillen.	-1
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	15		Overige verschillen.	15
Beschermd wonen (WMO)	167		Voor de activiteiten Beschermd wonen HLTKN (Hillegom, Lisse, Teylingen, Noordwijk en Katwijk) zijn alle ontvangen middelen onder aftrek van alle kosten aan het eind van het jaar verdeeld naar rato van het verdeelmodel van bureau AEF over de deelnemende gemeentes. In 2024 is minder uitgegeven dan begroot. Conform de afspraak wordt het restantbedrag toegevoegd aan de reserve maatschappelijke zorg.	77
			Voor lokale kosten beschermd wonen is minder uitgegeven doordat kosten binnen de opdracht van HLTKN vallen	90
			<u>Subtotaal</u>	<u>167</u>
6. Thuiswonen	181			181
Thema 7. Hulp bij meedoen				
Samenkracht en burgerparticipatie	2.460		De kosten van de crisis noodopvang Oekraïne zijn begroot op basis van de te verwachten normvergoeding die hoger zijn dan de geprognosticeerde lasten, dit verklaart de lagere lasten van de opvang het restant van de budgetten van de crisis noodopvang Oekraïne wordt overgeheveld naar 2025.	2.374
			Kosten Spreidingswet. Voor het uitvoeren van de spreidingswet zijn eind 2024 kosten gemaakt waar nog geen begroting voor was opgenomen. De dekking voor deze kosten is in de december circulaire binnen gekomen in de algemene middelen.	-32
			Inburgering, het aantal inburgeraars blijft achter, omdat er te weinig woningen beschikbaar zijn om statushouders te vestigen. Inburgering start pas na vestiging.	150
			Overige verschillen inburgering algemeen	-6
			Verleende incidentele subsidies	-17

			Overige verschillen.	-9
			<u>Subtotaal</u>	<u>2.460</u>
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	172		Het restant van de POK middelen vormt een deel van de dekking van de BTW claim van Voor Ieder 1. Echter is deze BTW claim op een ander taakveld geboekt. Op dit taakveld zorgt dit voor een onderbesteding.	126
			Na het vaststellen van de subsidies over 2023 zijn er een aantal terugvorderingen geweest.	43
			Overige verschillen.	3
			<u>Subtotaal</u>	<u>172</u>
Maatwerkvoorzieningen (WMO)		-40	Na het verwerken van de afrekening van de ISD is de realisatie van de lasten binnen het taakveld Maatwerkvoorzieningen (WMO) hoger uitgevallen dan begroot. Dit komt mede doordat een administratieve taakveld wijziging heeft plaatsgevonden vanwege registratieregels van overige maatwerkarrangementen naar Maatwerkvoorzieningen. Per saldo zijn de kosten lager (voordelig 60k)	-40
Hulp bij het huishouden (WMO)	209		Na het verwerken van de afrekening van de ISD is de realisatie van de lasten binnen het taakveld Hulp bij het huishouden (WMO) lager uitgevallen dan begroot.	196
			Overige verschillen	13
			<u>Subtotaal</u>	<u>206</u>
Begeleiding (WMO)	69		Na het verwerken van de afrekening van de ISD is de realisatie van de lasten binnen het taakveld Begeleiding (WMO) lager uitgevallen dan begroot.	69
Dagbesteding (WMO)	21		Na het verwerken van de afrekening van de ISD is de realisatie van de lasten binnen het taakveld Dagbesteding (WMO) lager uitgevallen dan begroot.	21
Overige maatwerkarrangementen (WMO)	20		Na het verwerken van de afrekening van de ISD is de realisatie van de lasten binnen het taakveld Overige maatwerkarrangementen (WMO) lager uitgevallen dan begroot.	20
7. Hulp bij meedoen	2.991			2.991
Totaal lasten	4.014			
Baten	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Thema 1. Vitaliteit				
Sportbeleid en activering	15		Overige verschillen.	15

Sportaccommodaties		-2	Overige verschillen	-2
Volksgezondheid	41		In 2023 heeft de gemeente de Brede SPUK-regeling 2023-2026 aangevraagd en gehonoreerd gekregen.	25
			Voor de GALA-verantwoording 2023 is gekozen om eenmalig 20% over te hevelen naar 2024. Dit budget was niet begroot. Daarnaast is er sprake geweest van indexatie. Dit heeft geresulteerd in een voordeel.	
			Overige verschillen.	16
			<u>Subtotaal</u>	41
1. Vitaliteit	54			54
Thema 2. Talentontwikkeling				
Media	0		Overige verschillen.	0
Onderwijshuisvesting	9		Er is een nieuw huurcontract voor de Prinses Irenelaan 32 afgesloten.	6
			Overige verschillen.	3
			<u>Subtotaal</u>	<u>9</u>
2. Talentontwikkeling	9			9
Thema 3. Zorg voor elkaar				
Samenkracht en burgerparticipatie		-14	Overige verschillen.	-14
3. Zorg voor elkaar				-14
Thema 4. Werk en inkomen				
Inkomensregelingen		-95	De Rijksbijdrage BUIG is tussentijds naar beneden bijgesteld. Deze bijstelling is niet in de begroting verwerkt.	115
			Voor de Rijksbijdrage kinderopvang toeslagen affaire zijn meer kosten gemaakt dan begroot, hier staat een hogere rijksbijdrage tegenover. De regeling is budgetneutraal.	35
			Het restant van de rijksbijdrage voor de SPUK energie armoede is meegenomen naar 2025.	-248
			Overige verschillen.	3
			<u>Subtotaal</u>	<u>-95</u>
Arbeidsparticipatie	8		Overige verschillen	8
4. Werk en inkomen		-87		-87
Thema 5. Opvoeden en opgroeien				
Onderwijsbeleid en leerlingzaken		-20	Overige verschillen.	-20

Jeugdhulp begeleiding	17		Overige verschillen.	17
5. Opvoeden en opgroeien		-3		-3
Thema 6. Thuiswonen				
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		-11	Overige verschillen.	-11
Beschermd wonen (WMO)	102		Voor de activiteiten Beschermd wonen HLTKN (Hillegom, Lisse, Teylingen, Noordwijk en Katwijk) zijn alle ontvangen middelen onder aftrek van alle kosten aan het eind van het jaar verdeeld naar rato van het verdeelmodel van bureau AEF over de deelnemende gemeentes. In 2024 is minder uitgegeven dan begroot. Conform de afspraak wordt het restantbedrag toegevoegd aan de reserve maatschappelijke zorg.	102
			Overige verschillen.	
			Subtotaal	<u>102</u>
6. Thuiswonen	91			91
Thema 7. Hulp bij meedoen				
Samenkracht en burgerparticipatie	161		Crisis Noodopvang Oekraïne er is rekening gehouden met een lagere rijksbijdrage.	314
			Als gevolg van de lagere uitgaven in 2024 zijn de inkomsten van de Wet Inburgering en de Onderwijsroute met € 152k naar beneden bijgesteld.	-152
			Overige verschillen.	-1
			<u>Subtotaal</u>	<u>161</u>
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	0		Overige verschillen.	0
7. Hulp bij meedoen	161			161
Totaal baten	211			
Saldo voor resultaatbestemming	4.225			

Reserves	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Toevoegingen reserves		-2.019	Reserve kapitaallasten reserve nieuwe investeringen - Br-Nt storting invest. in ResKapLstn besloten eerdere jaren	-2.149
			Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen - De vervanging van velden 2,3 SV Hillegom. Vervanging is uitgesteld naar 2025.	100
			Overheveling aankoop kunst 23 nog niet uitgegeven. In de Kunst nota is vastgesteld dat het resterende bedrag jaarlijks overgeheveld wordt tot dat alle	130

			kunstwerken zijn afgerond.	
			Toevoeging van reserve MZ niet in de begroting. Er is minder uitgegeven dat oorspronkelijk begroot. Het restant hiervan wordt toegevoegd aan de daarvoor bedoelde reserve maatschappelijke zorg.	-100
			<u>Subtotaal</u>	<u>-2.019</u>
Onttrekkingen reserves		-603	Vrijval afschrijvingslasten t.g.v. de exploitatie	-15
			vervanging veld 3 en 2 SV Hillegom storting in res.kapls. Vervanging is uitgesteld naar 2025.	-100
			Voor het opstellen van het Integraal Huisvestingsplan is een onttrekking gedaan uit de reserve. Dit is niet in de begroting opgenomen.	-40
			Overheveling aankoop kunst 23 nog niet uitgegeven. In de Kunst nota is vastgesteld dat het resterende bedrag jaarlijks overgeheveld wordt tot dat alle kunstwerken zijn afgerond.	-130
			Voor Integratie statushouders en verminderen spanningen tussen burens is een overheveling uit 2023 opgenomen. Deze overheveling is uiteindelijk niet gerealiseerd.	-85
			Voor de Sociale activering inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt is een overheveling uit 2023 opgenomen. Deze overheveling is uiteindelijk niet gerealiseerd.	-24
			Voor het uitvoeringsprogramma Langer Thuis wonen is een overheveling uit 2023 opgenomen. Deze overheveling is uiteindelijk niet gerealiseerd.	-50
			Voor Opvang ontheemden Oekraïne overheveling niet uitgegeven is een overheveling uit 2023 opgenomen. Deze overheveling is uiteindelijk niet gerealiseerd.	-1.522
			Voor Energietoeslag Decemercirculaire 2023 is een overheveling uit 2023 opgenomen. Deze overheveling is uiteindelijk niet gerealiseerd.	-653
			In de begroting van de maatschappelijke zorg is rekening gehouden met extra lasten die gedekt zouden worden uit de reserve maatschappelijke zorg. Uiteindelijk is er minder uitgevoerd dan begroot en is deze reserve boeking niet nodig geweest.	-83
			Voor Maatwerk naar algemeen is een overheveling uit 2023 opgenomen. Deze overheveling is uiteindelijk niet gerealiseerd.	-50
			Br Nt Storting invest. In ResKaplstn prog1 besloten eerdere jaren	2.149
			<u>Subtotaal</u>	<u>-603</u>

Totaal reserves		-2.623		-2.623
Saldo na resultaatbestemming	1.602			

Leefomgeving

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024

Thema Gebiedsontwikkeling

Ruimtelijke ordening	952	1.403	451
Gebiedsontwikkeling	952	1.403	451

Thema Openbare orde en veiligheid

Crisisbeheersing en brandweer	1.704	1.619	-85
Openbare orde en veiligheid	1.016	969	-47
Openbare orde en veiligheid	2.720	2.588	-132

Thema Openbare ruimte en duurzaamheid

Openbaar groen en (openlucht) recreatie	2.864	2.972	108
Afval	3.983	3.790	-193
Riolering	1.788	1.788	0
Milieubeheer	2.321	2.303	-18
Begraafplaatsen en crematoria	126	144	18
Openbare ruimte en duurzaamheid	11.082	10.997	-85

Thema Verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer	4.872	4.320	-552
Recreatieve havens	34	34	0
Parkeren	130	132	2
Verkeer en vervoer	5.036	4.486	-550

Thema Wonen

Wonen en bouwen	1.328	1.253	-75
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	8.870	11.743	2.873
Wonen	10.198	12.996	2.798
Totaal lasten	29.988	32.470	2.482

Baten	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024

Thema Gebiedsontwikkeling

Ruimtelijke ordening	-151	-371	-220
Gebiedsontwikkeling	-151	-371	-220

Thema Openbare orde en veiligheid

Crisisbeheersing en brandweer	-104	-104	0
Openbare orde en veiligheid	-9	-7	2
Openbare orde en veiligheid	-113	-111	2

Thema Openbare ruimte en duurzaamheid			
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5	-11	-6
Afval	-4.674	-4.496	178
Riolering	-2.527	-2.432	95
Milieubeheer	-805	-1.070	-265
Begraafplaatsen en crematoria	-87	-103	-16
Openbare ruimte en duurzaamheid	-8.098	-8.112	-14
Thema Verkeer en vervoer			
Verkeer en vervoer	-264	-344	-80
Recreatieve havens	-12	-9	3
Parkeren	-3	-12	-9
Verkeer en vervoer	-279	-365	-86
Thema Wonen			
Wonen en bouwen	-1.193	-1.182	11
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-4.420	-5.551	-1.131
Wonen	-5.613	-6.733	-1.120
Totaal baten	-14.254	-15.692	-1.438
Saldo voor resultaatbestemming	15.731	16.779	1.048

Reserves	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024
Toevoegingen reserves	4.125	1.836	-2.289
Onttrekkingen reserves	-10.411	-8.813	1.598
Totaal reserves	-6.286	-6.977	-691
Saldo na resultaatbestemming	9.446	9.802	356

Toelichting op de verschillen tussen de programmabegroting 2024 na wijzigingen en de rekening 2024:

Lasten	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Thema Gebiedsontwikkeling				
Ruimtelijke ordening		-451	De kosten voor anterieure overeenkomsten, bijvoorbeeld ook de toerekening van uren, verlopen op basis van het BBV via de exploitatie. Tegenover de kosten van anterieure overeenkomsten staan ook de inkomsten. Het	-220

			saldo van baten en lasten brengen we over naar de Balans. Indien een project is afgerond komt het saldo ten gunste of ten laste van het resultaat in dit taakveld. De rechtmatigheid voor de afwijkingen binnen dit taakveld volgt uit de verplichting in het BBV om directe uren toe te schrijven aan investeringen en projecten, voor de overhead geldt de kan-bepaling. Verder geldt de bepaling uit het BBV om lasten en baten via de exploitatie te laten verlopen.	
			Meer inhuurkosten voor het beoordelen van principeverzoeken en omgevingsvergunningen in Hillegom.	-102
			Afboeken kosten diverse facilitaire projecten in de uitvoeringsfase. Deze kosten, ad. € 106.000, kunnen niet meer verhaald worden.	-106
			Overige afwijkingen	-23
			<i>Subtotaal</i>	<i>-451</i>
Gebiedsontwikkeling		-451		
Thema Openbare orde en veiligheid				
Openbare orde en veiligheid	47		Beheer openbaar gebied (APV); Lagere kosten voor bediening van brug.	19
			Afval-handhaving APV;	30

			Lagere uitgaven voor de Meerlanden	
			Overige afwijkingen	-2
			<i>Subtotaal</i>	47
Crisisbeheersing en brandweer	85		De bijdrage aan veiligheidsregio Hollands Midden was lager dan beraamd.	75
			Overige afwijkingen	10
			<i>Subtotaal</i>	85
Openbare orde en veiligheid	132			
Thema Openbare ruimte en duurzaamheid				
Openbaar groen en (openlucht) recreatie		-108	Spelen; Lagere kosten onderhoud. In 2024 is door beperkte capaciteit minder uitgevoerd aan onderhoud.	29
			Duikers; Voor het opstellen van het duiker beheerplan zijn er kosten gemaakt voor inspecties. Deze kosten waren vooraf niet begroot.	-17
			Groen, hogere kosten Meerlanden. De overschrijding wordt veroorzaakt door nieuw areaal wat niet eerder begroot is.	-93
			Extra bijdrage Holland Rijnland.	-13
			Overige afwijkingen	-14
			<i>Subtotaal</i>	-108
Afval	193		Er zijn lagere kosten geweest voor diverse kleine aanschaffen en adviezen door externe.	19
			Lagere kosten Meerlanden inzameling restafval. De eindafrekening over 2024 was positief. Daarnaast zijn de kosten voor het shredderen lager uitgevallen dan vooraf waren ingeschat.	147
			Bijdrage VAB; Op basis van de bijgestelde begroting van het VAB is de jaarlijkse	23

			bijdrage lager.	
			Overige afwijkingen	4
			<i>Subtotaal</i>	193
Riolering		0	Er zijn lagere kosten geweest voor diverse kleine aanschaffen, inspecties en adviezen door externe	93
			kosten elektriciteit; Nog niet alle nota's over 2024 zijn ontvangen.	11
			Er is dit jaar meer rioolheffing ontvangen dan gemaakte kosten, dit verschil is gestort in de voorziening voor inzet voor de komende jaren.	-117
			Overige afwijkingen	13
			<i>Subtotaal</i>	0
Milieubeheer	18		Overige afwijkingen	18
			<i>Subtotaal</i>	18
Begraafplaatsen en crematoria		-18	Hogere kosten Meerlanden; De totale kosten voor 2024 zijn gestegen, zo ook voor het taakveld begraafplaatsen.	-17
			Overige afwijkingen	-1
			<i>Subtotaal</i>	-18
Openbare ruimte en duurzaamheid	85			
Thema Verkeer en vervoer				
Verkeer en vervoer	552		Wegen; hogere kosten inhuur. Door de aanleg van kabels en leidingen dient er toezicht gehouden te worden. Hierdoor wordt er meer ingehuurd, Hier staan ook hogere inkomsten tegenover op de degeneratiekosten.	-71
			Civiele kunstwerken; lagere uitgaven klein onderhoud. Door beperkte capaciteit is er dit jaar minder uitgegeven aan klein onderhoud en reiniging van de civiele kunstwerken	49
			Openbare verlichting; hogere kosten onderhoud. Door de verouderde staat van de armaturen en masten zijn er	-17

			meer storingen geweest.	
			Openbare verlichting; lagere uitgaven elektra.	82
			Verkeersregelininstallaties; er zijn lagere onderhoudskosten geweest.	19
			Straatmeubilair; door beperkte capaciteit is er in 2024 minder uitgegeven aan onderhoud.	32
			Verkeersbeleid, de incidentele budgetten voor het mobiliteitsplan (€ 287.000) en mobiliteit kwaliteit impuls (€75.000) worden overgeheveld naar 2025. Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt voor verkeersonderzoeken.	410
			Verkeersbeleid, het budget dat beschikbaar is gesteld voor de technologische vernieuwingen ter voorkoming van overlast en huftergedrag wordt overgeheveld naar 2025	50
			Overige afwijkingen	-2
			<i>Subtotaal</i>	<i>552</i>
Recreatieve havens	0			
Parkeren		-2	Overige afwijkingen	-2
Verkeer en vervoer	550			
Thema Wonen				
Wonen en bouwen	75		Er is minder geld uitgegeven aan adviezen door derden dan beraamd.	113
			Er is meer geld gegaan naar Welstandstoezicht dan verwacht.	-32
			Overige afwijkingen	-6
			<i>Subtotaal</i>	<i>75</i>
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)		-2.873	De kosten voor de ontwikkelingsgebieden verlopen in overeenstemming met het BBV via de exploitatie. De paragraaf Grondbeleid gaat in op de	-2.873

			ontwikkeling en de financiële aspecten daarvan. De saldi van baten en lasten gaan naar de Balans. De baten en lasten zijn (nagenoeg) gelijk. De baten en lasten passen binnen de door de raad vastgestelde grondexploitatiebegrotingen en zijn om die reden rechtmatig.	
			<i>Subtotaal</i>	-2.873
Wonen		-2.798		
Totaal lasten		-2.482		

Baten	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Thema Gebiedsontwikkeling				
Ruimtelijke ordening	220		Faciliterend grondbeleid - het saldo van baten en lasten gaat naar de balans, zie toelichting bij de lasten.	220
Gebiedsontwikkeling	220			
Thema Openbare orde en veiligheid				
Openbare orde en veiligheid		-2	Overige afwijkingen	-2
Crisisbeheersing en brandweer	0		Overig afwijkingen	0
Openbare orde en veiligheid		-2		
Thema Openbare ruimte en duurzaamheid				
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	6		Overige afwijkingen	6
Afval		-178	Er is een eindafrekening geweest over 2022 voor het papier en karton. Dit resulteert in een extra opbrengst van € 24.000	24
			Er is minder afvalstoffenheffing ontvangen dan vooraf is gecalculeerd.	-211
			Overige afwijkingen	9
			<i>Subtotaal</i>	-178
Riolering		-95	Lagere Rioolheffing Dit betreft de woningen € 57.000 en niet-woningen € 50.000.	-95

			Daarnaast zijn er rioolaansluitingen geweest. De aangesloten adressen betalen deze kosten € 12.000	
Milieubeheer	265		Er zijn extra Rijksbijdragen subsidie geïsoleerde woningen ontvangen. Hier tegenover staan kosten.	265
Begraafplaatsen en crematoria	16		Hogere grafinkomsten	16
			<i>Subtotaal</i>	<i>16</i>
Openbare ruimte en duurzaamheid	14			14
Thema Verkeer en vervoer				
Verkeer en vervoer	80		Hogere opbrengsten kabels en leidingen; Gedurende het jaar zijn er meer bedragen ontvangen voor de degeneratiekosten. Dit is onder ander door aanleg van glasvezel en de nutsbedrijven.	49
			Ontvangen subsidie; Er is een bijdrage ontvangen voor het project N206/N207	30
			Overige afwijkingen	1
			<i>Subtotaal</i>	<i>80</i>
Recreatieve havens		-3	Overige afwijkingen	-3
Parkeren	9		Overige afwijkingen	9
Verkeer en vervoer	86			
Thema Wonen				
Wonen en bouwen		-11	Overige verschillen	-11
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.131		De kosten voor de ontwikkelingsgebieden verlopen in overeenstemming met het BBV via de exploitatie. De paragraaf Grondbeleid gaat in op de ontwikkeling en de financiële aspecten daarvan. De saldi van baten en lasten gaan naar de Balans. De baten en lasten zijn (nagenoeg) gelijk. De baten en lasten passen binnen de door de raad vastgestelde grondexploitatiebegrotingen	2.873

			en zijn om die reden rechtmatig.	
			SIZO, in 2024 is er ten opzichte van de begroting een correctie genomen op de winst. In de paragraaf grondbeleid wordt dit nader toegelicht.	-302
			Woonzorgzone, er heeft een correctie plaats gevonden op behaalde winst in het verleden. In de paragraaf grondbeleid wordt dit nader toegelicht.	-106
			HD Plein, in 2024 is er voor het project een verliesvoorziening getroffen ad. € 6.004.000. Dit is € 84.000 meer dan begroot. In de paragraaf grondbeleid wordt dit nader toegelicht.	-84
			Vossepolder, er heeft een correctie plaats gevonden op behaalde winst in het verleden. In de paragraaf grondbeleid wordt dit nader toegelicht.	-1.250
			<i>Subtotaal</i>	<i>1.131</i>
Wonen	1.120			
Totaal baten	1.438			
Saldo voor resultaatbestemming		-1.048		

Reserves	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Toevoegingen reserves	2.289		Hogere storting aan de reserve kapitaallasten.	733
			In de begroting 2023 is een storting in een aparte reserve opgenomen voor € 250.000 aanbevelingen evaluatie openbare ruimte. Dit project is nog niet volledig uitgevoerd.	250
			Het resultaat op de grondexploitaties is lager dan was begroot. Daarom is er	1.055

			ook minder inde reserve gestort.	
			Door de raad is besloten om voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor Wilhelminalaan en 2de Loosterweg. De uitgaven zijn lager geweest en daarom wordt er minder in de reserve gestort.	251
			<i>Subtotaal</i>	2.289
Onttrekkingen reserves		-1.598	Onttrekking aan de reserve duurzaamheid voor de uitgaven aan duurzaamheid.	101
			Lagere uitgaven van de overgehevelde bedragen vanuit de jaarrekening 2023.	-972
			De winstneming van de grondexploitaties worden gestort in de algemene reserve. Er zijn een aantal correcties op de winstneming in voorgaande jaren verwerkt in 2024. Deze zijn hierbij ook gecorrigeerd op de algemene reserve.	603
			Lagere onttrekking aan de algemene reserve voor de reserve kapitaallasten.	-1.205
			Door de raad is besloten om voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen voor Wilhelminalaan en 2de Loosterweg. De uitgaven zijn lager geweest en daarom wordt er minder uit de reserve onttrokken.	-251
			Hogere verliesvoorziening voor Dunant Staete. In de paragraaf grondbeleid wordt dit nader toegelicht.	77
			Overige	50
			<i>Subtotaal</i>	-1.598
Totaal reserves		691		
Saldo na resultaatbestemming		-356		

Bedrijvigheid

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024

Thema Lokale economie

Economische promotie	267	251	-16
Economische havens en waterwegen	10	12	2
Lokale economie	277	263	-14

Thema Regionale economie

Economische ontwikkeling	609	657	48
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	112	101	-11
Regionale economie	721	758	37
Totaal lasten	998	1.021	23

Baten	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024

Thema Lokale economie

Economische promotie	-3	-3	0
Lokale economie	-3	-3	0

Thema Regionale economie

Economische ontwikkeling	-22	-74	-52
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-13	-2	11
Regionale economie	-35	-76	-41
Totaal baten	-38	-79	-41

Saldo voor resultaatbestemming	961	943	-18
---------------------------------------	------------	------------	------------

Reserves	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024
Toevoegingen reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	-278	-175	103
Totaal reserves	-278	-175	103
Saldo na resultaatbestemming	682	767	85

Toelichting op de verschillen tussen de programmabegroting 2024 na wijzigingen en de rekening 2024:

Bedragen x € 1.000

Lasten	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Thema Lokale economie				

Economische promotie	16		Het project om campingplaatsen te realiseren is verplaatst naar 2025. Het budget wordt daarom overgeheveld.	26
			Overige afwijkingen	-10
			<i>Subtotaal</i>	16
Economische havens en waterwegen		-2	Overige afwijkingen	-2
			<i>Subtotaal</i>	-2
Lokale economie	14			14
Thema Regionale economie				
Economische ontwikkeling		-48	Er zijn kosten gemaakt voor het project N207/208. Hier staan baten van de Provincie tegenover waardoor het bijna budgetneutraal is.	-54
			Overige afwijkingen	6
			<i>Subtotaal</i>	-48
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	11		Overige afwijkingen	11
			<i>Subtotaal</i>	11
Regionale economie		-37		-37
Totaal lasten		-23		-23

Baten	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Thema Lokale economie				
Economische promotie	0			0
Lokale economie	0			0
Thema Regionale economie				
Economische ontwikkeling	52		Er zijn bijdragen binnen gekomen van de Provincie voor de N207/208.	52
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		-11		-11
Regionale economie	41			41
Totaal baten	41			41
Saldo voor resultaatbestemming	18			

Reserves	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Toevoegingen reserves				
Onttrekkingen reserves		-103	Lagere uitgaven aan overheveling vanuit jaarrekening 2023. Daardoor ook een lagere onttrekking aan de	-29

			algemene reserve.	
			De afdracht aan het RIF is lager doordat van Holland Rijnland rentebaten ontvangen zijn over de uitstaande gelden bij Holland Rijnland die nog niet zijn besteed. Besloten is om deze rentebaten terug te geven aan de gemeenten. Daardoor is de onttrekking aan de reserve RIF lager.	-74
Totaal reserves		-103		-103
Saldo na resultaatbestemming		-85		-85

Bestuur en ondersteuning

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024

Thema Dienstverlening

Burgerzaken	843	889	46
Beheer overige gebouwen en gronden	224	270	46
Dienstverlening	1.067	1.159	92

Thema Bestuur en Regionale samenwerking

Bestuur	1.978	2.715	737
Bestuur en Regionale samenwerking	1.978	2.715	737
Totaal lasten	3.045	3.874	829

Baten	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024

Thema Dienstverlening

Burgerzaken	-398	-486	-88
Beheer overige gebouwen en gronden	-69	-191	-122
Dienstverlening	-467	-677	-210

Thema Bestuur en Regionale samenwerking

Bestuur	-28	-84	-56
Bestuur en Regionale samenwerking	-28	-84	-56
Totaal baten	-495	-761	-266

Saldo voor resultaatbestemming	2.551	3.113	562
---------------------------------------	--------------	--------------	------------

Reserves	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024
Toevoegingen reserves	0	0	0
Onttrekkingen reserves	-22	0	22
Totaal reserves	-22	0	22
Saldo na resultaatbestemming	2.528	3.114	586

Toelichting op de verschillen tussen de programmabegroting 2024 na wijzigingen en de rekening 2024:

Bedragen x € 1.000

Lasten	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Thema Dienstverlening				
Burgerzaken		-46	De kosten inzake aankoop	-62

			reisdocumenten zijn hoger dan geraamd, dit betekent dat er meer reisdocumenten zijn aangevraagd dan in de begroting is opgenomen, hier staan ook hogere inkomsten tegenover	
			Er zijn minder aanvragen voor rijbewijzen geweest dan begroot, waardoor de lasten lager zijn uitgevallen	12
			Verkiezingen hebben tot hogere uitgaven geleid oa. inzake personeel, postbezorging, drukwerk	-16
			Overige verschillen.	20
			<u>Subtotaal</u>	<u>-46</u>
Beheer overige gebouwen en gronden		-46	De publieke heffingen zijn omhoog gegaan.	-23
			De inhuur van personeel is hoger uitgevallen dan verwacht.	-22
			Overige verschillen.	-1
			<u>Subtotaal</u>	<u>-46</u>
Dienstverlening		-92		-92
Thema Bestuur en Regionale samenwerking				
Bestuur		-737	Bij de lasten voor Raad en raadcommissies zijn de uitgaven lager dan geraamd, waardoor er in 2024 een overschot is ontstaan.	42
			Voor raads- en commissieleden is een bedrag geraamd voor leden die de vergoeding bruto willen ontvangen, hiervan is in 2024 beperkt gebruik gemaakt.	21
			De salarissen van het college van B&W zijn hoger dan geraamd.	-63
			De kosten van Gemeentelijke Samenwerking Duin en Bollenstreek zijn hoger dan geraamd in 2024. Hier staat een ontvangen subsidie van de Provincie tegenover. Per saldo is dit nagenoeg budgetneutraal.	-52
			De storting in de voorziening pensioenen (voormalige wethouders) is hoger dan geraamd ivm aanpassing van de rekenrente en indexering.	-651

			Overige verschillen.	-34
			<u>Subtotaal</u>	<u>-737</u>
Bestuur en Regionale samenwerking		-737		-737
Totaal lasten				- 829
Baten	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Thema Dienstverlening				
Burgerzaken	88		De opbrengsten (leges) inzake reisdocumenten zijn hoger dan geraamd, dit betekent dat er meer aanvragen voor reisdocumenten zijn gedaan dan in de begroting is opgenomen, dit leidt hogere inkomsten	91
			Er zijn minder aanvragen voor rijbewijzen geweest in 2024 dan begroot, waardoor de opbrengsten lager zijn uitgevallen	-20
			Overige verschillen.	17
			<u>Subtotaal</u>	<u>88</u>
Beheer overige gebouwen en gronden	122		Door grondverkopen, die niet zijn geraamd, zijn er ontvangsten geweest.	119
			Overige verschillen.	3
			<u>Subtotaal</u>	<u>122</u>
Dienstverlening	210			210
Thema Bestuur en Regionale samenwerking				
Bestuur	56		In 2024 is een projectsubsidie van de Provincie ontvangen in het kader van de samenwerking Duin en Bollenstreek, deze was niet geraamd, wat leidt tot een voordeel, hier staan echter wel kosten tegenover.	40
			Overige verschillen.	16
			<u>Subtotaal</u>	<u>56</u>
Bestuur en Regionale samenwerking	56			56
Totaal baten				266
Saldo voor resultaatbestemming				562

Reserves	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		

Toevoegingen reserves				-
Onttrekkingen reserves		-22	Werkzaamheden in kader van verduurzaming van de Kulturele Raad zijn nog niet aangevangen.	-22
Totaal reserves		-22		-22
Saldo na resultaatbestemming		-586		-586

Algemene middelen

Bedragen x € 1.000

Lasten	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024

Thema Algemene middelen

Overhead	8.257	7.890	-367
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	5	0	-5
Belastingen overig	275	278	3
Treasury	70	57	-13
Overige baten en lasten	28	8	-20
Algemene middelen	8.635	8.233	-402
Totaal lasten	8.635	8.233	-402

Baten	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024

Thema Algemene middelen

Overhead	-16	-16	0
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-42.618	-42.902	-284
Belastingen overig	-89	-102	-13
Treasury	-1.386	-1.332	54
OZB niet-woningen	-1.458	-1.478	-20
OZB woningen	-4.011	-3.999	12
Algemene middelen	-49.578	-49.829	-251
Totaal baten	-49.578	-49.829	-251
Saldo voor resultaatbestemming	-40.942	-41.594	-652

Reserves	Begroting	Rekening	Verschil
	2024 na wijziging	2024	2024
Toevoegingen reserves	0	0	
Onttrekkingen reserves	0	0	
Totaal reserves	0	0	
Saldo na resultaatbestemming	-40.942	-41.594	-652

Toelichting op de verschillen tussen de programmabegroting 2024 na wijzigingen en de rekening 2024:

Lasten	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Thema Algemene middelen				

Overhead 60	367		De kosten voor nutsvoorzieningen voor het gemeentehuis zijn lager door de goedkopere tarieven voor gas en elektra.	99
			De realisatie van de toerekening uren aan investeringen, grondexploitaties en anterieure overeenkomsten is hoger dan de geraamde € 525.000	161
			Lagere bijdrage aan HLTsamen 2024	114
			Overige afwijkingen	-7
			Subtotaal	367
Belastingen overig		3	Overige afwijkingen	-3
Treasury	13		Overige afwijkingen	13
Overige baten en lasten	20		Het geraamde bedrag aan onvoorzien is als saldo van de begroting niet uitgegeven	20
Algemene uitkering	5		Taakmutatie niet uitgegeven	5
Algemene middelen	402			402
Totaal lasten	402			
Baten	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Thema Algemene middelen				
Overhead	-		Overige afwijkingen	-
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	284		Meer ontvangsten door aanpassingen in de maatstaven en ontvangen decentrale uitkeringen waaronder de bijdrage voor de spreidingswet vangnetregeling energietoelage. Daarnaast is en bedrag van € 18.932 als nagekomen bijdrage voorgaande jaren ontvangen.	284

Belastingen overig	13		Overige afwijkingen	13
Treasury		54	De rente op kortlopende leningen is hoger de geraamde € 440.000 door de gestegen rente.	39
			Meerlanden heeft geen dividend uitgekeerd.	-95
			Overige afwijkingen	2
			Subtotaal	-54
Overige baten en lasten	-		Geen afwijkingen	-
OZB niet-woningen	20		Overige afwijkingen	20
OZB woningen		12	Overige afwijkingen	-12
Algemene middelen	251			251
Totaal baten	652			
Saldo voor resultaatbestemming	652			

Reserves	Verschil		Toelichting	Bedrag
	Voordeel	Nadeel		
Toevoegingen reserves	0		Geen afwijkingen	0
Onttrekkingen reserves	0		Geen afwijkingen	0
Totaal reserves	0			0
Saldo na resultaatbestemming	652			

Overzicht van incidentele baten en lasten

In onderstaande overzicht zijn de incidentele baten en lasten opgenomen.

bedragen x € 1.000

Incidentele baten en lasten		Begroting		Wijzigingen		Begroting na wijzigingen		Rekening	
(- = nadeel)		2024		2024		2024		2024	
Nr.		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1	Programma Vitaliteit								
1.1	Coa Onderzoek optimalisatie exploitaties (sport)accommodaties	-60				-60		0	
1.2	Opstellen Integraal Huisvestingsplan (IHP)	-40				-40		0	
1.3	Overhevelingen van 2023 naar 2024 Programma 1 uit Slotwijziging 2023			-339		-339			
1.4	Overhevelingen van 2023 naar 2024 Programma 1 uit Jaarrekening 2023			-2.445		-2.445		-204	
1.5	Integratie statushouders en verminderen spanningen tussen burens			-85		-85			
1.6	Sociale activering inwoners met een afstand			-24		-24			

	tot de arbeidsmarkt								
1.7	Opstellen uitvoeringsprogramma Langer thuis wonen			-50		-50			
1.8	Opvang ontheemden Oekraïne			-1.522		-1.522		-1.550	2.503
1.9	Energietoeslag Decembercirculaire 2023			-653		-653			
1.10	Sturing op realisatie kostenbeheersing Sociaal Domein			-26		-26		-26	
1.11	POK gelden 2021/2022			-191		-191		-191	
1.12	Maatwerk naar algemeen			-63		-63		-13	
	Totaal mutaties lasten en baten	-100	0	-5.398	0	-5.498	0	-1.984	2.503
1.2	Dekking via reserve onderwijshuisvesting: Opstellen Integraal Huisvestingsplan		40				40		0
	Overheveling naar 2025: Integraal HuisvestingsPlan (IHP)			-40		-40	0	-40	
1.5	Overheveling naar 2025: Meerjarenplan realisatie kunst in de openbare ruimte van Hillegom 2020			-158	130	-158	130	-28	0
1.6	Overheveling naar 2025: Brede evaluatie statushouders			-25		-25	0	-25	
1.7	Restant MAZO HLTKN naar reserve						0	-100	
1.8	Integratie statushouders en verminderen spanningen tussen bureaus				85		85		
1.9	Sociale activering inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt				24		24		
1.10	Opstellen uitvoeringsprogramma Langer thuis wonen				50		50		
1.11	Opvang ontheemden Oekraïne				1.522		1.522		
1.12	Energietoeslag Decembercirculaire 2023				653		653		
1.13	Sturing op realisatie kostenbeheersing Sociaal Domein				26		26		26
1.14	Reserve boeking Maatschappelijke zorg (€ 82.741, voordelig, incidenteel)				83		83		
Incidentele baten en lasten		Begroting		Wijzigingen		Begroting na wijzigingen		Rekening	
(- = nadeel)		2024		2024		2024		2024	
Nr.		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1.15	POK gelden 2021/2022				191		191		191
1.16	Storting algemene reserve				1.400		1.400		1.400
1.17	Maatwerk naar algemeen				63		63		13
1.18	Investerings storting in reserve kapitaalst						0	-2.149	2.149
1.19	Vervanging veld 3 en 2 SV Hillegom	-361	361	0	0	-361	361	-261	261
1.20	BM - Via reserve onderwijshuisvesting	-95		0		-95	0	-95	
1.21	Masterplan 2.0 SDO JBH de Tulp			-267	267	-267	267	-267	267
	Totaal mutaties reserves	1.568	401	1.534	4.494	1.078	4.895	-941	4.307
	Subtotaal programma 1	1.468	401	-3.864	4.494	-4.420	4.895	-2.925	6.810
2	Programma Leefomgeving								

2,1	Winstnemning GREX SIZO				742		742		441
2,2	Winstnemning GREX Woonzorgzone				35		35	-71	
2,3	Winstnemning GREX Vossepolder				718		718	-532	
2,4	Vorbereidingskosten Loosterweg en Wilhelminalaan			-300	300	-300	300	-48	48
2,5	Verliesvoorziening Dunant Staete			-5.927		-5.927	0	-6.004	
2,6	Uitgaven Duurzaamheid			-150		-150		-101	
2,7	Onderzoek of en waar uitbreidingslocaties voor woningen aan de randen van ons dorp toegevoegd moeten worden (coalitieakkoord)	-50				-50			
2,8	Overhevelingen van 2023 naar 2024 Programma 2 uit Jaarrekening 2023			-1.012		-1.012		-85	
	Totaal mutaties lasten en baten	-50	0	-7.389	1.795	-7.439	1.795	-6.841	489
2,2	Overhevelingen van 2023 naar 2024 Programma 2 uit Jaarrekening 2023				1.012		1.012		85
2,3	Overheveling naar 2025: Sportieve routes 't Rondje				-50		-50	0	
2,4	Overheveling naar 2025: Circulair ondernemerschap				-50		-50		-50
2,5	Overheveling naar 2025: Omgevingsplan			-120		-120		-120	
2,6	Storting in reserve kapitaallasten	-1.960	1.960	-250	250	-2.210	2.210	-1.227	1.227
2,7	Winstnemning GREX SIZO			-742		-742		-441	
2,8	Winstnemning GREX Woonzorgzone			-35		-35			71
2,9	Winstnemning GREX Vossepolder			-718		-718			532
2,11	Vorbereidingskosten Loosterweg en Wilhelminalaan			-300	300	-300	300	-48	48
2,12	Verliesvoorziening Dunant Staete				5.927	0	5.927		6.004
2,13	Uitgaven Duurzaamheid				150	0	150		101
	Totaal mutaties reserves	-1.960	1.960	-2.165	7.539	-4.125	9.499	-1.836	8.018
	Subtotaal programma 2	-2.010	1.960	-9.554	9.334	-11.564	11.294	-8.677	8.507

Incidentele baten en lasten		Begroting		Wijzigingen		Begroting na wijzigingen		Rekening	
(- = nadeel)		2024		2024		2024		2024	
Nr.		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
3	Programma Bedrijvigheid								
3.1	Regionaal investeringsfonds	-244				-244		-163	
3.2	Overhevelingen van 2023 naar 2024 Programma 3 uit Jaarrekening 2023			-41		-41		-12	
	Totaal mutaties lasten en baten	-244	0	-41	0	-285	0	-175	0
3.1	Dekking Regionaal investeringsfonds (RIF) vanuit Reserve regionaal investeringsfonds.		237				237		163
3.2	Overhevelingen van 2023 naar 2024 Programma 3 uit Jaarrekening 2023				41		41		12

	Totaal mutaties reserves	0	237	0	41	0	278	0	175
	<i>Subtotaal programma 3</i>	<i>-244</i>	<i>237</i>	<i>-41</i>	<i>41</i>	<i>-285</i>	<i>278</i>	<i>-175</i>	<i>175</i>
4	Programma Bestuur en ondersteuning								
	Totaal mutaties lasten en baten	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
	<i>Subtotaal programma 4</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
5	Algemene dekkingsmiddelen								
	Totaal mutaties lasten en baten	0	0	0	0	0	0	0	0
	Totaal mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
	<i>Subtotaal algemene dekkingsmiddelen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
	Totaal mutaties lasten en baten	-394	0	-12.828	1.795	-13.222	1.795	-9.000	2.992
	Totaal mutaties reserves	-392	2.598	-631	12.074	-3.047	14.672	-2.777	12.500
	Totaal incidentele baten en lasten	-786	2.598	-13.459	13.869	-16.269	16.467	-11.777	15.492

Nr.	Omschrijving
1	Programma 1: Vitaliteit
1.1	Betreft het eenmalig onderzoek naar de beheer- en exploitatie van sportaccomodaties die in het kader van de coalitieakkoord wordt opgesteld. Dit onderzoek kent geen wettelijke grondslag en kan daardoor als incidenteel worden aangemerkt.
1.2	In 2024 wordt het integraal huisvestingsplan geactualiseerd. Voor het opstellen van een integraal huisvestingsplan is (nog) geen wettelijke vereiste en kan daarom als incidenteel worden aangemerkt. De kosten voor deze actualisatie van de IHP worden gedekt vanuit de reserve Onderwijshuisvesting. Naar verwachting wordt dit in 2025 uitgevoerd.
1.3	Betreffen de lasten en baten als gevolg van budgetten die vanuit 2023 zijn overgeheveld naar 2024 bij de slotwijziging. Dit is alleen mogelijk als er sprake is van incidentele budgetten. Reservemutaties zijn in principe altijd incidenteel volgens het BBV.
1.4	Betreffen de lasten en baten als gevolg van budgetten die vanuit 2023 zijn overgeheveld naar 2024 via de jaarrekening. Dit is alleen mogelijk als er sprake is van incidentele budgetten. Reservemutaties zijn in principe altijd incidenteel volgens het BBV.
1.5	In 2023 is samen met de Kunstcommissie conform het "Meerjarenplan realiseren kunst in de openbare ruimte van Hillegom

	2020" een nieuw kunstproject gestart. Realisatie vindt grotendeels plaats na 2023. Het restantbudget is bestemd voor de aankoop van beeldende kunst voor tuindorp en Jozefpark. Deze kunstprojecten duren circa 2 jaar.
1.6	Oerheveling ten behoeve van de brede evaluatie Statushouders.
2	Programma 2: Leefomgeving
2.1	Betreft het eenmalig onderzoek of en waar uitbreidingslocaties voor woningen aan de randen van ons dorp toegevoegd moeten worden die in het kader van de coalitieakkoord wordt opgesteld.
2.2	Betreffen de lasten en baten als gevolg van budgetten die vanuit 2023 zijn overgeheveld naar 2024 via de jaarrekening. Dit is alleen mogelijk als er sprake is van incidentele budgetten. Reservemutaties zijn in principe altijd incidenteel volgens het BBV.
2.3	Voor de werkzaamheden inzake het omgevingsplan is in 2022 een krediet ad. € 204.000 beschikbaar gesteld. Hiervan resteert ultimo 2024 een bedrag € 120.000 dat beschikbaar moet blijven in 2025 voor de realisatie van deze werkzaamheden.
2.4	In de begroting van 2024 is budget beschikbaar gesteld voor sportieve routes (coalitieakkoord). De Pando Networks (Healthy Hillegom) heeft de Sportieve route 't Rondje uitgezet in de gemeente en heeft een aantal verbijzonderingen aangebracht in de vorm van fit toestellen langs de route. In 2025 is het resterende budget nodig om dit af te maken.
3	
3.1	Hillegom stort t/m 2024 een bijdrage in het Regionaal Investeringsfonds (RIF) van Holland Rijnland. Zo wordt een concrete stap gezet om de bereikbaarheid en de leefbaarheid van de regio te verbeteren. Het fonds is een belangrijke motor voor cofinanciering van specifieke regionale projecten. Dekkings van deze incidentele bijdrage vindt plaats vanuit de Reserve regionaal investeringsfonds (budgettair neutraal).
3.2	Betreffen de lasten en baten als gevolg van budgetten die vanuit 2023 zijn overgeheveld naar 2024 via de jaarrekening. Dit is alleen mogelijk als er sprake is van incidentele budgetten. Reservemutaties zijn in principe altijd incidenteel volgens het BBV.
3.3	Het project N207/208 loopt door in 2025. Na afronding van het project worden de kosten tussen Hillegom en Lisse verrekend. In 2025 is het resterende budget nodig om het werk af te ronden.

Structureel evenwicht

De toezichthouder (provincie) ziet op het structureel evenwicht. Dat wil zeggen dat er geen incidentele baten ingezet mogen worden voor structurele lasten. Na eliminatie van de incidentele posten ontstaat het structureel financieel saldo. Dit geeft u inzicht in welke mate de structurele lasten gedekt kunnen worden door de structurele baten.

Materieel in evenwicht

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2024 (na wijzigingen)	Rekening 2024
Resultaat	4.804	217	2.559	3.785
Minus: Totaal incidentele lasten	3.761	394	13.222	9.000
Minus: Totaal incidentele baten	-4.561	-	-1.795	-2.992
Totaal structurele baten en lasten voor reserves	4.004	611	13.986	9.793
Minus: Totaal incidentele toevoegingen reserves	2.825	392	3.047	2.777
Minus: Totaal incidentele onttrekkingen reserves	-3.325	-2598	-14.672	-12.500
Totaal structurele baten en lasten na reserves	3.505	-1595	2.361	70

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium.

In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 12 december 2024 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 1% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 856.403. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2024 van de Commissie BBV van oktober 2024.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 4.452.958 bedraagt. Dit is hoger dan de daarvoor gestelde grens van € 856.403. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 4.353.858 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	X € 1 miljoen
1A. Overschrijding lasten thema's	4,11
1B. Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten).	0,24
2. Ongeautoriseerde reservemutaties.	0
3. Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld.	0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	4,35
4. Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid (1e wijziging van de Financiële verordening artikel 12 Begrotingscriterium. Geldend van 09-04-2025 met terugwerkende kracht vanaf 01-01-2024) en daarmee vooraf als acceptabel is geduïd. De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.	4,35
Voorwaardencriterium	
5. Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	0,1
M&O criterium	
6. Geen bevindingen.	0
Totaal Onrechtmatigheden	4,45
Waarvan acceptabel	4,35
Waarvan niet-acceptabel	0,1

De geconstateerde afwijkingen betreffen¹:

Niet-acceptabele begrotingsonrechtmatigheid € 0

De begrotingsonrechtmatigheid betreft voor € 4.115.958 een overschrijding van de lasten en voor € 238.000 een overschrijding van de investeringsbudgetten. De overschrijdingen passen binnen het vooraf vastgestelde beleid (financiële verordening artikel 12 Begrotingscriterium) en zijn daarmee vooraf als acceptabel geduïd. De overschrijdingen zijn in de jaarrekening toegelicht en worden derhalve hier en in de paragraaf bedrijfsvoering niet nader toegelicht.

Voorwaardencriterium € 99.095

De onrechtmatigheid is lager dan € 100.000 daarom is deze niet toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering en de rechtmatigheidsverantwoording.

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële rechtmatigheid.

In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

¹ De afwijkingen (fouten en/of onduidelijkheden als gedefinieerd in de notitie rechtmatigheidsverantwoording) worden alleen in de rechtmatigheidsverantwoording vermeld indien de door de raad gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden. Op basis van afspraken tussen de raad en het college kunnen afwijkingen die lager zijn dan de verantwoordingsgrens in de paragraaf Bedrijfsvoering worden vermeld.

Bijlage 1: SISA-verantwoording

Single information, single audit (SiSa) betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole. SiSa is de manier waarop medeoverheden (provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen) aan het Rijk ieder jaar verantwoorden of en hoe ze de specifieke uitkeringen hebben besteed.

Het CBS vervult hierbij namens het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de intermediaire rol tussen medeoverheden en vakdepartementen. Gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen dienen hun verantwoordingsinformatie met een rapport van bevindingen opgesteld door de accountant hierover, vóór 15 juli 2025 digitaal aan het CBS te verstrekken.

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2024 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 7-01-2025								
Ver- strek- ker	Uitke- rings- code	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoordi ng (Ja/Nee)	
					Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2		
			Aard controle D2	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: B2/01	Indicator: B2/02	Indicator: B2/03	Indicator: B2/04	Indicator: B2/05	
			3	5	Ja	Ja	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07				
			Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1	Reeks 1

			Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3)	Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3)
			Werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Keuze werkelijke kosten	Werkelijke kosten	Werkelijke kosten
			<i>Aard controle R Indicator: B2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/13</i>
			€10.522	€ 14.602			€0	€0
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2
			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen
			<i>Aard controle R Indicator: B2/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/16</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/17</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/18</i>	<i>Aard controle R Indicator: B2/19</i>
			€0	€10.640	€10.707	€17.643	€5.541	€9.580
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal	

			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling	
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: B2/20</i>	<i>Indicator: B2/21</i>	<i>Indicator: B2/22</i>	<i>Indicator: B2/23</i>	<i>Indicator: B2/24</i>	
			€12.348	€24.348	€0	€0	€39.118	
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen	
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	
			<i>Indicator: C92/01</i>	<i>Indicator: C92/02</i>	<i>Indicator: C92/03</i>	<i>Indicator: C92/04</i>	<i>Indicator: C92/05</i>	
			€ 22.490	€ 0	1	8	83	
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)

					peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)			
		Gemeenten					Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05	
			Aard controle R Indicator: D8/01	Aard controle R Indicator: D8/02	Aard controle R Indicator: D8/03	Aard controle R Indicator: D8/04	Aard controle R Indicator: D8/05	Aard controle R Indicator: D8/06
			€ 152.984	€ 131.791	€ 1.794	€ 0	€ 41.162	€ 107.682
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachtersta ndenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinf ormatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachtersta ndenbeleid		
				Bedrag		Bedrag		
			Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07	Aard controle R Indicator: D8/08	Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09	Aard controle R Indicator: D8/10		
		1						

OCW	D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs		
			<i>Aard controle R Indicator: D14/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/03</i>		
			€ 58.581	€ 0	€ 0		
			Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve (jaar T)	Eindverantwoordin g (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle R Indicator: D14/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D14/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D14/07</i>	
			€ 0	€ 92.047	€ 33.466	Nee	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke	

				gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs	verantwoordingsinf ormatie voor die gemeente invullen	uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs			
				Aard controle n.v.t. Indicator: D14/08	Aard controle R Indicator: D14/09	Aard controle n.v.t. Indicator: D14/10	Aard controle R Indicator: D14/11		
			1						
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)		Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnumm er	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1	060546 Gemeente Leiden	IENW/BSK- 2023/379653	€ 66.322	€ 71.288	€ 246.553	€ 269.982
				Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnumm er	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
				Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1	060546 Gemeente Leiden	IENW/BSK- 2023/379653	Nee			

			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: E44B/10</i>	<i>Indicator: E44B/11</i>	<i>Indicator: E44B/12</i>	<i>Indicator: E44B/13</i>		
		1	060546 Gemeente Leiden	IENW/BSK-2023/379653	Waterberging/vergrote wateroppervlakte/oppervlakkige afvoer	Nee		
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
			<i>Indicator: G2/01</i>	<i>Indicator: G2/02</i>	<i>Indicator: G2/03</i>	<i>Indicator: G2/04</i>	<i>Indicator: G2/05</i>	<i>Indicator: G2/06</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Gemeente Participatiewet (PW)
			Aard controle R Indicator: G2/07	Aard controle R Indicator: G2/08	Aard controle R Indicator: G2/09	Aard controle R Indicator: G2/10	Aard controle R Indicator: G2/11	Aard controle R Indicator: G2/12
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)				
			Aard controle D2 Indicator: G2/13	Aard controle n.v.t. Indicator: G2/14				

			€ 0	Nee				
SZW	G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2023	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) algemene bijstand	Baten (jaar T-1) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAW	Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) IOAZ
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1) (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G2B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G2A)		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
				I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/01	Aard controle R Indicator: G2A/02	Aard controle R Indicator: G2A/03	Aard controle R Indicator: G2A/04	Aard controle R Indicator: G2A/05	Aard controle R Indicator: G2A/06
		1060534 Gemeente Hillegom	€ 3.781.225	€ 73.639	€ 229.511	-€ 45	€ 4.596	
		Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen	Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud zelfstandigen (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
		In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam

				I.3 Wet inkomensvoorzienin g oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/07	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/08	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004) Aard controle R Indicator: G2A/09	I.6 Wet werk en inkomen kunstenars (WWIK) Aard controle R Indicator: G2A/11	I.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicator: G2A/12
			1060534 Gemeente Hillegom	€ 0	€ 10.161	€ 14.320	€ 0	€ 342.832
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij indicator G2A/01	Baten (jaar T-1) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kin deropvangtoeslagaf faire	Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T-1) i.v.m. de hersteloperatie ki nderopvangtoeslag affaire		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam I.7 Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Participatiewet (PW)		

			Aard controle n.v.t. Indicator: G2A/13	Aard controle R Indicator: G2A/14	Aard controle R Indicator: G2A/15	Aard controle D2 Indicator: G2A/16		
			1060534 Gemeente Hillegom	€ 5.500	€ 0	€ 0		
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2024 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) Bob Gemeente	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente
			Aard controle R Indicator: G3/01	Aard controle R Indicator: G3/02	Aard controle R Indicator: G3/03	Aard controle R Indicator: G3/04	Aard controle R Indicator: G3/05	Aard controle R Indicator: G3/06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstreking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstreking	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de		

			Gemeente	i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T)	hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	
			Indicator: G3/07	Indicator: G3/08	Indicator: G3/09	Indicator: G3/10	Indicator: G3/11	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_totaal 2023 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord worden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Besteding (jaar T-1) Bob Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk) Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
			Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/01	Aard controle R Indicator: G3A/02	Aard controle R Indicator: G3A/03	Aard controle R Indicator: G3A/04	Aard controle R Indicator: G3A/05	Aard controle R Indicator: G3A/06
			1060534 Gemeente Hillegom	€ 5.566	€ 0	€ 5.291	€ 0	€ 0

			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A/01	Besteding (jaar T-1) onderzoekskosten en artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB)	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB)	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3A/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3A/12</i>
			1060534 Gemeente Hillegom	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2024	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)

		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
		1Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		2Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		3Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		4Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		5Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		6Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
			Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>			
		1Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Nee			
		2Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Nee			
		3Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Nee			

4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Nee	
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Nee	
6	Totaal	0	0	N.v.t.	
	Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>
1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6	Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
	Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. de	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijtschelden	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen	

				hersteloperatie kinderopvangtoesla gaffaire	schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoesla gaffaire	ngen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoesla gaffaire		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/16</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/17</i>	Gemeente <i>Aard controle D2 Indicator: G4/18</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/19</i>		
			1Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			4Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 54	€ 0	€ 0		
			5Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			6Totaal	€ 54	€ 0	€ 0		
SZW	G4A	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totaal 2023	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T- 1) levensonderhoud	Besteding (jaar T- 1) kapitaalverstrekk ing	Baten (jaar T-1) levensonderhoud	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekk ing (aflossing)	
			Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	

		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). Dit totaal (jaar T-1) regeling G4B + (jaar T-1) regeling G4 blijkt uit de vaststellingsbeschikking die uw gemeente van het Ministerie van SZW over 2023 heeft ontvangen. De gegevens uit die beschikking neemt u hier op.						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/05</i>	
			1Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 240	€ 31.979	
			2Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 2.653	€ 21.672	
			3Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 2.581	€ 15.707	
			4Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 736	
			5Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 1.800	
			Kopie regeling	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (overig)	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T-1)		
				Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/09</i>		
			1Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	0	0		

			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	0	0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	0	0		
			4	Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	0	0		
			5	Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	0	0		
				Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T-1) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T -1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
					Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
					<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4A/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/11</i>	<i>Aard controle D2 Indicator: G4A/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4A/13</i>	
			1	Tozo 1 (1 maart 2020 tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			2	Tozo 2 (1 juni 2020 tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0		
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		

			4 Tozo 4 (1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 Tozo 5 (1 juli 2021 tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2024	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
			<i>Aard controle R Indicator: G10/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G10/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G10/03</i>			
			€ 50.371	€ 0	Nee			
SZW	G10A	Wet inburgering 2021_ Totaal 2023	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1)	Baten (jaar T-1) (exclusief Rijk)			
		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G10B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling		Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>			

		G10)					
			<i>Indicator: G10A/01</i>	<i>Indicator: G10A/02</i>	<i>Indicator: G10A/03</i>		
			1060534 Gemeente Hillegom	€ 66.167	€ 0		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2024	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/01</i>	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G12/02</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12/03</i>		
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	€ 0	€ 0	Nee		
SZW	G12A	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_totalen 2023	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T-1 i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		

		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G12B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G12)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G12A/01</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G12A/02</i>	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R Indicator: G12A/03</i>			
			1060534 Gemeente Hillegom	€ 0	€ 0			
SZW	G13	Onderwijsroute_ deel gemeente 2024 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/01</i>	Baten onderwijsroute (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/02</i>	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/03</i>	Baten overige voorzieningen (jaar T) (exclusief Rijk) Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G13/04</i>	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G13A	Onderwijsroute_ totalen 2023	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Bestedingen onderwijsroute (jaar T-1)	Baten onderwijsroute (jaar T-1) (exclusief Rijk)	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T-1)	Baten overige voorzieningen (jaar T-1) (exclusief Rijk)	

		Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G13B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G13)	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: G13A/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13A/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13A/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13A/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: G13A/05</i>
			1060534 Gemeente Hillegom	€ 13.440	€ 0	€ 0	€ 0
VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport 2024-2025	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Totale werkelijke berekende uitkering			
		Gemeenten	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/02</i>			
			€ 9.450	€ 7.992			
		Activiteiten	Totale werkelijke berekende uitkering per project (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T)	Werkelijke besteding voor de activiteiten inclusief btw x 18% (jaar T)	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H4/07</i>
					Onroerende zaken	Roerende zaken	Dienstverlening door derden
							<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H4/08</i>

			1 Vervangen inventaris De Vosse	€ 7.992	€ 0	€ 7.992	€ 0	
			2					
			100					
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoordi ng (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H21/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H21/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H21/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H21/04</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: H21/05</i>	
			Ja		€ 25.049	€ 49.744	Ja	
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Naam onderdeel	Totaalbedrag (jaar T) toegekend per onderdeel	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T) per onderdeel	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T) per onderdeel	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: H30/03</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/04</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: H30/05</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator:</i> <i>H30/06</i>
			1 Lokaal Sportakkoord	€ 20.844	€ 20.844	€ 34.273	Ja	Ja
			2 Brede regeling combinatiefuncties	€ 142.831	€ 117.138	€ 209.593	Ja	Ja
			3 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	€ 32.068	€ 32.068	€ 51.764	Ja	Ja
			4 Kansrijke Start	€ 25.396	€ 23.590	€ 46.742	Ja	Ja

			5Mentale Gezondheid	€ 8.533	€ 8.533	€ 15.226	Ja	Ja
			6Aanpak overgewicht en obesitas	€ 28.059	€ 28.059	€ 44.967	Ja	Ja
			7Valpreventie	€ 77.193	€ 66.644	€ 118.385	Ja	Ja
			8Leefomgeving	€ 16.034	€ 10.425	€ 19.880	Ja	Ja
			9OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek	€ 4.009	€ 4.009	€ 6.221	Ja	Ja
			10Versterken sociale basis	€ 57.851	€ 51.774	€ 86.068	Ja	Ja
			11Mantelzorg	€ 16.034	€ 1.666	€ 12.908	Ja	Ja
			12Eén tegen eenzaamheid	€ 16.033	€ 16.033	€ 25.881	Ja	Ja
			13Welzijn op recept	€ 14.199	€ 1.575	€ 7.676	Ja	Ja
			14Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	€ 4.008	€ 3.228	€ 5.810	Ja	Ja
			15Coördinatiekosten regionale aanpak	€ 12.118	€ 11.482	€ 20.667	Ja	Ja
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07</i>					
			Nee					
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H35B/02</i>				
			1060546 Gemeente Leiden	€ 27.088				

VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>
			<i>Indicator: J55/01</i>	<i>Indicator: J55/02</i>	<i>Indicator: J55/03</i>	<i>Indicator: J55/04</i>	<i>Indicator: J55/05</i>	<i>Indicator: J55/06</i>
			183	€ 8.079	€ 108.423	15	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>			
			<i>Indicator: J55/07</i>	<i>Indicator: J55/08</i>	<i>Indicator: J55/09</i>			
			0	€ 0	€ 0			

			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J55/15</i>
			61	212	9	6	0	66
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T), in C94/06 t/m C94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2022) of een WOZ-waarde van € 429.300	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel a
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: J94/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/02</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J94/03</i>	<i>Aard controle D1</i> <i>Indicator: J94/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: J94/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator:</i>

								J94/06
			1 LAI23-03537871	€ 185.317	119	0	1.500	€ 0
			2 LAI24-03727553	€ 19.150	0	0	0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
			1 € 17.282	€ 168.035	Nee			
			2 € 0	€ 0	Nee			
VRO	J105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	Projectnummer	Aantal woningen waarvan de bouw is gestart cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van start bouw gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Aantal woningen dat is gerealiseerd cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken datum van oplevering gehaald? (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicator: J105/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/02	Aard controle D1 Indicator: J105/03	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/04	Aard controle D1 Indicator: J105/05	Aard controle R Indicator: J105/06
			1 Goed Wonen Fase II	62	Ja	0	N.v.t.	€ 0

			2	Savio lokatie	39	Ja	0	N.v.t.	€ 0
				Kopie projectnummer	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Prijscategorieën woningen komen overeen met projectaanvraag (Ja/Nee) - bij Nee is indicator 10 verplicht	Toelichting afwijking(en) van datum start bouw, datum van oplevering en/of prijscategorieën woningen	Aantal betaalbare woningen waarvan de bouw gestart is cumulatief (t/m jaar T)	Afgesproken aandeel van betaalbare woningen gehaald? (Ja/Nee)
				Aard controle n.v.t. Indicator: J105/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/09	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/10	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/11	Aard controle D1 Indicator: J105/12
			1	Goed Wonen Fase II	€ 0	Ja	N.v.t.	62	Ja
			2	Savio lokatie	€ 0	Ja	N.v.t.	39	Ja
				Kopie projectnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
				Aard controle n.v.t. Indicator: J105/13	Aard controle n.v.t. Indicator: J105/14				
			1	Goed Wonen Fase II	Nee				
			2	Savio lokatie	Nee				
KGG	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid		Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
				Aard controle R	Aard controle R	Aard controle R	Aard controle n.v.t.	Aard controle R	Aard controle n.v.t.

			<i>Indicator: K28/01</i>	<i>Indicator: K28/02</i>	<i>Indicator: K28/03</i>	<i>Indicator: K28/04</i>	<i>Indicator: K28/05</i>	<i>Indicator: K28/06</i>
			€ 231.341	€ 145.659	€ 11.205	€ 537.287	€ 0	€ 0
		Eindverantwoording (Ja/Nee)						
		<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: K28/07</i>						
		Nee						
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepali ng (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepali ng (GOO)	Besteding (jaar T) bvv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoefte van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)
		Gemeenten	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/06</i>
			€ 2.857.893			€ 0	€ 0	€ 118.197
		Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)		

						Som indicatoren 01/02/04/05/06/0 7/08 verminderd met 09		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle</i> <i>n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 48.048	€ 10.815	€ 2.994.759	€ 8.436.651	

Bijlage 2: Overzicht investeringskredieten

Kredietnaam	Inkomsten of uitgaven	Totaal krediet	Uitg tm 2023	Uitg 2024	Restant per 31-12-2024	Toelichting stand van zaken per 31-12-2024	Restant krediet overboeken naar 2024 of afsluiten per 31-12-2024?
Jozefpark	Inkomsten	-690.594	-543.994	0	-146.600	Er is een dispuut met de ontwikkelaar over de eindfactuur. Investering open laten staan voor 2025	
	Uitgaven	700.000	154.939	0	545.061		
	Uitgaven	600.000	674.000	34.603	-108.603		
	Inkomsten	-609.406	-256.205	0	-353.201		
	Inkomsten	0	-28.740	0	28.740		
	Totaal	0	0	34.603	-34.603		Restant krediet overboeken
Vorbereidingskrediet Cerespark	Uitgaven	235.000	117.359	-348		Vorbereiding afgerond; krediet afsluiten	Afsluiten per 31-12-2024
Tijdelijke parkeervoorziening Centrumgebied	Uitgaven	1.027.000	849.828	0	177.172	Is alleen gebruikt voor aframes boekwaarde (inbrengen Grex Dunant Staete); idem voor 70300301 en 70300302	Afsluiten per 31-12-2024
Guido Gezelleln 3: SCH/PO NB 2021	Uitgaven	15.952.300	530.728	2.856	15.418.716	De raad heeft op 29 juni 2023 het krediet beschikbaar gesteld voor vervangende nieuwbouw van de school De Giraf inclusief een sporthal, sloopkosten, tijdelijke huisvesting en eerste inrichting. Het definitief ontwerp van de nieuwbouw wordt afgerond. Het participatieproces rondom de locatie voor de tijdelijke huisvesting heeft tot vertraging geleid. Realisatie tijdelijke huisvesting gepland in aug 2025. Dan kan ook start gemaakt worden met vervangende nieuwbouw. Planning	Restant krediet overboeken
Guido Gezelleln 3: SCH/PO 1e inrichting	Uitgaven	55.880	0	0	55.880		Restant krediet overboeken
Guido Gezelleln 3: SCH/PO Tijdelijke HV	Uitgaven	1.512.500	0	0	1.512.500		Restant krediet overboeken
Guido Gezelleln 3:	Uitgaven	400.000	0	12.547	387.453		Restant krediet

SCH/PO Openb. Gebied						oplevering nieuwbouw in 2027. Verzoek overheveling budget.	overboeken
Mariastr 30: SCH/PO Renovatie 2022x	Uitgaven	1.500.000	0	0	1.500.000	In de begroting 2022-2025 is het budget opgenomen voor de renovatie van de Johannesschool. Over de uitwerking van de renovatie hebben het schoolbestuur en de gemeente nog geen afspraken gemaakt voor 2025. Verzoek overheveling budget.	Restant krediet overboeken
Pr. Ireneln 32: SCH/PO Uitbreiding 2022X	Uitgaven	386.000	0	0	386.000	In de begroting 2022-2025 is het budget opgenomen voor de uitbreiding van de Daltons school. Op dit moment zijn het schoolbestuur en de gemeente in overleg hoe de uitbreiding gerealiseerd moet worden. Dit zal in 2025 plaatsvinden. Verwachting is dat begrote budget niet toereikend. is. Verzoek overheveling budget.	Restant krediet overboeken
Masterplan 2.0 SDO/JBH velden en banen	Uitgaven	260.000	217.541	0	42.459	Banen zijn aangelegd en afgerekend in 2023	
	Inkomsten	-3.643	0	-3.643	0		
	Totaal	256.357	217.541	-3.643	42.459		Afsluiten per 31-12-2024
Masterplan 2.0 SDO/JBH gebouw	Uitgaven	2.204.050	493.861	1.948.669	-238.480	Plan is in afrondings fase, maar de financiële afwikkeling volgt 3e kwartaal 2025. In 2024 is via een raadsbrief de raad geïnformeerd over de overschrijding.	
	Inkomsten	-16.388	-19.161	2.773	0		
	Totaal	2.187.662	474.700	1.951.442	-238.480		Restant krediet overboeken
Masterplan 2.0/JBH Installaties en overige voorz.	Uitgaven	200.255	0	200.255	0	Plan is in afrondings fase, maar de financiële afwikkeling volgt 3e kwartaal 2025.	Afsluiten per 31-12-2024
Vervanging veld 8 (grasveld) SV	Uitgaven	70.150		0	70.150		Restant krediet overboeken

Hillegom 2023							
Vervanging veld 1 (kunstgras) SV Hillegom 2024	Uitgaven	290.950		260.719	30.231	wordt in zomer 2025 uitgevoerd	Restant krediet overboeken
Park Rozendaal	Uitgaven	1.118.500	125.949	596.094	396.457	De aanleg is gereed in Q2 2025. Daarna een onderhoudsperiode. Af te sluiten in Q4 2025	
	Inkomsten	0		-131.309	131.309		
	Totaal	1.118.500	125.949	464.785	527.766		Restant krediet overboeken
Persleiding Park Rozendaal	Uitgaven			452.545	452.545	Project is afgerond	
	Inkomsten			-452.545	-452.545		
	Totaal			0	0		Afsluiten per 31-12-2024
Speelvoorziening Park Rozendaal	Uitgaven	50.000	0	0	50.000	Onderdeel van project park Rozendaal	Restant krediet overboeken
Vosse- Cerespark	Uitgaven	130.000	0	130.445	-445	Raad heeft in februari 2025 ingestemd met voorstel Herinrichting. Uitvoering zal in 2025 en 2026 plaatsvinden	Restant krediet overboeken
Belpark	Uitgaven	100.000	0	100.613	-613	We zitten in de voorbereidingsfase. In mei 2025 gaan we naar de raad om krediet aan te vragen voor de realisatie van de herinrichting.	Restant krediet overboeken
Speelplaats Bilderdijkweide 13	Uitgaven	30.750	0	0	30.750	Budget t.b.v. herinrichting Belpark	Restant krediet overboeken
Speelplaats Hertog Reynout 38 (2023)	Uitgaven	60.200	15.350	44.850	0	In q2 start werkzaamheden	Restant krediet overboeken
Speelplaats Heijermanswende 59 (2023)	Uitgaven	30.750	10.350	16.933	3.467	Speeltuinen zijn opgeleverd.	Afsluiten per 31-12-2024
Speelplaats Guide	Uitgaven	44.635	36.575	8.060	0		Afsluiten per 31-

Gezellelaan 50 (2023)							12-2024
Speelplaats Willem Klooslaan 17 (2023)	Uitgaven	30.750	5.587	27.227	-2.064		Afsluiten per 31-12-2024
Speelplaats Wilhelminalaan (2024)	Uitgaven	47.500	0	0	47.500	Bezig met ontwerp	Restant krediet overboeken
Speelplaats Tongelaer (2024)	Uitgaven	47.500	0	0	47.500		Restant krediet overboeken
Groenprojecten 2024	Uitgaven	428.000	0	165.548	262.452	Nog in uitvoering	Restant krediet overboeken
Walbeschoeiing 2024 (P.W.K.A)	Uitgaven	430.000	0	44.713	385.287	budget benodigd voor 2025-2028	Restant krediet overboeken
Initiatieffase N208 fase 3	Uitgaven	4.190.000	3.835.676	0	354.324	Project is afgerond	
Reconstructies wegen 2019	Uitgaven	218.450	72.985	0	145.465	Niks uitgegeven. Door vele wisselingen van wegbeheerders en onderbezetting geen langdurige plannen kunnen maken. Naar verwachten gaan we het budget in 2025 gebruiken.	Restant krediet overboeken
Reconstructies wegen 2020	Uitgaven	431.000	0	0	431.000	Niks uitgegeven. Door vele wisselingen van wegbeheerders en onderbezetting geen langdurige plannen kunnen maken. Naar verwachten gaan we het budget in 2025 gebruiken.	Restant krediet overboeken
Reconstructies wegen 2021	Uitgaven	658.000	98.617	0	559.383	Niks uitgegeven. Door vele wisselingen van wegbeheerders en onderbezetting geen langdurige plannen kunnen maken. Naar verwachten gaan we het budget in 2025 gebruiken.	Restant krediet overboeken
Reconstructies wegen 2022	Uitgaven	658.000	15.277	0	642.723	Niks uitgegeven. Door vele wisselingen van wegbeheerders en onderbezetting geen langdurige plannen kunnen maken. Naar verwachten gaan we	Restant krediet overboeken

						het budget in 2025 gebruiken.	
Reconstructies wegen 2023	Uitgaven	658.000	2.816	2.552	652.632	Niks uitgegeven. Door vele wisselingen van wegbeheerders en onderbezetting geen langdurige plannen kunnen maken. Naar verwachten gaan we het budget in 2025 gebruiken.	Restant krediet overboeken
Reconstructies wegen 2024	Uitgaven	658.000	0	0	658.000	Niks uitgegeven. Door vele wisselingen van wegbeheerders en onderbezetting geen langdurige plannen kunnen maken. Naar verwachten gaan we het budget in 2025 gebruiken.	Restant krediet overboeken
Reconstructies Volstraat	Uitgaven	-5.413	0	1.020	-6.443	Uren zijn gemaakt voor adviesuren; project staat on hold. In afwachting projectopdracht team Beheer.	Restant krediet overboeken
Reconstructie Elsbroek Oost	Uitgaven	98.065	0	99.605	-1.540	In Q2 2025 wordt uitvoeringskrediet bij de raad aangevraagd	Restant krediet overboeken
Aanp. Openbare ruimte centrum (Coa)(kap.res.)	Uitgaven	559.508	0	122.308	437.200	In 2025 opstart van werkzaamheden aanpassing openbare ruimte bij Jozefkerk en mogelijk aantal verkeersmaatregelen in centrum	Restant krediet overboeken
Reconstructie en Herinrichting 2e Loosterweg	Uitgaven	150.000	0	21.430	128.570		Restant krediet overboeken
Reconstructie Wilhelminalaan	Uitgaven	150.000	0	27.519	122.482		Restant krediet overboeken
Rechtsafstrook Leidsestraat	Uitgaven			13.093	-13.093	Project is afgerond	Afsluiten per 31-12-2024
Reconstructie Nieuweweg 2020	Uitgaven	738.485	727.119	11.403	-37	Project is afgerond	Afsluiten per 31-12-2024
Vervangen Zuider Leidsevaart brug (beton)	Uitgaven	100.000	63.018	33.216	3.766	Brug Z-L: Team beheer maakt een nieuwe opdracht omdat de scope van het project is gewijzigd. Brug Noorderlaan: Verkenningfase.	Restant krediet overboeken

Vervangen verkeersbrug Noorderlaan	Uitgaven	276	3.526	6.593	-9.843		Restant krediet overboeken
Vervangen bruggen2024: HI039, HI050, HI037	Uitgaven	195.000	0	0	195.000	is aanbesteed. vervanging wordt in 2025 afgerond	Restant krediet overboeken
Vervangen bruggen2024: HI051	Uitgaven	110.000	0	0	110.000		Restant krediet overboeken
Kunstwerken beheerplan 2020	Uitgaven	184.000	152.714	0	31.286	is aanbesteed. vervanging wordt in 2025 afgerond	Restant krediet overboeken
Openbare verlichting 2023	Uitgaven	205.000	42.232	65.082	97.686	werkzaamheden gereed	Afsluiten per 31-12-2024
Openbare verlichting 2024	Uitgaven	204.000	0	128.304	75.696	Project loopt nog	Restant krediet overboeken
Rotonde Vosselaan-Weerlaan	Uitgaven	1.454.000	753.729	692.948	7.323	Aanleg is gereed. De onderhoudstermijn loopt tot Q2 2025	Restant krediet overboeken
Reconstructie Reinier Staatshof	Uitgaven	217.050	153.740	70.163	-6.853	Nazorg fase	Restant krediet overboeken
Uitvoering centrumplannen, deelproject Hoofdstraat Midden en Omgeving	Uitgaven	0		15.578	-15.578	Krediet is ondergebracht bij aanpak openbare ruimte centrum	Restant krediet overboeken
Herinrichting Prinses Irenelaan	Uitgaven	750.000	33.342	48.100	668.558		Afsluiten per 31-12-2024
Gebiedsprogr. B(I)oeiende Bollenstreek (netto)	Uitgaven	50.000	0	0	50.000	Dit is de reservering van gemeente Hillegom die betaald moet worden aan gemeente Lisse.	Restant krediet overboeken

2021							
Gebiedsprogr. B(I)oeiende Bollenstreek (netto) 2022	Uitgaven	25.000	0	403	24.597	Dit is de reservering van gemeente Hillegom die betaald moet worden aan gemeente Lisse.	Restant krediet overboeken
Gebiedsprogr. B(I)oeiende Bollenstreek (netto) 2023	Uitgaven	25.000	0	1.322	23.678	Dit is de reservering van gemeente Hillegom die betaald moet worden aan gemeente Lisse.	Restant krediet overboeken
Stalen brug Park Rozendaal	Uitgaven	35.000	0	0	35.000	De aanleg is gereed in Q2 2025. Daarna een onderhoudsperiode. Af te sluiten in Q4 2025	Restant krediet overboeken
Houten brug park Rozendaal	Uitgaven	11.500	0	0	11.500		Restant krediet overboeken
Vervangen 5 evenmentenkasten	Uitgaven	100.000	41.958	774	57.268	werkzaamheden nog niet gereed	Restant krediet overboeken
GRP huisaansluitingen 2021	Uitgaven	50.000	30.596	0	19.404	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
GRP afkoppelmaatregelen 2021	Uitgaven	56.500	3.669	0	52.831	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
GRP vrijvervalriolering 2022	Uitgaven	270.000	143.806	17.780	108.414	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
GRP afkoppelen en DPRA 2022	Uitgaven	150.000	0	0	150.000	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
BRP hydraulische maatregelen 2022	Uitgaven	100.000	0	0	100.000	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken

GRP mechanische riolering 2022	Uitgaven	200.000	163.546	0	35.454	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
GRP Huisaansluiting 2022	Uitgaven	50.000	0	0	50.000	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
Restant krediet overboeken GRP vrijvervalrioRestant krediet overboeken riolering 2023 Restant krediet overboeken	Uitgaven	280.000	0	0	280.000	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
GRP AfkoppRestant krediet overboeken en en DPRA 2023	Uitgaven	150.000	0	0	150.000	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
BRP hydraulische maatregelen 2023	Uitgaven	100.000	0	0	100.000	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
GRP mechanische riolering 2023	Uitgaven	200.000	1.170	108.039	90.791	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
GRP huisaansluitingen 2023	Uitgaven	50.000	0	0	50.000	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
GRP vrijvervalriolering 2024 t.l.v. voorziening	Uitgaven	280.000	0	0	280.000	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken

Afkoppelen riolering Reinier Staatshof	Uitgaven	207.650	180.865	22.594	4.191	Nazorg fase	Restant krediet overboeken
GRP Afkoppelen en DPRA 2024 t.l.v. voorziening	Uitgaven	150.000	0	0	150.000	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
BRP maatregelen 2024 t.l.v. voorziening	Uitgaven	100.000	0	0	100.000	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
GRP Elekt/Mech vervanging 2024 t.l.v. voorziening	Uitgaven	200.000	0	0	200.000	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
GRP huisaansluitingen 2024 t.l.v. voorziening	Uitgaven	50.000	0	0	50.000	Openstaande bedragen t/m eind 2024 worden opgepot om als bijdrage vanuit riolering voor project Elsbroek Oost te dienen.	Restant krediet overboeken
Aanleg Urnenmuur	Uitgaven	58.000	4.937	0	53.063		Restant krediet overboeken
Hoofdstraat 115: GH Vervangen airco's 2024X	Uitgaven	20.000	0	0	20.000	Dit zit al in het MJOP	Afsluiten per 31-12-2024
Stationsweg 47 (H): DG Schuillokaal Meerlanden	Uitgaven	299.000	0	225.403	73.597	In maart 2024 is de stationsweg verplaatst van de van den Endenlaan 7. De kosten zijn gemaakt voor de Meerlanden.	Afsluiten per 31-12-2024
Weerlaan 20: BK Verduurzaming 2021	Uitgaven	237.000	19.131	202.098	15.771	klopt. Restant laten staan. werkzaamheden zijn nog bezig. te weten 15771. 84756 is dumava subsidie. Welke ingezet gaat worden voor deze verbouwing. Dus beide bedragen voor 2025 laten staan.	Restant krediet overboeken
	Inkomsten			-84.756	84.756		Restant krediet overboeken
	Totaal	237.000	19.131	117.342	100.527		Restant krediet overboeken

Vosselaan 152: ZW/SHVerduurzaming 2021	Uitgaven	509.000	2.903	308.953	197.144	Dit budget is geaccordeerd voor de verduurzaming van het zwembad de Vosse. Voor het boekjaar 2024 is EUR 374.000,- gefactureerd voor uitgevoerde werkzaamheden (verduurzaming van de heat pipes). De overige verduurzamingswerkzaamheden worden in 2025 uitgevoerd. Daarom het restant budget overgeheveld worden naar 2025.	Restant krediet overboeken
De Vosse uitbreiding twee kleedkamers 2023	Uitgaven	207.000		168.313	38.687		Restant krediet overboeken
De Vosse vervanging inventaris 2023	Uitgaven	48.000		0	48.000		Restant krediet overboeken
Opvang ontheemden Oekraïne 2023	Uitgaven	1.500.000	881.625	0	618.735	Project afgerond	Afsluiten per 31-12-2024
	Inkomsten	-881.265		-503.580	-377.685		Afsluiten per 31-12-2024
	Totaal	618.735	881.625	-503.580	241.050		Afsluiten per 31-12-2024
	Totaal	44.091.445	9.812.604	5.316.403	28.962.438		

Bijlage 3: Wet Normering Topinkomens

In deze bijlage staan de topfunctionarissen van de gemeente Hillegom opgenomen. Op grond van de Wet Normering Topinkomens (WNT) moeten inkomens en ontslagvergoedingen van topfunctionarissen bij instellingen met een publieke taak openbaar gemaakt worden. Het voor de gemeente Hillegom toepasselijke bezoldigingsmaximum is het algemeen bezoldigingsmaximum en is in 2024 gesteld op € 233.000.

Voor gemeenten geeft de wet specifiek aan wie als topfunctionaris wordt aangemerkt. Dit zijn:

- de gemeentesecretaris
- de griffier

Het is goed denkbaar dat de gemeentesecretaris en de griffier niet boven de WNT-norm verdienen. Toch worden ze aangemerkt als topfunctionaris en geldt voor hen de verplichting tot openbaarmaking en melding van de WNT-gegevens.

De leden van het college van B&W en de gemeenteraad zijn op grond van de WNT géén topfunctionarissen.

Dit verantwoordingsdocument bestaat uit het volgende model:

1. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2024	Y. P.A. Hermans	M. Witkamp
Functiegegevens	Griffier	Gemeente-secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01-31/12	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 102.454	€ 118.730
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.265	€ 19.335
<i>Subtotaal</i>	€ 118.719	€ 138.065
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 233.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging 2024	€ 118.719	€ 138.065
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2023	Y. P.A. Hermans	C.B. Baauw	M. Witkamp
Functiegegevens	Griffier	Gemeente-secretaris	Gemeente-secretaris
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01-31/12	01/01-30/06	01/09-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 95.353	€ 58.976	€ 37.292
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 14.874	€ 9.769	€ 6.298
<i>Subtotaal</i>	€ 110.227	€ 68.745	€ 43.590
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 223.000	€ 110.583	€ 74.537
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

Totale bezoldiging 2023	€ 110.227	€ 68.745	€ 43.590
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

De topfunctionaris M. Witkamp is ook topfunctionaris in HLTsamen. In HLTsamen vindt er geen bezoldiging plaats.

Inhuur

In 2024 zijn er geen topfunctionarissen ingehuurd.

Bijlage 4: Overzicht mutaties van de reserves

In het onderstaande overzicht wordt het verloop weer gegeven van de stortingen en de onttrekkingen van de reserves. De mutaties van de (gewijzigde) begroting en de realisatie van 2024 worden per onderdeel toegelicht.

Stortingen in reserves

	Begroting	Gewijzigde begroting	Werkelijk	Saldo	Omschrijving	S / I*
	2024	2024	2024			
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen		266.805	266.805	0	Masterplan 2.0 SDO JBH de Tulp	i
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen			2.149.325	-2.149.325	Br-Nt storting invest. in ResKapLstn besloten eerdere jaren	i
Reserve onderwijshuisvesting	95.049	95.049	95.049	0	BM - Via reserve onderwijshuisvesting	i
Algemene reserve		40.000	40.000	0	Overheveling naar 2025: Integraal HuisvestingsPlan (IHP)	i
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen	361.100	361.100	260.719	100.381	Vervanging veld 3 en 2 SV Hillegom	i
Algemene reserve		158.000	28.000	130.000	Ovehheveling naar 2025: Aankoop kunst Hillegom	i
Algemene reserve		25.000	25.000	0	Overheveling naar 2025: Brede evaluatie	i
Reserve Maatschappelijke zorg			100.119	-100.119	restant MAZO HLTKN naar reseve MZ	i
Totaal programma 1. Samenleven	456.149	945.954	2.965.017	-2.019.063		
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen	1.000.000	1.000.000	0	1.000.000	Reconstructie en herinrichting Karel Doormanplein	i
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen	960.000	960.000	0	960.000	Reconstructie en herinrichting 2e Loosterweg	i
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen		150.000	21.430	128.570	Onttrekking R11 voorbereidingskrediet 2de loosterweg	i
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen		150.000	27.519	122.481	Onttrekking R12 voorbereidingskrediet Wilheminalaan	i
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen			1.126.440	-1.126.440	Br-Nt storting invest. in ResKapLstn besloten eerdere jaren	i
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen		250.000	100.225	149.775	Coa Uitvoeren aanbevelingen evaluatie openbare ruimte centrum	i
Algemene reserve		742.000	440.372	301.628	Winstnemning grex sizø	i
Algemene reserve		35.000		35.000	winstnemning GREX Woonzorgzone	i
Algemene reserve		718.000		718.000	Storting winst Vosseppolder	i
Algemene reserve		120.000	120.000	0	Overheveling naar 2025: budget omgevingsplan	i
Totaal programma 2. Leefomgeving	1.960.000	4.125.000	1.835.986	2.289.014		
Algemene reserve				0		
Totaal programma 4. Bestuur en ondersteuning	0	0	0	0		
Totaal stortingen reserves	2.416.149	5.070.954	4.801.003	269.951		
Algemene reserve			4.804.250		Storting resultaat 2023 in algemene reserve	
Storting resultaat in algemene reserve	0	0	4.804.250	0		
Totaal stortingen incl. resultaat vorig boekjaar	2.416.149	5.070.954	9.605.252	269.951		

Onttrekkingen uit reserves

	Begroting	Gewijzigde begroting	Werkelijk	Saldo	Omschrijving	S / I*
	2024	2024	2024			
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen	39.414	39.414	23.973	15.441	Vrijval afschrijvingslasten t.g.v. de exploitatie	s
Reserve onderwijshuisvesting	75.000	75.000	75.000	0	Bijdrage tbv plootatie	s
Reserve onderwijshuisvesting	22.000	22.000	22.000	0	Tijdelijke kosten Internationale Schakelklas	s
Algemene reserve	361.100	361.100	260.719	100.381	vervanging veld 3 en 2 SV Hillegom storting in res.kapls	i
Reserve onderwijshuisvesting	40.000	40.000		40.000	Opstellen Integraal Huisvestingsplan	i
Algemene reserve		130.000	0	130.000	Kunst in de buitenruimte	i
Algemene reserve		84.854		84.854	Integratie statushouders en verminderen spanningen tussen bureu	i
Algemene reserve		24.000		24.000	Sociale activering inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt	i
Algemene reserve		50.000		50.000	Opstellen uitvoeringsprogramma Langer thuis wonen	i
Algemene reserve		1.522.475		1.522.475	Opvang ontheemden Oekraïne	i
Algemene reserve		266.805	266.805	0	Masterplan 2.0 SDO JBH de Tulp storting in res.kaplst	i
Algemene reserve		652.752		652.752	Energietoeslag Decembereirculaire 2023	i
Algemene reserve		25.532	25.532	0	Sturing op realisatie kostenbeheersing Sociaal Domein	i
Algemene reserve		82.741		82.741	Reserve boeking Maatschappelijke zorg (€ 82.741, voordelig, incidenteel)	i
Algemene reserve		190.788	190.788	0	POK gelden 2021/2022	i
Algemene reserve		1.400.000	1.400.000	0	Storting algemene reserve	i
Algemene reserve		63.000	13.000	50.000	Maatwerk naar algemeen	i
Algemene reserve			2.149.325	-2.149.325	Storting invest.. In ResKaplstn prog1 besloten eerdere jaren	i
Totaal programma 1. Samenleven	537.514	5.030.461	4.427.142	603.319		

Vervolg Onttrekkingen uit reserves

	Begroting	Gewijzigde begroting	Werkelijk	Saldo	Omschrijving	S / I*
	2024	2024	2024			
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen	1.116.499	911.099	794.206	116.893	Vrijval afschrijvingslasten t.g.v. de exploitatie	s
Algemene reserve	960.000	960.000	0	960.000	Reconstructie en herinrichting Karel Doormanplein	i
Algemene reserve	1.000.000	1.000.000	0	1.000.000	Reconstructie en herinrichting 2e Loosterweg	i
Algemene reserve		150.000	21.430	128.570	Storting R11 voorbereidingskrediet 2de loosterweg	i
Algemene reserve		150.000	27.519	122.481	Storting R12 voorbereidingskrediet Wilheminalaan	i
Algemene reserve			1.126.440	-1.126.440	Storting invest. In ResKaplstn prog1 besloten eerdere jaren	i
Algemene reserve		250.000	100.225	149.775	Coa Uitvoeren aanbevelingen evaluatie openbare ruimte centrum	i
Reserve Duurzaamheid	150.000	150.000	101.127	48.873	Uitvoeringsprogr Energietransitie 22-26	i
Algemene reserve		5.927.184	6.004.000	-76.816	Treffen verliesvoorziening HD staete	i
Algemene reserve		287.069	0	287.069	Overheveling: Mobiliteitplan 2022-2025	i
Algemene reserve		75.256		75.256	Overheveling: Mobiliteit kwaliteit impuls regio planbeoordeling	i
Algemene reserve		50.000		50.000	Overheveling: Coa Technologische vernieuwingen voorkoming overlast	i
Algemene reserve		50.000	50.000	0	Overheveling: COA Inrichten openbare ruimte voor sportieve routes	i
Algemene reserve		-50.000	-50.000	0	Overheveling naar 2025: Inrichten openbare ruimte voor sportieve routes	i
Algemene reserve		10.000		10.000	Overheveling: COA Onderzoek naar Millieustation 3.0	i
Algemene reserve		0	-50.000	50.000	Overheveling: COA Stimuleren innovatief en circulair ondernemerschap	i
Reserve Duurzaamheid		150.000		150.000	Overheveling: Uitvoering energietransitie 22-26, deel 2023 Reserve Duurzaamheid	i
Algemene reserve		7.569		7.569	Overheveling: Taakmutatie Nationaal programma Landelijk gebied	i
Algemene reserve		28.055		28.055	Overheveling: Taakmutatie uitvoering klimaatakkoord	i
Algemene reserve		45.493	12.704	32.789	Overheveling: Opstellen nieuw integraal veiligheidsbeleid 2024-2027	i
Algemene reserve		22.384		22.384	Overheveling: COA Woonprogramma 2020-2024	i
Algemene reserve		176.813	57.402	119.411	Overheveling: Incidenteel budget Omgevingsplan	i
Algemene reserve		45.027		45.027	Overheveling: Wet kwaliteitsborging	i
Algemene reserve		15.000	15.000	0	Overheveling: Onderzoek binnenstedelijke bedrijventerreinen	i
Algemene reserve		0		0	Overheveling: Opstellen gebiedsvisie Henri Dunantplein	i
Algemene reserve			531.556	-531.556	correctie Winstneming vossepolde	i
Algemene reserve			71.281	-71.281	correctie Winstneming Woonzorgzone	i
Totaal programma 2. Leefomgeving	3.226.499	10.410.949	8.812.889	1.598.060		
Reserve Regionaal Investeringsfonds HR	237.470	237.470	237.470	0	Begr23 RIF	i
Algemene reserve		40.766	11.515	29.251	Overheveling: COA Actualiseren van objecten/panden die het	i
Reserve Regionaal Investeringsfonds HR			-73.758	73.758	Rentebaten HR RIF	i
Totaal programma 3. Bedrijvigheid	237.470	278.236	175.227	103.009		
Reserve kapitaallasten nieuwe investeringen	22.432	22.432		22.432	Begr23 Correctie BM Verduurzaming Kulturele Raad	i
				0		i
				0		i
				0		i
Totaal programma 4. Bestuur en ondersteuning	22.432	22.432	0	22.432		
Totaal onttrekkingen uit reserves	4.023.915	15.742.078	13.415.258	2.326.820		
Saldo toevoegingen en onttrekkingen	-1.607.766	-10.671.124	-8.614.255	-2.056.869		

* S = Structureel / I = Incidenteel

Bijlage 5: Overhevelingen

Onderwerp	Bedrag	Dekking uit reserve	Toelichting
Programma 1 Samenleven			
Lekker Fit	€ 18.550	nee	Voor het project Lekker Fit is er een subsidie verstrekt. Deze subsidie loopt voor 24 maanden. Verspreid over 2024, 2025 en 2026.
Crisis noodopvang Oekraïne	€ 954.473	nee	Overheveling budget Oekraïne 2024 naar 2025. In 2024 zijn minder kosten gemaakt voor de opvang van ontheemden dan dat we aan vergoeding ontvangen hebben gekregen van het Rijk. Gezien alle onzekerheden rondom de opvang van ontheemden wordt voorgesteld om het restant van 2024 over te hevelen naar 2025.
COA: Actualiseren van objecten/panden de het beschermen waard zijn	€ 29.251	ja	In 2024 is geïnventariseerd welke objecten het beschermen waard zijn. Het opleveren van dit onderzoek heeft vertraging gehad. Voor de aanwijzing van objecten als gemeentelijk monument zijn in 2025 middelen nodig voor het organiseren van informatiebijeenkomsten voor eigenaren en advies van derden.
Programma 2 Leefomgeving			
Corridor zuidelijke DBS	€ 23.040	ja	In 2024 hebben we te maken gehad met vacatures en ziekteverzuim. Voor 2025 is een uitvoeringsprogramma opgesteld waarbij rekening gehouden is met inzet van deze middelen.
Mobiliteit kwaliteit impuls regio planbeoordeling	€ 75.256	ja	
Mobiliteitsgelden	€ 287.069	ja	
COA Technologische vernieuwingen voorkoming overlast en huftergedrag aanpak	€ 50.000	ja	
	€ 1.437.639	Totaal	
Dekking geraamd via de reserve:			
Programma 1 Samenleven	€ 29.251		
Programma 2 Leefomgeving	€ 435.365		
Totaal via reserve	€ 464.616		
Totaal bedrag ten laste van resultaat	€ 973.023		

Bijlage 6: Risico-inventarisatie

Programma	Categorie	Risico	Toelichting Impact	Beheersmaatregel	Bedrag
Samenleven	Open einde regelingen	Stijging van de vraag naar zorg en ondersteuning binnen open-einde-regelingen.	Dit resulteert in een toename van niet begrote kosten	Snelle toeleiding naar de passende zorg versterken door de inzet van integrale toegang, POH Jeugd en Jeugdhulp in onderwijs als algemene voorziening.	€ 225.000
Samenleven	Bedrijfsrisico	De verwachte kostenreductie in de begroting van de gemeenschappelijke regelingen in het sociaal domein kan niet worden gerealiseerd.	Dit resulteert in een toename van niet-begrote kosten.	Snelle toeleiding naar de passende zorg versterken door de inzet van integrale toegang, POH Jeugd en Jeugdhulp in onderwijs als algemene voorziening.	€ 79.000
Leefomgeving	Bedrijfsrisico	Bouwleges kunnen onvoldoende onderbouwd worden.	Dit kan resulteren in claims door burgers en bedrijven. Als de onderbouwing niet blijkt te kloppen mogen in 2024 geen leges worden gevorderd. Totale schade is dan de geraamde opbrengst voor omgevingsleges		€ 34.000
Leefomgeving	Grondexploitatie	Het begrote volume aan bouwleges kan niet geïnt worden doordat projecten doorschuiven naar volgende boekjaren.	Dit kan resulteren in een dekkingstekort in de begroting.		€ 34.000
Leefomgeving	Bedrijfsrisico	Bij facilitaire projecten in initiatieffase wordt toegewerkt naar een anterieure overeenkomst. Wanneer het tot een overeenkomst komt worden deze kosten, naar verwachting, volledig verrekend met de	Het risico bestaat dat deze projecten worden gestaakt en de kosten niet kunnen worden verrekend op de ontwikkelaar. Niet verrekenbare kosten worden uiteindelijk afgeboekt ten laste van het rekeningresultaat		€ 84.000

		ontwikkelaar.			
Leefomgeving	Bedrijfsrisico	De inventarisatie van kapitaalgoederen is onvolledig.	De oorzaak hiervan is uitbesteding en onvoldoende vastlegging van kennis. Het gevolg hiervan is dat kapitaalgoederen onvoorzien onderhoud nodig hebben. Kapitaalgoederen zijn kostbaar, herstel is vaak kostbaar.	Aanbesteding van kennispakketten en vastlegging van kennis moet het gat in de inventarisatie van kapitaalgoederen laten afnemen/wegnemen.	€ 7.000
Leefomgeving	Juridisch risico	Een bestuurlijke maatregel is gebaseerd op een foute beoordeling.	Als uit de juridische procedure blijkt dat een bestuurlijke maatregel ten onrechte is opgelegd kan dit leiden tot een schadeclaim.		€ 7.000
Leefomgeving	Bedrijfsrisico	Schade door vandalisme is groter dan voorzien en is niet verzekerd.	De gemeente is verzekerd tegen brand,- storm-, vliegtuig- en inbraakschade voor gebouwen. Schades door vandalisme zijn voor rekening van de gemeente. Het risico bestaat dat bij onderverzekering een lager bedrag wordt uitgekeerd dan de werkelijke schade. De verzekerde waarden van de gebouwen zijn volgens de polissen geïndexeerd. Periodiek wordt de juistheid daarvan gezien door taxaties. De gemeente heeft budgetten voor vandalisme opgenomen. Tot op heden zijn deze budgetten toereikend.		€ 7.000
Leefomgeving	Bedrijfsrisico	Versneld vervangen of groot onderhoud uitvoeren door wijzigingen in o.a. het klimaat	Het klimaat is aan het veranderen daarbij ontstaat de kans dat de huidige inrichting niet meer voldoet of sneller slijt dan voorzien.	Met regelmaat inspecties uitvoeren en daarnaast bijvoorbeeld zaken als de klimaatstresstest.	€ 79.000

Leefomgeving	Bedrijfsrisico	De woningbouwmarkt staat onder druk door inflatie, bouwkosten, renteverhoging hypotheek en stikstof. Projecten worden uitgesteld.	Het risico bestaat dat de werkzaamheden van de medewerkers van planvorming afnemen waardoor de kosten niet kunnen worden doorbelast aan bouwprojecten. Om dit risico te beheersen wordt er gebruik gemaakt van een flexibele schil van medewerkers. Daarnaast bestaat het risico dat toekomstige GREX'en minder rendabel zullen zijn.	Inbouw flexibele schil inhuur zodat inzet personeel goed afgestemd kan worden op de vraag vanuit de lopende projecten.	€ 67.500
Leefomgeving	Bedrijfsrisico	Ziekten en plagen in de buitenruimte nemen toe door o.a. klimaatverandering.	We zien steeds meer ziekten en plagen in de buitenruimte ontstaan waartegen we maatregelen moeten nemen. Essentaksterfte, Kastanjabloedingsziekte, Eikenprocessierups. Hierdoor moeten vaker onvoorziene kosten worden gemaakt om de negatieve gevolgen hiervan te bestrijden.		€ 28.000
Leefomgeving	Bedrijfsrisico	Versneld vervangen of groot onderhoud uitvoeren door wijzigingen in o.a. het klimaat.	Het klimaat is aan het veranderen waarbij ontstaat de kans dat de huidige inrichting niet meer voldoet of sneller slijt dan voorzien.	Met regelmaat inspecties uitvoeren en daarnaast bijvoorbeeld zaken als de klimaatstresstest.	€ 113.000
Leefomgeving	Bedrijfsrisico	Bij inspecties/groot onderhoud constateren dat er gebreken zijn aan civiele kunstwerken.	Bij onderhoud en inspecties is eerder geconstateerd dat de staat van een civiel kunstwerk niet direct zichtbare problemen had. Directe actie is hierbij vereist om verdere problemen te voorkomen.	Met regelmaat inspecties uitvoeren.	€ 250.000
Leefomgeving	Bedrijfsrisico	Risico energietransitie, het klimaatakkoord en het regionale en lokale duurzaamheidsbeleid & consequenties voor ons	De energietransitie, het klimaatakkoord en het regionale en lokale duurzaamheidsbeleid heeft ook consequenties voor ons gemeentelijk vastgoed. Naast het realiseren van onze eigen	De energietransitie, het klimaatakkoord en het regionale en lokale duurzaamheidsbeleid heeft ook consequenties voor ons gemeentelijk	€ 150.000

		gemeentelijk vastgoed.	duurzaamheidsambities ontstaan er ook steeds meer wettelijke verplichtingen omtrent dit thema waaraan wij moeten voldoen. Denk hierbij aan o.a. de informatie- en energiebesparingsplicht, het verplichte energielabel, energieneutraal en aardgasvrij. De uitvoering van deze verplichtingen vragen om aanzienlijke investeringen in ons vastgoed.	vastgoed. Naast het realiseren van onze eigen duurzaamheidsambities ontstaan er ook steeds meer wettelijke verplichtingen omtrent dit thema waaraan wij moeten voldoen. Denk hierbij aan o.a. de informatie- en energiebesparingsplicht, het verplichte energielabel, energieneutraal en aardgasvrij. De uitvoering van deze verplichtingen vragen om aanzienlijke investeringen in ons vastgoed.	
Bestuur & Ondersteuning	Bedrijfsrisico	Politieke agenda kan niet geheel worden uitgevoerd vanwege vroegtijdig vertrek bestuurder	Dit kan resulteren in vertraging van de politieke agenda en additionele kosten voor wachtgeld. Bij het financieel maken van dit risico is enkel rekening gehouden met het aspect wachtgeld. Het jaarsalaris van een wethouder exclusief werkgeverlasten is afhankelijk van het aantal resterende maanden in het jaar.		€ 27.000
Bestuur & Ondersteuning	Bedrijfsrisico	Participatietrajecten wekken vertrouwen dat onvoldoende kan worden waargemaakt.	Dit resulteert in imagoschade en additionele communicatieinspanningen. Kosten verbonden aan communicatie gericht op het managen van verwachtingen en het herstellen/beperken van imagoschade.	Opstellen visie op samenspel gemeente-samenleving en opstellen handelingsperspectief incl. toolbox voor zowel burgerparticipatie als overheidsparticipatie voor medewerkers.	€ 17.000

Bestuur & Ondersteuning	Bedrijfsrisico	Participatietrajecten wekken vertrouwen dat onvoldoende kan worden waargemaakt.	Dit resulteert in imagoschade en additionele communicatieinspanningen . Kosten verbonden aan communicatie gericht op het managen van verwachtingen en het herstellen/beperken van imagoschade.	Opstellen visie op samenspel gemeente-samenleving en opstellen handelingsperspectief incl. toolbox voor zowel burgerparticipatie als overheidsparticipatie voor medewerkers	€ 6.000
Overkoepelend Risico	Bedrijfsrisico	De borging van projecten (projectmatig werken) vindt onvoldoende plaats.	De oorzaak hiervan is tijd (afhankelijkheid van andere projecten) kennis en cultuur. Dit resulteert in kwaliteitsproblemen en herstelwerkzaamheden.	Standaarden voor projecten en borging (professionele werkmethoden)	€ 7.000
Overkoepelend Risico	Bedrijfsrisico	De digitale dreiging van cyberaanvallen is aanwezig. Het risico van geslaagde cyberaanval is hier gekwantificeerd.	De afgelopen jaren zien wij een groei in de digitale dreiging voor gemeenten. Gemeenten worden doelbewust aangevallen door zowel statelijke, criminele en activistische actoren. De impact van een succesvolle aanval kan enorm zijn. De continuïteit van onze dienstverlening kan stil komen te liggen en privacy gevoelige gegevens van onze inwoners kunnen op straat belanden. Een succesvolle hack brengt vervolgens ook zware financiële gevolgen met zich mee.	Digitale beveiliging optimaliseren.	€ 578.180
Overkoepelend Risico	Algemene uitkeringen	Ontwikkeling gemeentefonds	Risico dat de bestaande verdeelmaatstaven zich anders ontwikkelen dan geraamd	Volgen van circulaire	€ 39.000
Overkoepelend Risico	Algemene uitkeringen	Prijsontwikkeling gaat harder dan begroot.			€ 158.000
Overkoepelend Risico	Bedrijfsrisico	Hogere uitgaven en lagere inkomsten vanwege crisissen, zoals corona en vluchtelingen.			€ 100.000
Overkoepelend Risico	Juridische risico's	Procedurefouten bij aanbestedingen	Bij een gerechtelijke procedure kan de	Interne controle proces monitoren en	€ 28.000

			gemeente veroordeeld worden tot het betalen van de financiële schade. Tevens kan achteraf blijken dat de aanbesteding niet op rechtmatige wijze heeft plaats gevonden	verder opleiden van medewerkers	
Financiering & Garantie	Bedrijfsrisico	Risico dat directe tegenpartijen stoppen met betalen waardoor leningen niet of deels terugbetaald worden.	Dit heeft een negatief effect op de exploitatieruimte van de gemeente.		€ 313.000
Verbonden partijen	Bedrijfsrisico	Risico's in de bedrijfsvoering van een verbonden partij.	Hierdoor is de verbonden partij onvoldoende in staat om haar opdracht uit te voeren en/of schade (euro) wordt doorbrekend aan de gemeente.		€ 1.270.000
Totaal					€ 3.707.680

Bijlage 7: Overzicht baten en lasten per taakveld

In onderstaand overzicht worden de baten en lasten per taakveld getoond. Taakvelden zijn eenheden waarin de programma's zijn onderverdeeld. Dit betekent dat taakvelden over meerdere programma's kunnen zijn verdeeld. Daarom wordt hier een overzicht per taakveld, onafhankelijk van het programma, getoond.

De taakvelden zijn vastgesteld bij ministeriële regeling.

De financiële verordening bepaalt dat de raad de baten en lasten per taakveld autoriseert en dat het college de raad informeert over afwijkingen binnen de taakvelden.

De analyse van verschillen op de taakvelden is opgenomen in de programma's.

Bedragen x € 1.000

Taakvelden	Rekening	Begroting	Begroting	Rekening
	2023	2024	2024 na wijziging	2024
Afval				
Lasten	3.369	3.566	3.983	3.790
Baten	-3.685	-4.684	-4.674	-4.496
Saldo	-316	-1.117	-691	-706

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Lasten	0	0	5	0
Baten	-39.816	-40.323	-42.618	-42.902
Saldo	-39.816	-40.323	-42.613	-42.902
Arbeidsparticipatie				
Lasten	280	333	365	358
Baten	0	0	0	-8
Saldo	280	333	365	350
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen				
Lasten	136	107	112	101
Baten	-13	-13	-13	-2
Saldo	123	94	99	99
Begeleiding (WMO)				
Lasten	1.773	1.785	1.874	1.805
Baten	0	0	0	0
Saldo	1.773	1.785	1.874	1.805
Begraafplaatsen en crematoria				
Lasten	179	126	126	144
Baten	-112	-87	-87	-103
Saldo	66	39	39	40
Beheer overige gebouwen en gronden				
Lasten	271	251	224	270
Baten	-106	-58	-69	-191
Saldo	165	193	155	79
Belastingen overig				
Lasten	261	275	275	278
Baten	-45	-43	-89	-102
Saldo	216	232	186	176
Beschermde wonen (WMO)				
Lasten	303	799	359	192
Baten	-857	-632	-124	-226
Saldo	-554	168	236	-34
Bestuur				
Lasten	1.891	1.985	1.978	2.715
Baten	-267	-28	-28	-84
Saldo	1.623	1.957	1.950	2.631
Burgerzaken				
Lasten	713	670	843	889

Baten	-261	-290	-398	-486
Saldo	452	380	446	403

Crisisbeheersing en brandweer

Lasten	1.421	1.634	1.704	1.619
Baten	-48	-46	-104	-104
Saldo	1.373	1.588	1.600	1.515

Cultureel erfgoed

Lasten	90	71	112	70
Baten	0	0	0	0
Saldo	90	71	112	70

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Lasten	389	509	422	418
Baten	0	0	0	0
Saldo	389	509	422	418

Dagbesteding (WMO)

Lasten	631	662	666	645
Baten	0	0	0	0
Saldo	631	662	666	645

Economische havens en waterwegen

Lasten	10	10	10	12
Baten	0	0	0	0
Saldo	10	10	10	12

Economische ontwikkeling

Lasten	421	398	609	657
Baten	0	-22	-22	-74
Saldo	421	376	587	583

Economische promotie

Lasten	253	225	267	251
Baten	-3	-3	-3	-3
Saldo	250	222	264	248

Geëscaleerde zorg 18-

Lasten	0	15	0	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	15	0	0

Geëscaleerde zorg 18+

Lasten	0	17	0	0
Baten	0	0	0	0

Saldo	0	17	0	0
Gesloten plaatsing				
Lasten	159	171	208	208
Baten	0	0	0	0
Saldo	159	171	208	208
Gezinsgericht				
Lasten	208	92	109	109
Baten	0	0	0	0
Saldo	208	92	109	109
Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)				
Lasten	1.537	17	8.870	11.743
Baten	-2.092	0	-4.420	-5.551
Saldo	-555	17	4.450	6.192
Hulp bij het huishouden (WMO)				
Lasten	2.024	2.276	2.227	2.018
Baten	0	0	0	0
Saldo	2.024	2.276	2.227	2.018
Inkomensregelingen				
Lasten	6.976	6.018	7.094	6.807
Baten	-4.273	-4.251	-5.074	-4.979
Saldo	2.702	1.767	2.021	1.828
Jeugdbescherming				
Lasten	235	294	303	303
Baten	0	0	0	0
Saldo	235	294	303	303
Jeugdhulp begeleiding				
Lasten	1.332	1.319	1.510	1.423
Baten	0	0	0	-17
Saldo	1.332	1.319	1.510	1.407
Jeugdhulp behandeling				
Lasten	103	72	87	87
Baten	0	0	0	0
Saldo	103	72	87	87
Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf				
Lasten	44	15	-11	-11
Baten	0	0	0	0

Saldo	44	15	-11	-11
Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf				
Lasten	1.498	1.320	1.621	1.616
Baten	0	0	0	0
Saldo	1.498	1.320	1.621	1.616
Jeugdhulp dagbesteding				
Lasten	882	871	1.071	1.047
Baten	0	0	0	0
Saldo	882	871	1.071	1.047
Jeugdhulp met verblijf overig				
Lasten	573	642	734	734
Baten	0	0	0	0
Saldo	573	642	734	734
Jeugdhulp zonder verblijf overig				
Lasten	72	101	71	71
Baten	0	0	0	0
Saldo	72	101	71	71
Jeugdreclassering				
Lasten	36	36	36	36
Baten	0	0	0	0
Saldo	36	36	36	36
Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)				
Lasten	90	95	111	96
Baten	-82	-95	-91	-80
Saldo	8	0	20	17
Maatwerkdienstverlening 18-				
Lasten	0	68	26	0
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	68	26	0
Maatwerkdienstverlening 18+				
Lasten	0	17	17	17
Baten	0	0	0	0
Saldo	0	17	17	17
Maatwerkvoorzieningen (WMO)				
Lasten	310	320	337	297
Baten	0	0	0	0
Saldo	310	320	337	297

Media				
Lasten	537	489	577	575
Baten	-21	0	-21	-21
Saldo	516	489	556	554
Milieubeheer				
Lasten	1.355	1.240	2.321	2.303
Baten	-156	0	-805	-1.070
Saldo	1.198	1.240	1.515	1.233
Mutaties reserves				
Lasten	2.825	2.416	5.071	4.801
Baten	-4.235	-4.024	-15.742	-13.415
Saldo	-1.410	-1.608	-10.671	-8.614
Onderwijsbeleid en leerlingzaken				
Lasten	1.251	1.013	1.272	1.277
Baten	-538	-250	-424	-404
Saldo	713	764	848	873
Onderwijshuisvesting				
Lasten	1.087	1.451	1.120	1.082
Baten	-271	-111	-119	-128
Saldo	817	1.340	1.001	955
Openbaar basisonderwijs				
Lasten	122	80	110	109
Baten	0	0	0	0
Saldo	122	80	110	109
Openbaar groen en (openlucht) recreatie				
Lasten	2.437	2.580	2.864	2.972
Baten	-10	-5	-5	-11
Saldo	2.427	2.575	2.859	2.961
Openbare orde en veiligheid				
Lasten	984	980	1.016	969
Baten	-30	-9	-9	-7
Saldo	954	971	1.007	961
Overhead				
Lasten	7.339	8.263	8.257	7.890
Baten	-15	-13	-16	-16
Saldo	7.324	8.250	8.241	7.874
Overige baten en lasten				

Lasten	-45	650	28	8
Baten	-2	0	0	0
Saldo	-47	650	28	9
Overige maatwerkarrangementen (WMO)				
Lasten	450	445	477	457
Baten	0	0	0	0
Saldo	450	445	477	457
OZB niet-woningen				
Lasten	0	0	0	0
Baten	-1.400	-1.398	-1.458	-1.478
Saldo	-1.400	-1.398	-1.458	-1.478
OZB woningen				
Lasten	0	0	0	0
Baten	-3.774	-3.991	-4.011	-3.999
Saldo	-3.774	-3.991	-4.011	-3.999
Parkeren				
Lasten	114	349	130	132
Baten	-11	-3	-3	-12
Saldo	103	346	127	120
Pleegzorg				
Lasten	142	122	138	138
Baten	0	0	0	0
Saldo	142	122	138	138
Recreatieve havens				
Lasten	33	142	34	34
Baten	-4	-12	-12	-9
Saldo	29	130	22	25
Riolering				
Lasten	1.854	1.730	1.788	1.788
Baten	-2.434	-2.527	-2.527	-2.432
Saldo	-579	-797	-739	-643
Ruimtelijke ordening				
Lasten	1.451	854	952	1.403
Baten	-283	-103	-151	-371
Saldo	1.168	751	800	1.033
Samenkracht en burgerparticipatie				
Lasten	4.714	3.165	6.633	4.027

Baten	-3.839	-428	-2.519	-2.667
Saldo	875	2.738	4.114	1.361
Sportaccommodaties				
Lasten	954	799	2.207	2.151
Baten	-542	-346	-379	-377
Saldo	412	453	1.828	1.774
Sportbeleid en activering				
Lasten	714	694	723	639
Baten	-154	-132	-132	-147
Saldo	560	562	590	492
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen				
Lasten	1.534	1.812	2.430	2.212
Baten	108	0	0	0
Saldo	1.642	1.812	2.430	2.212
Treasury				
Lasten	43	134	70	57
Baten	-1.027	-658	-1.386	-1.332
Saldo	-984	-524	-1.316	-1.274
Verkeer en vervoer				
Lasten	3.917	3.972	4.872	4.320
Baten	-469	-73	-264	-344
Saldo	3.449	3.899	4.607	3.976
Volksgezondheid				
Lasten	1.519	1.774	1.852	1.866
Baten	-266	-254	-275	-316
Saldo	1.254	1.520	1.576	1.550
Wonen en bouwen				
Lasten	1.067	879	1.328	1.253
Baten	-496	-476	-1.193	-1.182
Saldo	570	403	135	71
WSW en beschut werk				
Lasten	1.856	1.951	2.082	2.077
Baten	0	0	0	0
Saldo	1.856	1.951	2.082	2.077
Totaal saldo taakvelden	-4.806	-218	-2.560	-3.785

Gemeente
Hillegom

Bijlage 8 Monitor Rekenkameronderzoek

**Overzicht voortgang in de afhandeling van de
aanbevelingen van de Rekenkamercommissie
Hillegom en Lisse uit de periode 2017 – 2024.**

In opdracht van Control, d.d. juni 2025

Naam onderzoek: **Verkeersveiligheid, 22-12-2023**

Aanbevelingen

Aanbevelingen aan het college van Hillegom en Lisse

1. Werk het mobiliteitsplan uit in een tweejaarlijks uitvoeringsprogramma. Zoek daarbij aansluiting bij de beleidsdoelstellingen, projecten en maatregelen voor verkeersveiligheid zoals opgenomen in de Mobiliteitsvisies en Mobiliteitsplannen. Betrek hierbij de risicogestuurde aanpak van het SPV.
2. Leg de tweejaarlijkse uitvoeringsprogramma's ter besluitvorming voor aan de raad. Voorzie de uitvoeringsprogramma's van een lijst met verkeersonveilige en risicovolle locaties, actualiseer deze en bespreek deze met de raad.
3. Stel tweejaarlijks, ten behoeve van bespreking met de raad, een voortgangsrapportage op waarin verantwoording wordt afgelegd over de voortgang van het uitvoeringsprogramma. Besteed hierin aandacht aan: de voortgang van de voorziene maatregelen gericht op het verbeteren van de infrastructuur op de verschillende (verkeersonveilige) locaties en de kosten die hiermee zijn gemoeid.
4. Verbeter de procedure voor afhandeling van klachten en signalen over verkeersveiligheid. Dat wil zeggen: beschrijf de werkprocessen, hanteer een vaste termijn voor afhandeling, houdt het totaal aantal ontvangen en afgehandelde klachten en signalen bij. Gebruik kennis over (afgehandelde) klachten en signalen voor de verbetering van het verkeersveiligheidsbeleid en het nemen van maatregelen.

Reactie college

Uw aanbevelingen hebben betrekking op het opstellen van uitvoeringsprogramma's en de procedure voor afhandeling van klachten en signalen over verkeersveiligheid.

Zoals hierboven aangegeven is in het mobiliteitsplan Hillegom reeds opgenomen dat structurele monitoring plaatsvindt aan de hand van verkeers- en parkeertellingen en geregistreerde verkeersongevallen. Het uitvoeringsprogramma wordt indien nodig aan de hand hiervan bijgesteld. Indien dat binnen de kaders zoals gesteld in de mobiliteitsvisie en het mobiliteitsplan mogelijk is, is dat in principe een bevoegdheid van het college. Uiteraard zullen we de raad hierover informeren, zodat de raad indien gewenst bij kan sturen.

De gemeente Hillegom kent vaste werkprocessen en afhandeltermijnen voor de verschillende kanalen voor klachten en signalen. Dat geldt voor fixi meldingen maar ook voor meldingen die telefonisch of schriftelijk worden ingediend. Voor Meldingen Openbare Ruimte is recent een rekenkameronderzoek uitgevoerd. Een plan voor doorontwikkeling wordt opgesteld.

Het vervolg van het proces is afhankelijk van de aard van de melding. Er worden verschillende meldingen gedaan in het kader van verkeersveiligheid. Soms kan snel een maatregel genomen worden, bijvoorbeeld in het geval van een losliggende tegel. Het is echter ook mogelijk dat gekozen moet worden voor een andere weginrichting. Maatregelen kunnen tijdelijk van aard zijn of structureel. Het is niet mogelijk voor al deze gevallen een apart werkproces vast te stellen.

Stand van zaken aanbevelingen Hillegom 31 december 2024

31-12-2024:

De ongevalanalyse wordt uitgevoerd in het eerste kwartaal van 2025. De uitkomsten kunnen leiden tot een herprioritering binnen het mobiliteitsplan. Op 22 mei 2025 zal de raad door middel van een presentatie geïnformeerd worden.

Kan het van het overzicht?

NEE

Naam onderzoek: **Meldingen Openbare Ruimte (MOR), 5-10-2023**

Aanbevelingen

Aanbevelingen voor de colleges van B&W van de gemeenten Hillegom en Lisse.

1. Stel een plan op voor de doorontwikkeling van de MOR-en met behulp van de mogelijkheden die Fixi biedt. Er zijn verbeteringen mogelijk ten aanzien van:
 - Datagedreven werken, waardoor meldingen efficiënter afgehandeld of zelfs voorkomen kunnen worden;
 - Het tegengaan van het oneigenlijk gebruik van Fixi om ontevredenheid over de gemeente te melden en indien van toepassing, te verwijzen naar de klachtenprocedure;
 - Het meten van klanttevredenheid over de registratie en de afhandeling van de meldingen;
 - Het opleveren van dashboards en rapportages.
2. De gemeenteraden van Hillegom en Lisse willen beter geïnformeerd worden over de MOR-en zodat zij hun kaderstellende en controlerende rol kunnen waarmaken.

Ga vanuit HLTsamen het gesprek aan met de gemeenteraden van Hillegom en Lisse over de wijze waarop zij over de MOR-en geïnformeerd willen worden. Richt vervolgens de rapportage in conform de wensen van de gemeenteraden en maak hierbij gebruik van de formats die beschikbaar zijn in Fixi.

Voor het college van B&W van de gemeente Lisse leidt dit onderzoek bovendien nog tot de volgende aanbeveling:

3. Voer een evaluatie uit naar de mate waarin de doelstellingen van de afhandeling van de MOR-en door de eigen organisatie in Lisse ten aanzien van kwaliteit en kosten zijn gerealiseerd.

Stel de resultaten van dit onderzoek ook beschikbaar aan het bestuur van Hillegom, zodat zij hiervan gebruik kunnen maken bij (de continuering van) de relatie met Meerlanden.

De gemeenten Hillegom en Lisse werken samen met Teylingen in één ambtelijke organisatie. Een belangrijke reden voor deze samenwerking is het realiseren van schaalvoordelen door uniformering van werkwijzen. Doordat de werkwijze bij de afhandeling van de MOR-en tussen Hillegom en Lisse op dit moment verschilt, lijkt er op het niveau van HLTsamen sprake van een suboptimale oplossing. De evaluatie door Lisse is een eerste stap naar een optimale oplossing.

Reactie college

Aanbeveling 1

1.2.1 Stel een plan op voor de doorontwikkeling van de MOR-en (Fixi) m.b.v. de mogelijkheden die Fixi biedt.

Een continue doorontwikkeling van onze producten en dienstverlening is een ambitie die we als organisatie actief ondersteunen in de organisatieontwikkeling die thans gaande is. In overleg met de leverancier van het goed gewaardeerde programma/app wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn. Graag nemen we deze aanbeveling over.

Wel blijft het dilemma de balans te houden tussen de hoeveelheid info die we de melder vragen om de behoefte om deze zo effectief en efficiënt mogelijk af te kunnen handelen. Tevens zullen we normen gaan hanteren om te kunnen beoordelen of een fixi melding een tekortkoming is in de buitenruimte als afwijking van het door de raad vastgestelde (beeld)kwaliteit of dat er sprake is van nieuwe wensen.

Aanbeveling 2

1.2.2. De gemeenteraden van Hillegom en Lisse willen beter geïnformeerd worden over de MOR-en zodat zij hun kaderstellende en controlerende rol waar kunnen maken.

In overleg met de uitvoerende diensten zullen we onderzoeken of we aan kunnen sluiten op bestaande dashboards over het beheer en/of de kwaliteit van de buitenruimte. Deze worden zowel door de interne organisatie ontwikkeld als door de uitvoeringsorganisatie Meerlanden.

Aanbeveling 3

1.2.3 Voer een evaluatie uit naar de mate waarin de doelstellingen van de afhandeling van de MOR-en door de eigen organisatie in Lisse t.a.v. kwaliteit en kosten zijn gerealiseerd.

De verschillen in uitvoering zijn afhankelijk van de verschillen in dienstverlening en/of kwaliteit van de buitenruimte inclusief de voorzieningen tussen de twee gemeenten. Voor de gemeente Hillegom zijn deze vertaald naar een dienstverleningsovereenkomst. De uitvoering en resultaten worden bewaakt en periodiek besproken. Wel biedt de verschillen in uitvoering inzicht in de werking van de verschillende uitvoeringsmethodes.

Stand van zaken aanbevelingen Hillegom 31 december 2024

31-12-2024:

Plan mbt FIXI wordt meegenomen in doorontwikkeling klantreis. Fixi zelf is onderdeel van genoemde klantreis en in het nieuw te vormen functioneel ontwerp zal rekening gehouden worden met de vraag mbt datagedreven werken. Daarnaast wordt verkend of in het huidige ontwerp, met een aanpassing vanuit de ontwikkelaar, een klantvriendelijker afhandeling mogelijk is, ook wanneer de oplossing buiten HLT ligt.

Kan het van het overzicht?

NEE

Naam onderzoek:

Eindrapport NVRR DoeMee-onderzoek De praktijk van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) bij de gemeenten Hillegom, Lisse en Teylingen, 21-9-2022

Aanbevelingen

1. Maak afspraken tussen raad en college over de uitgangspunten en uitvoering voor de Woo. Openbaarheid is immers een belangrijk uitgangspunt van onze democratie, het is een belangrijke taak van de gemeenteraad om dit te controleren en daarvoor de nodige kaders te stellen.

2. Maak afspraken over rapportage aan de raad en college van de beleidsuitvoering.
3. Zorg voor goede informatievoorziening aan de inwoners door duidelijk informatie op de website over mondeling indienen van een Woo verzoek en afhandeltermijnen.
4. Zorg voor goede motivering van besluiten op basis van wetgevingsgronden en bij het niet bestaan van documenten.
5. Geef de Woo-coördinator een stevige positie in de afhandeling van Woo verzoeken, zodat expertise en leereffecten geborgd worden.

Reactie college

1. Wij volgen het standpunt dat openbaarheid een belangrijk uitgangspunt van onze democratie is; het is een belangrijke taak van de gemeenteraad om dit te controleren en daarvoor de nodige kaders te stellen.
2. Op grond van artikel 3.5 van de Woo is het verplicht dat het college jaarlijks in de begroting aandacht moet besteden aan beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Woo en in de jaarlijkse verantwoording verslag moet doen van de uitvoering van de Woo in relatie tot die beleidsvoornemens.
3. Met de inwerkingtreding van de Woo is de informatievoorziening op de website uitgebreid. Gelet op de digitalisering van overheden gaat de voorkeur uit naar het indienen van een verzoek via de digitale weg. De tekst is op basis van deze voorkeur opgesteld. Het college is van mening dat de mate van de informatievoorziening voldoende is.
4. Voorshands acht het college de gebruikte werkwijze adequaat, waarbij ervan uit gegaan mag worden dat bij omissies een en ander herstelbaar zal zijn in de te nemen beslissing op ingediend bezwaar. De functionaris is, in tegenstelling tot het eerdere werkproces onder de Wob, tevens verantwoordelijk voor het besluitvormingsproces. Door de Woo-werkzaamheden op een centrale plek te beleggen, verwachten wij dat kennis en kwaliteit omtrent de Woo geborgd wordt.

Stand van zaken aanbevelingen Hillegom 31 december 2024

31-12-2024:

Wegens onderbezetting en het toenemend aantal Woo-verzoeken is de uitvoering van de aanbevelingen vertraagd. In Q1 2024 is de formatie voor de Woo-coördinator structureel uitgebreid. Ook wordt tijdelijk extra formatie ingehuurd. In Q2 2024 is de tekst op de gemeentelijke website aangepast (aanbeveling 3). In Q3 2024 is de raad nog niet gevraagd de besluitvorming van Woo-verzoeken die gericht zijn aan de raad te mandateren aan het college. De stand van zaken nu is dat de raad bij ontvangst van een Woo-verzoek gericht aan de raad wordt verzocht de afhandeling te mandateren aan het college.

Kan het van het overzicht?

NEE

Naam onderzoek:

Verkennd onderzoek EU-arbeidsmigranten, 8-5-2017

Aanbevelingen

1. Besteed meer aandacht aan registratie van arbeidsmigranten.
2. Versterk de gemeentelijke informatiepositie ten aanzien van arbeidsmigranten en Poolse inwoners.
3. Sluit aan bij bovenlokale praktijken en kennisinfrastructuren.
4. Besteed meer aandacht aan taalverwerving en integratie.
5. Verbreed doelgroepgericht beleid waar passend en mogelijk.

Reactie college

Verschillende bedrijven in de Bollenstreek hebben veel baat bij de inzet van arbeidsmigranten. De regionale economie wordt hiermee versterkt. Wij zijn ons ervan bewust dat de inzet van arbeidsmigranten ook vraagt om voldoende en adequate huisvesting, en een goed welzijn voor de arbeidsmigranten. Voor zover de behoefte er is en tot waar onze mogelijkheden reiken, dragen wij hieraan bij. Met aandacht hebben we dan ook kennisgenomen van uw conclusies en aanbevelingen en wij gaan hiermee aan de slag.

Stand van zaken aanbevelingen Hillegom 31 december 2024

31-12-2024:

De afronding van de laatste fase wordt opgepakt in 2025.

Kan het van het overzicht?

NEE
